KIRKON KESKUSRAHASTO
KYRKANS CENTRALFOND

Talousarvio vuodelle 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028

Asiakirjanumero DKIR/184/02.00.01/2025

Kirkolliskokous 6.5.2026: Kirkon keskusrahaston vuoden 2026 talousarvion ensimmäinen muutos

Kirkolliskokous 6.5.2026: Kirkon keskusrahaston vuoden 2026 talousarvion toinen muutos

Kirkolliskokous 5.11.2026: Kirkon keskusrahaston vuoden 2026 talousarvion kolmas muutos

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

Sisällys

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus 4
1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle 4
1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat 4
1.3. Muutoshankkeen vaikutus vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaan 6
1.4. Talouden lähtökohdat 6
1.4.1. Yleinen talouskehitys – ennuste 6
1.4.2. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma 13
2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta 16
2.1. Kirkkohallitus 18
2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat 18
2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen 20
2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2026–2027 24
2.1.3.1. Digi@Kirkko 25
2.1.3.2. Rekrytoinnin kehittäminen 2025–2026 27
2.1.3.3. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön 29
2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma 30
2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) 31
2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio 33
2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta 34
2.1.8. Hallinto-osasto 40
2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos 45
2.1.10. Talousosasto 48
2.1.11. Toiminnallinen osasto 56
2.1.12. Ulkoasiain osasto 61
2.1.13. Kirkon viestintä 68
2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus 74
2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet 82
2.1.16. Piispainkokouksen kanslia 97
2.1.17. Arkkipiispan kanslia 101
2.1.18. Kirkolliskokous 106
2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö 107
2.1.20. Kirkkohallituksen muutoshanke 109
2.1.21. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat 110
2.2. Hiippakunnat 114

2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä ... 114
2.2.2. Turun arkkihiippakunta ... 116
2.2.3. Tampereen hiippakunta ... 122
2.2.4. Oulun hiippakunta ... 126
2.2.5. Mikkelin hiippakunta ... 131
2.2.6. Borgå stift / Porvoon hiippakunta ... 136
2.2.7. Kuopion hiippakunta ... 146
2.2.8. Lapuan hiippakunta ... 151
2.2.9. Helsingin hiippakunta ... 157
2.2.10. Espoon hiippakunta ... 161
2.2.11. Tuomiokapitulien toimitilat ... 167
2.2.12. Tuomiokapitulien yhteiset ... 168
2.3. Avustukset, sopimuspohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut ... 170
2.3.1. Avustukset ... 170
2.3.1.1. Avustukset seurakunnille ... 172
2.3.1.2. Muut avustukset ... 175
2.3.1.3. Sekalaiset avustukset ... 176
2.3.2. Sopimuspohjainen yhteistyö ... 177
2.3.2.1. Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt ... 177
2.3.2.2. Muut sopimuspohjaiset yhteistyöhankkeet ... 177
2.3.3. Jäsenmaksut ... 178
2.3.3.1. Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille ... 178
2.3.3.2. Muut jäsenmaksut ... 178
3. Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus ... 179
4. Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta ... 185
5. Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot ... 188
6. Investoinnit ... 193
6.1. Kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit ... 194
6.2. Tietojärjestelmäinvestoinnit ... 195
7. Rahoitustuotot ja -kulut ... 197
8. Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ... 198
9. Sitovuustaso ... 200
10. Päätösesitys ... 201

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus

1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteinen Ovet auki -strategia hyväksyttiin syyskuussa 2020 ja se on voimassa vuoteen 2026. Kokonaiskirkon uuden strategian 2027–2032 valmistelu on käynnistynyt keväällä 2025.

Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittu Kirkkohallituksen strategia Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle ohjaa Kirkkohallituksen työtä. Kirkkohallituksen strategian puolivälitarkastelu on toteutettu 2024. Hiippakunnat ovat myös huomioineet kirkon Ovet auki -strategian omissa strategioissaan.

1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat

Kirkon keskusrahaston talous jaetaan Kirkon keskusrahastomaksuilla, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) palvelumaksuilla sekä valtion rahoituksella rahoitettavaan toimintaan.

Kirkon keskusrahasto		
Kirkon keskusrahasto-maksuilla rahoitettava toiminta • Kirkkohallitus • Hiippakunnallinen toiminta • Avustukset	**Palvelumaksuilla rahoitettava toiminta** • Kirkon palvelukeskus	**Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta** • Seurakuntien rahoitusosuus • Kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset ja irtaimisto • Kirjuri-jäsentietojärjestelmä

Kirkon keskusrahaston ylintä päätösvaltaa käyttää kirkolliskokous, johon kuuluu 109 edustajaa seuraavasti: 1) hiippakuntien piispat, 2) kenttäpiispa, 3) 96 hiippakunnista nelivuotiskaudeksi valittua edustajaa, joista 32 pappia ja 64 maallikkoa, 4) saamelaiskäräjien valitsema saamelaisten edustaja ja 5) valtioneuvoston määräämä edustaja. Kirkkohallituksen viraston johtavalla viranhaltijalla, Kirkkohallituksen osastonjohtajalla ja kirkolliskokouksen toimikaudekseen valitsemalla lainoppineella asiantuntijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kirkolliskokouksen täysistunnossa.

Kirkkohallituksen täysistunto toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena. Kirkkohallituksen täysistunnon jäseniä ovat: arkkipiispa puheenjohtajana, piispainkokouksen valitsemat kaksi piispaa, kirkolliskokouksen valitsemat kaksi pappia ja yhdeksän maallikkojäsentä – yksi kustakin hiippakunnasta. Täysistunnon toimikausi on neljä vuotta.

Kirkon keskusrahasto käsittää Kirkkohallituksen toiminnan, hiippakunnallisen toiminnan, Kirkon palvelukeskuksen, avustukset, valtion rahoituksen ja omakatteiset rahastot.

Kirkon keskusrahaston organisaatio

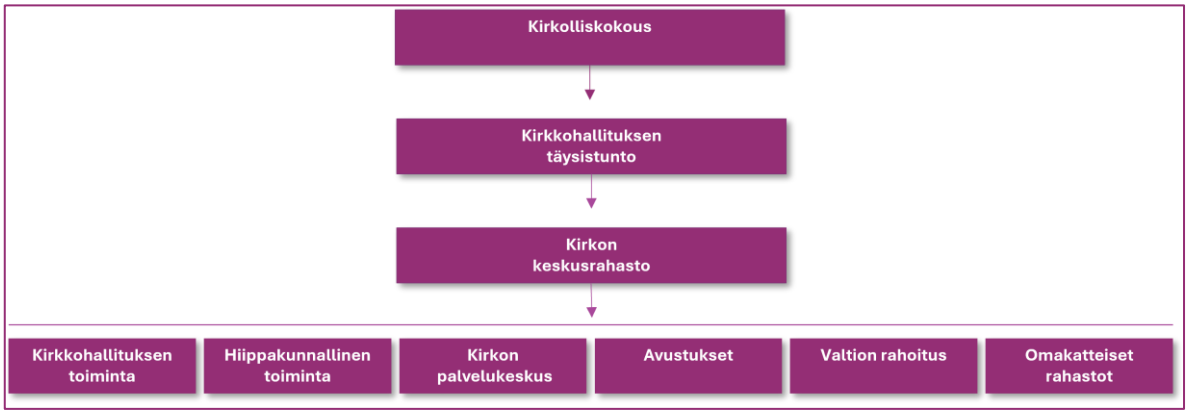

1.3. Muutoshankkeen vaikutus vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmaan

Kirkkohallituksessa on käynnissä muutoshanke. Hankkeen lähtökohtana on säästää kolme miljoonaa euroa vuoteen 2027 mennessä. Tämä tarkoittaa noin 35–40 henkilötyövuoden vähennystä. Muutoshankkeen tavoite on vahvistaa kirkkohallituksen tukea päätöksenteolle ja vaikuttamistoimintaa. Sen sijaan muun muassa seurakunnille annettavaa tukea joudutaan hankkeen myötä vähentämään.

Muutoshanke on kirkkohallituksen toiminnan toteuttamisen kannalta keskeisin asia vuonna 2026. Hankkeen johdosta tämä toiminta- ja taloussuunnitelma ei tule toteutumaan kaikin osin suunnitellussa laajuudessa.

1.4. Talouden lähtökohdat

1.4.1. Yleinen talouskehitys – ennuste

Kesäkuussa 2025 julkaistun valtiovarainministeriön talouskatsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) supistui vuonna 2024 vuositasolla 0,1 prosenttia, mutta talous kääntyi kasvuun vuoden aikana. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja veronalennukset lisäävät kulutusta. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat lisäävät investointeja. Talouden kasvua hidastaa Yhdysvaltojen tullien korotukset. BKT:n arvioidaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia 2027. Työllisyys kasvanee selvästi vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan vuoden 2025 9,3 prosentista 8,3 prosenttiin vuonna 2027.

Inflaation hidastumisen ja palkkojen korotusten myötä reaaliansiot ovat kääntyneet kasvuun. Kotitalouksien keskimääräisten reaalitulojen kasvua hidastaa vuonna 2025 kuitenkin heikko työllisyystilanne, sosiaalietuuksien leikkaukset ja kulutusverojen korotukset. Vuonna 2026 reaalitulojen kasvu nopeutuu työllisyystilanteen parantuessa. Myös veronalennukset lisäävät kotitalouksien ostovoimaa.

Heikon tulo- ja työllisyystilanteen lisäksi kotitalouksien kulutusta on hillinnyt vaatimaton luottamus talouteen sekä odotukset hintojen nousun jatkumisesta. Tämän seurauksena kotitaloudet ovat kuluttaneet vähemmän kuin tulot antaisivat myöten, ja säästämisaste on noussut. Ennusteen mukaan kulutus kasvaa tulevina vuosina tuloja nopeammin, mikä laskee säästämisastetta vähitellen kohti pitkän aikavälin keskimääräistä tasoa ennustejakson loppuun mennessä.

Euroalueella epävarmuus Yhdysvaltojen tullipolitiikasta haittaa orastavaa elpymistä. Kiinassa pyritään torjumaan deflatorista kehitystä mittavilla raha- ja finanssipoliittisilla toimilla. Valtiovarainministeriö arvioi, että maailmantalouden kasvu hidastuu 2,8 prosenttiin vuonna 2025, ja kiihtyy euroalueen elpymisen myötä aavistuksen 2,9 prosenttiin vuonna 2026. Geopoliittisten jännitteiden kärjistyminen äärimmilleen uhkaa näkymiä, mutta toisaalta markkinoiden reaktiot jännitteisiin ovat maltillistuneet.

Kirkon jäsenmäärän ja kirkollisveron kehitys

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2023 vuoteen 2028 saakka noin 6,9 % (Kirkon tilastopalvelu). Jäsenmäärä on viime vuosina laskenut noin 50 000 jäsenellä / vuosi ja ennusteessa on arvioitu saman kehityksen jatkuvan.

Kirkon keskusrahaston talouden perusta on riippuvainen keskeisesti seurakuntien keräämän kirkollisveron määrästä. Jäsenet rahoittavat kirkon ja sen seurakuntien toiminnan pääosin maksamillaan kirkollisveroilla. Vuonna 2026 Kirkon keskusrahaston keskusrahastomaksu määräytyy vuoden 2024 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero puolestaan lasketaan jakamalla verotulokertymä kirkollisveroprosentilla. Kirkon keskusrahaston saaman keskusrahastomaksun määrän kehittyminen tulevaisuudessa on suoraan riippuvainen kirkollisverokertymän kehityksestä, ei niinkään jäsenmäärän kehityksestä. Keskusrahastomaksun määrän voidaan ennustaa kasvavan hieman taloussuunnitelmakaudella seurauksena kirkollisverotulon positiivisesta kehityksestä.

Kirkon jäsenmäärä ja ennuste

Vuosi	Jäsenmäärä	Lasku ed. vuoteen
31.12.2024	3 506 207	
2025	3 456 829	-1,4 %
2026	3 407 841	-1,4 %
2027	3 359 801	-1,4 %
2028	3 312 179	-1,4 %
2029	3 265 246	-1,4 %
2030	3 219 539	-1,4 %
2031	3 175 222	-1,4 %
2032	3 132 075	-1,4 %
2033	3 089 741	-1,4 %
2034	3 048 142	-1,3 %
2035	3 006 763	-1,4 %
2036	2 965 949	-1,4 %
2037	2 925 686	-1,4 %
2038	2 885 865	-1,4 %
2039	2 846 509	-1,4 %
2040	2 807 506	-1,4 %

Kirkon tilastopalvelun mukaan jäsenmäärä laskee -20 % vuodesta 2024 vuoteen 2040.

Seurakuntien talouskehitys

Vuoden 2024 kirkollisverojen tilitetty määrä nousi +1,9 % ja maksuunpantu vero ennakkotiedon mukaan +2,9 %. Verotulot kasvoivat 84 % seurakuntatalouksista. Kumulatiivinen vuoden 2025 verotulokertymä (31.7.2025) on 0,4 % pienempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan. Vuoden 2024 ja vuoden 2025 heinäkuun verotulokertymät eivät kuitenkaan ole keskenään vertailukelpoiset, koska valtiovarainministeriö korjasi veronsaajien jako-osuuksia vuoden 2025 toukokuussa, kun vastaava korjaus vuonna 2024 tehtiin vasta joulukuussa.

Keskusrahastomaksuilla rahoitetaan Kirkkohallituksen toiminta, hiippakunnallinen toiminta sekä avustukset. Kirkon keskusrahastoon kuuluvan Kirkon palvelukeskuksen toiminta rahoitetaan palvelumaksuilla.

Suunnitelman taloudelliset lähtökohdat

Talouden tasapainottamistavoitteen mukaan Kirkon keskusrahaston tulee olla tasapainossa siten, että Kirkon keskusrahastomaksu kattaa toimintakatteen ja poistot. Rahoitustuotoilla rahoitetaan Kirkkohallituksen kärkihankkeet. Kirkon keskusrahaston taloutta tasapainotettiin lähes 3 milj. eurolla vuosina 2021–2022 laaditun talouden tasapainottamissuunnitelman

pohjalta ja suunnitelman laatimisen jälkeen toteutetuissa tuta-neuvotteluissa sovituin säästökeinoin. Syksyllä 2024 aloitetun Kirkkohallituksen muutoshankkeen tavoitteena on osoittaa 3,0 miljoonan euron lisäsäästöt vuoteen 2027 mennessä.

Kirkkohallituksen osastojen ja erillisyksiköiden sekä tuomiokapitulien vuoden 2026 talousarviokehyksiä on korotettu + 1,9 %. Avustusosion kehystä on korotettu myös 1,9 %.

Vuoden 2026 talousarviossa Kirkon viestinnän budjetti sisältää seurakuntavaalien vaalilaskentajärjestelmän ja vaalikoneen hankinnan (658 000 euroa). Lukkari-järjestelmäalustan uusiminen ja kehitystyö on budjetoitu talousarvion investointiosaan. Hallinto-osastolla toteutettava sähköisen äänioikeusrekisterin hankinta on budjetoitu lähes kokonaan myös talousarvion investointiosaan. Talousosaston tietohallintoyksikön budjettiin on kertaeränä lisätty identiteetinhallintajärjestelmän (IDM) käyttöönottokustannukset (1,028 milj. euroa). Yksityiskohtaiset perustelut ovat Kirkon viestinnän, hallinto-osaston ja talousosaston talousarvioesityksissä.

Vuoden 2026 talousarvion toimintakatteeseen sisältyy lisäksi seuraavat kertaerät: Turun tuomiokirkon peruskorjausavustus (1,0 milj. euroa), Kirkkohallituksen muutoshanke (0,5 milj. euroa), Turun arkkihiippakunnan pyhiinvaellushanke (20 000 euroa), suomalaisen kirkollisen elämän ja julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi; Sydämen sivistystä (105 900 euroa), sekä hallinto-osastolla äänioikeusrekisterin käyttöönottoon ja tilastoasiantuntijan palkkaamisen kulut (yhteensä 180 700 euroa). Yhteensä kertaeriin esitetään 3,5 milj. euroa.

Kirkon verotulojen ja keskusrahastomaksun kehitys

Vuoden 2024 kirkollisvero arvioidaan olevan (verohallinnon tiedot 18.8.2025) noin 1 039,6 milj. euroa, josta laskennallinen kirkollisvero on 753,8 miljoonaa euroa. Tämän perusteella keskusrahastomaksun arvioidaan vuonna 2026 olevan noin 49 milj. euroa.

Talousanalyysien perusteella (FCG toukokuu 2025) kirkollisveron määrä kasvaisi suunnittelukaudella 2026–2028 ja vielä vuoteen 2030 saakka. Vuodesta 2024 vuoteen 2025 verotulot kasvaisivat 6,7 %, minkä jälkeen verotulojen kasvu tasaantuisi.

Verotulojen kasvu vuosina 2022–2030 (ennuste)

Kasvu vuodesta 2022 vuoteen 2030 on noin 31,1 %.

Vuosi	Verotulot (1 000 euroa)	Kasvu ed. vuoteen
2022	928 331	
2023	1 033 514	11,3 %
2024	1 053 456	1,9 %
2025	1 123 970	6,7 %
2026	1 142 902	1,7 %
2027	1 162 779	1,7 %
2028	1 185 208	1,9 %
2029	1 201 086	1,3 %
2030	1 217 187	1,3 %

Lähde: FCG:n aineisto 5/2025

Kirkon keskusrahastomaksun kasvu

Kirkon keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan vuodesta 2025 (talousarvio) vuoteen 2026 (talousarvio) noin 2,2 %. Vuosina 2027–2028 keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan noin 2,0 %/vuosi.

(1000 eur)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 1. muutos	TA 2026 2. muutos	TA 2026 3. muutos	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Maksuprosentti	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6.50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %
Kirkon keskusrahastomaksut (euroa)	43 743	47 940	49 000	49 000	49 000	49 000	49 000	50 000	51 000
Tilikauden ylijäämä (+)/ alijäämä (-), euroa	**-6 190**	**578**	**-509**	**350**	**-1 327**	**-1 300**	**-2 786**	**1 310**	**650**

Kirkon keskusrahaston vuoden 2026 talousarvion kolmas muutos

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 1. muutos	TA 2026 2. muutos	TA 2026 3. muutos	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**141 825 148**	**122 659 135**	**114 488 384**	**-92 800**			**114 395 584**		
Korvaukset	124 133 000	105 075 000	95 694 000				95 694 000		
Myyntituotot	26 053	7 000	8 000				8 000		
Maksutuotot	1 262 027	1 538 200	1 462 400	-92 800			1 369 600		
Vuokratuotot	402 989	396 077	398 100				398 100		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 104 327	1 090 000	895 000				895 000		
Tuet ja avustukset	136 656	198 133	119 900				119 900		
Sijoitustuotot	675 254	278 800	479 600				479 600		
Muut toimintatuotot	12 841 223	13 004 925	14 257 144				14 257 144		
Sisäiset tuotot	1 243 618	1 071 000	1 174 240				1 174 240		
Toimintakulut	**-185 432 880**	**-170 614 652**	**-164 770 840**	**442 520**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-166 955 168**		
Henkilöstökulut	-31 993 650	-33 808 739	-34 405 099	580 078	-50 000		-33 875 021		
Palkat ja palkkiot	-24 982 638	-26 128 870	-26 528 377	28 948			-26 499 429		
Henkilösivukulut	-7 109 052	-7 740 887	-7 942 722				-7 942 722		
Henkilökulujen oikaisuerät	98 039	61 018	66 000	551 130	-50 000		567 130		
Palvelujen ostot	-17 305 070	-18 632 742	-21 368 119	-131 058	-50 000	-1 300 000	-22 849 177		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 242 248	-1 071 000	-1 174 240				-1 174 240		
Vuokrakulut	-1 897 465	-1 947 500	-2 020 200				-2 020 200		
Sisäiset vuokrakulut	-1 370								
Aineet ja tarvikkeet	-788 733	-791 634	-865 186	-4 000			-869 186		
Annetut avustukset	-131 554 770	-114 250 050	-104 260 100	-2 500	-1 226 848		-105 489 448		
Sijoituskulut	-14 050	-200	-200				-200		
Muut toimintakulut	-635 525	-112 787	-677 696				-677 696		
Siirto omakatteiseen rahastoon	**-127 792**	**72 520**	**229 690**				**229 690**		
TOIMINTAKATE	**-43 735 524**	**-47 882 997**	**-50 052 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-52 329 894**	**-49 100 000**	**-50 800 000**
Kirkon keskusrahastomaksut	**43 743 018**	**47 940 000**	**49 000 000**				**49 000 000**	**50 000 000**	**51 000 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 241 021**	**1 200 000**	**1 200 000**				**1 200 000**	**1 000 000**	**1 000 000**
Korkotuotot	507 643	528 000	391 200				391 200		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	642 596	673 000	665 000				665 000		
Muut rahoitustuotot	786 964	688 000	1 050 000				1 050 000		
Sisäiset korkotuotot	0								
Arvonalentumiset sijoituksista	253 549	286 000	80 000				80 000		
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista									
Korkokulut	-3 929								
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-860 400	-884 000	-926 200				-926 200		
Muut rahoituskulut	-85 401	-91 000	-60 000				-60 000		
Sisäiset korkokulut	0								
VUOSIKATE	**1 248 515**	**1 257 003**	**147 234**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 129 894**	**1 900 000**	**1 200 000**
Poistot ja arvonalentumiset	**-7 438 801**	**-679 000**	**-656 000**				**-656 000**	**-590 000**	**-550 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-699 259	-679 000	-656 000				-656 000		
Arvonalentumiset	-6 739 542								
TILIKAUDEN TULOS	**-6 190 286**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 785 894**	**1 310 000**	**650 000**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-6 190 286**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 785 894**	**1 310 000**	**650 000**

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma vuoden 2026 talousarvion kolmannen muutoksen jälkeen

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2026 3.muutoksen jälkeen
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	1 249	4 627	147	-2 130
Tulorahoituksen korjauserät				
Yhteensä	**1 249**	**4 627**	**147**	**-2 130**
Investoinnit				
Pysyvien vastaavien myyntitulot				
Investointimenot	-148	-955	-1 789	-1 789
Sijoitukset	-78	-466		
Yhteensä	**-226**	**-1 421**	**-1 789**	**-1 789**
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	**1 022**	**3 206**	**-1 642**	**-3 919**
Rahoitustoiminnan rahavirta				
Lyhytaikaisten velkojen muutos	207	1 392		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Pitkäaikaisten saamisten muutos				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	3 738	-383		
Muut maksuvalmiuden muutokset	57	1 021	230	100
Yhteensä	**3 795**	**638**	**230**	**100**
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	**4 002**	**2 031**	**230**	**100**
Rahavarojen muutos	**5 024**	**5 237**	**-1 412**	**-3 819**
Rahavarat 31.12.				
Rahat ja pankkisaamiset	8 545	14 019		
Rahoitusarvopaperit	44 108	43 871		
yhteensä	**52 653**	**57 890**	**56 478**	**54 071**
Rahavarat 1.1.				
Rahat ja pankkisaamiset	4 860	8 545	14 019	14 019
Rahoitusarvopaperit	42 768	44 108	43 871	43 871
yhteensä	**47 629**	**52 653**	**57 890**	**57 890**
Rahavarojen muutos	**5 024**	**5 237**	**-1 412**	**-3 819**

1.4.2. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että organisaatiossa työskentelee oikea määrä henkilöitä oikeissa tehtävissä. Suunnittelulla ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta ja kustannuksia, perustuen organisaation strategisiin ja toiminnallisiin tarpeisiin.

Tiukentuvat taloudelliset resurssit, muuttuvat toimintaympäristöt sekä Kirkkohallituksen muutoshanke asettavat paineita henkilöstömäärän supistamiselle. Strategiatyö ja strategisten tavoitteiden toimeenpano vaativat priorisointia sekä työskentelytapojen, rakenteiden ja toimintamallien kehittämistä. Tehtävien sisältöjä ja työnkuvia on uudistettava jatkuvasti, ja osaamisen johtamiseen sekä kehittämiseen on panostettava systemaattisesti. Hallintokulttuuria tulee kehittää, ja digitalisaation hyödyt on otettava täysimääräisesti käyttöön. Henkilöstöltä edellytetään itseohjautuvuutta ja resilienssiä, ja koko organisaation on panostettava muutosjohtamiseen, osaamisen jatkuvaan kehittämiseen sekä työhyvinvointiin.

Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma on laadittu vuosille 2026–2028. Vuoden 2025 luvut kuvaavat elokuun 2025 tilannetta. Kirkkohallituksen henkilöstömäärä vuonna 2026 on 305,6 henkilötyövuotta, ja se pienenee vuoteen 2028 mennessä 8,5 henkilötyövuodella. Luvussa ei ole otettu huomioon Kirkkohallituksen muutoshankkeessa toteutettavan tuta-menettelyn tuloksia. Tuomiokapitulien henkilöstömäärä vuonna 2026 on 99,8 henkilötyövuotta, ja se pienenee 2,7 henkilötyövuodella vuoteen 2028 mennessä.

Vuositasolla henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien vaihtelua selittävät määräaikaiset projektitehtävät, virka-, opinto- ja perhevapaat sekä näiden ajaksi rekrytoitu määräaikainen henkilöstö ja kausityöntekijät. Kirkkohallituksen henkilöstömäärän vähentymistä pitkällä aikavälillä selittää Kirkkohallituksen muutoshankkeen vaikutus.

Kirkon keskusrahaston henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2025–2028

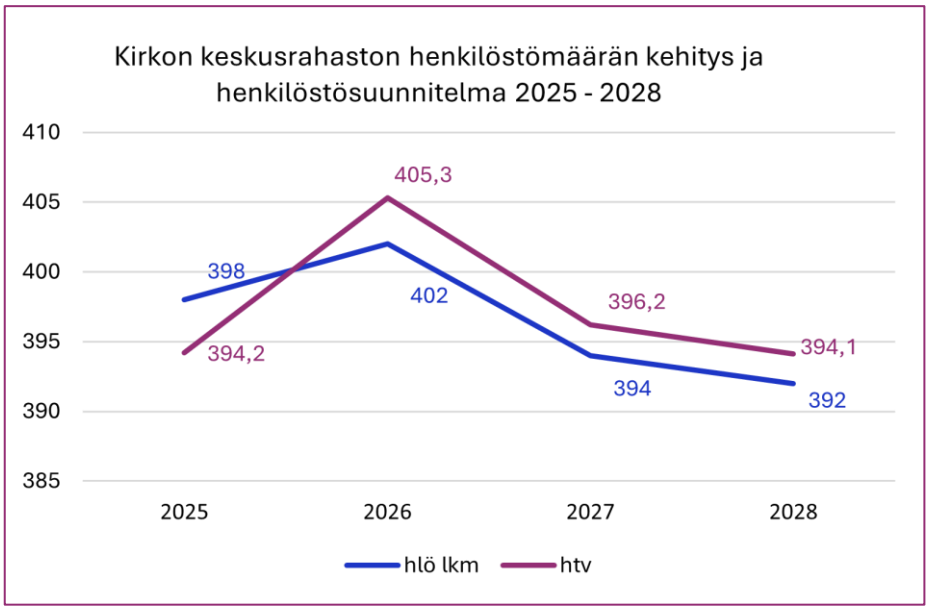

Henkilötyövuosi, htv: Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Raportoinnissa on käytetty tietoja, jotka sisältävät ko. kalenterivuoden työajan, josta on vähennetty keskeytykset.

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2025–2028 (ml. Kirkon palvelukeskus *)

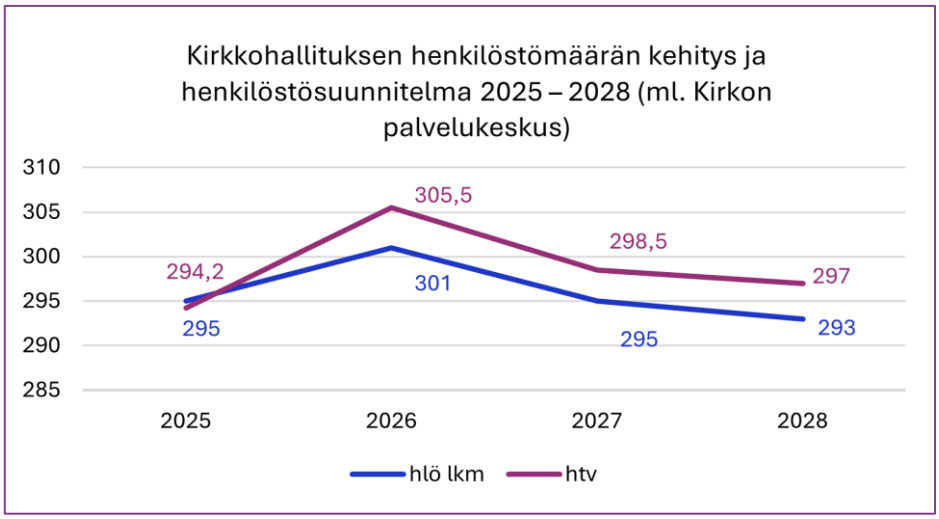

Luvussa ei ole otettu huomioon Kirkkohallituksen muutoshankkeessa toteutettavan tuta-menettelyn tuloksia.

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2025–2028 (pl. Kirkon palvelukeskus *)

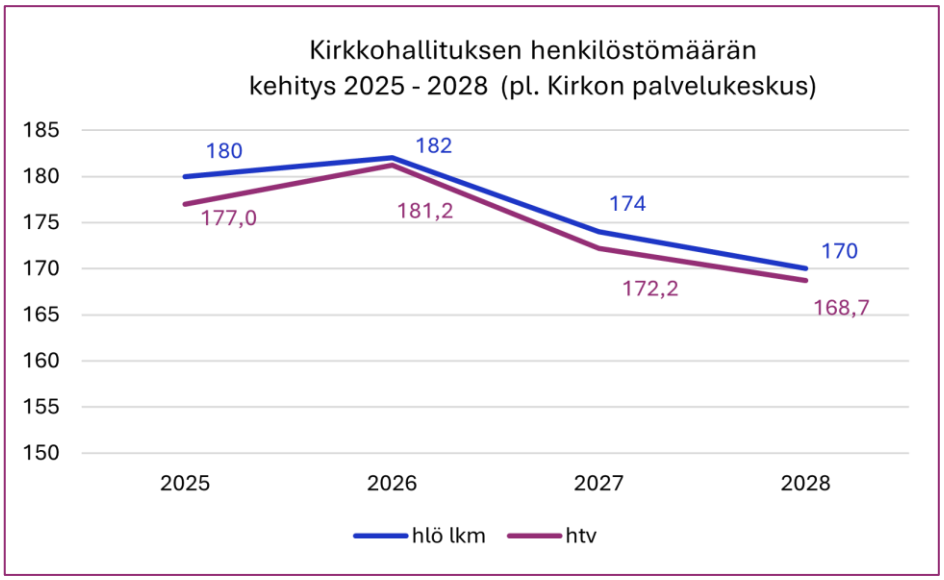

Luvussa ei ole otettu huomioon Kirkkohallituksen muutoshankkeessa toteutettavan tuta-menettelyn tuloksia. Kirkon palvelukeskuksen henkilöstöstä kerrotaan tarkemmin luvussa 3 ”Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus”.

Tuomiokapitulien henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2025–2028

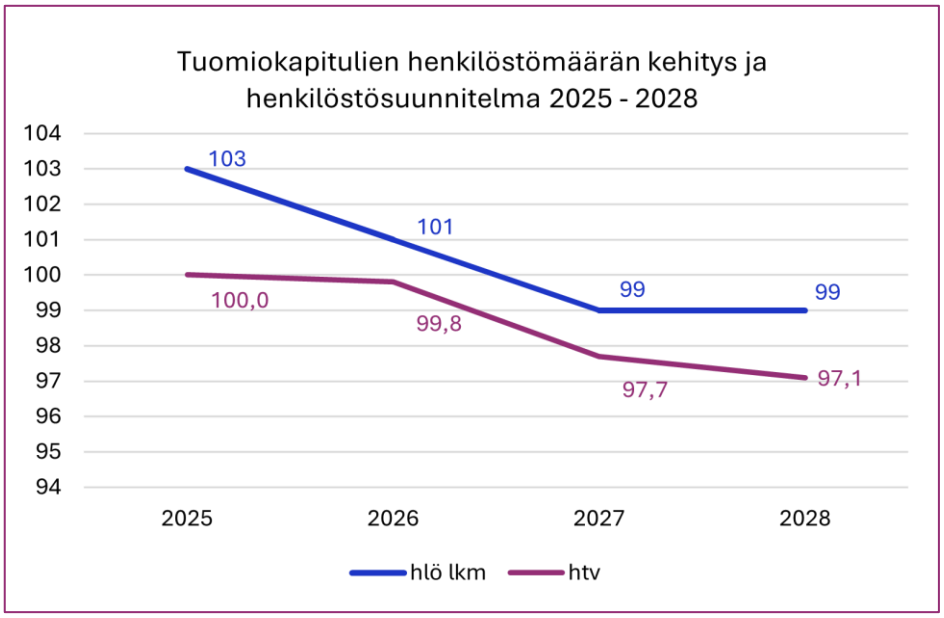

2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka varoja käytetään keskusrahaston talousarvion mukaisesti (Kirkkolaki (652/2023) 5 luku, 9 §):

1) taloudellisesti heikossa asemassa olevien seurakuntien ja seurakuntayhtymien tukemiseen sekä seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntarakenteen kehittämiseen;

2) hautaustoimesta, väestökirjanpidosta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä seurakunnille ja seurakuntayhtymille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen;

3) hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon menoihin;

4) kirkon yhteisiin tarkoituksiin sekä muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon keskusrahastomaksun tulee kattaa Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toiminta, keskusrahastosta maksettavat avustukset ja poistot. Talousarvio on laadittu siten, että keskusrahastomaksu riittää kattamaan toiminnan nettokulut (tuotot – kulut = toimintakate) ja poistot kuten kirkolliskokous on edellyttänyt. Ilman kertaeriä talousarvio olisi ollut 2,9 milj. euroa ylijäämäinen. Toiminta- ja taloussuunnitelmavuosien osalta Kirkon keskusrahaston ja keskusrahastomaksulla rahoitettavan toiminnan toimintakatteeseen on tehty 3,5 % korotus. Kirkkohallituksen sitovassa toimintakatteessa on vuodelle 2027 huomioitu 3 milj. euron leikkaustarve.

Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta vuoden 2026 talousarvion kolmannen muutoksen jälkeen

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 1. muutos	TA 2026 2. muutos	TA 2026 3. muutos	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**5 573 045**	**4 557 335**	**5 114 184**	**-92 800**			**5 021 384**		
Korvaukset		45 000	43 000				43 000		
Myyntituotot	26 053	7 000	8 000				8 000		
Maksutuotot	1 262 027	1 538 200	1 462 400	-92 800			1 369 600		
Vuokratuotot	234 541	228 500	230 500				230 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	337 603	155 000	160 000				160 000		
Tuet ja avustukset	98 144	172 550	93 900				93 900		
Sijoitustuotot	103								
Muut toimintatuotot	2 674 414	1 628 085	2 247 144				2 247 144		
Sisäiset tuotot	940 160	783 000	869 240				869 240		
Toimintakulut	**-48 981 726**	**-52 607 332**	**-55 410 950**	**573 578**	**-100 000**	**-1 300 000**	**-56 368 430**		
Henkilöstökulut	-25 255 364	-26 496 393	-26 775 108	580 078	-50 000		-26 245 030		
Palkat ja palkkiot	-19 840 669	-20 598 996	-20 742 033	28 948			-20 713 085		
Henkilösivukulut	-5 610 911	-6 059 990	-6 187 405				-6 187 405		
Henkilökulujen oikaisuerät	196 215	162 593	154 330	551 130	-50 000		655 460		
Palvelujen ostot	-11 674 700	-12 657 718	-15 115 960	-131 058	-50 000	-1 300 000	-16 597 018		
Palvelun ostot - sisäiset	-394 366	-311 000	-328 000				-328 000		
Vuokrakulut	-1 568 440	-1 641 000	-1 653 200				-1 653 200		
Sisäiset vuokrakulut	-1 370								
Aineet ja tarvikkeet	-732 909	-717 734	-789 486	-4 000			-793 486		
Annetut avustukset	-8 730 331	-10 670 700	-10 076 500	-2 500			-10 079 000		
Muut toimintakulut	-624 246	-112 787	-672 696				-672 696		
Siirto omakatteiseen rahastoon	**-88 824**	**167 000**	**194 000**				**194 000**		
TOIMINTAKATE	**-43 497 505**	**-47 882 997**	**-50 102 766**	**442 520**	**-100 000**	**-1 300 000**	**-51 153 046**	**-49 150 000**	**-50 850 000**
Kirkon keskusrahastomaksut	**43 743 018**	**47 940 000**	**49 000 000**				**49 000 000**	**50 000 000**	**51 000 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 241 021**	**1 200 000**	**1 200 000**				**1 200 000**	**1 000 000**	**1 000 000**
Korkotuotot	507 643	528 000	391 200				391 200		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	642 596	673 000	665 000				665 000		
Muut rahoitustuotot	786 964	688 000	1 050 000				1 050 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	253 549	286 000	80 000				80 000		
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista									
Korkokulut	-3 929								
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-860 400	-884 000	-926 200				-926 200		
Muut rahoituskulut	-85 401	-91 000	-60 000				-60 000		
VUOSIKATE	**1 486 534**	**1 257 003**	**97 234**	**349 720**	**-100 000**	**-1 300 000**	**-953 046**	**1 850 000**	**1 150 000**
Poistot ja arvonalentumiset	**-7 438 801**	**-679 000**	**-606 000**				**-606 000**	**-540 000**	**-500 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-699 259	-679 000	-606 000				-606 000		
Arvonalentumiset	-6 739 542								
TILIKAUDEN TULOS	**-5 952 267**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-100 000**	**-1 300 000**	**-1 559 046**	**1 310 000**	**650 000**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-5 952 267**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-100 000**	**-1 300 000**	**-1 559 046**	**1 310 000**	**650 000**

2.1. Kirkkohallitus

2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat

Kirkkolain (652/2023) 5 luvun 7 §:n mukaan Kirkkohallituksen tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa sekä muut tehtävät, joista säädetään kirkkolaissa tai muussa laissa tai kirkkojärjestyksessä tai jotka eivät kuulu muulle kirkon viranomaiselle. Kirkkohallitus hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan, valvoo kirkon etua ja antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot, jollei kirkkolain 2 §:n 2 momentista muuta johdu. Kirkkohallitus edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä tekee kirkon puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei kirkkolain 4 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdasta muuta johdu.

Kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luku 13 § mukaan Kirkkohallituksen tehtävänä on:

1) toimia kirkon keskusrahaston hallituksena;
2) valmistella asioita kirkolliskokoukselle sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
3) edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä;
4) antaa tarkempia määräyksiä sen lisäksi, mitä kirkkolaissa ja muualla kirkkojärjestyksessä säädetään:
a) viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta ja kirkon työntekijöiden täydennyskoulutuksesta, jollei 10 §:stä muuta johdu;
b) seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta;
5) hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien ja kirkon keskusrahaston sekä kirkon eläkerahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne;
6) hoitaa kirkollisiin tarkoituksiin määrättyjä rahastoja sekä ottaa vastaan kirkolle lahjana ja testamenttina annettua omaisuutta;
7) määrätä, mihin yleisiin tarkoituksiin kolehteja on pääjumalanpalveluksissa kannettava;
8) päättää ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta, joita evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetaan;
9) perustaa ja lakkauttaa Kirkkohallituksen virat, jollei 9 §:stä muuta johdu;
10) julkaista kirkon säädöskokoelmassa siihen otettavat säädökset.

Kirkkohallituksen visio 2026
Kirkkohallitus on rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi.

Kirkkohallituksen missio

Edistämme uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla ja kehittämällä kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa.

Kirkkohallituksen arvot

Usko: Liitymme maailmanlaajaan Kristuksen kirkkoon ja sen uskoon.
Toivo: Vahvistamme luottamusta tulevaisuuteen.
Rakkaus: Toimimme vuorovaikutteisesti, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kirkkohallituksen organisaatio

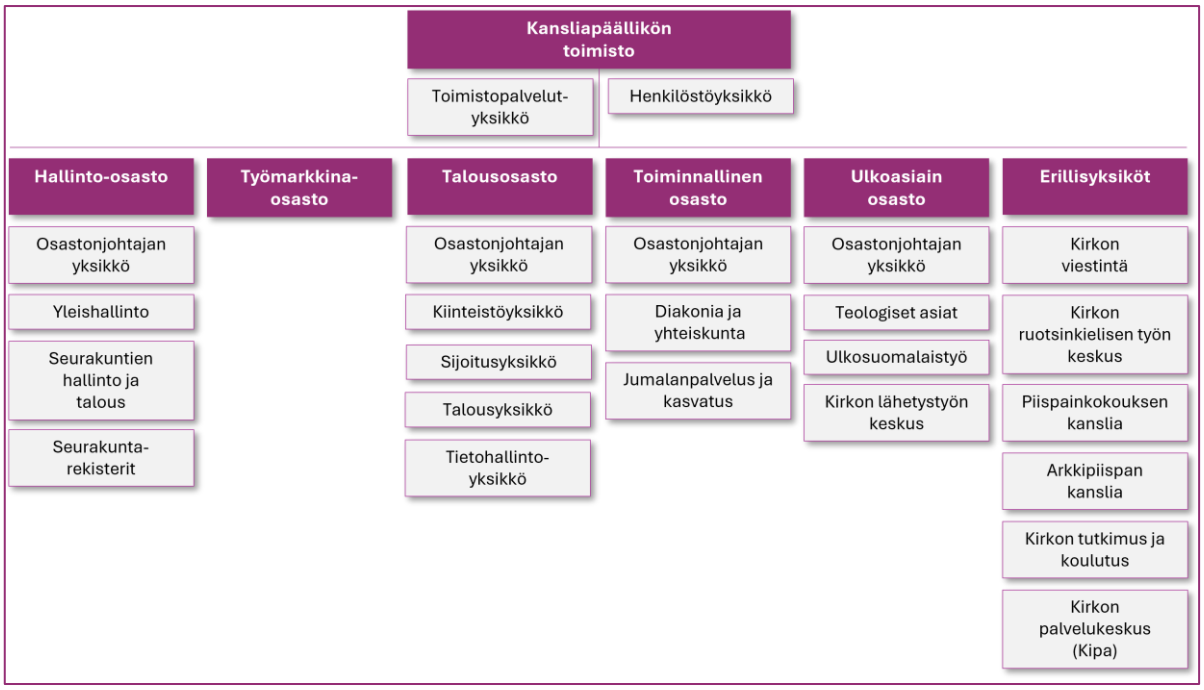

2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen

Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittua Kirkkohallituksen strategiaa Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle toteutetaan osana Kirkkohallituksen päivittäistä johtamisjärjestelmää. Strategiaa on edistetty Kirkkohallitus 2026 -prosessin avulla. Kirkkohallitus 2026 -prosessissa keskeisessä asemassa on edelleen tiedolla johtaminen.

Vuonna 2026 Kirkkohallituksen toimintaa ohjaa keskeisellä tavalla myös Kirkkohallituksen täysistunnon toukokuussa 2025 hyväksymä Palvelu- ja tehtävästrategia. Se ohjaa Kirkkohallituksen muutoshanketta, jonka tuloksena Kirkkohallituksen uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2027 alusta.

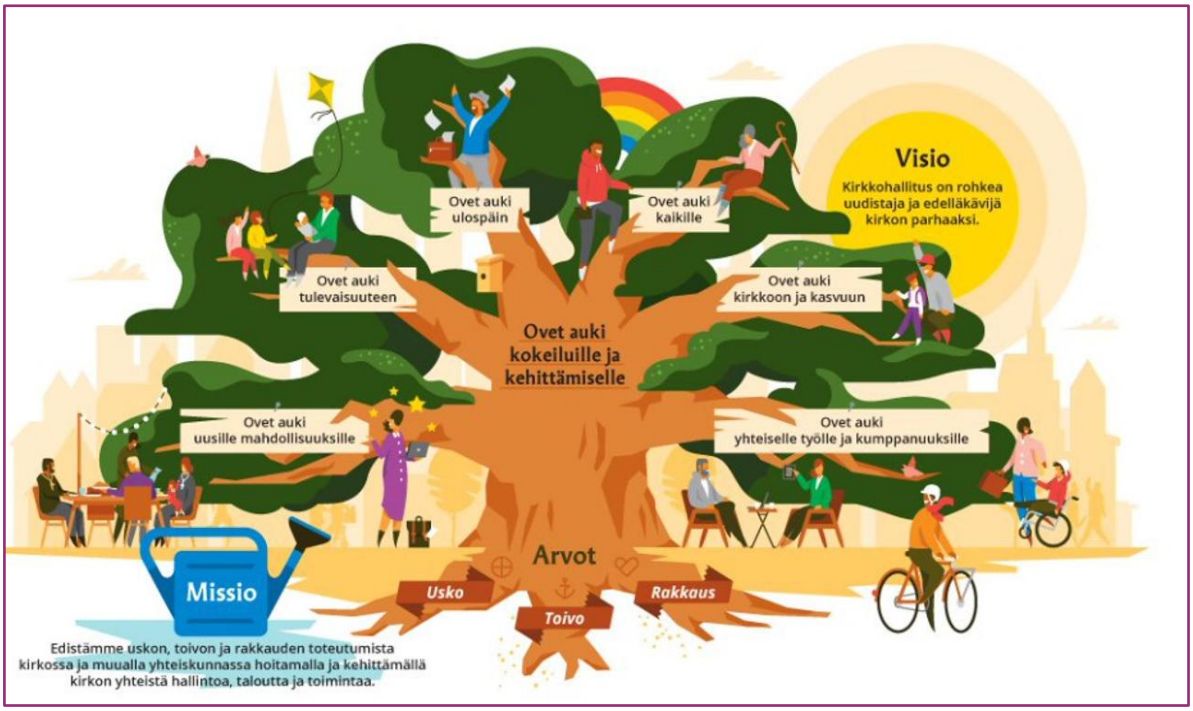

Kirkkohallituksen henkilöstön Ovet auki -strategiapajoja jatketaan myös vuonna 2026. Strategiapajojen painopiste on yhtäältä Kirkkohallituksen muutoshankkeen ja siihen liittyvän palvelu- ja tehtävästrategian täytäntöönpano. Toisaalta liitytään myös vuonna 2026 valmistelussa olevaan kokonaiskirkon strategiatyöhön. Kirkkohallituksen täysistunnon linjauksen mukaisesti Kirkkohallituksen oman strategian tarve arvioidaan kokonaiskirkollisen strategian valmistuttua.

Kokeilutoiminnan avustukset kannustavat seurakuntia innovatiivisiin avauksiin, joissa toteutuu tiivis yhteistyö yksittäistä seurakuntaa laajemman verkoston kanssa. Uudistettu avustusten hakumenettely (jako kerran vuodessa) tehostaa asioiden valmistelua. Kokeilutoiminnasta opittua levitetään kaikkien kirkon toimijoiden hyödyksi. Kärkihanketoimintaa jatketaan vuonna 2026 erillisen päätöksen mukaisesti.

Osana toiminnan ja talouden suunnittelua kukin Kirkkohallituksen osasto/erillisyksikkö arvioi oman työnsä vaikuttavuutta sekä asettaa mittareita tavoiteltujen vaikutusten seurantaan. Lisäksi arvioidaan, mitä osaamista tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi tarvitaan.

Kirkkohallituksen johtoryhmä on asettanut Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategian pohjalta yhteiset tavoitteet, jotka ohjaavat osastojen/erillisyksikköjen toiminnan ja talouden suunnittelua vuonna 2026.

Kirkkohallituksen yhteiset tavoitteet vuodelle 2026 ovat edellisen vuoden tapaan:

Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita

Mittarit/arviointikriteerit:

a. Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä luotu.
b. Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita (srk-palaute, osaamistason muutos/HR seuranta).
c. Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoittavuus ja laatu/palauteseuranta).
d. Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).
e. Kirkolliskokouksen päätöksenteon laatu on varmistettu (valmistelutyön taso, edustajien osallistaminen, palaute).

Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla

Mittarit/arviointikriteerit:

a. Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).
b. Seurakuntademokratiaa on edistetty (seurakuntavaalien uudistus, ehdokkaiden määrä/edustuksellisuus, äänestysaktiivisuus).
c. Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu (uudistusten lkm., laajuus).
d. Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta).

e. Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/lkm).
f. Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).
g. Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.
h. Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu (yhteistyösopimukset ja taso).

Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla

Mittarit/arviointikriteerit:

a. Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).
b. Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).
c. Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).
d. Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm).

Kirkkohallituksen Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategiakauden painopisteet:

1. Ovet auki ulospäin / painopisteet:
    a) Vahvistamme kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme.
    b) Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
    c) Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää.
    d) Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.

2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun / painopisteet:
    a) Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
    b) Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
    c) Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkityksellisyyttä ja lisäämme osallisuuden ja toimijuuden mahdollisuuksia.

3. Ovet auki kaikille / painopisteet:
    a) Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
    b) Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurien moninaisuus.
    c) Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.

4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille / painopisteet:
    a) Hoidamme kumppanuuksia tavoitteellisesti yhteistä etua etsien.
    b) Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimuspohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja.
    c) Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa.
    d) Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaan työterveyshuollon ja hyvän johtamisen avulla.

5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille / painopisteet:
    a) Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset.
    b) Luomme toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kokeiluille.
    c) Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.
    d) Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.

6. Ovet auki tulevaisuuteen / painopisteet:
    a) Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintaa ja luomme siihen välineitä.
    b) Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita.
    c) Olemme osa maailmanlaajuista kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.
    d) Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.

2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2026–2027

Kärkihankkeet ovat yhteisestä strategiaperustasta nousevia koko kirkkoa koskevia toiminnan muutoksen välineitä. Hankkeet on johdettu voimasta olevasta strategiasta eli strategiakaudella 2021–2026 Ovet auki -strategiasta tai Kirkkohallituksen Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle strategiasta. Kärkihankkeiden tulosten on tarkoitus hyödyttää kaikkia seurakuntia ja kirkkoa. Ne toteutetaan yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja kirkollisten järjestöjen kanssa. Hankkeet edellyttävät ja vahvistavat kirkon eri toimijoiden välistä verkostoitumista ja yhteistyötä.

Kärkihankkeet keräävät yhteen koko kirkon tasolla parhaan osaamisen hankkeen tavoitteiden toteuttamiseksi ja tulosten levittämiseksi kaikille seurakunnille. Hankkeet edistävät osaltaan myös Kirkkohallituksen osastojen välistä yhteistyötä. Hankkeet vastaavat tunnistettuun tarpeeseen ja tulokset ovat hyödynnettävissä laajasti.

Kärkihankkeisiin on osoitettu erillismääräraha talousarviossa, ja ne rahoitetaan Kirkon keskusrahaston rahoitustuotoilla. Muista kehittämisprojekteista osastot ja yksiköt päättävät omien talousarviokehystensä puitteissa ja ne toteutetaan osana perustyötä.

Talousarviossa vuodelle 2026 esitetään kolmea jo vuonna 2025 tai aiemmin alkanutta kärkihanketta. Digi@Kirkko-hanke ja Rekrytoinnin kehittäminen -hanke alkoivat vuonna 2025 ja ne saatetaan loppuun vuonna 2026. Vanhan testamentin mobiilikäännös alkoi vuonna 2022 ja se päättyy vuonna 2027. Kirkon keskusrahasto rahoittaa hanketta 250 000 eurolla vuosittain. Uusia kärkihankkeita ei vuodelle 2026 esitetä.

Talousarvio 2026

(€)	VT 2028	Digi@Kirkko	Rekrytoinnin kehittäminen	Yhteensä
Asiantuntijatehtävät		240 000	140 000	**380 000**
Avustukset	250 000			**250 000**
Yhteensä	**250 000**	**240 000**	**140 000**	**630 000**

2.1.3.1. Digi@Kirkko

Digi@Kirkko-kärkihankkeen tavoitteena on tuoda kirkon toimintaan kustannustehokkaita ja tietoturvallisia tekoälyratkaisuja sekä hallintamallit tekoälyn käyttöönotolle. Hankkeen avulla kehitetään myös tekoälyyn liittyvää osaamista koko kirkossa. Digi@Kirkko-kärkihanke alkoi 1.1.2025 ja päättyy 31.12.2026.

Hankkeen projektit

- Projekti 1: Microsoft 365 Copilotin käyttöönotto. Tässä projektissa Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö sekä valitut seurakunnan työntekijät luovat edellytykset Microsoft 365 Copilotin käytölle kirkossa. Projektissa 150 seurakunnan työntekijää seurakunnan eri työaloilta ja erityisesti hengellisestä työstä on pilotoinut Copilot-tekoälytyökalua. Vuonna 2026 keskitytään koulutuksen ja lisenssin laajemman käyttöönoton suunnitteluun seurakuntien tarpeisiin sekä tekoälyratkaisuiden hallintamallien luomiseen.
- Projekti 2: Räätälöidyt tekoälyratkaisut. Tämä projekti keskittyy räätälöityjen tekoälyratkaisujen kehittämiseen seurakuntien tarpeisiin. Seurakunnille suoritettu tarvekartoitus on osoittanut alueet, joiden parissa räätälöidyt tekoälyratkaisut voivat merkittävästi vapauttaa työntekijöiden aikaa sekä lisätä perustyöhön käytettävissä olevaa aikaa. Vuonna 2026 toteutetaan pilottihankkeita ja luodaan hallintamalleja vastaamaan seurakuntien erityistarpeisiin.
- Projekti 3: Digitaalisten mahdollisuuksien hyödyntäminen. Tässä projektissa tutkitaan, kuinka tekoälyyn liittyvää osaamista voidaan parantaa organisaatiossa. Vuonna 2026 keskitytään oppimis- ja koulutusportaalin vaatimusmäärittelyyn. Tavoitteena on helpottaa seurakunnan työntekijöille suunnattujen koulutusten löytämistä konkreettisilla toimenpiteillä.

Hankkeen resurssit ja linkittyminen strategiaan

Hankkeen henkilöresursseina toimivat projektijohtaja ja puolipäiväinen projektipäällikkö.

Hanke pohjautuu Suomen ev.lut. kirkon Ovet auki -strategiaan ja Kirkkohallituksen Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle -strategiaan, erityisesti kohtiin:

- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun
- Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille
- Ovet auki uusille mahdollisuuksille

Hankkeen talousarvio on vuodelle 2026 yhteensä 240 000 euroa. Vuodelle 2025 hankkeelle myönnettiin 260 000 euroa.

Hankkeen riskit ja ratkaisut

- Riski: Tekoälyteknologian nopea kehitys voi aiheuttaa seurakuntien työntekijöille epärealistisia odotuksia hanketta kohtaan. Ratkaisu: Tarvitaan aktiivista tiedottamista, tekoälylukutaidon lisäämistä sekä koulutuksia. Kirkossa käsitellään laajasti erityisiä henkilötietoja, minkä vuoksi tekoälyratkaisujen ja tekoälyn käytön tietosuoja- ja tietoturvanäkökohdat ovat erityisen tärkeitä.
- Riski: Tekoälyratkaisujen tuominen kirkon ympäristöön vie aikaa ja voi johtaa siihen, että ratkaisut eivät enää vastaa seurakuntien tarpeita. Ratkaisu: Jatkuva seurakuntien tarpeiden kartoittaminen ja seurakuntien osallistaminen kehitystyöhön.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle painopisteitä toiminnalla edistetään? • Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta. • Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa. • Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota. • Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.	1. Suomen evankelis-luterilainen kirkko on ottanut tekoälyn käyttöön hallitusti ja tietoturvallisesti.	M365 Copilot -pilotin kautta Suomen ev.-lut. kirkossa on tunnistettu eniten tekoälytyökaluista hyötyvät työntekijäryhmät. Räätälöityjä tekoälyratkaisuja on pilotoitu seurakunnissa, ja koko kirkolle on luotu tekoälyn hallintamalli.
	2. Tekoälylukutaito on lisääntynyt seurakunnissa.	Tekoälykoulutuksia on järjestetty kirkon työntekijöille: Koulutuksiin osallistuneiden lukumäärä, osallistujien palautteet ja arvioinnit koulutusten hyödyllisyydestä.
	3. Seurakuntien työntekijät löytävät tarvitsemansa koulutus- ja oppimissisällöt helposti.	Oppimisen ja koulutuksen portaalin vaatimusmäärittely seurakuntien tarpeisiin on saatu päätökseen. Seurakuntien tarpeet on tunnistettu ja otettu huomioon oppimisen ja koulutuksen portaalia koskien.

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata? Kun seurakunnan työntekijöiden osaaminen ja ymmärrys tekoälyn käytöstä kasvaa, työntekijöille jää enemmän aikaa keskittyä perustehtäväänsä, kuten seurakuntalaisten ja alueen asukkaiden kohtaamiseen. Tekoälyn hallitun käyttöönoton sekä tekoälyosaamisen kasvamisen myötä kirkko on yhä merkittävämpi yhteistyökumppani yhteiskunnan muille toimijoille. Mittareina ovat tavoitteiden mukaiset arviointikriteerit sekä tekoälyratkaisujen ja käyttäjien lukumäärät.

2.1.3.2. Rekrytoinnin kehittäminen 2025–2026

Rekrytoinnin kehittämisen kärkihankkeen tarkoituksena on kirkon yhteisten rekrytoinnin suuntaviivojen kokoaminen esihenkilöiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden käyttöön, kirkon rekrytointiosaamisen vahvistuminen ja seurakuntien rekrytointitoimenpiteiden ajantasaistuminen ja monipuolistuminen sekä työnantajakuvan vahvistuminen.

Hankkeen talousarvio vuodelle 2026 on yhteensä 140 000 euroa. Vuodelle 2025 hankkeelle myönnettiin 93 000 euroa.

Kärkihankkeella tavoiteltavat tulokset

1. Materiaaliset tuotokset:

   Rekrytointia ja rekrytointiviestintää tukevat suuntaviivat, toimintamallit ja materiaalit. Materiaalit ja infot ovat sähköisiä virike- ja ohjepankkeja, kuvia ja videoita sekä muita rekrytointiviestinnän tukimateriaaleja:

   - Helposti lähestyttävät rekrytoinnin Muista nämä -materiaalit sekä videotuotanto.
   - Valmiit pohjamateriaalit rekrytointitilanteisiin ja rekrytointiviestintään.
   - Laadukkaat työnantajasivut Duunitorissa ja Kirkkorekryssä sekä seurakuntien nettisivuilla.

2. Evl.fi/Plusaan luotavan rekrytointisivuston kokoaminen, hyvien käytäntöjen keruu, mallintaminen ja jakaminen.

3. Kohtien 1 ja 2 vieminen ja markkinointi seurakuntien avainhenkilöiden käyttöön: esitelmät hiippakuntien foorumeissa, kirkkoherrojen ja muun johdon kokoontumisissa, viestintäpäivillä, sosiaalisessa mediassa, kirkon Teams-kanavissa

Vuoden 2026 suunnitelma

- Yhteisen rekrytointisivun käyttöönotto ja sen aktiivinen markkinointi seurakunnissa (kevät 2026).
- Jo tuotettujen apumateriaalien (noin 30 % apumateriaalista tuotetaan syksyn 2025 aikana) markkinointi seurakuntien käyttöön (erityisesti kevät 2026).
- Tarvittavien materiaalien tuottaminen ja markkinointi suunnitelman mukaisesti (kevät ja syksy 2026).
- Duunitorin työnantajailmeen vahvistuminen ja maksettu markkinointi Duunitorin kautta.
- Koulutukset, työpajat ja neuvottelupäivät, joissa markkinoidaan rekryhankkeen tuotoksia ja rohkaistaan seurakuntia hyödyntämään niitä.
- Rekrytoinnin hyvät käytännöt -oppaan kokoaminen tuotetusta materiaalista ja sen lanseeraus hiippakuntiin ja seurakuntiin.
- Projektin päättäminen vuoden 2026 lopussa.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit /arviointikriteerit
Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta. Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla. Ovet auki mahdollisuuksille: Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa. Ovet auki tulevaisuuteen: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintaa ja luomme siihen välineitä. Ovet auki kaikille: Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.	1. Tehostetaan toimintoja seurakunta- ja työnantajamielikuvan vahvistumisessa suurelle yleisölle, seurakuntien kaikenikäisille suunnatussa toiminnassa sekä yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien kanssa toteutuvassa sopimus- ja verkostoyhteistyössä.	Luottamus ja maine -tutkimuksen tulokset paranevat. Palautteet opintojen ohjauksen ja TE-yhteistyöstä, paikallisista ja valtakunnallisista rekrytointi-tapahtumista ovat positiivisia. TET-jaksoista ja kesätyöpaikoista viestiminen ja markkinointi lisääntyvät. Näkyvyys Duunitorissa paranee.
	2. Tehostetaan toimintoja opiskelun aikaisessa rekrytoinnissa.	Työelämässä oppimisen ja harjoittelujaksojen palautteet ovat positiivisia. Kouluttavien laitosten ja seurakuntien kanssa on nimetty kriittiset työelämässä oppimisen ja harjoittelun kehittämisalueet, ja toimenpiteet on käynnistetty. Opiskelijoille suunnattujen digimateriaalien käyttöaste on kasvanut. Palaute opiskelijoille suunnatuista rekrytointitapahtumista on myönteistä.
	3. Tehostetaan toimintoja palvelussuhteeseen rekrytoinnissa.	Evl.fi/Plus-sivuston rekrytointiin liittyvien digimateriaalien käyttöaste on kasvanut. Työpaikkailmoitusten määrä ja kävijätilastot (Duunitori, Kirkkorekry) ovat kasvaneet. Tuotettua materiaalia käytetään seurakunnissa aktiivisesti ja rekrytointiviestintä kasvaa rekrytointimarkkinoinniksi.
	4. Tehostetaan toimintoja työuran aikaisen sitoutumisen (pitovoiman) vahvistumiseksi.	Seurakuntien henkilöstötiilinpäätösten ja työhyvinvointikyselyjen tuottamat tulokset ja kehittämistarpeet on tunnistettu. Luottamus ja maine -tutkimuksen tuloksia on hyödynnetty. Henkilöstö- ja muiden barometrien tuloksia on hyödynnetty.

Vaikuttavuuden arviointi
Kirkon (rekrytointi)viestintä ajantasaistuu ja sillä luodaan kuvaa uskottavasta ja aktiivisesta työmarkkinatoimijasta, johon halutaan töihin. Työvoimapula helpottaa kriittisillä aloilla ja se näkyy kirkon työn parempana laatuna ja niin muodoin parempana hyvinvointina yhteiskunnassa ja seurakunnissa.

2.1.3.3. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön

Suomen Pipliaseura on käynnistänyt 1.1.2022 VT2028-hankkeen, joka toteuttaa Vanhan testamentin kääntämisen mobiiliympäristöön. Hankkeen budjetti on 2,2 miljoonaa euroa, josta Kirkkohallituksen osuus on 1,5 miljoonaa euroa. Hanke jatkuu vuoden 2027 loppuun. Kirkon keskusrahaston avustuksen vuosittainen määrä on 250 000 euroa.

VT2028-hankkeen tavoitteena on kääntää Vanha testamentti alkukielestä mobiilikäyttäjille välittäen alkukielen merkitykset rikkaalla ja ymmärrettävällä suomen kielellä. Kääntämisen lähtökohtana on vastaanottaja ja käännös on tarkoitettu kaikenikäisille. Kääntämistä ohjaa 15–25-vuotiaiden kielentaju. Kääntämistyön ohjaamista varten on perustettu ekumeeninen ohjausryhmä, joka antaa palautettu kääntäjille käännösprosessin ajan. Käännöstä testataan lukijoilla ja käyttäjillä. Käännöksen ensisijaisina julkaisualustoina tulevat olemaan Raamattu.fi (teksti) ja Piplia-sovellus (teksti ja audio).

Hanke on edennyt suunnitelman mukaan ja vuoden 2025 aikana käännösryhmät aloittivat pohjakäännöksien tekemisen Jesajan kirjasta, Sananlaskujen kirjasta, Laulujen laulusta, Saarnaajan kirjasta sekä Valitusvirsistä, ne valmistuvat vuonna 2026. Käännössuunnitelman mukaisesti kääntäjät tekevät pohjakäännökset Jeremian kirjasta, 2. Kuninkaiden kirjasta, Danielin kirjasta, Esran kirjasta ja Nehemian kirjasta vuoden 2026 aikana.

Piplia-seura raportoi Kirkkohallitukselle hankkeen etenemisestä vuosittain.

2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma

Kirkkohallituksen täysistunto myönsi 14.12.2021 Kirkkohallituksen virastolle ympäristödiplomin vuosiksi 2022–2027. Kirkkohallituksen virastolla on ollut ympäristödiplomi vuodesta 2012 lähtien. Ympäristödiplomi perustuu ympäristöohjelmaan ja se on voimassa vuosille 2022–2027. Ympäristöohjelma päivitetään vuonna 2027.

Kirkkohallitus on sitoutunut ympäristöohjelman toteuttamiseen. Myös Kirkkohallituksen Ovet auki – kokeilulle ja kehittämiselle -strategia kannustaa ympäristöasioista huolehtimiseen. Lisäksi Ympäristöohjelma huomioi kirkon energia- ja ilmastostrategian, Hiilineutraali kirkko 2030, tavoitteet. Ympäristöohjelmaan sitoutuminen ja tavoitteiden seuranta näkyy vuosittain laadittavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä toimintakertomuksessa. Kirkkohallituksen virastokollegio on nimennyt Kirkkohallitun ympäristövastaavan ja ympäristötyöryhmän, joka seuraa ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista ja ympäristöasioiden huomioimista Kirkkohallituksessa.

Kirkkohallitukselle ja Kirkon keskusrahastolle on laskettu Hiilineutraali kirkko 2030 -hankkeessa kehitetyn laskentamallin mukainen hiilijalanjälki. Hiilijalanjäljen kehittymistä seurataan jatkossa vuosittain.

Ympäristöohjelmassa seurattavat asiat	Toteuma 2024	TA 2025	TA 2026
Lämmitys (kulutus, ER 8*)	968 MWh	Lämmityskulutus -2 % v. 2024 verrattuna.	Lämmityskulutus -2 % v. 2025 verrattuna.
Sähkö (kulutus ER 8)	485 MWh	Sähkönkulutus -2 % v. 2024 verrattuna.	Sähkönkulutus -2 % v. 2025 verrattuna.
Vesi (kulutus, ER 8)	1 268 m^3	Vedenkulutus – 2 % v. 2024 verrattuna.	Vedenkulutus -2 % v. 2025 verrattuna.
Ruokahävikki (g/myyty annos, ER 8)	60 g	Ruokahävikki ei kasva v. 2024 tasosta.	Ruokahävikki vähenee -10 g/annos vuoden 2024 tasosta.
Luomutuotteet (% raaka-aineista, ER 8)	2,3 % / kg	Luomutuotteiden määrä ei vähene v.2024 tasosta.	Luomutuotteiden määrä ei vähene v.2024 tasosta.
Matkustuskulut (sis. majoitus, Kirkkohallitus)	1,23 milj. €	Matkustuskulut alemmalla tasolla kuin 2023 ja 2024.	Matkustuskulut alemmalla tasolla kuin 2024 ja 2025.
Lentokilometrit / päästöt (Kirkon keskusrahasto)	0,7 milj. km, CO2e: 147,3 t	CO2e on alemmalla tasolla kuin 2023 ja 2024.	CO2e on alemmalla tasolla kuin 2024 ja 2025.

*ER = Eteläranta 8 (Kirkon talo)

2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Suurin osa Kirkkohallituksen työstä on luonteeltaan sellaista, että sillä ei lähtökohtaisesti ole suoranaisia vaikutuksia lapsiin. Hallinnollisessa päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointi on suurelta osin tapahtunut jo asioiden käsittelyn aiemmissa vaiheissa, koska lapsivaikutukset arvioidaan säännöksen mukaan siinä vaiheessa, kun asiaa ensimmäisen kerran käsitellään.

Kirkkohallitus kehittää jatkuvasti omaa toimintaansa lapsivaikutusten arvioinnin näkökulmasta. Kirkkohallituksen omaan toimintaan (sekä tuomiokapitulien käyttöön) on laadittu ohjeistus, jossa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi sekä alisteisissa että suorissa päätöksissä. Ohjeistukseen liittyvän koulutuksen tallenne löytyy Kirkkohallituksen sisäisestä intrasta. Tavoitteena on, että myös välillisten lapsivaikutusten arviointi otetaan huomioon jo asian valmistelun alkuvaiheessa. On tärkeää, että lapsivaikutusten arviointi vakiintuu seurakunnissa (ja yhtymissä) tavanomaiseksi osaksi asioiden valmistelua. Tähän liittyen järjestetään säännöllisesti Kirkkohallituksen sisäistä sekä hiippakunnille tarjottavaa koulutusta esim. webinaareina sekä hyödynnetään verkkopohjaisia itseopiskelumateriaaleja. Näin vahvistetaan edelleen lapsivaikutusten arvioinnin tunnettuutta erityisesti niiden työntekijöiden osalta, jotka toimivat asioiden valmistelijoina ja esittelijöinä. Huomiota kiinnitetään lapsivaikutusten arvioinnin näkyvyyteen sekä prosessin dokumentointiin asioiden valmisteluasiakirjoissa.

Kirkkohallituksen eri osastojen toiminnan vaikutukset lapsiin ovat usein välillisiä. Tällöin on kyse erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan kysymyksistä, joissa tavoitteena on usein lasten aseman ja osallisuuden vahvistaminen kirkon ja sen seurakuntien toiminnassa. Lapsivaikutusten arvioinnin ja siihen liittyvän lasten ja nuorten kuulemisen kautta voidaan lisätä lasten, nuorten sekä perheiden osallisuutta. Tämä näkökulma tulee vahvasti esille sekä Polkumalliin että Millenniaalien kirkko -hankkeessa laadituissa materiaaleissa ja koulutuksissa. Kirkollisten toimitusten uudistamisen prosessissa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi prosessin alusta lähtien.

Seurakuntia rohkaistaan käyttämään Lapsivaikutusten arviointia työvälineenä erilaisissa muutostilanteissa, esimerkiksi taloudellisten ja rakenteellisten muutosten aiheuttamissa henkilöstö- ja resurssikysymyksissä. Tähän liittyen Kirkkohallituksen alainen Lasten ja nuorten oikeudet kirkossa -työryhmä (LANOK) järjestää webinaareja ja koulutusta seurakuntien

työntekijöille, luottamushenkilöille ja seurakuntien lapsiasiahenkilöille. Lapsivaikutusten arviointia tehdään Kirkkohallituksen omissa, erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan rekrytoinneissa ja hankkeissa. Lapsivaikutusten arviointi on myös tärkeä huomioida Kirkkohallituksen muutoshankkeessa ja uuden organisaation luomisessa.

Kirkkojärjestyksen LAVA-pykälään liittyy myös nuorten vaikuttajaryhmien perustaminen. Kirkkohallitus on mukana ylläpitämässä seurakuntien osallisuustyöntekijöiden verkostoa, jonka tarkoituksena on antaa tukea sekä työntekijöille että nuorten vaikuttajaryhmille. Nuorten vaikuttajaryhmät ovat keskiössä myös Nuorten tulevaisuusseminaarin järjestämisessä ja toteuttamisessa vuosittain. Vuoden 2026 aikana seminaarin päiviestejä pyritään systemaattisesti välittämään seurakuntayhtymien, Kirkkohallituksen, kirkolliskokouksen sekä hiippakuntavaltuustojen toiminnan suunnittelussa ja päätöksenteossa huomioitavaksi.

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioiminen niin päätöksenteossa kuin lapsiin kohdistuvassa toiminnassa on osa v. 2021 valmistunutta kansallista lapsistrategiaa sekä sen toimeenpanosuunnitelmaa. Strategian tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta. Kirkollinen lapsistrategian toimeenpano-ohjelma on voimassa vuoteen 2026 asti. Silloin arvioidaan, miten toimeenpano-ohjelmaan kirjatut käytännön toimenpiteet sekä lapsi- ja perhemyönteisen seurakunnan tuntomerkit ovat toteutuneet. Kirkkohallitus seuraa kansallisen lapsistrategian jatkotyötä ja liittyy siihen mahdollisuuksien mukaan. Sekä LAVAan että lapsistrategian toimeenpanoon liittyvää materiaalia ja toteutumisen arviointia hyödynnetään sekä Kirkkohallituksen että seurakuntien koulutuksissa.

2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio

Kirkkohallituksen viraston osalta sitovuustasona on Kirkkohallituksen toimintakate yhteensä. Viraston osastoille on määritelty toimintakate, jonka osastot puolestaan kohdentavat yksiköilleen. Viraston sisällä voidaan tarpeen mukaan osasto- ja yksikkökohtaisia talousarvioita muuttaa Kirkkohallituksen sitovuustasossa pysyen. Viraston talousarvio vuodelle 2026 esitetään osasto- ja suunnitteluyksikkötasolla. Vuosille 2027 ja 2028 toimintakatteiden euromäärä on esitetty vain virastotasolla (=sitovuustaso), koska talousarviota laadittaessa päätöksiä viraston toimintojen lakkauttamisesta ja niistä johtuvista menoleikkauksista ei ollut tehty.

Kirkkohallituksen toimintakate vuoden 2026 talousarvion kolmannen muutoksen jälkeen

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**3 977 070**	**3 728 085**	**3 743 944**	**-92 800**	**3 651 144**		
Myyntituotot	26 053	7 000	8 000		8 000		
Maksutuotot	793 700	1 162 400	945 200	-92 800	852 400		
Vuokratuotot	114 429	123 000	123 000		123 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	76 333	65 000	65 000		65 000		
Tuet ja avustukset	62 350	60 000	60 000		60 000		
Muut toimintatuotot	2 098 811	1 580 685	1 777 744		1 777 744		
Sisäiset tuotot	805 394	730 000	765 000		765 000		
Toimintakulut	**-27 448 273**	**-29 589 682**	**-31 711 480**	**-957 480**	**-32 668 960**		
Henkilöstökulut	-15 347 970	-16 027 557	-16 107 084	530 078	-15 577 006		
Palkat ja palkkiot	-12 080 769	-12 525 412	-12 573 979	28 948	-12 545 031		
Henkilösivukulut	-3 420 697	-3 659 738	-3 681 435		-3 681 435		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	153 495	157 593	148 330	501 130	649 460		
Palvelujen ostot	-8 706 065	-9 868 131	-11 889 330	-1 481 058	-13 370 388		
Palvelun ostot - sisäiset	-349 162	-288 000	-305 000		-305 000		
Vuokrakulut	-602 932	-674 900	-629 000		-629 000		
Sisäiset vuokrakulut	-1 290						
Aineet ja tarvikkeet	-366 987	-315 734	-347 336	-4 000	-351 336		
Annetut avustukset	-1 989 115	-2 332 500	-2 372 500	-2 500	-2 375 000		
Muut toimintakulut	-84 752	-82 860	-61 230		-61 230		
Siirto omakatteiseen rahastoon	**-88 824**	**-12 000**	**194 000**		**194 000**		
TOIMINTAKATE	**-23 560 028**	**-25 873 597**	**-27 773 536**	**-1 050 280**	**-28 823 816**	**-26 015 800**	**-26 941 500**

2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta

Johdanto

Kansliapäällikkö johtaa Kirkkohallituksen viraston toimintaa ja henkilöstöhallintoa. Hän vastaa Kirkkohallituksen toiminnan kehittämisestä ja strategisesta suunnittelusta. Kansliapäällikön vastuulla on myös koordinoida kirkkohallituksen yhteyksiä valtiovaltaan ja viranomaisiin sekä muuhun yhteiskuntaan. Kansliapäällikön tukena näissä tehtävissä toimii pysyvästi erityisavustaja ja palvelupäällikkö.

Uuden organisaation aloittaessa toimintansa nykyisen kansliapäällikön toimiston henkilöstö sijoitetaan uudella tavalla. Kirkkohallituksen uudessa organisaatiossa suoraan kansliapäällikön alaisuuteen tulee kahden uuden matriisiosaston johtajat. Vaikuttamistyön johtaja koordinoi kirkon keskushallinnon vaikuttamistoimintaa. Strategisen kehittämisen johtaja vastaa Kirkkohallituksen strategisesta kehittämisestä kansliapäällikön apuna sekä kehittää Kirkkohallituksen tiedolla johtamisen ja tutkimustoiminnan prosesseja. Hän toimii Kirkkohallituksen valmiuspäällikkönä sekä toimisto- ja aulapalveluiden päällikön ja tutkimuksen johtajan esihenkilönä. Nämä molemmat uudet tehtävät on täytetty määräaikaisina ajalle 7.2.-31.12.2026 ja sijoitettu kansliapäällikön toimistoon, kunnes uusi organisaatio on voimassa. Kansliapäällikön erityisavustaja siirtyy samassa yhteydessä hallinnollisesti arkkipiispan kansliaan ja henkilöstöhallinto osaksi hallinto- ja lainsäädäntöosastoa.

Henkilöstöyksikkö hoitaa Kirkkohallituksen henkilöstöprosesseja. Lisäksi tiimi hoitaa työterveyshuollon ja työkyvyn ylläpidon koordinointia, organisoi Kirkkohallituksen yhteistä koulutusta sekä tukee työyhteisön toimintaa ja osaamisen kehittämistä.

Toimisto- ja aulapalveluyksikkö hoitaa keskitetysti koko Kirkkohallituksen sihteeri-, assistentti- ja aulapalvelut. Toimisto- ja aulapalveluyksikkö on aloittanut työn uudistettujen tehtävänkuvien mukaisesti 10.2.2026 lukien. Yksikön työssä oleva henkilöstö väheni kolmella henkilötyövuodella jo kuluvan vuoden helmikuussa, jolloin uusiin työtapoihin oli välttämätöntä siirtyä heti.

Vuoden 2026 aikana rakennetaan uudet vaikuttamisen ja strategisen kehittämisen matriisit sekä niiden toimintatavat.

Kansliapäällikön toimistossa hoidetaan myös Kirkkohallituksen erityistehtäviä, kuten EU-toimintaa, valtakunnallisten kolehtien valmistelua, kehitystoimintaa, valmiustoiminnan koordinointia sekä Arvojen Akatemian organisointia.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Suunnitelmakaudella 2026–2028 keskeiseksi nousee Kirkkohallituksen muutoshankeen toimeenpano ja kokonaiskirkon strategian valmistelun loppuun saattaminen. Lisäksi osallistumme aktiivisesti opetus- ja kulttuuriministeriön aloittamaan selvitystyöhön kirkon valtion rahoituksesta.

Erillistä tulevaisuusselontekoa ei tehdä. Syyskuussa 2026 valmistuva kokonaiskirkon uusi strategia käsitellään kirkolliskokouksessa tulevaisuusselontekona.

Toimintavuonna osallistutaan julkisen hallinnon 750-vuotisjuhlavuoden valmisteluun yhteistyössä sekä Turun arkkihiippakunnan että laajan yhteistyöverkoston kanssa.

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Kansliapäällikön toimiston tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Kirkkohallituksen muutoshankeen toimeenpano toteutetaan onnistuneesti. Uusi organisaatio aloittaa 1.1.2027.	Kansliapäällikkö koordinoi toimenpiteiden kokonaisuutta ja eri osaprojekteja. Kirkkohallituksen muutoshankkeessa tuetaan henkilöstöä.	Päätökset ja toimenpidesuunnitelma on toteutettu. Henkilöstön tuen toimenpidesuunnitelman on toteutettu ja vaikuttavuutta voidaan arvioida.
Henkilöstön osaaminen on kehittynyt.	Vastataan digistrategiasta sekä Kirkkohallituksen muutoshankkeesta nouseviin kehittämis- ja osaamistarpeisiin.	Muutoshankkeen kehittämis- ja osaamistarpeet on otettu huomioon Kirkkohallituksen henkilöstön koulutussuunnitelmassa. Toteutetaan henkilöstön tuen toimenpidesuunnitelmaan sisältyviä kehittämistoimenpiteitä osaamisen kehittämiseksi. Digistrategian laadinta on vielä kesken, joten sen kautta nousevia osaamistarpeita ei ole vielä huomioitu koulutussuunnitelmassa.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkkohallituksen muutoshankkeen toimenpiteet on toteutettu.	Kansliapäällikön johdolla toimeenpannaan organisaation uudistus.	Uusi organisaatio voi aloittaa 1.1.2027.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Uuden vuonna 2027 aloittavan hallituksen hallitusohjelmassa on huomioitu kirkon tavoitteet.	Laaditaan selkeät ja konkreettiset hallitusohjelmatavoitteet.	Hallitusohjelman kirjaukset.
Kirkkohallituksen työnantajamielikuva on myönteisempi.	Hyödynnetään rekrytoinnin kärkihankeen tuottamia rekrytointia ja rekrytointiviestintää tukevia toimintamalleja ja materiaaleja.	Rekrytoinnin kärkihanke on vielä kesken eikä sen toimintamalleja ja materiaaleja ole vielä voitu hyödyntää.

	Rekrytointien hakijamäärät pysyvät hyvällä tasolla.	Kirkkohallituksen avoimeksi tulevien tehtävien hakijamäärät. Tehtävien täytössä tulee huomioida takaisinottovelvollisuus.
Kirkon vaikuttamistoiminta on olennaisesti tehostunut.	Kehitetään yhteistyötä Kirkkohallituksen johdon ja piispojen kesken vaikuttamistoiminnassa.	Kirkon johdolla on selkeämpi kuva vaikuttamistoiminnasta ja roolit ovat selkeät.
Kirkon strategia on valmistunut.	Kirkon strategia valmistuu, ja se toteutetaan osallistavasti. Kirkon strategia käsitellään tulevaisuusselontekona kirkolliskokouksessa.	Työhön osallistuneiden tahojen määrä. Aikataulun toteutuminen.

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille?
Kirkkohallituksen muutoshankkeen onnistunut täytäntöönpano tukee hiippakuntia ja seurakuntia niiden toiminnassa.
Tehostunut vaikuttamistoiminta ja selkeät hallitusohjelmatavoitteet vahvistavat kirkon roolia suomalaisen yhteiskunnan rakentajana ja hyödyttävät siten sekä yhteiskuntaa että kirkkoa.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?
Kirkkohallituksen muutoshankkeen ja siihen liittyvät palvelu- ja tehtävästrategian esille nostamat osaamistarpeet liittyvät vaikuttamistoimintaan sekä oman toiminnan kehittämiseen.
Digistrategia selkiyttää eri osaamisalueilla tarvittavia kehitystarpeita ja koulutusta. Muutoshankkeen toteutumista tuetaan erilaisilla henkilöstön ja johdon tukitoimenpiteillä.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Kirkkohallituksen yhteiset yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	130 517	100 000	125 000		125 000		
Myyntituotot	2 313						
Maksutuotot	39 162	40 000	40 000		40 000		
Tuet ja avustukset	62 350	60 000	60 000		60 000		
Muut toimintatuotot	26 692		25 000		25 000		
Toimintakulut	-4 057 030	-3 817 405	-3 926 800	-86 965	-4 013 765		
Henkilöstökulut	-1 796 038	-1 898 227	-1 398 649	-86 965	-1 485 614		
Palkat ja palkkiot	-1 354 080	-1 524 483	-1 087 028		-1 087 028		
Henkilösivukulut	-389 261	-373 744	-311 621		-311 621		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-52 697			-86 965	-86 965		
Palvelujen ostot	-1 596 456	-1 271 878	-1 872 388		-1 872 388		
Palvelun ostot - sisäiset	-303 350	-288 000	-305 000		-305 000		
Vuokrakulut	-4 038	-1 600	-1 600		-1 600		
Sisäiset vuokrakulut	-790						
Aineet ja tarvikkeet	-92 264	-61 700	-78 163		-78 163		
Annetut avustukset	-262 000	-271 000	-271 000		-271 000		
Muut toimintakulut	-2 094	-25 000					
TOIMINTAKATE	**-3 926 513**	**-3 717 405**	**-3 801 800**	**-86 965**	**-3 888 765**		

Kansliapäällikön toimisto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	27 238		25 000		25 000		
Myyntituotot	2 313						
Muut toimintatuotot	24 926		25 000		25 000		
Toimintakulut	-1 303 726	-1 594 888	-1 684 760	-207 142	-1 891 902		
Henkilöstökulut	-613 491	-711 388	-543 387	-207 142	-750 529		
Palkat ja palkkiot	-478 352	-544 464	-433 730		-433 730		
Henkilösivukulut	-136 533	-166 924	-109 657		-109 657		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 395			-207 142	-207 142		
Palvelujen ostot	-302 877	-492 000	-741 260		-741 260		
Palvelun ostot - sisäiset	-287 122	-288 000	-305 000		-305 000		
Vuokrakulut	-4 038						
Sisäiset vuokrakulut	-250						
Aineet ja tarvikkeet	-82 071	-57 500	-74 113		-74 113		
Annetut avustukset	-12 000	-21 000	-21 000		-21 000		
Muut toimintakulut	-1 878	-25 000					
TOIMINTAKATE	**-1 276 488**	**-1 594 888**	**-1 659 760**	**-207 142**	**-1 866 902**		

Henkilökunta, yhteinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	101 761	100 000	100 000	0	100 000		
Maksutuotot	39 162	40 000	40 000		40 000		
Tuet ja avustukset	62 350	60 000	60 000		60 000		
Muut toimintatuotot	249						
Toimintakulut	-424 215	-520 408	-560 578	0	-560 578		
Henkilöstökulut	-55 173	-1 730	-1 800		-1 800		
Palkat ja palkkiot	-660	-1 730	-1 800		-1 800		
Henkilösivukulut	-37						
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-54 477						
Palvelujen ostot	-366 352	-512 878	-553 128		-553 128		
Vuokrakulut		-1 600	-1 600		-1 600		
Aineet ja tarvikkeet	-2 690	-4 200	-4 050		-4 050		
TOIMINTAKATE	**-322 455**	**-420 408**	**-460 578**	**0**	**-460 578**		

Arvojen Akatemia	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-31 619	-40 000	-35 000	0	-35 000		
Henkilöstökulut	-2 036						
Palkat ja palkkiot	-1 570						
Henkilösivukulut	-467						
Palvelujen ostot	-15 518	-40 000	-35 000		-35 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-11 897						
Sisäiset vuokrakulut	-540						
Aineet ja tarvikkeet	-1 628						
TOIMINTAKATE	**-31 619**	**-40 000**	**-35 000**	**0**	**-35 000**		

EU-toiminta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-25 139	-50 000	-50 000	0	-50 000		
Palvelujen ostot	-25 022	-50 000	-50 000		-50 000		
Aineet ja tarvikkeet	-117						
TOIMINTAKATE	**-25 139**	**-50 000**	**-50 000**	**0**	**-50 000**		

Kärkihankkeet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 518			0			
Muut toimintatuotot	1 518						
Toimintakulut	-1 383 080	-688 000	-630 000	0	-630 000		
Henkilöstökulut	-265 871	-301 000					
Palkat ja palkkiot	-205 386	-301 000					
Henkilösivukulut	-60 485						
Palvelujen ostot	-858 341	-137 000	-380 000		-380 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 331						
Aineet ja tarvikkeet	-4 462						
Annetut avustukset	-250 000	-250 000	-250 000		-250 000		
Muut toimintakulut	-76						
TOIMINTAKATE	**-1 381 563**	**-688 000**	**-630 000**	**0**	**-630 000**		

Komiteat ja työryhmät	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-30 351	-50 000	-40 000	0	-40 000		
Henkilöstökulut	-9 541	-10 000					
Palkat ja palkkiot	-7 440	-10 000					
Henkilösivukulut	-2 101						
Palvelujen ostot	-20 169	-40 000	-40 000		-40 000		
Aineet ja tarvikkeet	-621						
Muut toimintakulut	-20						
TOIMINTAKATE	**-30 351**	**-50 000**	**-40 000**	**0**	**-40 000**		

Toimistopalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-858 899	-874 109	-926 462	120 177	-806 285		
Henkilöstökulut	-849 926	-874 109	-853 462	120 177	-733 285		
Palkat ja palkkiot	-660 672	-667 289	-651 498		-651 498		
Henkilösivukulut	-189 638	-206 820	-201 964		-201 964		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	385			120 177	120 177		
Palvelujen ostot	-8 178		-73 000		-73 000		
Aineet ja tarvikkeet	-675						
Muut toimintakulut	-120						
TOIMINTAKATE	**-858 899**	**-874 109**	**-926 462**	**120 177**	**-806 285**		

2.1.8. Hallinto-osasto

Johdanto

Hallinto-osasto toteuttaa ja kehittää muuttuvassa toimintaympäristössä kirkon hyvää hallintoa yhteistyössä seurakuntien ja muiden tahojen kanssa. Tuemme seurakuntia antamalla asiantuntija-apua ja vaikuttamalla yhteiskunnassa. Osasto käsittelee asiat, jotka koskevat säädösvalmistelua, kirkon yhteistä hallintoa, seurakuntien hallintoa ja taloutta, kirkon kulttuuriperintöä, kirkollisverotusta, kirkonkirjojenpitoa ja kirkollisia vaaleja. Osasto käsittelee myös asiat, jotka eivät kuulu muiden osastojen ja yksiköiden toimialaan. Hallinto-osasto on jakautunut osaston johtajan toimistoon sekä kolmeen yksikköön.

- Yleishallinto-yksikön tehtäviin kuuluvat kirkolliskokouksen ja Kirkkohallituksen päättävien toimielinten tukitoiminnot. Yksikkö ylläpitää asian- ja dokumentinhallintaa sekä vastaa Kirkko-hallituksen kirjastosta ja käännöstoiminnasta.
- Seurakuntien hallinto ja talous -yksikkö tukee seurakuntien hallinnon, taloushallinnon, kiinteistötoimen ja hautaustoimen kehittämistä sekä kirkon kulttuuriperinnön ylläpitoa ja kirkollisia vaaleja kouluttamalla, neuvomalla ja ohjeistamalla. Yksikkö hoitaa kirkon tilastotuotantoa ja lakisääteisten seurakuntarakenteiden muutosten sekä lupa- ja avustusasioiden valmistelua.
- Seurakuntarekisterit -yksikkö vastaa kirkon jäsentietojärjestelmän sekä siihen liittyvien sähköisten asiointipalveluiden ylläpidosta ja kehittämisestä. Yksikkö on myös mukana muiden osaston tietojärjestelmien ohjausryhmissä. Lisäksi yksikön erityisenä vastuualueena on alue-keskusrekistereiden toiminnan tukeminen ja neuvonta.

Katsaus suunnittelukauteen 2026–2028

Kirkkohallituksen muutoshanke värittää koko suunnitelmakautta Kirkkohallituksessa ja myös hallinto-osastolla. Uuden organisaation rakentaminen aiheuttanee työtä erityisesti vuonna 2026 ja organisaation ja muuttuneiden tehtävien sisäänajo vuosina 2027 ja 2028. Seurakuntavaalien tukeminen sekä lainsäädännön muutoksista ja kirkolliskokouksen toimeksiannoista aiheutuvat kirkolliseen lainsäädäntöön kohdistuvat säädöshankkeet ja selvitykset aiheuttavat osaston juristeille merkittävän työpaineen.

Suunnitelmakautta koskeva yleisempi muutos aiheutuu digitalisaation mukanaan tuomista mahdollisuuksista ja vaatimuksista. Valtiovarainministeriön johtama Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -hanke (EOAVH-hanke) etenee täytäntöönpanovaiheeseen, joka muuttaa kirkon roolia väestökirjanpidon tehtävissä. Hankkeen johdosta tehdään tietojärjestelmäkehitystä ja valmistaudutaan työprosessien osalta uudistuvaan toimintamalliin perunkirjoitusta varten toimitettavien väestökirjanpitotietojen käsittelyssä. Sisäisenä hankkeena

toteutetaan sähköinen äänioikeusrekisteri, joka helpottanee vaalien toimitusta seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa. Lisäksi mahdollisuuksia kehittää työtä antavat sähköisen asianhallinnan ja arkistoinnin kehittyminen ja tekoälyn käyttäminen hallinnon tukitoimien apuna.

Osaston keskeisimmät strategiset painopisteet:

- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme hyvän hallinnon toteuttamista ja tiedolla johtamista sekä seurakuntia rakenneuudistuksissa.
- Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Edistämme digitaalisen toimintaympäristön toteutumista kirkossa ja seurakunnissa sekä kehitämme sähköisiä palveluja.
- Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Teemme yhteistyötä sekä kirkon sisällä että muiden yhteiskunnallisten tahojen kanssa.

Henkilöstömäärän kehitys

Osaston perushenkilöstömäärä on 17 henkilöä. Kirkon tilasto- ja tiedontuottamispalvelujen kokonaisuutta koskeneessa selvityksessä vuonna 2024 havaittiin epäsuhta tilastotuotannon tarpeen ja sille osoitetun henkilöresurssin välillä. Lisäksi seurakuntia palvelevien verotuloennusteiden laatiminen siirtyy myös tilastotuotannon tehtäväksi nykyisen palvelutuottajan luopuessa tehtävästä. Nykyisen toisen määräaikaisen tilastoasiantuntijan tarve voidaan arvioida olevan pysyvä. Sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttaminen edellyttää, että hankkeeseen rekrytoidaan määräaikainen projektipäällikkö.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuonna 2026 tuetaan seurakuntavaalien toteuttamista ja viedään eteenpäin kiireellisimpiä säädöshankkeita. Myös Kirkkohallituksen muutoshanke aiheuttanee muiden vaikutusten lisäksi muutostarpeita Kirkkohallituksen sisäisiin hallinnollisiin määräyksiin. Näitä muutoksia valmistellaan hallinto-osastolla sen mukaan, millaisia päätöksiä uudesta organisaatiosta tehdään.

Digitalisaation liittyviä hankkeita ovat asiakirjahallinnon tulevasta järjestelmästä päättäminen, sähköisen äänioikeusrekisterin rakentaminen, tilastojen tuotannon uudistaminen sekä vaikutuksiltaan todennäköisesti merkityksellisin Kirjurin integraatio DVV:n ylläpitämään sähköisen kuolinpesän osakasrekisteriin (EOAVH-hanke).

Kirkon ja seurakuntien hyvää hallintoa ja tiedolla johtamista tuetaan muun muassa kehittämällä kirkolliskokousedustajien etukäteisinformaatiota ja tilastojen ajantasaisuutta. Seurakuntatalouksien tueksi tuotetaan tietoa valtion rahoituksen jakoperusteiden uudistuksen ja

leikkausten vaikutuksista sekä kehitetään valtion rahoituksen käytön seurantaa. Myös verotuloennusteiden laadintaa kehitetään, kun laadinta on siirtynyt Kirkkohallituksen vastuulle.

Edunvalvonnassa tavoite on olla suunnitelmallinen, ennakoiva ja ajantasainen. Merkittävä yhteistyöhanke valtiovarainministeriön, oikeusministeriö ja DVV:n kanssa on EOAVH-hanke, joka vaikuttaa kirkon ja valtion välisiin suhteisiin sekä kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin. Osaston vastuualueeseen kuuluu olla myös mukana valtion rahoituksen tason selvitystyössä. Tänä vuonna hyväksytyn kirkon kulttuuriperintöstrategian toimenpidesuunnitelma valmistunee vuonna 2026 ja tavoitteena on, että sen tunnettuus on kirkon kenttää huomattavasti laajempaa.

Vuoden 2026 aikana on keskeistä, että myös muutoksen keskellä hoidamme perustyötämme ja olemme seurakuntien ja päätöksenteon tukena sekä ylläpidämme ja syvennämme substanssiosaamistamme. Ympäristötavoitteena on, että osaston matkakustannukset pysyvät edelleen maltillisina ja niiden odotetaan pysyvän vuoden 2025 tasossa.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Asiakirjahallinnan järjestelmien markkinakartoituksen perusteella on tehty päätelmät asiakirjahallinnon järjestelmän tulevaisuudesta.	Markkinakartoituksen perusteella on tehty linjaus asianhallinnan järjestelmän uudistamisesta tai vaihtamisesta.
	Sähköinen äänioikeusrekisteri on toteutettu palvelemaan seurakuntia seurakuntavaaleissa ja kirkkoherran välittömässä vaalissa.	Sähköinen äänioikeusrekisteri on valmis ja tuotantokäytössä.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut.	Kirkon tilastojen tuotannon uudistaminen, ajantasaistaminen ja tehostaminen on tehty seurakuntien toiveet huomioiden.	Kirkon tilastojen ajoajat ovat lyhentyneet aiemmasta ja tilastojen ylläpito on helpottunut.
Kirkolliskokouksen päätöksenteon laatu on varmistettu.	Lainsäädäntöhankkeissa on kehitetty sekä kuulemismenettelyjä että vaikutusarviointeja.	Erilaisia kuulemismenettelyjä on käytetty valmistelun yhteydessä ja vaikutusarviointi pohjautuu aiempaa laajempaan tietoaineistoon.
	Kirkkohallituksen muutoshankkeen edellyttämät sisäisten määräysten muutokset on valmisteltu.	Sisäisten määräysten muutoksista on tehty päätökset kirkolliskokouksessa ja Kirkkohallituksessa.
	Kirkolliskokousedustajien osallistumista tuetaan kattavalla etukäteistiedottamisella.	Istuntoviikkokohtaiset etukäteisinfotilaisuudet on toteutettu suunnitellusti.

Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntademokratiaa on edistetty.	Seurakuntavaalien kokonaisuudesta on huolehdittu jäsentietojärjestelmän osalta.	Seurakuntavaalit mahdollisine äänestysaluejakoineen on saatu toimitettua.
	Seurakuntavaalien järjestämisen tueksi on laadittu vaaliasiakirjat ja annettu juridista ohjausta.	Vaaliasiakirjat on laadittu sekä ohjeistukset ja tarvittavat mallit laadittu.
Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu.	Olemme tuottaneet tietoa valtion rahoituksen jakoperusteiden uudistuksen ja leikkausten vaikutuksista seurakuntien talouteen sekä tarkentaneet valtion rahoituksen käytön seurantaa.	Kirkolliskokouksen toimeksiannon mukaisen työryhmän työskentelyyn on osallistuttu aktiivisesti ja valtion rahoituksen kirjauskäytäntöjä on tarkennettu.
Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä.	Kirjuri on liitetty sähköiseen suomi.fi-viranomaisviestintään.	Suomi.fi-viestit ovat käytössä.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.	Edunvalvonta on toimivaa kirkon ja seurakuntien kannalta merkityksellisissä asioissa.	Edunvalvonta on suunnitelmallista sekä ennakoivaa ja ajankohtaisiin asioihin on reagoitu tehokkaalla tavalla.
	Kirkon kulttuuriperintöstrategia tunnetaan yhteiskunnassa laajalti. Kirkon kaikilla tasoilla ylläpidetään vanhoja ja rakennetaan uusia yhteistyöverkostoja edistämään strategian tavoitteiden toteutumista.	Kulttuuriperintöstrategian toimenpideohjelma on laadittu.
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani.	Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoito -hankkeen yhteistyöneuvottelut sekä toimintojen ja työprosessien kehittäminen valtion eri toimijoiden ja kirkon omien aluekeskusrekisterien kansa saadaan valmiiksi.	Hankkeen taloudelliset vaikutukset eivät horjuta kirkon taloutta. Ohjelman kehitysvaihe on päättynyt. Aluekeskusrekisterien työprosessit on ohjeistettu ja ohjelmistot tukevat työtä.

Vaikuttavuuden arviointi
Sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttaminen helpottaa seurakuntavaalien toteuttamista varsinkin ennakkoäänestyksessä vähentäen ennakkoäänestyksessä tapahtuvia virheitä ja siten vähentää hylättyjen äänien lukumäärää. Tilastotuotannon reaaliaikaisuus mahdollistaa aiempaa parempaa tiedolla johtamista. Myös valtion rahoituksen jakoperusteiden uudistuksen ja leikkausten vaikutuksista seurakuntien talouteen tuotettu tieto helpottaa seurakuntatalouksien suunnitelmallisuutta. Seurakuntien kyky suoriutua lakisääteisistä yhteiskunnallisista tehtävistä paranee, kun valtion rahoitus on kohdennettu paremmin tehtäviä vastaaviksi. Seurakuntien toimintamahdollisuudet paranevat, kun rakennuskannan ylläpito ja käyttö on suunnitelmallista ja tarpeettomat kulut on tunnistettu sekä karsittu. Talouden määrärahoja voidaan keskittää enemmän toimintaan. Hyvin hoidettu kulttuuriperintö vahvistaa yhteiskunnan henkistä kestävyyttä ja kriisinsietokykyä. Kulttuuriperinnöstä huolehtimalla kannetaan vastuuta myös hengellisestä jatkuvuudesta. Sähköinen kuolinpesän osakasrekisteri helpottaa kuolinpesän asioiden hoitoa merkittävästi haastavassa elämäntilanteessa. Lisäksi sähköiseen viranomaisviestintään liitettävä Kirjuri edistää hiilineutraalin kirkon tavoitteita muuttamalla viranomaisviestinnän entistä suuremmalta osalta sähköiseen muotoon.

Osaamisen kehittäminen
Osastolla on monipuolista osaamista, mutta sekä yhteiskunnallisista muutoksista että muutoshankkeesta aiheutuvat tehtävämuutokset saattavat tuoda mukanaan uusia osaamistarpeita sekä osaamisen syventämistä ja laajentamista. Myös tekoälytyökalujen käyttö vaatii perehtymistä ja harjoitusta. Osastolta puuttuvaa projektijohtamisen osaamista paikataan määräaikaisella rekrytoinnilla.

Talousarvio 2026 talousarvion muutos

Hallinto-osasto yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	257 044	85 000	150 000	0	150 000		
Myyntituotot	23						
Muut toimintatuotot	257 020	85 000	150 000		150 000		
Toimintakulut	-1 525 405	-1 751 791	-1 923 555	-24 587	-1 948 142		
Henkilöstökulut	-1 213 154	-1 326 150	-1 454 585	-24 587	-1 479 172		
Palkat ja palkkiot	-941 565	-1 012 329	-1 110 372		-1 110 372		
Henkilösivukulut	-271 589	-313 821	-344 213		-344 213		
Henkilöstökulujen oikaisuerät				-24 587	-24 587		
Palvelujen ostot	-307 054	-419 501	-462 930		-462 930		
Vuokrakulut	-99						
Aineet ja tarvikkeet	-2 122	-4 650	-5 000		-5 000		
Muut toimintakulut	-1 001	-1 490	-1 040		-1 040		
TOIMINTAKATE	**-1 268 361**	**-1 666 791**	**-1 773 555**	**-24 587**	**-1 798 142**		

HaO, yleishallinto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	257 020	85 000	150 000	0	150 000		
Muut toimintatuotot	257 020	85 000	150 000		150 000		
Toimintakulut	-769 882	-778 894	-866 867	0	-866 867		
Henkilöstökulut	-524 443	-490 254	-514 597		-514 597		
Palkat ja palkkiot	-406 142	-374 240	-392 823		-392 823		
Henkilösivukulut	-118 302	-116 014	-121 774		-121 774		
Palvelujen ostot	-244 627	-286 700	-351 580		-351 580		
Vuokrakulut	-99						
Aineet ja tarvikkeet	-678	-1 900	-650		-650		
Muut toimintakulut	-35	-40	-40		-40		
TOIMINTAKATE	**-512 862**	**-693 894**	**-716 867**	**0**	**-716 867**		

Seurakuntien hallinto ja talous	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-600 025	-729 596	-745 029	0	-745 029		
Henkilöstökulut	-562 368	-673 916	-684 699		-684 699		
Palkat ja palkkiot	-436 338	-514 440	-522 671		-522 671		
Henkilösivukulut	-126 030	-159 476	-162 028		-162 028		
Palvelujen ostot	-34 989	-53 000	-58 000		-58 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 463	0					
Aineet ja tarvikkeet	-259	-1 250	-1 350		-1 350		
Muut toimintakulut	-946	-1 430	-980		-980		
TOIMINTAKATE	**-600 025**	**-729 596**	**-745 029**	**0**	**-745 029**		

HaO, yhteiset	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	23	0					
Myyntituotot	23						
Toimintakulut	-155 497	-243 301	-311 659	**-24 587**	**-336 246**		
Henkilöstökulut	-126 343	-161 980	-255 289	-24 587	-279 876		
Palkat ja palkkiot	-99 086	-123 649	-194 878		-194 878		
Henkilösivukulut	-27 257	-38 331	-60 411		-60 411		
Henkilöstökulujen oikaisuerät				-24 587	-24 587		
Palvelujen ostot	-27 438	-79 801	-53 350		-53 350		
Aineet ja tarvikkeet	-1 185	-1 500	-3 000		-3 000		
Muut toimintakulut	-20	-20	-20		-20		
TOIMINTAKATE	**-155 474**	**-243 301**	**-311 659**	**-24 587**	**-336 246**		

2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos

Johdanto

Kirkon työmarkkinaosasto huolehtii kirkon palveluksessa olevien palvelussuhdetta koskevasta säädösvalmistelusta ja mallisääntöjen laatimisesta, kirkon henkilöstöpolitiikasta, kirkon työnantajaviestinnästä ja kirkon henkilöstön osaamisen kehittämisestä henkilöstöpolitiikan alalla ja muilta osin yhteistyössä toiminnallisen osaston kanssa. Lisäksi työmarkkinaosasto hoitaa lain perusteella kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät.

Kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana ja vaikuttajana työmarkkina-asioissa. Kirkon työmarkkinalaitos on yksi Suomen työmarkkinoiden keskusorganisaatioista (ns. työmarkkinakeskusjärjestö). Se

neuvottelee ja sopii keskusjärjestö- ja liittotason sopimukset mm. työntekijöiden ja viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista sekä valvoo kirkkotyönantajien etuja työoikeuden ja työelämän kehittämisasioissa.

Toimintasuunnitelmakaudella keskiössä ovat sopimusneuvottelut, sopimusten toimeenpano, ja seurakuntien palveleminen sekä työmarkkinapolitiikkaan vaikuttaminen. Työ on pitkäjänteistä ja jatkuvaa, mutta yleisen työmarkkinailmapiirin kiristyminen haastaa myös kirkon sopimustoimintaa. Aidon keskustelukulttuurin edelleen kehittäminen on erittäin tärkeää suunnittelukaudella. Oleellista on ennen kaikkea miettiä, millaiset palvelussuhteen ehdot auttavat parhaalla mahdollisella tavalla työnantajaa toteuttamaan perustehtäväänsä motivoituneen, hyvinvoivan ja sitoutuneen henkilöstön kanssa.

Vuonna 2026 jatketaan työajattomuuskysymysten parissa. Tavoitteena on, että vuoden 2026 aikana työajattomuuden tulkinta saisi selkeyttä, joka nojautuu oikeuden päätökseen asiassa.

On todennäköistä, että laki yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa tulee voimaan vuoden 2026 aikana. Tällöin on tärkeää tarjota riittävästi koulutusta ja tietoa uuden lain sisällöstä ja tähän aiheeseen paneudutaan vuoden 2026 aikana.

Yleisesti työelämän lainsäädäntöön on pääministeri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti tehty paljon muutoksia. Näistä muutoksista on perusteltua tarjota koulutusta seurakunnille. Samoin on tärkeää kehittää työoloja ja tarjota työnantajille mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan esimerkiksi psykososiaalisen kuormittavuuden arvioinnissa. Tässä tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat mm. Työturvallisuuskeskus ja KEVA.

Työmarkkinaosasto osallistuu asiantuntijana myös Kirkkohallituksen rekrytoinnin kärkihankkeen toteuttamiseen. Hanke on alkanut vuonna 2025 ja se päättyy vuoden 2026 lopussa.

Henkilöstömäärän kehitys

Osaston henkilöstömäärä on supistunut vuonna 2023 kuuteen. Tämä resurssi on pienin mahdollinen, jolla lakisääteisiä tehtäviä on mahdollista toteuttaa. Kuuden henkilön voimin pyritään hoitamaan ainakin kaikki laissa Kirkon työmarkkinalaitokselle säädetyt tehtävät ja samalla kehittämään koulutus- ja palvelutarjontaa seurakuntakentälle.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Toimintavuoden tarkka sisältö muokkautuu lopullisesti vasta, kun tiedetään Hämeenlinnan hallinto-oikeuden ratkaisun sisältö työaikakysymykseen sekä eduskunnan kanta siellä käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen laiksi evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoiminnasta. Edelliset määrittävät tarkemmin tarjottavien koulutusten määrää ja sisältöä. Muutoin on erityisen tärkeää ylläpitää ja kehittää yhteistyötä suoraan seurakuntatyönantajien ja Kirkon palvelukeskuksen kanssa. Samoin eri verkostojen kehittäminen, syventäminen ja laajentaminen on oleellista perustehtävässä onnistumisessa.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Kehitämme palkkakustannusten ja htv-määrien ennakointia laajasti eri tietolähteitä hyödyntäen.	Ennusteiden toteutumisen osuvuus.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet).	Toteutamme asiantuntevasti perustehtäväämme seurakuntien tukena, neuvojana ja kouluttajana henkilöstöhallinnon kysymyksissä, erityisesti liittyen KirVESTES-tulkintaan.	Tilaisuuksien osallistujamäärät ja koulutuksista saatu palaute.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot).	Kirkon työmarkkinalaitoksella on edustus työelämän organisaatioissa (Esim. TTK) ja yhteistyörakenteissa.	Jäsenyyksien toteutuminen.

Vaikuttavuuden arviointi
Tavoitteena ovat hyvinvoivat seurakuntien työyhteisöt, joissa työtä tehdään asiantuntevasti, innostuneesti ja sitoutuneesti. Tällöin työyhteisön sisäisiä ristiriitoja ilmenee vähän. Asiaa seurataan kansallisella tasolla KEVAn julkisten alojen työhyvinvointitutkimuksella kahden vuoden välein. Seurakunnat voivat seurata omaa kehitystään KEVAn tarjoamilla ilmaisilla kyselyillä tai muualta hankituilla kyselyillä.

Osaamisen kehittäminen
Työlainsäännön tuntemista, KirVESTESsin tuntemista, muiden sopimusalojen tes-vessien tuntemista, neuvottelutaitoja, yhteistyötaitoja, laskentataitoja, verkostoitumista sekä viestinnän ja kouluttamisen taitoja.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutok-set	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	58 605	20 000	20 000	0	20 000		
Myyntituotot	9 684						
Maksutuotot	19 963	20 000	20 000		20 000		
Muut toimintatuotot	28 198						
Sisäiset tuotot	760						
Toimintakulut	-611 699	-696 200	-716 700	0	-716 700		
Henkilöstökulut	-573 218	-666 146	-678 020		-678 020		
Palkat ja palkkiot	-448 039	-510 637	-518 300		-518 300		
Henkilösivukulut	-127 570	-155 509	-159 720		-159 720		
Henkilöstökulujen oikai-suerät	2 391						
Palvelujen ostot	-35 146	-28 694	-37 260		-37 260		
Vuokrakulut	-74						
Aineet ja tarvikkeet	-3 241	-1 300	-1 300		-1 300		
Muut toimintakulut	-20	-60	-120		-120		
TOIMINTAKATE	**-553 094**	**-676 200**	**-696 700**	**0**	**-696 700**		

2.1.10. Talousosasto

Johdanto

Talousosastolla on viisi yksikköä: kiinteistöyksikkö, osaston johtajan yksikkö, sijoitusyksikkö, talousyksikkö ja tietohallintoyksikkö.

Kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen yllä- ja kunnossapidosta sekä peruskorjauksista ja asuinhuoneistojen kunnossapidosta. Kirkon keskusrahaston omistamia kiinteistöjä on 12 kpl ja asuinhuoneistoja 47 kpl. Lisäksi kiinteistöyksikkö vastaa Eteläranta 8:n sisäisistä tukipalveluista (mm. aula- ja vahtimestaripalvelut).

Osaston johtajan yksikkö tarjoaa sekä controllerin asiantuntemusta Kirkkohallituksen osastoille ja yksiköille, että valmistelee ja toteuttaa Kirkon keskusrahaston talousarviota, tilinpäätöstä, kiinteistöstrategiaa, ympäristöohjelmaa sekä muita yhteisiä hankkeita. Kirkkohallituksen ympäristövastaavana toimii kiinteistöpäällikkö.

Sijoitusyksikkö hoitaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa. Sijoitusyksikön henkilöstö on Kirkon eläkerahaston palveluksessa. Sijoitustoiminnassa on panostettu erityisesti vastuullisen sijoittamisen menettelyihin ja vastuullisessa sijoittamisessa ollaan edelläkävijöitä Suomessa. Kirkon eläkerahastolla on oma talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma, jossa esitetään sijoitusyksikön henkilöstö- ja toimintamenot.

Talousyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston taloushallinnosta (tilikauden aikainen kirjanpito, osto- ja myyntilaskut, matkalaskut, maksuliikenne ja maksuvalmius). Tilinpäätösten ja talousarvioiden valmistelun ohella talousyksiköllä on vastuu talousraportoinnista sekä palkkioiden maksatuksesta ja palkkioihin liittyvistä ennakonperintä- ja eläkevakuutusasioista. Talousyksikkö neuvoo ja konsultoi muita Kirkkohallituksen osastoja ja yksiköitä sekä hiippakuntien tuomiokapituleita talousasioissa.

Tietohallintoyksikkö ylläpitää ja kehittää kirkon yhteisiä ICT-palveluita sekä vastaa keskushallinnon ICT-toiminnasta, tietotekniikasta, tietoturvasta ja digitalisaation kehittämisestä sekä digitalisaatiostrategian valmistelusta. Tämän lisäksi tietohallintoyksikkö vastaa ICT-projektitoiminnasta ja digitalisaation edistämisestä kirkossa. Tietohallintoyksikkö vastaa ja koordinoi ICT-hankintoja sekä Kirkon keskusrahaston tarvitsemia muita palvelu- ja tavarahankintoja ja osallistuu urakkakilpailutuksien valmisteluun, sopimushallintaan, tuottaa ohjeita sekä hankinta- ja päästöraportteja hankintojen tueksi.

Osana tietohallintoyksikköä toimii Kirkon keskusrahaston IT-alue, joka tarjoaa perustietotekniikan ja siihen liittyvät palvelut Kirkon keskusrahastolle sekä sopimuspohjaisesti 25 seurakuntataloudelle.

Talousosaston juristi toimii Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien ja keskusrahaston IT-alueen tietosuojavastaavana sekä tukee kirkon muiden tietosuojavastaavien välistä yhteistyötä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Kirkolliskokous on edellyttänyt, että Kirkon keskusrahaston talous tulee olla tasapainossa vuodesta 2023 eteenpäin. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä tilikauden tulos ilman arvonalentumista oli + 0,6 milj. euroa. Hyvään tulokseen vaikutti ennen muuta hyvin pitänyt kulukuri. Vuoden 2025 talousarvio on toukokuussa 2025 hyväksytyn lisätalousarvion jälkeen noin 0,6 milj. euroa ylijäämäinen.

Vuonna 2026 keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Hintojen nousu eli inflaatio hidastuu vuoden 2025 aikana jopa alle 1 %:n, mutta palkkaratkaisun myötä palkat nousevat vuonna 2026 noin 3,0 %. Näin ollen Kirkon keskusrahaston talouteen tarvitaan tasapainottamistoimenpiteitä edelleen. Tähän tähtää Kirkkohallituksen muutoshanke ja siihen liittyvä tuta-menettely.

Talousosasto on vahvasti mukana valmistelemassa Kirkkohallituksen muutoshanketta ja talouden tasapainottamistoimenpiteitä. Tuleville vuosille seurakuntien jäsenmäärän kehitys ja sitä myötä verotulojen kehitys ovat keskeinen tekijä myös Kirkon keskusrahaston talouden perustana. Vuosikymmenen loppupuolella seurakuntien verotulojen arvioidaan kasvavan hitaasti mutta tasaisesti 1–2 % vuodessa.

Suunnittelukaudella 2026–2028 nähdään tärkeäksi digitaalisten palvelujen ja toimintojen kehittäminen paitsi Kirkkohallituksessa ja hiippakunnissa niin ennen muuta seurakunnissa. Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö on mukana tässä kehittämisessä. Kehittämisen tukena on kirkon digitalisaatiostrategia 2026–2031 sekä koko kirkon yhteinen Digi@Kirkko-kärkihanke.

Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi Eteläranta 8:n, Kirkon koulutuskeskuksen ja Kirkon keskusrahaston omistamien asuntojen omistajapolitiikan 28.5.2025. Vuonna 2025 Kirkkohallituksen tilojen käyttöä Eteläranta 8 kiinteistössä tiivistetään. Vuosina 2026–2028 käynnistetään selvitys kirkon koulutuskeskuksen nykyisiä tiloja korvaavista ratkaisuista. Eteläranta 8:n osalta tehdään linjaus vuosikymmenen lopulla sen suhteen, luovutaanko Eteläranta 8:sta vai jäädäänkö kohteeseen omistajana ja käyttäjänä tai sijoittajana. Markkinatilanteen kohennuttua voidaan ensisijaisesti ulkopuolisille vuokratuista asunto-osakkeista luopua.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Talousosaston vuoden 2026 toiminnassa korostuu ennen muuta Kirkkohallituksen muutoshankkeen suunnittelu ja toimeenpano. Talousraportointia on tarkoitus edelleen kehittää ja automatisoida. Vuonna 2026 alkaa ensimmäinen kirkon digitalisaatiostrategiakausi, jossa vuoden 2026 toimenpideohjelman mukaista kehitystä tuetaan ja onnistumista mitataan. Digi@Kirkko-kärkihanketta jatketaan ja erityisesti tekoälyn soveltamista ja käyttöönottoa tuetaan.

Talouden pidemmän aikavälin suunnittelun pohjana ovat ennusteet kirkon jäsenmäärän kehityksestä ja siihen pohjautuvat verotulo- ja keskusrahastomaksuennusteet. Keskeistä toiminta- ja taloussuunnitteluprosessissa on yhdistää taloustarkastelu toiminnan kehittämiseen ja muutoksiin. Talousraportoinnin kehittämisessä tavoitteena on säännönmukainen seuranta kaikissa keskusrahaston yksiköissä siten, että raportit ovat helposti saatavissa ja niitä osataan tulkita. Esimiehille ja muulle henkilöstölle järjestetään tarvittaessa raportointiin liittyvää koulutusta.

Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategiaa ja omistajapolitiikkaa toteutetaan. Käyttöön otetaan kiinteistötietojärjestelmä, joka auttaa paremmin ennakoimaan tulevia kiinteistöjen korjaustarpeita. Eteläranta 8:n markkinointitoimenpiteitä jatketaan yhteistyökumppanien kanssa.

Talousosaston sijoitusyksikkö (Kirkon eläkerahaston henkilöstö) hoitaa Kirkon keskusrahaston sijoitustoimintaa Kirkon eläkerahaston sijoitustoiminnan ohella. Kirkon keskusrahaston sijoitustoiminnassa tavoitteena on toteuttaa kassavarojen ja erillisrahastojen sijoitustoiminta ammattitaitoisesti ylittäen vertailuindeksin tuotto riskit halliten.

Kipa 2 -hankkeen hankekauden loputtua vuonna 2024 siirtyivät kirkon uuden identiteetinhallintajärjestelmän (IDM) ja henkilöstöhallintojärjestelmän (Populus Master) järjestelmän käyttöönotot vuosille 2025 ja 2026. Vuoden 2025 alkupuoliskolla alkanut Kirkon IDM-projekti kattaa Populus Master -järjestelmän käyttöönoton ja IDM-järjestelmän kilpailutuksen ja käyttöönoton. Projektissa kehitetään käyttöoikeushallinnan ja henkilöstöhallinnon prosesseja ja näihin liittyviä tietojärjestelmiä. Tarve vuodelle 2026 on yhteensä 1 027 500 euroa (sis. alv). Oletuksena on, että Populus Master -järjestelmä saadaan käyttöönotettua vuoden 2025 aikana. Kustannusten Kirkon IDM-projektille arvioidaan kohdistuvan seuraavasti: ulkoinen projektipäällikköpalvelu 200 000 euroa, IDM-järjestelmän käyttöönotto 627 500 euroa ja yhteydet järjestelmien välillä 200 000 euroa.

Kolmas lisätalousarvio

Kirkon identiteetin- ja käyttöoikeushallinnan (IDM) projektissa uudistetaan kirkon identiteetin- ja käyttöoikeushallinnan prosesseja ja järjestelmiä. Kipa2-hankkeen päättyessä 31.12.2024 käyttöönottamatta jäivät sekä uusi Populus Master -järjestelmä että uusi IDM-ratkaisu, ja uuden IDM-järjestelmän toimittajasopimus purettiin 19.12.2024. Projektin kustannustaso tarkentui ja projektin ensimmäinen vaihe muodostui ennakoitua pidemmäksi.

Vuoden 2025 alussa kirkko oli tilanteessa, jossa uuden Populus Master -järjestelmän käyttöönottoon oli sitouduttu, mutta sen edellyttämää IDM-kokonaisuutta ei ollut käytettävissä. Vanhan HP-järjestelmän elinkaaren päättyminen ei mahdollistanut ratkaisun lykkäämistä merkittävästi ilman huomattavia toiminnallisia, tietoturvallisia ja käyttöoikeushallintaan liittyviä riskejä. Tästä syystä oli välttämätöntä käynnistää erillinen Kirkon IDM-projekti keskeneräiseksi jääneen kokonaisuuden hallituksi loppuunsaattamiseksi. Kirkon IDM-projektissa kokonaisuus on viety eteenpäin vaiheistetusti vuosina 2025–2026. Kirkolliskokous myönsi 3. talousarviomuutoksessa 1,1 milj. euron lisämäärärahan Kipa2-hankkeen saattamiseksi hallitusti päätökseen.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Kirkkohallituksen talousosasto on kuvannut ajantasaiset palvelunsa ja vastaanottaa palautetta toiminnastaan Kirkkohallituksen yhteisen palautejärjestelmän mukaisesti.	Talousosaston palvelut on kuvattu Kirkkohallituksen muutoshankkeen yhteydessä. Talousosaston palveluista palautetta kerätään osana koko Kirkkohallituksen palautejärjestelmää. Palautetta kerätään erikseen keskusrahaston IT-alueen palveluista ja Digi@Kirkko-kärkihankkeessa hankkeen tavoitteissa onnistumisesta.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoittavuus ja laatu/palauteseuranta).	Digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja uhkien välttämiseksi rakennetaan vahva pohja koko kirkon digitalisaatiostrategialla ja aloitetaan ensimmäinen strategiakausi vuonna 2026 toimenpideohjelmassa suunnitellun mukaisesti. Digitalisaatiota edistää myös osaltaan koko kirkon yhteinen Digi@Kirkko-kärkihanke, joka mahdollistaa tekoälyn hallitun ja tietoturvallisen käyttöönoton.	Kirkon ensimmäinen digistrategiakausi on alkanut vuodelle 2026 toimenpideohjelmassa suunnitellun mukaisesti ja koko kirkon tasoista digitalisaation käytäntöön viemistä kirkon toiminnan kehittämiseen on tuettu koulutuksien, informaation jakamisen sekä vertaistuen ratkaisuilla. Kirkon digistrategiakauden tavoitteiden toteutumista on mitattu toimenpideohjelmassa suunnitellun mukaisesti.

Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Tietojärjestelmien omistajaohjausta kehitetään tukemaan järjestelmien elinkaaren mukaista ylläpitoa ja tietojen laaja-alaista hyödyntämistä.	Hankintatyöpöytä tukee parempaa järjestelmien omistajaohjauksen toteuttamista mahdollistaen yksikön omien järjestelmien sopimusten ja elinkaaren ylläpidon ajantasaistamisen. Järjestelmien elinkaarikustannusten arviointia kehitetään. Uuden työajanseurantajärjestelmän käyttöönotto mahdollistaa Kirkkohallituksen tietohallintoyksikön resurssien käytön paremman mittaamisen.
	Kirkon tietoturvaympäristön kehittäminen vastaa ajanhetken haasteisiin.	Tietoturvaprosessia on kehitetty ja se on dokumentoitu myös valmiusnäkökohdat huomioiden. Koko kirkon henkilöstön tietoturva- ja tietosuojaosaamista tuetaan Navisec-koulutusratkaisulla. Kirkon uuden IDM-järjestelmän käyttöönotto.
	Käyttöönotetaan organisaatioon sopiva ja konkreettinen strategisen hankinnan johtamis- ja ohjausmalli, jota johdetaan ja kehitetään tiedolla.	Uusi hankintastrategia on otettu käyttöön.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta).	Kirkon keskusrahaston talous tasapainotetaan ja varmistetaan, ettei seurakuntien maksamaa keskusrahastomaksua jouduta korottamaan. Avustusjärjestelmä arvioidaan.	Toteutetut toimenpiteet Kirkon keskusrahaston talouden tasapainottamiseksi. Muutoshankeen toteutukseen osallistuminen. Avustusjärjestelmän arviointi ja johtopäätökset
	Hankinnoissa hyödynnetään ensisijaisesti Hanselin ja Sarastian yhteishankintasopimuksia ja seurakunnat hyödyntävät entistä enemmän puitejärjestelyjä.	Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö informoi seurakuntia yhteishankintasopimuksista (koulutukset, ohjeet, vast./lkm.).
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.	Vaikuttavuuden arviointia edistetään osana toiminta- ja taloussuunnitteluprosessia.	Vaikutusten arviointimallin suunnittelu aloitetaan.

Vaikuttavuuden arviointi
Keskitetysti tuotetut, ajantasaisesti prosesseiltaan kuvatut ja resurssien käytön optimoivat ICT-, kiinteistö- ja talouspalvelut mahdollistavat kirkolle laadukkaan ja kustannustehokkaan tietohallinnon toiminnan ja Kirkon keskusrahaston rahoittamalle toiminnalle laadukkaat ja kustannustehokkaat sisäiset ICT-, kiinteistö- ja talouspalvelut. Sisäisille palveluille on tarkoitus kehittää palautejärjestelmä ja hyödyntää palaute palvelujen laadun ja vaikuttavuuden kehittämisessä. Kirkon keskusrahaston avustusten arviointimallin suunnittelu aloitetaan vuonna 2026.

Osaamisen kehittäminen
Vaadittava osaamisen kehittäminen keskittyy taloudellisuuden edistämiseen, digitaalisuuteen, tietoturvaan, hankintoihin ja kiinteistöjen ylläpitoon.

Talousarvio 2026 ensimmäinen ja kolmas muutos

Talousosasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**1 929 045**	**2 055 385**	**2 217 744**		**2 217 744**		
Muut toimintatuotot	1 224 781	1 325 385	1 452 744		1 452 744		
Sisäiset tuotot	704 264	730 000	765 000		765 000		
Toimintakulut	**-5 999 495**	**-7 135 285**	**-7 883 832**	**-1 125 662**	**-9 009 494**		
Henkilöstökulut	-2 364 512	-2 482 128	-2 645 302	4 238	-2 641 064		
Palkat ja palkkiot	-1 958 971	-2 014 132	-2 131 869		-2 131 869		
Henkilösivukulut	-561 829	-625 589	-661 763		-661 763		
Henkilökulujen oikaisuerät	156 288	157 593	148 330	4 238	152 568		
Palvelujen ostot	-3 051 842	-3 991 528	-4 613 050	-1 129 900	-5 742 950		
Palvelun ostot - sisäiset							
Vuokrakulut	-568 910	-655 500	-615 000		-615 000		
Aineet ja tarvikkeet	-9 797	-5 979	-8 600		-8 600		
Muut toimintakulut	-4 434	-150	-1 880		-1 880		
TOIMINTAKATE	**-4 070 450**	**-5 079 900**	**-5 666 088**	**-1 125 662**	**-6 791 750**		

Talousosaston johto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-475 221	-496 500	-512 400	-25 662	-538 062		
Henkilöstökulut	-449 578	-475 649	-473 120	4 238	-468 882		
Palkat ja palkkiot	-351 624	-363 091	-361 100		-361 100		
Henkilösivukulut	-98 857	-112 558	-112 020		-112 020		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	903			4 238	4 238		
Palvelujen ostot	-22 789	-20 851	-37 000	-29 900	-66 900		
Aineet ja tarvikkeet	-2 789		-2 200		-2 200		
Muut toimintakulut	-65		-80		-80		
TOIMINTAKATE	**-475 221**	**-496 500**	**-512 400**	**-25 662**	**-538 062**		

Kiinteistöyksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 665			0			
Muut toimintatuotot	1 665						
Toimintakulut	-275 999	-285 400	-314 792	0	-314 792		
Henkilöstökulut	-238 029	-247 329	-263 000		-263 000		
Palkat ja palkkiot	-185 492	-188 801	-200 000		-200 000		
Henkilösivukulut	-53 146	-58 528	-63 000		-63 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	609						
Palvelujen ostot	-7 260	-11 071	-16 792		-16 792		
Vuokrakulut	-26 915	-27 000	-30 000		-30 000		
Aineet ja tarvikkeet	-2 040		-3 200		-3 200		
Muut toimintakulut	-1 755		-1 800		-1 800		
TOIMINTAKATE	**-274 334**	**-285 400**	**-314 792**	**0**	**-314 792**		

Talousyksikkö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-284 143	-308 700	-318 400	0	-318 400		
Henkilöstökulut	-250 731	-269 921	-280 800		-280 800		
Palkat ja palkkiot	-196 325	-205 314	-214 500		-214 500		
Henkilösivukulut	-55 742	-64 607	-66 300		-66 300		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 336						
Palvelujen ostot	-33 322	-38 000	-37 300		-37 300		
Aineet ja tarvikkeet		-779	-300		-300		
Muut toimintakulut	-90						
TOIMINTAKATE	**-284 143**	**-308 700**	**-318 400**	**0**	**-318 400**		

ICT	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**1 927 380**	**2 055 385**	**2 217 744**		**2 217 744**		
Muut toimintatuotot	1 223 116	1 325 385	1 452 744		1 452 744		
Sisäiset tuotot	704 264	730 000	765 000		765 000		
Toimintakulut	**-4 964 132**	**-6 044 685**	**-6 738 240**	**-1 100 000**	**-7 838 240**		
Henkilöstökulut	-1 426 174	-1 489 229	-1 628 382		-1 628 382		
Palkat ja palkkiot	-1 225 531	-1 256 926	-1 356 269		-1 356 269		
Henkilösivukulut	-354 083	-389 896	-420 443		-420 443		
Henkilökulujen oikaisuerät	153 440	157 593	148 330		148 330		
Palvelujen ostot	-2 988 471	-3 921 606	-4 521 958	-1 100 000	-5 621 958		
Palvelun ostot - sisäiset							
Vuokrakulut	-541 995	-628 500	-585 000		-585 000		
Aineet ja tarvikkeet	-4 968	-5 200	-2 900		-2 900		
Muut toimintakulut	-2 524	-150					
TOIMINTAKATE	**-3 036 752**	**-3 989 300**	**-4 520 496**	**-1 100 000**	**-5 620 496**		

2.1.11. Toiminnallinen osasto

Johdanto

Kirkkohallituksen toiminnallinen osasto edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla kirkon yhteistä toimintaa.

Osasto toteuttaa tehtäväänsä yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Osasto edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä (KJ 5.luku,13§), vaikuttaa yhteiskunnassa ja kirkossa, huolehtii yhteyksistä sekä edistää verkostoitumista ja yhteistyötä.

Toiminnan edistämisen keskeisiä sisältöalueita ovat: diakonia, sielunhoito, jumalanpalvelus ja musiikki, kasvatus, kirkon yhteiskuntavastuu. Toiminnallinen osasto edistää kirkon toimintaa sairaaloissa, vankiloissa, työpaikoilla, oppilaitoksissa, partiossa, perheasioiden neuvottelukeskuksissa sekä vähemmistöjen ja erityisryhmien kanssa ja vastaa valtakunnallisesti kirkon henkisen huollon koordinoinnista.

Tulevalla kolmivuotiskaudella 2026–2028 huomio kiinnittyy siihen, miten haavoittuvassa asemassa olevat selviytyvät erilaisten kriisien ja yhteiskunnallisten muutosten keskellä. Yhteiskunnan taloudellinen tilanne ja sosiaaliturvan leikkaukset ovat lisänneet köyhyyttä sekä huolta tulevaisuudesta. Yksinäisyys ja ulkopuolisuus, väestön ikääntyminen, nuorten mielenterveyteen liittyvät haasteet, ilmastonmuutos, keskustelukulttuurin kärjistyminen ja eriarvoisuuden kokemuksen lisääntyminen vaikuttavat toiminnan suunnitteluun. Toimintakauden aikana korostuu kirkon hallitusohjelmatavoitteiden laadinta ja niihin liittyvä vaikuttamistoiminta.

Vauvana kastettujen osuus laskee, toisaalta yhä useampi nuori kastetaan rippikoulun yhteydessä. Uskonnottomuus ja katsomuksellinen monimuotoisuus valtavirtaistuu yhteiskunnassa, toisaalta nuoret ovat aiempaa valmiimpia keskustelemaan uskosta ja uskonnosta. Havaittavissa on nuorten ja nuorten aikuisten kasvavaa kiinnostusta hengellisyyttä kohtaan.

Lasten ja nuorten hyvinvointiin vaikuttaa heidän tulevaisuususkonsa heikentyminen. Kirkossa tulee paneutua heikentymisen syihin sekä nuorten tulevaisuususkoa ja hyvinvointia vahvistaviin toimiin. Tekoälyn nopea kehitys luo uusia mahdollisuuksia ja työpaikkoja, samalla kuitenkin haastaen kirkkoa eettiseen ja ihmiskuvalliseen pohdintaan.

Osaston työn näkökulmasta vaikuttaa siltä, että Kirkkohallitus on yhteiskunnallisesti aiempaa arvostetumpi ja toivotumpi yhteistyökumppani. Tämä näkyy mm. siinä, että Kirkkohallitukselle esitetään entistä enemmän yhteistyötoiveita erilaisiin työryhmiin ja hankkeisiin ja kirkolta pyydetään kannanottoja yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Kysymys oikeudesta uskonnonharjoittamiseen ja hengellisyyteen kyseenalaistetaan toisinaan esimerkiksi yhteiskunnan laitoksissa sekä erilaisten palvelujen järjestämisessä. Osaston toiminnassa liitymme yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuemme kirkon eri toimijoita asiantuntijuuden kautta.

Toiminnallinen osasto sitoutuu työssään Kirkkohallituksen johtoryhmän yhdessä määrittelemiin strategisiin tavoitteisiin. Konkreettiset toimet näihin liittyen on kuvattu toimintasuunnitelman tavoitetaulukossa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Toiminnallisen osaston henkilöstömäärä on vähentynyt edellisten työvuosien aikana. Vuoden 2025 lopussa osastolta lähtee yksi määräaikainen työntekijä. Osastolla valmistaudutaan Palvelu- ja tehtävästrategian mukaisiin henkilöstömäärän vähennyksiin.

Vuoden 2026 osaston tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Toiminnallisen osaston vuoden 2026 tavoitteet on laadittu Kirkkohallituksen johtoryhmän asettamien strategisten tavoitteiden pohjalta. Tavoitteiden, mittareiden ja talousarvion toteutumista seurataan kvartaaleittain.

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita. Tiedolla johtaminen on vahvistunut.	Palvelu- ja tehtävästrategian mukainen toimintakokonaisuus on rakennettu ja toteutuksessa.	Palvelu- ja tehtävästrategian mukaiset ratkaisut on viety käytäntöön ja niistä on viestitty sidosryhmille. Henkilöstöä on tuettu muutoksessa (Kirkkohallituksen kyselyt, hyvinvointimittarit). Valittujen asiantuntijuusalueiden substanssiosaamisen ja muiden tunnistettujen osaamistarpeiden (esim. vaikuttamisosaaminen ja tekoälyosaaminen) edellyttämä osaamisen kehittämissuunnitelma on laadittu ja toteutuksessa (suunnitelma ja ao. mittarit).

		Henkilöstön työhyvinvointia edistävä kehittämissuunnitelma on laadittu ja toteutuksessa (suunnitelma ja ao. mittarit). Lopetettavien, siirrettävien sekä Kirkkohallituksessa jatkettavien palvelujen prosessit on suunniteltu ja viety päätökseen (suunnitelmat, hallinnolliset päätökset). Tarvittavat palveluiden tuottamista ja kehittämistä koskevat yhteistyö- ja kumppanuussopimukset on laadittu (hallinnolliset päätökset). Toiminnan kannalta keskeisten verkostojen jatkuvuus on turvattu sekä uusia verkostoja on rakennettu.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty.	Vaikuttamisen, tiedontuotannon, kehittämisen, osaamisen kehittämisen ja viestinnän poikittaistoimintoja on kehitetty palvelu- ja tehtävästrategian mukaisesti tukemaan ja edistämään erityisesti kirkon vaikuttamistoimintaa ja päätöksentekoa yhdessä Kirkkohallituksen muiden toimijoiden kanssa.	Vaikuttamisen, tiedontuotannon, kehittämisen (toiminnallinen osasto), osaamisen kehittämisen ja viestinnän poikittaistoimintojen strateginen johtaminen, tavoitteet ja toimintatavat on määritelty ja vahvistettu yhdessä Kirkkohallituksen muiden toimijoiden kanssa. (hallinnolliset päätökset, prosessikuvaukset, saavutetut tulokset, sidosryhmäpalaute). Diakonian ja kasvatuksen barometri 2026 on onnistuneesti toteutettu (palautekysely). Toimitusten kirjan uudistusprosessi ja muut kirkolliskokouksen antamat tehtävät ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti. Nuorten rukouskirja on tuotettu vahvistamaan erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten hengellisyyttä. Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian toteutus jatkuu kärkihankkeen päättymisen jälkeen. Olemme edistäneet Saamelaiset kirkossa hankkeen osastolle annettuja tavoitteita.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa. Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani.	Kirkon ja seurakuntien roolia ja merkitystä hyvinvoinnin edistäjinä on selkeytetty ja sitä koskevaa tietoisuutta vahvistettu keskeisissä sidosryhmissä. Vaikuttamistoimintaa (edunvalvonta ja arvovaikuttaminen) ja valittuja asiantunti-	Kirkon merkitystä hyvinvoinnin edistäjänä on todennettu ja viestitty tietoperustaisesti (esim. Kirkon diakoniarahaston avustustoiminnan vaikuttavuustutkimus). Olemme osallistuneet kirkon hallitusohjelmatavoitteiden työstämiseen ja edistämiseen. Olemme tuottaneet ajantasaista tietoa ja analyyseja päätöksenteon ja vaikuttamistoiminnan tueksi valittujen asiantuntija-alueiden osalta.

	juusalueita on vahvistettu palvelu- ja tehtävästrategian mukaisesti.	Olemme liittyneet yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun osana Kirkkohallituksen yhteistä vaikuttamistoiminnan rakennetta ja yhteistyökumppaneiden verkostoissa (esim. Suomi-Areena, Arvojen Areena, Osallistujien Suomi-verkosto, NUORI 2026 -tapahtuma, Suomen Ekumeeninen Neuvosto).

Vaikuttavuuden arviointi
Keskeiset sidosryhmät tunnistavat ja tunnustavat kirkon työn merkityksen yhteiskunnassa ja antavat sille tukensa. Sidosryhmäkysely (työn merkityksen tunnistaminen ja arvostus, sitoutuminen ja tuki).

Osaamisen kehittäminen
Vaikuttamistoiminnan ja siihen liittyen erityisesti tiedontuotannon sekä vaikuttamisviestinnän osaamista.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Toiminnallinen osasto yhteensä	**TP 2024**	**TA 2025**	**TA 2026**	**TA 2026 muutokset**	**TA 2026 yhteensä**	**TTS 2027**	**TTS 2028**
Toimintatuotot	345 599	339 500	100 800		100 800		
Myyntituotot	3 661						
Maksutuotot		339 500	100 800		100 800		
Muut toimintatuotot	328 052						
Sisäiset tuotot	13 886						
Toimintakulut	-3 405 466	-3 700 706	-3 556 990	350 445	-3 206 545		
Henkilöstökulut	-2 541 076	-2 741 706	-2 774 990	406 945	-2 368 045		
Palkat ja palkkiot	-1 979 123	-2 096 600	-2 115 455		-2 115 455		
Henkilösivukulut	-571 850	-645 106	-659 535		-659 535		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	9 897	0		406 945	406 945		
Palvelujen ostot	-788 523	-895 500	-710 000	-50 000	-760 000		
Aineet ja tarvikkeet	-23 070	-43 500	-39 500	-4 000	-43 500		
Annetut avustukset	-23 450	-15 000	-27 000	-2 500	-29 500		
Muut toimintakulut	-5 741	-5 000	-5 500		-5 500		
TOIMINTAKATE	**-3 059 866**	**-3 361 206**	**-3 456 190**	**350 445**	**-3 105 745**		

Osaston johtajan toimisto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	24 109	248 400	25 000		25 000		
Myyntituotot	3 661						
Maksutuotot		248 400	25 000		25 000		
Muut toimintatuotot	20 393						
Sisäiset tuotot	55						
Toimintakulut	-319 165	-636 641	-431 635	350 445	-81 190		
Henkilöstökulut	-154 725	-158 141	-162 635	406 945	244 310		
Palkat ja palkkiot	-120 826	-120 718	-124 149		-124 149		
Henkilösivukulut	-33 899	-37 423	-38 486		-38 486		
Henkilöstökulujen oikaisuerät				406 945	406 945		
Palvelujen ostot	-152 553	-445 500	-236 000	-50 000	-286 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-5 827						
Vuokrakulut	-248						
Aineet ja tarvikkeet	-3 002	-18 000	-18 000	-4 000	-22 000		
Annetut avustukset	-2 750	-15 000	-15 000	-2 500	-17 500		
Muut toimintakulut	-60						
TOIMINTAKATE	**-295 056**	**-388 241**	**-406 635**	**350 445**	**-56 190**		

Diakonia ja yhteiskunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	120 042	57 100	44 000	0	44 000		
Maksutuotot		57 100	44 000		44 000		
Muut toimintatuotot	113 837						
Sisäiset tuotot	6 205						
Toimintakulut	-1 473 491	-1 526 905	-1 553 899	0	-1 553 899		
Henkilöstökulut	-1 179 312	-1 271 405	-1 259 899		-1 259 899		
Palkat ja palkkiot	-915 658	-972 218	-961 795		-961 795		
Henkilösivukulut	-265 280	-299 187	-298 104		-298 104		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 626						
Palvelujen ostot	-250 401	-242 000	-270 000		-270 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-9 458						
Vuokrakulut	-2 227						
Sisäiset vuokrakulut	-250						
Aineet ja tarvikkeet	-7 315	-10 500	-9 000		-9 000		
Annetut avustukset	-20 700		-12 000		-12 000		
Muut toimintakulut	-3 827	-3 000	-3 000		-3 000		
TOIMINTAKATE	**-1 353 449**	**-1 469 805**	**-1 509 899**	**0**	**-1 509 899**		

Jumalanpalvelus ja kasvatus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	201 448	34 000	31 800	0	31 800		
Maksutuotot		34 000	31 800		31 800		
Muut toimintatuotot	193 822						
Sisäiset tuotot	7 626						
Toimintakulut	-1 612 810	-1 537 160	-1 571 456	0	-1 571 456		
Henkilöstökulut	-1 207 038	-1 312 160	-1 352 456		-1 352 456		
Palkat ja palkkiot	-942 638	-1 003 664	-1 029 511		-1 029 511		
Henkilösivukulut	-272 671	-308 496	-322 945		-322 945		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	8 271						
Palvelujen ostot	-385 569	-208 000	-204 000		-204 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 519						
Vuokrakulut	-1 826						
Sisäiset vuokrakulut	-250						
Aineet ja tarvikkeet	-12 752	-15 000	-12 500		-12 500		
Muut toimintakulut	-1 854	-2 000	-2 500		-2 500		
TOIMINTAKATE	**-1 411 361**	**-1 503 160**	**-1 539 656**	**0**	**-1 539 656**		

2.1.12. Ulkoasiain osasto

Johdanto

Ulkoasiain osasto hoitaa kirkon ekumeenisia ja kansainvälisiä suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita. Se valmistelee ja toimeenpanee kirkkomme teologisia dialogeja, hoitaa yhteyksiä eri kirkkoihin, kansainvälisiin kirkkoliittoihin ja järjestöihin ja Suomen Ekumeeniseen Neuvostoon, Suomen Lähetysneuvostoon, sekä yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Osasto koordinoi ystävyysseurakuntatyötä, erityisesti suhteita Inkerin, Viron ja Unkarin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin sekä hoitaa stipendivaihtoa sopimuskirkkojen kanssa. Osasto koordinoi kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteistä toimintaa. Se huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä linjauksesta ja kasvatus-, koulutus- ja tiedotustoiminnasta. Se hoitaa yhteyksiä lähetyksen kansainvälisiin toimijoihin ja verkostoihin ja seuraa kansainvälistä lähetystyötä ja missiologista keskustelua. Lisäksi osasto osallistuu uskontojen väliseen keskusteluun ja yhteydenpitoon muiden uskontojen kanssa.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Edelleen jatkuva Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa sekä kirkkomme monenkeskeisiin että kahdenvälisiin kansainvälisiin suhteisiin. Kirkkojen maailmaneuvoston suurin jäsenkirkko on edelleen Venäjän ortodoksinen kirkko. Ukrainan ortodoksinen kirkko on hakenut jäsenyyttä Kirkkojen maailmanneuvostossa. Kirkkomme tukee Ukrainan kirkkojen jäsenyyden edistämistä mahdollisuuksiensa mukaan. Tuemme myös Euroopan kirkkojen konferenssin ”Rauhan polut” -hanketta (Pathways to Peace), jonka tavoitteena on edistää Ukrainan kirkkojen yhteistoimintaa rauhan rakentamiseksi.

Sotatilan vuoksi kirkkomme kahdenväliset suhteet Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa ovat jäissä. Suhteet Inkerin kirkkoon ovat hankaloituneet sekä sodan aiheuttamien käytännön hankaluuksien että kirkkojemme näkemyserojen vuoksi. Sotatilalla on heijastusvaikutuksia ekumeeniseen yhteistyöhön myös muualla kuin Euroopassa.

Myöskään Gazan kriisin ja Israel–Palestiina -konfliktin ratkaisua ei ole välittömässä näköpiirissä. Tällä kriisillä ja sen kerrannaisvaikutuksilla on merkittävä rooli sekä kotimaisessa että kansainvälisessä keskustelussa. Kirkkomme sopimusjärjestöt sekä Luterilainen maailmanliitto pyrkivät auttamaan sekä humanitäärisen kriisin ratkaisussa että rauhan rakentamisessa alueella.

Kirkkomme kiristyvä taloudellinen tilanne vaikuttaa myös kansainvälisten ja ekumeenisten suhteiden hoitoon. Kumppanikirkkomme erityisesti Pohjois-Euroopassa ovat samojen taloudellisten haasteiden edessä. Tällä on vahva vaikutus kirkkoliittojen ja kansainvälisten ekumeenisten järjestöjen toimintaan ja talouteen. Pyrimme yhdessä kumppanikirkkojen kanssa edistämään niiden työtä kohti taloudellista ja toiminnallista kestävyyttä.

Osaston toiminnan kannalta keskeisimmät Kirkkohallituksen johtoryhmän asettamat strategiset tavoitteet:

- Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita
    - Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).
    - Kirkolliskokouksen päätöksenteon laatu on varmistettu (valmistelutyön taso, edustajien osallistaminen, palaute).
- Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla
    - Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).

    - Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).
    - Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu (yhteistyösopimukset ja taso).
- Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla
    - Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).
    - Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm.).

Henkilöstömäärän kehitys

Osaston henkilöstömäärä pysyy suunnittelukauden ajan samana (7 henkilöä). Lisäksi osastolle pyritään ottamaan vuosittain teologiharjoittelija 2–3 kuukauden työjaksolle.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Kirkkomme on Luterilaisen maailmanliiton (LML), Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) ja Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) perustajajäsen. Ulkoasiain osasto osallistuu näiden organisaatioiden toimintaan ja koordinoi kirkkomme edustajien yhteistyötä ja tiedonvaihtoa eri organisaatioista. Vuonna 2026 erityistä huomiota kiinnitetään näiden organisaatioiden taloudellisen ja toiminnallisen kestävyyden edistämiseen.

Kirkon ekumeenisten suhteiden hoitamista määrittelee Ekumeeninen toimintalinjaus vuoteen 2026. Kokonaiskirkon uuden strategian valmistuttua myös tämä asiakirja päivitetään.

Ulkoasiain osasto käy vuosittain ohjauskeskustelut kaikkien lähetyksen sopimusjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa. Näistä raportoidaan piispainkokoukselle ja kirkkohallituksen täysistunnolle. Vuonna 2026 varaudutaan aloittamaan lähetyksen kokonaisrakenteen arviointi.

Uskontojen välisessä yhteistyössä keskeiset tavoitteet vuodelle 2026 liittyvät verkostojen vahvistamiseen sekä kotimaassa että kansainvälisesti.

Vuoden 2026 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntia ja seurakuntayhtymiä tuetaan lähetysjärjestöjä koskevissa talousarviomäärärahavalmisteluissa.	Seurakuntia ja seurakuntayhtymiä varten on koottu yhteen lähetysjärjestöjen vastaukset kyselyihin. Seurakuntien on mahdollista saada vastauksia kootusti talousarviomäärärahojen valmistelua varten.	Seurakuntien lähetysjärjestöille osoitetut kyselyt vähenevät.
Ekumeeninen toimintalinjaus on päivitetty kirkon strategian valmistuttua.	Käynnistetään ekumeenisen toimintalinjauksen päivitystyö.	Ekumeenisen toimintalinjauksen päivitys on käynnissä.
Kirkon suhteita uskontojen välisiin verkostoihin kehitetään.	Käynnistetään kristittyjen ja muslimien välinen verkosto. Edistetään Suomen Ekumeenisen Neuvoston uskontodialogityön käynnistymistä. Edistetään USKOT Foorumi ry:n strategian jalkauttamista ja Yhteisymmärrysviikon toteutusta.	Verkosto on aloittanut toimintansa ja järjestökumppanit ovat saaneet tukea ja työkaluja toiminnan kehittämiseen.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon lähetyksen rakennetta tarkastellaan.	Käynnistetään selvitys kirkon lähetyksen rakenteesta, mikäli siihen tulee toimeksianto.	Selvitystyö kirkon lähetyksen rakenteesta on käynnistetty.
Kirkko vaikuttaa kansainvälisten ekumeenisten järjestöjen toimintaan ja toimintakulttuuriin rakenteellisen kestävyyden edistämiseksi.	Toimimme aktiivisesti sekä kansainvälisten kirkkoliittojen puitteissa että yhteistyössä kumppanikirkkojen kanssa tavoitteen saavuttamiseksi.	Yhteistyö ja vuorovaikutus on aktiivista ja olemme edistäneet tavoitteitamme kansainvälisten kirkkoliittojen hallintoelimissä.
Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta). (Koko Kirkkohallituksen yhteinen tavoite).	Kiinnitämme erityistä huomiota matkustamiseen kansainvälisten suhteiden hoidossa, ottaen huomioon mm. tarkoituksenmukaisuuden, matkustustavat ja delegaatioiden kokoonpanot.	Matkustamisen kulut ja vaikutus hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen on taloudellisesti ja ympäristövaikutusten osalta kestävällä pohjalla.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Ekumeeninen yhteys suomalaisten kirkkojen kesken on vahvistunut.	Olemme vahvistaneet ekumeenista yhteyttä mm. järjestämällä teologisia dialogeja, erilaisin julkaisuin ja tukemalla stipendein erityisesti nuoren osallistumista ekumeenisiin kokoontumisiin.	Kansainvälinen ja ekumeeninen yhteistyö on aktiivista. Stipendejä on haettu ja myönnetty kattavasti. Julkaisujen määrä.
Ekumeeninen, missiologinen ja uskontodialogiin liittyvä	Järjestämme ekumeniaan, missiologiaan ja uskontodialogiin liittyvää koulu-	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä ja osallistujamäärä. Julkaistujen artikkelien määrä.

koulutus on palvellut seurakuntien osaamiseen ja päätöksentekoon liittyviä tarpeita.	tusta sekä läsnäolo- että verkkokoulutuksena. Julkaisemme asiantuntija-artikkeleita.	
Uskontojen yhteiskunnallinen rooli on vahvistunut.	Kehitämme kirkkojen ja uskontojen yhteistä arvovaikuttamista Suomessa ja kansainvälisesti.	Suomalainen vaikuttamisverkosto on vahvistunut sekä uskontojen välisen että viranomaisyhteistyön kautta. Kirkkohallitus on osaltaan vahvistanut myös kansainvälistä vaikuttamisverkostoa.
Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm). (Koko Kirkkohallituksen yhteinen tavoite).	Edistämme ja tuemme yhteistyössä kumppanikirkkojen kanssa kansainvälisten kirkkoliittojen ja ekumeenisten järjestöjen työtä taloudellisen ja toiminnallisen kestävyyden saavuttamiseksi. Kehitämme kumppanuussuhteita.	Kirkkomme jäsenmaksut ja muu taloudellinen tuki kansainvälisille kirkkoliitoille ja ekumeenisille järjestöille on kestävällä tasolla. Kumppanuussuhteita on hoidettu aktiivisesti.

Vaikuttavuuden arviointi
Suhteita toisiin kirkkoihin, ekumeenisiin toimijoihin ja uskontojen välisiin toimijoihin ylläpidetään ja vahvistetaan. Arvovaikuttaminen yhteiskunnassa vahvistuu. Kirkko on edelleen ulospäin avautuva ja vuoropuhelussa oleva yhteisö suhteessa koko yhteiskuntaan, uskontokentän toimijoihin ja muihin kirkkoihin kotimaassa ja kansainvälisesti.

Osaamisen kehittäminen
Tekoälyn soveltamisen ja sen kehityksen seuraamisen taitoja. Digitaalisten taitojen vahvistamista. Vaikuttamisosaamisen (sekä kotimaassa että kansainvälisesti) vahvistaminen. Tiimityöskentelyn taidot.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Ulkoasiain osasto yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 534			0			
Myyntituotot	58						
Muut toimintatuotot	535						
Sisäiset tuotot	941						
Toimintakulut	-1 264 993	-1 303 500	-1 338 700	0	-1 338 700		
Henkilöstökulut	-811 110	-719 000	-738 000		-738 000		
Palkat ja palkkiot	-632 733	-551 200	-564 600		-564 600		
Henkilösivukulut	-185 581	-167 800	-173 400		-173 400		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	7 203						
Palvelujen ostot	-247 368	-319 400	-330 600		-330 600		
Palvelun ostot - sisäiset	-5 375						
Aineet ja tarvikkeet	-6 066	-4 800	-4 200		-4 200		
Annetut avustukset	-182 175	-260 000	-264 000		-264 000		
Muut toimintakulut	-12 899	-300	-1 900		-1 900		
TOIMINTAKATE	**-1 263 459**	**-1 303 500**	**-1 338 700**	**0**	**-1 338 700**		

KUO, yhteinen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-215 616	-223 700	-231 900	0	-231 900		
Henkilöstökulut	-154 804	-171 900	-171 600		-171 600		
Palkat ja palkkiot	-119 681	-133 600	-132 100		-132 100		
Henkilösivukulut	-35 122	-38 300	-39 500		-39 500		
Palvelujen ostot	-45 660	-50 200	-57 400		-57 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 346						
Aineet ja tarvikkeet	-1 377	-1 600	-1 300		-1 300		
Muut toimintakulut	-12 429		-1 600		-1 600		
TOIMINTAKATE	**-215 616**	**-223 700**	**-231 900**	**0**	**-231 900**		

Ulkomainen edustus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 439			0			
Muut toimintatuotot	498						
Sisäiset tuotot	941						
Toimintakulut	-128 976	-180 000	-183 400	0	-183 400		
Henkilöstökulut	-1 231						
Henkilösivukulut	-1 231						
Palvelujen ostot	-113 531	-180 000	-183 400		-183 400		
Aineet ja tarvikkeet	-2 617						
Annetut avustukset	-11 495						
Muut toimintakulut	-102						
TOIMINTAKATE	**-127 537**	**-180 000**	**-183 400**	**0**	**-183 400**		

Teologiset asiat	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	49						
Myyntituotot	49			0			
Toimintakulut	-218 041	-257 400	-264 500	0	-264 500		
Henkilöstökulut	-174 387	-194 700	-201 400		-201 400		
Palkat ja palkkiot	-141 898	-148 600	-153 700		-153 700		
Henkilösivukulut	-39 693	-46 100	-47 700		-47 700		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	7 203						
Palvelujen ostot	-17 692	-22 000	-22 400		-22 400		
Aineet ja tarvikkeet	-684	-600	-600		-600		
Annetut avustukset	-25 181	-40 000	-40 000		-40 000		
Muut toimintakulut	-97	-100	-100		-100		
TOIMINTAKATE	**-217 992**	**-257 400**	**-264 500**	**0**	**-264 500**		

Ulkosuomalaistyö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-286 908	-210 000	-214 000	0	-214 000		
Henkilöstökulut	-138 521						
Palkat ja palkkiot	-106 939						
Henkilösivukulut	-31 582						
Palvelujen ostot	-25 265						
Palvelun ostot - sisäiset	-1 920						
Aineet ja tarvikkeet	-650						
Annetut avustukset	-120 500	-210 000	-214 000		-214 000		
Muut toimintakulut	-51						
TOIMINTAKATE	**-286 908**	**-210 000**	**-214 000**	**0**	**-214 000**		

KLK	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	46			0			
Myyntituotot	9						
Muut toimintatuotot	37						
Toimintakulut	-415 452	-432 400	-444 900	0	-444 900		
Henkilöstökulut	-342 167	-352 400	-365 000		-365 000		
Palkat ja palkkiot	-264 214	-269 000	-278 800		-278 800		
Henkilösivukulut	-77 953	-83 400	-86 200		-86 200		
Palvelujen ostot	-45 220	-67 200	-67 400		-67 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 109						
Aineet ja tarvikkeet	-737	-2 600	-2 300		-2 300		
Annetut avustukset	-25 000	-10 000	-10 000		-10 000		
Muut toimintakulut	-219	-200	-200		-200		
TOIMINTAKATE	**-415 406**	**-432 400**	**-444 900**	**0**	**-444 900**		

2.1.13. Kirkon viestintä

Johdanto

Kirkon viestintä (KV) hoitaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteistä, valtakunnallista viestintää. Se huolehtii monikanavaisesti niin valtakunnallisista sisällöistä suurelle yleisölle, mediayhteyksistä kuin koko kirkon yhteisestä työyhteisöviestinnästäkin.

KV tuottaa kirkon yhteisiä, erityisesti kirkon vaikuttamisen tavoitteisiin liittyviä viestintäsisältöjä sekä tuottaa, koordinoi ja kehittää kirkon yhteisiä verkko- ja julkaisualustoja sekä kirkon verkkosivustoja ja valtakunnallisia somekanavia. KV myös koordinoi kirkon yhteistä ilmettä ja sen kehitystyötä. Konsultaatiota ja viestintätukea KV tarjoaa erityisesti kriiseissä, mutta myös kirkon yhteiseen strategiseen vaikuttamisviestintään.

Yhteistyössä Ylen kanssa KV tuottaa suomenkieliset hartausohjelmat Ylen kanaville radioon ja televisioon. KV:n tehtävänä on myös Kirkkohallituksen sisäinen viestintä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Digitalisaatiokehitys on nopeaa, ja tekoäly avaa niin mahdollisuuksia kuin riskejäkin viestinnälle. Mediakentän jatkuva muutos vaatii organisaatioiden viestinnältä erityistä ketteryyttä. Etenkin sosiaalisessa mediassa on kyettävä tekemään kanavaratkaisuja: osassa kanavista on eettisiä ja toiminnallisia ongelmia, ja uusia kanavia ja viestinnällisiä mahdollisuuksia syntyy. Disinformaation ja kybervaikuttamisen vaara ei vähene lähivuosina. Muun muassa Yhdysvalloissa leviää negatiivinen poliittinen retoriikka, joka myös hyväksikäyttää kristinuskoa, antaa sille uusia tulkintoja ja asettaa sen näin outoon valoon. Riski on, että tällainen retoriikka laajenee myös Eurooppaan ja Suomeen. Epävarmuus taloudessa, maailmanpoliittinen turbulenssi ja sodat herättävät ihmisissä laajalti turvattomuutta. Viestinnällisen ja laajemman toimintaympäristön muutokset vaativat seurantaa sekä kykyjä ja resursseja reagointiin.

Kirkon lähimmäisenrakkautta, yhteisöllisyyttä ja siunausta korostavalle viestille on yhteiskunnassa selkeä tarve ja tilaus. Erilaisissa paikallisissa kriisitilanteissa kirkon viestin rooli on edelleen vahva ja luotettu. Nuorten kiinnostus hengellisyyteen ja kirkkoon on lisääntymässä, mikä on kyettävä myös viestinnällisesti ottamaan huomioon. Kirkollisen viestinnän kielen on oltava ymmärrettävää nuorille sukupolville. Kirkon viestintä tarvitsee jatkuvaa kehittämistä, ja uusien tarpeiden ja mahdollisuuksien tunnistamista.

Kustannusten nousu vaikuttaa Yleisradion toimintabudjettiin, millä voi olla vaikutusta hartausohjelmatuotantoihin.

KV:n tärkeimmät strategiset tavoitteet ovat: 1) Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset 2) Tiedolla johtaminen on vahvistunut 3) Seurakuntademokratiaa on edistetty 5) Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut. 6) Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani 7) Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman.

Henkilöstömäärän kehitys

Kirkon viestinnässä on leikkausten jälkeen yhteensä 19 vakanssia 18,6 henkilötyövuoden edestä. Lisäksi seurakuntavaaliprojektissa on määräaikaisena yksi henkilö vuoden 2026 loppupuolelle sekä Lukkarin alustan uudistusprojektissa neljä määräaikaista työntekijää vuoden 2027 loppuun.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Perustyön lisäksi vuonna 2026 KV:n resursseja suunnataan erityisesti marraskuun seurakuntavaaleihin sekä Lukkari-alustan uudistukseen. Kirkon yhteistä vaalityötä tehdään KV:ssa työskentelevän määräaikaisen projektipäällikön johdolla. Yhteisen vaalityön tavoitteena on antaa seurakunnille viestinnällinen, hallinnollinen ja laskentajärjestelmätuki seurakuntavaaleissa sekä vastata valtakunnallisesta vaalien viestinnästä ja ohjeistuksesta. KV huolehtii projektipäällikkyyden lisäksi vaaleissa erityisesti yhteisestä viestinnästä sekä yhteisen markkinointiviestintäkampanjan tuottamisesta. Lisäksi KV vastaa vaalikone- ja vaalilaskentajärjestelmästä, joka ostetaan palveluna. Seurakuntavaalien kertaluonteinen rahoitus vuodelle 2026 (yhteensä 658 000 euroa) keskitetään kokonaisuudessaan, viestinnän, järjestelmien, hallinnon ja KCSA:n osalta, Kirkon viestinnän Seurakuntavaalit-kustannuspaikalle. Seurakuntavaalien vaalikone sekä laskentajärjestelmä hankitaan palveluna, joten myös niiden kustannus kirjataan käyttötalouteen.

Lukkari-alustan siirtäminen Liferay-ympäristöstä WordPress-alustalle jatkuu. Alustan vaihdolla tavoitellaan sekä palvelun ja käyttökokemuksen laadun kohottamista että kustannussäästöjä. Alustan uusimiselle on kertaluonteinen rahoitus vuosille 2025–2027 investointirahoituksena. Lukkarin investointikustannukset vuodelle 2026 ovat 653 500 euroa. KV:n vastuulla on myös vahvasti viestinnällisesti tukea Kirkkohallituksen organisaatiota ja sen ihmisiä muutoksessa ja irtisanomistilanteessa.

Viestintäpäivät järjestetään syyskuussa Kotkassa yhteistyössä Mikkelin hiippakunnan ja Kotka-Kymin seurakunnan kanssa. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla.

Alkukesästä 2026 on KV:n vuoro järjestää Pohjoismaisten yleisradioyhtiöiden elämänkatsomuksellisten ohjelmien tuottajatapaaminen, Nordisk Möte, yhdessä Ylen kanssa. Tapaaminen järjestetään Tampereella, ja sen tavoitteena on esitellä erilaisia tapoja tuottaa hartausohjelmia ja vaihtaa ohjelmaideoita.

KV:n edustajia osallistuu myös toukokuussa Uppsalassa järjestettävään pohjoismaiden sisarkirkkojen viestijöiden tapaamiseen, Nordkomiin. Tapahtumassa jaetaan parhaita viestinnällisiä käytäntöjä ja keskustellaan ajankohtaisista viestinnän haasteista. Muutoin KV:n matkustuskulut koostuvat tuotantoihin tai muihin työtehtäviin, kuten kirkolliskokouksen viestintään, liittyvistä kuluista.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoittavuus ja laatu/palauteseuranta).	KV:n tuottamien verkkosivustojen ja muiden digitaalisten palveluiden käyttäjämäärät ja käyttäjätyytyväisyys ovat kehittyneet myönteiseen suuntaan. Lukkari-uudistus on edennyt suunnitelman mukaan. Tekoälyä on pilotoitu ja hyödynnetty verkkopalveluiden toteutuksessa ja tuessa.	Käyttäjien määrän kehitys. Käyttäjätyytyväisyys (kysely). Tavoitellun mielikuvan toteutuminen. Uuden alustan käyttöönotto seurakunnissa etenee suunnitellusti. Loppukäyttäjien ja ylläpitäjien tyytyväisyys pilottiseurakunnissa. Toteutukset. Reflektio onnistumisesta.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	KV käyttää Ylen analyysivälineitä tehokkaasti ja välineitä on muokattu vastaamaan paremmin KV:n tarpeisiin. Kirkon tilastodataa hyödynnetään vahvasti verkkosivuilla ja muussa viestinnässä. Evl.fi:n sisällöt löytävät entistä paremmin ja enemmän tavoiteltuja yleisöjä. Analytiikkaa hyödynnetään entistä systemaattisemmin palvelun kehittämiseen.	Ylen tilastovälineiden käytön osaaminen. Hyödynnetyn tiedon määrä. Sisältöjen tavoittavuuden kasvu.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Seurakuntademokratiaa on edistetty (seurakuntavaalien uudistus, ehdokkaiden	Seurakuntavaaliprojekti toteutettu onnistuneesti.	Seurakuntavaaliprojektin palaute. Vaalijärjestelmien toteutunut toiminta sekä palaute ja analytiikka.

määrä/edustuksellisuus, äänestysaktiivisuus).	Seurakuntavaalien järjestelmät ovat olleet helppokäyttöisiä ja toimineet vakaasti suunnitelmien mukaan. Seurakuntavaalit on huomioitu myös hartausohjelmistossa.	Vaaliteemojen määrä hartausohjelmistossa.
Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.	Tavoitelluille kirkon teemoille (kirkon jäsenyyden merkityksellisyys, mistä valtuutetut päättävät eli vaalien merkityksellisyys, millainen on kahden vaalin järjestelmä) on saatu näkyvyyttä. Uskosta, kirkosta ja sen arvopohjan merkityksestä yhteiskunnassa ja ihmisten elämässä on tuotettu kohderyhmiä kiinnostavaa sisältöä, jotka ovat saaneet näkyvyyttä. Seurakuntia on tuettu kriisiviestinnässä.	Analytiikka ja mediaseuranta. Jäsenmäärän kehitys, analytiikka. Seurakunnilta ja hiippakunnista saatu palaute.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.	Vaikuttamisen ja strategisen viestinnän valittujen kärkien kautta on nostettu kirkolle strategisesti tärkeitä aiheita julkiseen keskusteluun ja tuettu kirkon johtoa strategisessa viestinnässä.	Palaute, media-analyysi ja vaikuttavuuden mittaaminen.
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).	Kirkko on tuottanut asiantuntevia kannanottoja yhteiskunnallisesti tärkeistä teemoista, ja ne ovat saaneet näkyvyyttä ja herättäneet keskustelua. Kirkkoon liittyviä julkisia keskusteluja on otettu *ennakoidusti* haltuun (”Tästä on kyse”)	Mediaseuranta, analytiikka. Mediaseuranta.
Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).	Seurakuntavaalit on toiminut julkisen keskustelujen herättäjänä. Hartausohjelmien määrä on pysynyt ennallaan ja kuuntelija- ja katsojamäärät ovat kasvaneet. Kanavastrategia on uudistettu Kirkkohallituksen uuden palvelu- ja tehtävästrategian mukaiseksi.	Seurakuntavaaliviestinnän analyysi, mediaseuranta. Ylen tilastot. Kanavastrategia valmis.

Vaikuttavuuden arviointi
Kirkon yhteiskunnallinen rooli ja viesti on säilynyt merkityksellisenä. Kirkon merkitys ihmisten elämässä on lisääntynyt. Mittareita: jäsenmäärän kehitys, Luottamus ja maine -tutkimus, medianäkyvyys ja -analyysit.

Osaamisen kehittäminen
Monikanavainen sisällöntuotanto. Strateginen vaikuttamisviestintä.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Kirkon viestintä yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	133 398	78 000	82 500		82 500		
Maksutuotot	40 879	8 000	37 500		37 500		
Muut toimintatuotot	90 009	70 000	45 000		45 000		
Sisäiset tuotot	2 510						
Toimintakulut	-3 157 538	-3 464 399	-3 866 000	66 804	-3 799 196		
Henkilöstökulut	-2 107 004	-2 132 762	-2 243 311	74 429	-2 168 882		
Palkat ja palkkiot	-1 649 168	-1 640 132	-1 741 797		-1 741 797		
Henkilösivukulut	-478 965	-492 630	-501 514		-501 514		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	21 129			74 429	74 429		
Palvelujen ostot	-961 964	-1 252 927	-1 540 079	-7 625	-1 547 704		
Palvelun ostot - sisäiset	-5 665						
Vuokrakulut	-1 414		-1 000		-1 000		
Aineet ja tarvikkeet	-40 491	-29 000	-39 000		-39 000		
Annetut avustukset	-40 000	-46 000	-40 000		-40 000		
Muut toimintakulut	-1 000	-3 710	-2 610		-2 610		
TOIMINTAKATE	**-3 024 139**	**-3 386 399**	**-3 783 500**	**66 804**	**-3 716 696**		

Hallintopalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	43 389	8 000	37 500	0	37 500		
Maksutuotot	40 879	8 000	37 500		37 500		
Sisäiset tuotot	2 510						
Toimintakulut	-232 361	-262 261	-275 111	0	-275 111		
Henkilöstökulut	-124 006	-128 904	-141 202		-141 202		
Palkat ja palkkiot	-96 739	-98 400	-107 788		-107 788		
Henkilösivukulut	-27 268	-30 504	-33 414		-33 414		
Palvelujen ostot	-65 005	-82 677	-89 329		-89 329		
Palvelun ostot - sisäiset	-344						
Vuokrakulut	-1 358		-1 000		-1 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 500	-2 000	-2 000		-2 000		
Annetut avustukset	-40 000	-46 000	-40 000		-40 000		
Muut toimintakulut	-148	-2 680	-1 580		-1 580		
TOIMINTAKATE	**-188 972**	**-254 261**	**-237 611**	**0**	**-237 611**		

Viestintäpalvelut	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 800						
Muut toimintatuotot	1 800						
Toimintakulut	-701 016	-776 713	-741 087	72 274	-668 813		
Henkilöstökulut	-579 772	-594 313	-608 187	78 274	-529 913		
Palkat ja palkkiot	-450 404	-456 040	-464 265		-464 265		
Henkilösivukulut	-129 550	-138 273	-143 922		-143 922		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	183			78 274	78 274		
Palvelujen ostot	-119 325	-180 050	-130 550	-6 000	-136 550		
Aineet ja tarvikkeet	-1 205	-1 500	-1 500		-1 500		
Muut toimintakulut	-715	-850	-850		-850		
TOIMINTAKATE	**-699 216**	**-776 713**	**-741 087**	**72 274**	**-668 813**		

Ohjelmatuotannot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	88 209	70 000	45 000	0	45 000		
Muut toimintatuotot	88 209	70 000	45 000		45 000		
Toimintakulut	-880 963	-933 747	-709 052	0	-709 052		
Henkilöstökulut	-793 605	-825 607	-617 412		-617 412		
Palkat ja palkkiot	-626 142	-639 937	-481 009		-481 009		
Henkilösivukulut	-182 656	-185 670	-136 403		-136 403		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	15 193						
Palvelujen ostot	-79 369	-106 000	-89 500		-89 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-5 321						
Aineet ja tarvikkeet	-2 591	-2 000	-2 000		-2 000		
Muut toimintakulut	-78	-140	-140		-140		
TOIMINTAKATE	**-792 754**	**-863 747**	**-664 052**	**0**	**-664 052**		

Kehitys ja verkko	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-570 379	-663 016	-725 390	-5 470	-730 860		
Henkilöstökulut	-359 515	-345 276	-441 150	-3 845	-444 995		
Palkat ja palkkiot	-286 577	-263 570	-336 756		-336 756		
Henkilösivukulut	-78 691	-81 706	-104 394		-104 394		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 753			-3 845	-3 845		
Palvelujen ostot	-175 553	-294 200	-250 700	-1 625	-252 325		
Vuokrakulut	-56						
Aineet ja tarvikkeet	-35 195	-23 500	-33 500		-33 500		
Muut toimintakulut	-60	-40	-40		-40		
TOIMINTAKATE	**-570 379**	**-663 016**	**-725 390**	**-5 470**	**-730 860**		

Seurakuntavaalit	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut		-90 000	-658 000	0	-658 000		
Henkilöstökulut		0	-178 000		-178 000		
Palkat ja palkkiot		0	-155 521		-155 521		
Henkilösivukulut		0	-22 479		-22 479		
Palvelujen ostot		-90 000	-480 000		-480 000		
TOIMINTAKATE		**-90 000**	**-658 000**	**0**	**-658 000**		

Lukkari	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-772 819	-738 662	-757 360	0	-757 360		
Henkilöstökulut	-250 107	-238 662	-257 360		-257 360		
Palkat ja palkkiot	-189 306	-182 185	-196 458		-196 458		
Henkilösivukulut	-60 800	-56 477	-60 902		-60 902		
Palvelujen ostot	-522 712	-500 000	-500 000		-500 000		
TOIMINTAKATE	**-772 819**	**-738 662**	**-757 360**	**0**	**-757 360**		

2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus

Johdanto

Kirkon tutkimus ja koulutus on kansliapäällikön alaisuudessa toimiva Kirkkohallituksen erillisyksikkö. Sen tehtävänä on kirkon, uskonnollisen elämän ja yhteiskunnan muutosten tutkimus sekä henkilöstön koulutus, koulutuksen koordinointi ja koulutuspoliittinen vaikuttaminen. Yksikön toimintaa tukee kirkkohallituksen asettama neuvottelukunta.

Tutkimus ja koulutus toteuttaa kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiselle tarpeellista tutkimusta. Tutkimustieto tukee toimintaympäristön muutoksen ennakointia, toiminnan suunnittelua ja viestintää seurakunnissa, hiippakunnissa ja kirkkohallituksessa. Tutkimustuloksia julkaistaan yleistajuisissa ja tieteellisissä artikkeleissa, tilastojulkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Yksikkö myöntää apurahoja vuosittain kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiselle tarpeelliseen tutkimukseen.

Tutkimuksella ja koulutuksella on vastuu valtakunnallisesta kirkon henkilöstön, ml. pastoraalitutkinnon kokonaisuus, täydennyskoulutuksesta. Yksikön tehtävinä ovat kirkon henkilöstökoulutus, henkilöstökoulutuksen koordinaatio, koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta (mm. ennakointi, yhteistyö kouluttavien laitosten kanssa, lausunnot), asiantuntijatehtävät

sekä koulutustoimintaa tukevat majoitustoiminta ja kokouspalvelut. Kirkon henkilöstökoulutuksen tavoitteena on seurakuntien työntekijöiden osaaminen vahvistuminen ja kehittyminen työuran kaikissa vaiheissa. Henkilöstökoulutuksen koordinaatio varmistaa, että koulutustarjonta tukee seurakuntia toiminnan kehittämisessä ja että koulutustoimintaa kehitetään verkostomaisesti yhteisten periaatteiden mukaisesti. Koulutuspoliittisen vaikuttamistoimintaan sisältää arvovaikuttamisen ja edunvalvonnan. Päätavoite on, että kirkon työntekijät hankkivat eri tehtävissä vaadittavan pohjakoulutuksen yhteiskunnan koulutusjärjestelmissä.

Kirkon rooli yhteiskunnassa on muutoksessa. Kirkon nykyistä asemaa haastetaan, mikä näkyy esimerkiksi kirkon työnantajakuvassa ja kirkon työhön hakeutumisessa. Yhteiskunnan ja kirkon muutokset edellyttävät jatkuvaa oppimista, kriittistä ajattelua ja kykyä uudistua. Tutkimus tukee kirkon strategista kehittämistä ja auttaa ymmärtämään ajassa olevia ilmiöitä. Koulutus on osaamisen kehittämistä, joka puolestaan vahvistaa kykyä suunnata ja vastata tulevaisuuden haasteisiin. Digitalisaation vaikuttaa myös kirkossa tehtävään työhön ja työn tekemisen tapaan. Sähköisten työkalujen, sovellusten ja alustojen hyödyntäminen edellyttää työntekijöiltä uudenlaista osaamista tiedon tuottamiseen, jakamiseen, viestintään ja vuorovaikutukseen. Tekoälyn käyttö ja mahdollisuudet nostavat myös kysymyksiä ihmiskuvasta ja etiikasta. Näissä kirkolla on annettavaa myös muulle yhteiskunnalle.

Kirkkohallituksen määrittelevistä tavoitteista keskeisiä yksikön kannalta ovat “Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita”, “Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset” ja “Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani”

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Kirkon tutkimuksessa ja koulutuksessa työskentelee vuoden 2026 alussa yhteensä 19 työntekijää. Muutoshankkeen jälkeen henkilöstön lukumäärä laskee siten, että vuoden lopussa henkilömäärä 15 (14,8 htv).

Toiminta vuonna 2026

Tutkimuksen tehtävänä on tuottaa tietoa päätöksenteon tueksi kirkon päätöksenteon eri tasoilla. Tutkimuksen tiedontuotanto tukee Kirkkohallituksen vaikuttamistoimintaa nostamalla esiin kirkon kannalta keskeisiä avainlukuja sekä ajankohtaisia yhteiskunnallisia ja kansainvälisiä kehityslinjoja. Tähän kuuluvat esimerkiksi suomalaisen uskonnollisuuden muutosten ja ekumeenisen teologisen kehityksen seuraaminen.

Pääkaupunkiseudun ja Tampereen seurakuntayhtymät valmistelevat yhteistyössä Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen kanssa Monikieliset seurakuntalaiset -tutkimushanketta, jonka tavoitteena on saada tietoa seurakuntien alueilla asuvista vieraskielisistä. Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla jo noin neljäsosa asukkaista on vieraskielisiä, mutta heidän suhteestaan kirkkoon, palvelutarpeistaan ja mahdollisista uskontodialogiin kohdistuvista toiveistaan tiedetään toistaiseksi hyvin vähän. Suunnitteilla on kyselytutkimus, joka on tarkoitus toteuttaa KT:n koordinoimana ja avustamana syyskaudesta kevääseen 2026 ulottuvalla jaksolla.

Kirkon tutkimus ja koulutus on käynnistänyt yhteistyöhankkeen Helsingin yliopiston monitieteisen ilmakehätieteiden keskuksen INAR:n kanssa. Siinä tutkitaan, kuinka ilmastonmuutos ja sen vaikutukset heijastuvat ihmisten arvoihin ja käyttäytymiseen, ja erityisesti uskonnollisuuden merkitystä ilmastonmuutokseen suhtautumisessa. Tutkimushankkeessa hyödynnetään sekä luonnontieteellistä tietoa ilmastonmuutoksen konkreettisista vaikutuksista eri alueilla että EVS-kyselyn tuottamaa tietoa ihmisten arvoista ja uskonnollisuudesta. Hankkeelle haetaan erillistä rahoitusta, mutta sen suunnittelu, datankeruu ja samassa yhteydessä käynnistyvä ilmastonmuutosta ja teologiaa koskeva hanke on tarkoitus tehdä osana Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen perustyötä.

Kirkon tutkimus ja koulutus on yhteistyössä Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) kanssa toteuttamassa European Values Study -hankkeen kuudennen keruuaallon Suomen aineiston keruuta vuonna 2026. Kirkon tutkimuskeskus on 1980-luvulta lähtien ollut mukana tukemassa kansainvälisten arvotutkimusten toteuttamista Suomessa. FSD on saanut rahoituksen aineistonkeruun toteutukseen osana Suomen Akatemian myöntämää rahoitusta kansallisille tutkimusinfrastruktuureille.

TK on kumppanina kansainvälisessä VISTA-tutkijaverkostossa (*Values in Turbulent Times: Navigating Social Changes and Challenges*). Kyseessä on nelivuotinen verkostohanke (2025–2029), jonka tarkoituksena on edistää tutkimusta arvo-orientaatioista kriisien ja yhteiskunnallisen murroksen aikana. Keskeisinä teemoina ovat sukupolvien väliset muutokset, alueelliset ja kulttuuriset erot, sekä teknologisen kehityksen ja erityisesti tekoälyn mukanaan tuomat vaikutukset. Verkoston toimintaa rahoittaa Euroopan tiede- ja teknologiayhteistyö COST (*The European Cooperation in Science and Technology*), joka on EU:n rahoittama hallitustenvälinen yhteistyökehys.

Lisäksi tutkimus toteuttaa ajankohtaisia kyselyitä sekä julkaisuja. Tutkimusmatriisissa tutkimus johtaa, koordinoi ja tukee myös Kirkkohallituksen muiden osastojen strategisesti valit-

tuja tutkimushankkeita. Vuonna 2026 tällaisia ovat esimerkiksi Piispainkokouksen hallinnoimat Lähetystyön kokonaisarvio sekä raamatunkäännösten koekäyttö seurakunnissa, joissa toteutetaan kyselyt seurakuntiin.

Kirkon henkilöstökoulutuksen tavoitteena on vahvistaa seurakuntien työntekijöiden osaamista koko työuran ajan ja tukea kirkkoa sen pyrkimyksessä edistää avointa ja rakentavaa maailmankatsomuksellista keskustelua. Koulutus tukee työntekijöiden ammatillista ja hengellistä kasvua sekä kykyä vastata muuttuvan yhteiskunnan ja kirkon tarpeisiin. Koulutuksen painopisteitä ovat ihmislähtöinen lähestymistapa, tietojohtamisen vahvistuminen ja uskon merkityksen sanoittaminen arjessa.

Henkilöstökoulutusta koordinoidaan valtakunnallisesti, ja sen kehittämisessä hyödynnetään verkostomaista toimintatapaa ja yhteisiä periaatteita. Koulutushallinnon digitalisaatio on keskeinen kehityskohde: tavoitteena on sujuvoittaa prosesseja, parantaa saavutettavuutta ja hyödyntää digitaalisia palveluja koulutuksen hallinnoinnissa ja toteutuksessa. Tämä on myös merkittävä kokonaiskirkollinen osaamisen ja toimintakulttuurin kehittämisen haaste. Henkilöstökoulutuksen rakenteita kehitetään niin, että eri kokoisten seurakuntien työntekijät voivat osallistua koulutuksiin tasavertaisesti. Yhteistyössä hiippakuntien kanssa uudistetaan kirkon johtamiskoulutuksen kokonaisuus.

Kirkkohallituksen toteuttaman henkilöstökoulutuksen keskeisiä piirteitä ovat koulutusten vahva liittyminen työelämän tarpeisiin sekä koulutusten prosessiluonne. Koulutustoiminnan tueksi laaditaan toiminta- ja tilatarvesuunnitelma, jossa kuvataan koulutuksia tukevia tarpeita, esimerkiksi pedagogisia ratkaisuja ja tavoitteita sekä koulutusten edellyttämiä tilatarpeita.

Henkilöstökoulutuksen vaikutuksia seurataan muun muassa osallistujien palautteilla ja osallistujakyselyllä. Koulutus tukee seurakuntien toiminnallista uudistumista ja työntekijöiden asiantuntijuuden vahvistumista. Ennakointi ja tutkimustiedon hyödyntäminen ovat keskeisiä koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa ja vahvistaa koulutuksen laatua ja ajankohtaisuutta.

Toiminnassa vuonna 2026 korostuu kaksi näkökulmaa: 1) perustoiminnan laadukas ja supistuneet resurssit huomioiva toteuttaminen ja 2) osallistuminen Kirkkohallituksen muutoshankkeen päätösten mukaisten organisaation ja koulutusfunktion (koulutustoiminnan, sen koordinaation ja koulutuspoliittisen vaikuttamisen) toteuttamisen edellyttämien prosessien valmisteluun ja toteuttamiseen.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strateginen tavoite	Tavoite vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita		
Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	Yksikkö kartoittaa muutoshankkeen yhteydessä tiedontarpeiden ja tiedon hyödyntämisen kokonaiskuvaa (päällekkäisyydet, tiedon aukot). Koulutuksen funktiota Kirkkohallituksessa on selkiytetty sekä henkilöstökoulutuksen koulutusprosessien rakenteita on kehitetty, jotta mahdollisimman monenlaisten seurakuntien työntekijät voivat osallistua koulutuksiin.	Kirkkohallituksen tiedonkeruun prosessit on selkiytetty ja tutkimus on strategisesti ohjattua. Koulutuksen osallistujat tulevat edustavasti eri kokoisista seurakunnista ja hiippakunnista. Kirkkohallituksen toteuttaman koulutuksen toiminta- ja tilatarvesuunnitelma on valmistunut.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoittavuus ja laatu/palauteseuranta).	Henkilöstökoulutuksen hallinnointia kehitetään digitaalisia ratkaisuja hyödyntäen. Valmistetaan koulutushallinnon kehittämissuunnitelma. Kehitetään välineitä kirkon ja seurakuntien digitalisaation mittaamiseen. Vahvistetaan seurakuntien digitalisaatio-osaamista.	Koulutushallinnon digitalisaation kehittämissuunnitelma on valmistunut ja toimenpiteet on käynnistetty. Käyttäjillä on kokemus prosessin sujuvuudesta. Digitalisaation edistymistä kuvaavat mittarit seurakunnille ja muille vastaajaryhmille. Johtamiskoulutusten sisältöihin, Johtamisen peili 360-arviointivälineeseen sekä johtamiskoulutusten kehittämistehtäviin sisällytetään digiosaamisen vahvistaminen. Pilotoidaan osana Digi@kirkko-kärkihanketta TIEKEn digitaitojen osaamismerkistöä.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Yksikkö vahvistaa käyttäjäystävällisiä tiedon hyödyntämisen muotoja (esim. raportit). Koulutuksissa vahvistetaan tiedolla johtamisen ja kehittämisen näkökulmaa.	Yksikön tuottaman tiedon käyttäjämäärät (esim. infografiikat ja somen tietopäivitykset) ovat kasvaneet Koulutuskyselyt on uudistettu.
Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).	Henkilöstökoulutuksen tehtäväjako Kirkkohallituksen, kapitulien ja muiden toimijoiden kesken on luotu.	Henkilöstökoulutuksen prosessit ja tehtäväjako on selkiytetty (KKH, kapitulit, muut)
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/ lkm.).	Rekrytoinnin kehittäminen -kärkihankkeen tuotoksia hyödynnetään koulutuksissa ja kouluttavien laitosten kanssa tehtävässä yhteistyössä.	Hankkeen tuotokset (mm. toimintalinjauksia, rekrytointiaineistoja) ovat valmistuneet.

	Henkilöstökoulutuksen osallistujien asiantuntijapotentiaalin vahvistuminen ja osaamisen jakaminen työyhteisössä tukee seurakuntien elinvoimaisuuden vahvistumista ja toiminnallisia uudistuksia. Vieraskielisiä koskevan tutkimushankkeen kautta saadaan uutta tietoa seurakuntien toiminnan tueksi.	Koulutuksen vaikuttavuuskysely ja sen tulokset. Seurakuntien tavoittavuus vieraskielisten ryhmässä on vahvistunut.
Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).	Seurakuntien henkilöstön osaamisen ennakointi on tulevaisuusohjautuvaa ja siinä hyödynnetään tulevaisuuden ennakoinnin ja tutkimuksen, eri ministeriöiden ja muiden organisaatioiden tuottamaa osaamisen ennakointitietoa. Vaikuttamistoiminnan vahvistamisesti määritellään siinä tarvittava tiedontuotanto, sen keruun prosessit ja keskeiset mittarit.	Kirkkohallituksen henkilöstökoulutustarjonnan uudistaminen aloitetaan Kirkkohallituksen uuden palvelu- ja tehtävästrategian ja uuden organisaation edellyttämällä tavalla. Koulutuspoliittisen vaikuttamistoiminnan kehittäminen osaksi uutta organisaatiota ja sen vaikuttamistoimintaa. Tutkimuksen tehtävä vaikuttamistoiminnassa on selkeytynyt.
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).	Yhteistyö kouluttavien laitosten ja tutkimuslaitosten kanssa. Kiko-avustusten myöntämisperiaatteet ja käytännöt on uudistettu. Uudella yhteistyöverkostolla (HY/INAR-keskus) toteutetaan tutkimushanke uskonnon ja ilmastomuutoksen heijastumista arvoihin. Yhteishanke Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston (FSD) kanssa: yksikkö eurooppalaisen arvotutkimuksen (EVS) kumppani Suomessa.	Kiko-avustuksen myöntämiskäytännöt on uudistettu kokonaisuudistuksen periaatteiden mukaisesti. Hankkeen tutkijaverkosto on koottu ja hankkeelle on saatu rahoitusta. Tutkimusverkosto ja hanke tuottaa näkyvyyttä ja vaikuttavuutta.
Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).	Tutkimustulokset näkyvät yhteiskunnallisessa keskustelussa. Uusien viestinnällisten muotojen kehittämisen kautta on tavoitettu uusia kohderyhmiä.	Haastattelujen määrä valtakunnallisessa ja paikallisessa mediassa. Mediaseuranta.

Vaikuttavuuden arviointi

- Ilmastoasenteita koskevan tutkimuksen kautta voidaan löytää keinoja ja menetelmiä, jotka tukevat seurakuntien toteuttamaa ilmastotyötä. Muutosta voidaan seurata kyselytutkimuksin.
- Monikielisiä seurakuntalaisia koskevan tutkimushankkeen kautta saadaan tietoa, joka tukee ko. ryhmän kiinnittymistä seurakuntaelämään. Tämä vahvistaa ryhmän toimijuutta ja tukee resilienssin vahvistumista Suomessa. Onnistumista kartoitetaan kyselyillä.
- Koulutuksen osallistujakyselyn uudistamisen ja vaikuttavuuskyselyn tulosten kautta koulutusten kehittäminen ja toteuttaminen tukee seurakuntien toimintaa ja sen kehittämistä. Uudistamisen myötä saadaan tarkempaa tietoa koulutustarpeista.
- Koulutushallinnon digitalisaation myötä kirkon työntekijöiden kokemus palvelun toimivuudesta on parantunut. Palvelukokemuksen onnistumista seurataan osallistujakyselyillä.
- Yhteistyö kirkon tehtäviin kouluttavien laitosten kanssa tukee kirkon tehtäviin opiskelevien kasvua kirkon työntekijöiksi. Tätä seurataan ja arvioidaan osana Kiko-prosessia.

Osaamisen kehittäminen

- Kirkon roolia ilmastotyössä vahvistetaan verkostoitumalla alan tutkijoiden kanssa
- Uskonnonvapauteen liittyvää osaamista vahvistetaan verkostoitumalla aiheeseen perehtyneiden tutkijoiden kanssa Euroopassa
- Tutustutaan kouluttavien laitosten opetuksen ja koulutuksen digitaalisiin/sähköisiin ratkaisuihin.
- Vahvistetaan vaikuttavuuden arviointiin liittyvää osaamista.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Kirkon tutkimus ja koulutus yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	719 881	746 700	739 400	-92 800	646 600		
Myyntituotot	10 265	7 000	8 000		8 000		
Maksutuotot	622 483	727 400	719 400	-92 800	626 600		
Vuokratuotot	742	10 000	10 000		10 000		
Muut toimintatuotot	4 998	2 300	2 000		2 000		
Sisäiset tuotot	81 393						
Toimintakulut	-2 365 190	-2 547 400	-2 595 507	150 298	-2 445 209		
Henkilöstökulut	-1 679 442	-1 809 900	-1 872 607	193 831	-1 678 776		
Palkat ja palkkiot	-1 303 965	-1 381 600	-1 436 007		-1 436 007		
Henkilösivukulut	-377 966	-428 300	-436 600		-436 600		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 489			193 831	193 831		
Palvelujen ostot	-534 145	-547 900	-536 600	-43 533	-580 133		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 592		0				
Vuokrakulut	-15 242	-4 000	-2 800		-2 800		
Aineet ja tarvikkeet	-16 852	-23 000	-20 900		-20 900		
Annetut avustukset	-115 408	-160 000	-160 000		-160 000		
Muut toimintakulut	-1 509	-2 600	-2 600		-2 600		
TOIMINTAKATE	**-1 645 309**	**-1 800 700**	**-1 856 107**	**57 498**	**-1 798 609**		

Tutkimuskeskus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	18 004	9 300	10 000		10 000		
Myyntituotot	10 265	7 000	8 000		8 000		
Muut toiminta-tuotot	4 650	2 300	2 000		2 000		
Sisäiset tuotot	3 089						
Toimintakulut	-830 706	-914 400	-940 100	38 982	-901 118		
Henkilöstökulut	-613 754	-629 900	-653 800	38 982	-614 818		
Palkat ja palk-kiot	-476 262	-480 800	-499 100		-499 100		
Henkilösivuku-lut	-137 493	-149 100	-154 700		-154 700		
Palvelujen ostot	-94 610	-123 300	-122 900	38 982	38 982		
Palvelun ostot - sisäiset	-314		0		-122 900		
Vuokrakulut	-5 933		-800		-800		
Aineet ja tarvik-keet	-607	-800	-2 200		-2 200		
Annetut avustuk-set	-115 408	-160 000	-160 000		-160 000		
Muut toimintaku-lut	-80	-400	-400		-400		
TOIMINTAKATE	**-812 702**	**-905 100**	**-930 100**	**38 982**	**-891 118**		

Koulutus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	701 877	737 400	729 400	-92 800	636 600		
Maksutuotot	622 483	727 400	719 400	-92 800	626 600		
Vuokratuotot	742	10 000	10 000		10 000		
Muut toimintatuotot	348						
Sisäiset tuotot	78 304						
Toimintakulut	-1 534 484	-1 633 000	-1 655 407	111 316	-1 544 091		
Henkilöstökulut	-1 065 688	-1 180 000	-1 218 807	154 849	-1 063 958		
Palkat ja palkkiot	-827 703	-900 800	-936 907		-936 907		
Henkilösivukulut	-240 474	-279 200	-281 900		-281 900		
Henkilöstökulu-jen oikaisuerät	2 489			154 849	154 849		
Palvelujen ostot	-439 535	-424 600	-413 700	-43 533	-457 233		
Palvelun ostot - si-säiset	-2 278						
Vuokrakulut	-9 309	-4 000	-2 000		-2 000		
Aineet ja tarvikkeet	-16 245	-22 200	-18 700		-18 700		
Muut toimintakulut	-1 429	-2 200	-2 200		-2 200		
TOIMINTAKATE	**-832 607**	**-895 600**	**-926 007**	**18 516**	**-907 491**		

2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet

Inledning

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) är en specialenhet vid Kyrkostyrelsen och ansvarar för helhetskyrkans svenska verksamhet. KCSA arbetar på ett sätt som beaktar det unika för den finlandssvenska kulturen och är relevant för det finlandssvenska kyrkliga fältet. KCSA består av enheterna Kyrkans verksamhet och Kommunikation och har ett nära samarbete med Kyrkostyrelsens övriga avdelningar – främst då Kyrkans kommunikation (KV) och Verksamhetsavdelningen (TO) – samt Borgå stift och dess församlingar.

Enheten för kyrkans verksamhet arbetar med frågor som berör småbarnspedagogik, skolsamverkan, fostran, själavård, konfirmandarbete, ungdomsarbete, kultur, vuxenarbete och samhälle. Enheten ansvarar även för Kyrkans samtalstjänst. Inom enheten finns två prästtjänster för arbetet bland teckenspråkiga och personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Enheten för kommunikation stöder kyrkans svenska kommunikation. Till enheten hör att betjäna finlandssvenska medier med ändamålsenlig information, upprätthålla kyrkans svenska webbtjänster och sociala mediekanaler och i samarbete med Svenska Yle koordinera och producera andakter, gudstjänster och andra andliga program i radio och tv men också på Yle Arenan och Yles webbplats.

Till den svenska centralens uppdrag hör att analysera, beakta och informera om ny lagstiftning och utveckling som berör kyrkans verksamhet och skapa material och verktyg som stöder församlingarna i deras arbete. Den samlar också församlingsarbetare till forum (rådplägningsdagar) och bidrar med sakkunskap till kyrkans svenska personalutbildning. Den svenska centralen håller kontakt med de svenska minoriteterna på de så kallade språköarna och ansvarar i samarbete med lokal-församlingarna för arbetet bland de svenskspråkiga på orten. Dessutom står den i växelverkan med de nordiska systerkyrkorna och samarbetar med samhälleliga aktörer, i synnerhet i Svenskfinland.

Planeringsperioden 2026–2028

KCSA är i dagsläget en välfungerande och kreativ enhet med en kompetent och motiverad personal. Den senaste arbetsplatsundersökningen visar att ledarskapet, trivseln och arbetsmotivationen ligger på hög nivå. Samarbetet med Kyrkostyrelsens andra avdelningar, försam-

lingarna, kyrkliga organisationer och andra samarbetspartner är väl etablerat. Under planeringsperioden 2026–2028 står följande förändringar i verksamhetsmiljön, risker och utmaningar i fokus:

KCSA:s personresurs och ekonomi är en stor utmaning. Personalen minskade under åren 2022–2024 med 2,2 årsverken för att möta de krav på inbesparingar som kyrkomötet ställt. Det här har medfört omprioriteringar i verksamheten; en del verksamheter sköts med mindre bemanning, vissa har fått lägre prioritet och andra har lagts ned. KCSA:s verksamhetsmedel är avsevärt mindre än inom andra avdelningar i Kyrkostyrelsen. KCSA är i dagsläget beroende av extern finansiering i form av fyra stiftskollekter och församlingarnas bidrag för kyrkans samtalstjänst för att balansera sin budget. I den förändrings- och omställningsprocess som genomförs inom Kyrkans centralfond bör KCSA garanteras tillräckliga personella och ekonomiska resurser för att betjäna kyrkans svenskspråkiga medlemmar på likartade grunder som de finskspråkiga medlemmarna i kyrkan.

En annan utmaning är att stöda och inspirera församlingarna och deras anställda i en förändrad samhällelig situation. Till det hör bland annat att under perioden arbeta med Stigen-konceptet och stöda församlingarna i kommunikationen av församlingsvalet så att församlingarna kan möta nya behov och utveckla sin verksamhet inom olika sektorer.

Millennialerna är en grupp med svag koppling till kyrkan. Utgående från de undersökningar som gjorts arbetar KCSA tillsammans med församlingarna och kyrkostyrelsens finska verksamhetsavdelning och specialenheten Kyrkans kommunikation för att göra den kristna tron och kyrkan relevant för den här gruppen.

De ekonomiska utmaningarna inom välfärdsområdena påverkar också arbetet bland specialgrupper som till exempel personer med intellektuell funktionsnedsättning. Därför krävs under åren 2026–2028 fortsättningsvis insatser för att garantera den andliga vården och omsorgen om både klienter och personal.

KCSA:s enhet för kommunikation beaktar under planeringsperioden de följder statsmaktens nedskärningar inom Yle eventuellt får för enhetens produktion av andaktsprogram. Målsättningen är ett mer differentierat programutbud för att möta dagens splittrade mediekonsumtion. I programutbudet skulle radioandakter och -gudstjänster fortsätta som förut, en del tv-gudstjänster produceras annorlunda och två nya programformat introduceras. Till det nya hör ett andligt önskesångsprogram och en folkbildande satsning på podcasts.

KCSA fortsätter sitt samarbete med Kyrkans kommunikation och Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning. Vi gör det med en positiv inställning och genom att värna den finlandssvenska särprägeln. De minskande ekonomiska resurserna gör dock att vi behöver se över våra ansvarsområden, befattningsbeskrivningar och arbetsrutiner. Ett led i denna process är en noggrann prioritering av våra grunduppgifter och att koncentrera resurserna till dem. Samarbeten med och köptjänster från andra organisationer och partners görs enligt tidigare praxis.

Personal

År 2026 har KCSA 15 anställda och antalet årsverken är 14,1. Avsikten är att antalet årsverken förblir på den nivån under perioden 2026–2028.

Verksamhetsplan 2026

KCSA:s ansvar för helhetskyrkans svenska verksamhet är – såsom framgår av det första avsnittet i verksamhetsplanen – omfattande och med den nuvarande personalstyrkan och de rådande ekonomiska ramarna finns det inte utrymme att utöka arbetet. Utöver den regelbundna verksamheten har KCSA under 2026 utgående från kyrkostyrelsens strategi följande målsättningar:

1. Kyrkostyrelsen har förnyats och dess kunnande svarar allt bättre mot församlingarnas och samhällets behov.

Vi ser – trots de organisatoriska och verksamhetsmässiga förändringar Kyrkostyrelsens omställningsprocess medför – med tillförsikt mot framtiden och utvecklar nya arbetssätt och rutiner. Vi analyserar vårt arbete och prioriterar kärnverksamheten så att vi kan utföra vår grunduppgift att stöda de svenska och tvåspråkiga församlingarna. Antalet resor minimeras och vi arbetar virtuellt då det är funktionellt, ändamålsenligt och möjligt. Genom en ökad användning av digitala lösningar blir vårt arbete mera flexibelt.

I kontakten till församlingarna stöder vi dem att finna relevanta former för sitt arbete. Genom konsultationer, utbildningar och personligt stöd uppmuntrar vi dem till ett positivt och frimodigt förhållningssätt i kontakten till samhället och samarbetspartner.

Vi håller regelbundet kontakt med, inspirerar och uppmuntrar församlingsanställda att delta i digitala träffar som stöder församlingens verksamhet. Vi fortsätter att förankra och inspirera församlingarna att använda kyrkans gemensamma visuella uttryck och materialbank.

2. Kyrkan står organisatoriskt, verksamhetsmässigt och ekonomiskt på stabil grund

Vi följer med och kommunicerar aktuell forskning, noterar och analyserar strömningar i tiden och använder oss också av den statistik som kyrkostyrelsen samlar in för att utveckla både vårt eget och församlingarnas arbete inom olika områden. Som sakkunniga medverkar vi i Borgå stifts personalutbildning och erbjuder utbildningsdagar och konsultation i aktuella frågor.

Inför församlingsvalet hösten 2026 samarbetar KCSA med andra avdelningar inom Kyrkostyrelsen för att informera om, uppmärksamma och marknadsföra valet. Hösten 2026 arrangerar KCSA tillsammans med Borgå domkapitel ett Stiftsforum för alla kategorier kyrkligt anställda i stiftet. Målsättningen är att stärka de svenska församlingarnas identitet, verksamhet och inspirera och bidra till en ökad motivation i arbetet.

3. Kyrkans samhälleliga roll är fortsättningsvis betydelsefull i Finland och i världen.

Från vår position i kyrkan har vi en speciell utkikspost mot det som sker i den finskspråkiga delen av kyrkan, men även mot Norden och Europa. Genom dessa kontakter hämtar vi inspiration till och arbetar vidare med bland annat verksamhetsmodellen Stigen. Det här sker genom digitala samlingar, utvecklingsprojekt och mentorskap i enskilda församlingar. Arbetet evalueras utgående från antalet församlingar som deltar. Vi erbjuder ett unikt innehåll och lyfter frimodigt fram för kyrkan viktiga men också samhällsrelaterade frågor i vår programproduktion.

Utgående från forskning och omvärldsanalyser ger vi församlingarna beredskap att hitta fungerande samarbeten med centrala aktörer inom samhällets småbarnspedagogik och i kontakten till skolor och läroinrättningar. Vi stöder och uppmuntrar församlingarna att ingå samarbetsavtal med kommunens utbildningsanordnare och stöder barns och ungdomars rätt att få information om och grundläggande kunskap i religiösa frågor. Vi främjar hållbar utveckling och strävar efter att ansvaret för klimatet skall genomsyra all vår verksamhet.

Via mentorskap, utvecklingsprojekt och digitala överläggningar hjälper vi församlingarna att göra en omvärldsanalys för att kunna möta människor med det kristna budskapet på ett relevant sätt. Inom ramen för våra specialuppgifter erbjuder vi teckenspråkiga och personer med intellektuell funktionsnedsättning gudstjänster, andakter och själavård på teckenspråk, med stödtecken och konstnärliga och musikaliska uttryck. Kyrkans samtalstjänst betjänar hela svenskspråkiga Finland och möter människors behov av stöd och själavård. Vi erbjuder församlingarna utbildning och stöd inom dessa områden.

Vi bidrar till att kyrkans röst hörs på ett positivt sätt och kommunicerar en positiv andlighet till exempel genom vår programproduktion och de insatser som görs inom ramen för verksamhetsmodellen Stigen. Som ett led i detta arbetar vi med attitydfostran och fäster vikt vid att stöda församlingsanställda i kontakten till och samarbetet med frivilliga för att utveckla och tillvarata den resurs dessa utgör. Genom deltagande i evenemang som Bokmässan och Stafettkarnevalen möter vi barn, unga och vuxna med kyrkans grundbudskap.

Målsättningar för år 2026

Kyrkostyrelsens strategiska målsättningar	Målsättningar år 2026	Mätare/utvärderingskriterier
Strategisk målsättning 1. Kyrkostyrelsen har förnyats och kunnandet svarar allt bättre mot församlingarnas och samhällets behov.		
Församlingarnas behov av tjänster har identifierats och vi har ett fungerande system för respons.	Konfirmandarbetet är innehållsligt och pedagogiskt relevant. Undervisningen förverkligas utgående från principerna i *En trygg församling*. Omsorgsskriftskolan ger unga med intellektuell funktionsnedsättning möjlighet att vara konfirmander i ett för dem tryggt sammanhang. Församlingarnas samarbete med småbarnspedagogiken och skolan är fungerande och tryggt genom att kyrkans riktlinjer kopplas till småbarnspedagogiken. Broschyren *Sorg* och krisplanen *Hands-on* har implementerats. Utvecklingen av kyrkans gemensamma webbsidor framskrider utgående från målgrupp och strategiska tyngdpunkter.	Resultaten i den nationella självutvärderingen. Respons på och utvärdering av omsorgsskriftskolan. Uppföljning av hur korg-broschyren används i församlingarna. Uppföljning av hur materialet används. Analys av användning och respons genom olika analysverktyg.
De digitala tjänsterna har nått församlingarna och medborgarna.	Stigen verksamhetsmodellen används i församlingarna för att analysera och utveckla arbetet med kyrkans fostran. Vi synliggör kyrkans digitala tjänster för olika användargrupper. Vi ansvarar för Kyrkans samtalstjänst och bär ett särskilt ansvar för psalmbok.fi	Antal församlingsanställda som går den webbaserade Stigen utbildningen (MOOC). Antalet församlingar som använder utvärderingsverktyget *Kompassen*. Antal användare av tjänsten och besök på sidan.

Strategiskt mål 2: Kyrkan står organisatoriskt, verksamhetsmässigt och ekonomiskt på stabil grund.		
Församlingsdemokratin befrämjas.	Vi medverkar till att Kyrkostyrelsen ger församlingarna så bra stöd som möjligt för att genomföra församlingsvalet 2026. Vi synliggör församlingsvalet i offentligheten.	Respons från församlingarna och utvärderande enkät. Valdeltagandet.
Församlingarnas verk-samhetsförutsättningar har befrämjats.	Vi erbjuder träffar för församlingskommunikatörer. Vi ansvarar för pastoralkursen i kommunikation och växelverkan. Vi stöder församlingarnas användning av Kyrkans materialbank och visuella uttryck. Vi samarbetar med Borgå domkapitel kring ett Stiftsforum där vi erbjuder Borgå stifts anställda en möjlighet till fortbildning och kollegastöd.	Antalet deltagare i träffarna. Antal deltagare och respons på kursen. Användningsgrad. Respons av deltagare
Medlemskapet i kyrkan uppfattas som meningsfullt och antalet utträden ökar långsammare.	Vi synliggör betydelsen av tro och personligt medlemskap, vilka tjänster kyrkan erbjuder och kyrkans samhälleliga uppgifter.	Utvecklingen av antalet medlemmar. Användningen av kyrkans tjänster. Uppföljning av hur samarbetsparter och medier belyser kyrkans verksamhet.
Strategisk målsättning 3. Kyrkans samhälleliga roll förblir betydelsefull i Finland och i världen.		
Kyrkans verksamhet är samhälleligt betydelsefull.	Kyrkans samtalstjänst stöder människors andliga och psykiska hälsa. Vi samarbetar och nätverkar med organisationer som Mieli, Folkhälsan och Marthaförbundet.	Antalet samtal och kontakter. Utvärdering av antalet samarbetsprojekt och kontakter.
Kyrkan är en betydande och önskad samarbetspartner. (Offentliga institutioner, representation i olika grupper, samarbetsavtal och nätverk)	Kyrkan möter unga och äldre genom närvaro på Stafett-karnevalen och Helsingfors bokmässa. Vi uppmärksammar att kyrkans samarbete med Yle fyller 100 år.	Antalet kontakter och samtal under Stafettkarnevalen och Bokmässan. Synlighet i Yle:s kanaler. Radiogudstjänst och andaktsserie i september.
Kyrkans kommunikation når allt flera.	Vi erbjuder ett unikt och för människor relevant innehåll och lyfter frimodigt fram för kyrkan viktiga samhällsfrågor. Vi stärker vårt samarbete med Svenska Yle genom att ansvara för ett program med andlig musik och lansera en podcastserie som fokuserar på kristna teman. Kyrkans strategi för sociala medier har uppdaterats och våra sociala medier når den definierade målgruppen. Vi värnar om våra medierelationer och kontakter till nyhetsredaktioner.	Uppföljning av användningen av evl.fi (Matomo). Uppföljning av Kyrklig tidningstjänst via Epressi och Liana Monitor. Räckvidd för innehåll i sociala medier. Respons på program och analys av publiksiffror. Räckvidd för innehåll i sociala medier. Uppföljning av våra pressmeddelandet via verktyget Liana.

Bedömning av påverkan
Målsättningarna inspirerar och utvecklar vårt arbete. Vi förmår stöda församlingarna och deras anställda i att analysera verksamhetskontexten och utveckla arbetet inom olika sektorer så att det motsvarar de nya behov som uppstår i en snabbt föränderlig verksamhetsmiljö. Vår insats inom personalutbildningen, verksamhetsmodellen Stigen, arbetet med millennialer och kyrkans visuella uttryck bidrar till att församlingsanställda inser behovet av nytänkande, kreativitet och att frimodigt söka nya lösningar och arbetsmetoder i sitt arbete. Vi betonar den positiva religionsfriheten så att den kristna fostran uppfattas som en resurs i småbarnspedagogiken och skolan. Vi utvecklar vår programproduktion i radio och tv så att Svenska Yle upplever programutbudet ändamålsenligt och att det motsvarar deras behov av andaktsprogram. Genom att introducera nya programformat som podcasts och program med andlig musik breddar och moderniserar vi utbudet.

Utveckling av kunnandet
I personalutvecklingsplanen fäster vi särskild uppmärksamhet vid att utveckla det kunnande som behövs för att nå målsättningarna. Vi beaktar den pågående omställningsprocessen och de behov av förändringar och ny kunskap som den kan medföra. Enheten följer noggrant med utvecklingen inom Yle för att ha beredskap att svara mot de förväntningar som finns. Vi håller oss à jour med projekt som initieras och deltar i den fortbildning som ordnas för att ha beredskap att stöda församlingarna och deras anställda.

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus

Johdanto

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK) on Kirkkohallituksen erillisyksikkö, joka vastaa kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta. KRTK:n työssä otetaan huomioon suomenruotsalaisen kulttuurin erityispiirteet, jotka vaikuttavat merkittävästi ruotsinkielisellä kirkollisella toimintakentällä. KRTK:ssa on kaksi yksikköä: toiminnallinen yksikkö ja viestintäyksikkö. Keskus tekee tiivistä yhteistyötä Kirkkohallituksen muiden osastojen – lähinnä Kirkon viestinnän (KV) ja toiminnallisen osaston (TO) – ja Porvoon hiippakunnan ja sen seurakuntien kanssa.

Toiminnallisen yksikön vastuualueisiin kuuluvat varhaiskasvatukseen, kouluyhteistyöhön, kasvatukseen, sielunhoitoon, rippikoulutyöhön, nuorisotyöhön, kulttuuriin, aikuistyöhön ja yhteiskuntaan liittyvät asiat. Yksikkö vastaa myös Kirkon keskusteluavun toiminnasta. Yksikössä on kaksi kappalaisen virkaa viittomakielisten ja kehitysvammaisten parissa tehtävää työtä varten.

Viestintäyksikkö tukee kirkon ruotsinkielistä viestintää. Yksikköön kuuluu suomenruotsalaisen median palveleminen asianmukaisella tiedottamisella, kirkon ruotsinkielisten verkkopalveluiden ja sosiaalisen median kanavien ylläpito sekä yhteistyössä Svenska Ylen kanssa hartauksien, jumalanpalvelusten ja muiden hengellisten ohjelmien koordinointi ja tuottaminen radiossa ja televisiossa, mutta myös Yle Areenassa ja Ylen verkkosivuilla.

KRTK:n tehtäviin kuuluu analysoida kirkon toimintaa koskevaa uutta lainsäädäntöä ja kehitystä, ottaa ne huomioon ja tiedottaa niistä sekä tuottaa materiaalia ja työkaluja seurakunnille tukemaan niiden työtä. Lisäksi keskus kokoaa seurakuntien työntekijöitä foorumeihin (neuvottelupäiville) ja tarjoaa asiantuntemusta kirkon ruotsinkieliseen henkilöstökoulutukseen. Ruotsinkielinen keskus pitää yhteyttä ns. kielisaarten ruotsinkielisiin vähemmistöihin ja vastaa yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa paikkakunnan ruotsinkielisten parissa tehtävästä työstä. KRTK pitää myös yhteyttä pohjoismaisiin sisarkirkkoihin ja tekee yhteistyötä yhteiskunnan toimijoiden kanssa, erityisesti Suomen ruotsinkielisillä alueilla.

Suunnittelukausi 2026–2028

KRTK on tällä hetkellä hyvin toimiva ja luova yksikkö, jonka henkilöstö on pätevää ja motivoitunutta. Viimeisin työpaikkatutkimus osoittaa, että johtajuus, viihtyvyys ja työssä jaksaminen ovat korkealla tasolla. Yhteistyö Kirkkohallituksen muiden osastojen, seurakuntien, kirkollisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on vakiintunutta. Suunnittelukaudella 2026–2028 keskiössä ovat seuraavat toimintaympäristön muutokset, riskit ja haasteet: KRTK:n henkilöresurssit ja talous ovat suuria haasteita. Henkilöstön määrä väheni 2,2 henkilötyövuodella vuosina 2022–2024 kirkolliskokouksen asettamien säästövaatimusten täyttämiseksi. Tämä on johtanut toiminnan uudelleenpriorisointiin; osa toiminnoista hoidetaan pienemmällä miehityksellä, osa on saanut vähemmän painoarvoa ja osa on lopetettu. KRTK:n toimintavarat ovat huomattavasti pienemmät kuin muiden Kirkkohallituksen osastojen toimintavarat. KRTK on tällä hetkellä riippuvainen ulkoisesta rahoituksesta, joka koostuu neljästä hiippakuntakolehdista ja seurakuntien tuesta Kirkon keskusteluavulle, voidakseen pitää budjettinsa tasapainossa. Kirkkohallituksen muutoshankkeessa KRTK:lle tulisi taata riittävät henkilöstö- ja taloudelliset resurssit, joilla se voi palvella kirkon ruotsinkielisiä jäseniä samoin perustein kuin kirkon suomenkielisiä jäseniä.

Toinen haaste on seurakuntien ja niiden työntekijöiden tukeminen ja innostaminen muuttuneessa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Siihen kuuluu muun muassa Polku-konseptin työstäminen ja seurakuntien tukeminen seurakuntavaalien viestinnässä siten, että seurakunnat voivat vastata uusiin tarpeisiin ja kehittää toimintaansa eri sektoreilla.

Millenniaalit ovat ryhmä, jolla on heikko yhteys kirkkoon. Tehtyjen tutkimusten perusteella KRTK tekee yhdessä seurakuntien ja Kirkkohallituksen suomenkielisen toiminnallisen osaston ja Kirkon viestintä -erillisykikön kanssa työtä kristillisen uskon ja kirkon saamiseksi relevantiksi tälle ryhmälle.

Hyvinvointialueiden taloudelliset haasteet vaikuttavat myös erityisryhmien, kuten kehitysvammaisten, parissa tehtävään työhön. Siksi vuosina 2026–2028 tarvitaan edelleen toimia, jotta voidaan varmistaa sekä asiakkaiden että henkilöstön hengellinen huolenpito.

KRTK:n viestintäyksikkö ottaa suunnittelukaudella huomioon hallituksen Yleen kohdistamien leikkausten mahdollisen vaikutuksen yksikön hartausohjelmatuotantoon. Tavoitteena on eriytetympi ohjelmatarjonta, joka vastaa nykypäivän pirstaleiseen mediakulutukseen. Ohjelmistossa radiohartaudet ja -jumalanpalvelukset jatkuisivat ennallaan, osa tv-jumalanpalveluksista tuotettaisiin eri tavoin ja kaksi uutta ohjelmaformaattia otettaisiin käyttöön. Uutta ovat hengellinen toivelauluohjelma ja panostaminen valistavaan podcast-tarjontaan.

KRTK jatkaa yhteistyötään Kirkon viestinnän ja Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kanssa. Toimimme näin positiivisella asenteella ja vaalimalla suomenruotsalaisia erityispiirteitä. Taloudellisten resurssien vähenemisen vuoksi meidän on kuitenkin tarkistettava vastuualueitamme, toimenkuviamme ja toimintatapojamme. Yksi osa tätä prosessia on perustehtävien huolellinen priorisointi ja voimavarojen keskittäminen niihin. Yhteistyö ja ostopalvelut muiden organisaatioiden ja kumppaneiden kanssa toteutetaan aiempien käytäntöjen mukaisesti.

Henkilöstö

KRTK:lla on vuonna 2026 15 työntekijää, ja henkilötyövuosia on 14,1. Tarkoituksena on, että henkilötyövuodet pysyvät tällä tasolla kaudella 2026–2028.

Toimintasuunnitelma 2026

KRTK:n vastuu kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta on laaja, eikä nykyisellä henkilöstömäärällä ja vallitsevilla talouskehyksillä ole varaa laajentaa työtä. Säännöllisen toiminnan lisäksi KRTK:lla on vuonna 2026 Kirkkohallituksen strategian pohjalta seuraavat tavoitteet:

1. Kirkkohallitusta on uudistettu ja sen osaaminen vastaa entistä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeisiin.

Huolimatta Kirkkohallituksen muutosprosessin mukanaan tuomista organisatorisista ja toiminnallisista muutoksista katsomme luottavaisesti tulevaisuuteen ja kehitämme uusia toimintatapoja ja käytäntöjä. Analysoimme työtämme ja priorisoimme ydintoimintaa niin, että pystymme toteuttamaan perustehtäväämme eli tukemaan ruotsinkielisiä ja kaksikielisiä seurakuntia. Matkojen määrä minimoidaan ja toimimme virtuaalisesti silloin, kun se on toiminnallista, tarkoituksenmukaista ja mahdollista. Digitaalisten ratkaisujen käytön lisääminen lisää työn joustavuutta.

Kun pidämme yhteyttä seurakuntien kanssa, tuemme niitä löytämään työlleen sopivia muotoja. Konsultaatioilla, koulutuksilla ja henkilökohtaisella tuella kannustamme heitä myönteiseen ja rohkeaan suhtautumiseen yhteydenpitoon yhteiskuntaan ja yhteistyökumppaneihin.

Pidämme säännöllisesti yhteyttä seurakunnan henkilöstöön sekä innostamme heitä ja kannustamme heitä osallistumaan seurakunnan toimintaa tukeviin digitaalisiin tapahtumiin. Pyrimme edelleen edistämään ja innostamaan seurakuntia käyttämään kirkon yhteistä visuaalista ilmettä ja materiaalipankkia.

2. Kirkko on organisatorisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti vakaalla pohjalla.

Seuraamme ja viestimme ajankohtaista tutkimusta, havaitsemme ja analysoimme ajan virtauksia ja käytämme myös Kirkkohallituksen kokoamia tilastoja kehittääksemme sekä omaa että seurakuntien työtä eri alueilla. Asiantuntijoina osallistumme Porvoon hiippakunnan henkilöstökoulutukseen ja tarjoamme koulutuspäiviä ja konsultointia ajankohtaisista kysymyksistä.

Syksyn 2026 seurakuntavaaleja varten KRTK tekee muiden Kirkkohallituksen osastojen kanssa yhteistyötä, jonka tavoitteena on vaaleista tiedottaminen ja niiden markkinointi. Syksyllä 2026 KRTK järjestää yhdessä Porvoon tuomiokapitulin kanssa Hiippakuntafoorumin kaikille kirkon työntekijäryhmille hiippakunnassa. Tavoitteena on vahvistaa ruotsinkielisten seurakuntien identiteettiä, toimintaa sekä innostaa ja edistää työssä jaksamista.

3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli on edelleen merkittävä Suomessa ja maailmalla.

Sen aseman perusteella, joka meillä on kirkossa, meillä on erityinen näköalapaikka siihen, mitä kirkon suomenkielisessä osassa tapahtuu, mutta myös Pohjoismaihin ja Eurooppaan. Näiden yhteyksien kautta saamme inspiraatiota ja jatkamme muun muassa Polku-toimintamallin kehittämistä. Tämä tapahtuu digitaalisten tilaisuuksien, kehittämishankkeiden ja mentoroinnin kautta yksittäisissä seurakunnissa. Työtä arvioidaan osallistuvien seurakuntien

lukumäärän perusteella. Tarjoamme ainutlaatuista sisältöä ja tuomme ohjelmatuotannossamme rohkeasti esiin kirkolle tärkeitä, mutta myös yhteiskunnallisia asioita.

Tutkimuksen ja toimintaympäristöanalyysien pohjalta annamme seurakunnille valmiuksia löytää toimivia yhteistyötapoja yhteiskunnan keskeisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa sekä yhteydenpidossa kouluihin ja oppilaitoksiin. Tuemme ja kannustamme seurakuntia tekemään yhteistyösopimuksia kunnan koulutuksenjärjestäjien kanssa ja tuemme lasten ja nuorten oikeutta saada tietoa ja perusosaamista uskonnollisista asioista. Edistämme kestävää kehitystä ja pyrimme varmistamaan, että ilmastovastuu läpäisee kaiken toimintamme.

Mentoroinnin, kehityshankkeiden ja digitaalisten neuvottelujen kautta autamme seurakuntia tekemään toimintaympäristöanalyysin, jotta ihmisille voidaan levittää kristillistä sanomaa relevantilla tavalla. Erityistehtävissämme tarjoamme viittomakielisille ja kehitysvammaisille viittomakielisiä jumalanpalveluksia, hartauksia ja sielunhoitoa tukiviittomin sekä taiteellisin ja musiikillisin ilmaisuin. Kirkon keskusteluapu palvelee koko ruotsinkielistä Suomea ja vastaa ihmisten tuen ja sielunhoidon tarpeisiin. Tarjoamme seurakunnille näihin liittyvää koulutusta ja tukea.

Vaikutamme siihen, että kirkon ääni kuuluu positiivisesti, ja viestimme myönteisestä hengellisyydestä esimerkiksi ohjelmatuotantomme ja Polku-toimintamallin puitteissa toteutettavien panostusten kautta. Osana tätä työskentelemme asennekasvatuksen parissa ja pidämme tärkeänä, että seurakunnan työntekijöitä tuetaan yhteydenpidossa ja yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa, jotta heidän edustamaansa voimavaraa voidaan kehittää ja hyödyntää. Osallistumalla tapahtumiin, kuten Kirjamessuille ja Stafettkarnevalen-tapahtumaan, välitämme lapsille, nuorille ja aikuisille kirkon perussanomaa.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1: Kirkkohallitusta on uudistettu ja osaaminen vastaa entistä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeisiin.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja meillä on toimiva palautejärjestelmä.	Rippikoulu on sisällöllisesti ja pedagogisesti relevantti. Opetus toteutuu *Turvallisen seurakunnan* periaatteiden pohjalta. Erityisrippikoulu antaa kehitysvammaisille nuorille mahdollisuuden käydä rippikoulun heille turvallisessa yhteydessä.	Kansallisen itsearvioinnin tulokset. Palaute erityisrippikoulusta ja sen arviointi.

	Seurakuntien yhteistyö varhaiskasvatuksen ja koulun kanssa on toimivaa ja turvallista ja kytkee kirkon linjaukset varhaiskasvatukseen. *Suru*-esite ja *Hands-on*-kriisisuunnitelma on toteutettu. Kirkon yhteisten verkkosivujen kehittäminen etenee kohderyhmittäin ja strategisten painopisteiden mukaisesti.	Kori-esitteen (korg-broschyren) käytön seuranta seurakunnissa. Aineiston käytön seuranta. Käytön ja palautteen analysointi eri analyysityökalujen avulla.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Polku-toimintamallia käytetään seurakunnissa kirkon kasvatustyön analysointiin ja kehittämiseen. Tuomme kirkon digitaaliset palvelut näkyville eri käyttäjäryhmille. Vastaamme Kirkon keskusteluavusta ja kannamme erityisen vastuun virsikirja.fi:stä.	Verkkopohjaista Polku-koulutusta (MOOC) suorittavien seurakuntien työntekijöiden määrä. *Kompassi*-arviointityökalua käyttävien seurakuntien lukumäärä. Palvelun käyttäjämäärä ja käyntikerrat sivulla.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on organisatorisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti vakaalla pohjalla.		
Seurakuntademokratiaa edistetään.	Vaikutamme siihen, että Kirkkohallitus tukee seurakuntia mahdollisimman hyvin seurakuntavaalien 2026 toteuttamisessa. Teemme seurakuntavaalit näkyväksi julkisuudessa.	Seurakunnilta saatu palaute ja arviointikysely. Äänestysaktiivisuus.
Seurakuntien toimintaedellytyksiä on edistetty.	Tarjoamme tapaamisia seurakuntien tiedottajille. Vastaamme pastoraalikoulutuksen moduulista Viestintä ja vuorovaikutus. Tuemme sitä, että seurakunnat käyttävät Kirkon materiaalipankki ja visuaalista ilmettä. Teemme Porvoon tuomiokapitulin kanssa yhteistyötä Hiippakuntafoorumissa, jossa tarjoamme Porvoon hiippakunnan työntekijöille mahdollisuuden täydennyskoulutukseen ja kollegiaaliseen tukeen.	Tapahtumien osallistujamäärät. Osallistujien määrä ja kurssipalaute. Käyttöaste. Palaute osallistujilta.
Kirkon jäsenyys koetaan mielekkääksi ja kirkosta eroamisten määrän kasvu taittuu.	Teemme näkyväksi uskon ja henkilökohtaisen jäsenyyden merkitystä, kirkon tarjoamia palveluita ja kirkon yhteiskunnallisia tehtäviä.	Jäsenmäärän kehitys. Kirkon palvelujen käyttö. Seurataan, miten yhteistyötahot ja media valottavat kirkon toimintaa.
Strateginen tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli on edelleen merkittävä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti merkittävää.	Kirkon keskusteluapu tukee ihmisten hengellistä ja psyykkistä terveyttä. Teemme yhteistyötä ja verkostoidumme Mielen, Folkhälsanin ja Marttaliiton kaltaisten järjestöjen kanssa.	Puheluiden ja yhteydenottojen määrä. Yhteistyöhankkeiden ja yhteydenottojen määrän arviointi.

Kirkko on merkittävä ja haluttu yhteistyökumppani. (Julkiset instituutiot, edustus eri ryhmissä, yhteistyösopimukset ja verkostot).	Kirkko kohtaa nuoria ja ikääntyneitä Stafettkarnevalenilla ja Helsingin kirjamessuilla. Huomiota kiinnitetään siihen, että kirkon yhteistyö Ylen kanssa täyttää 100 vuotta.	Yhteydenottojen ja keskustelujen määrä Stafettkarnevalen-tapahtumassa ja Kirjamessuilla. Näkyvyys Ylen kanavilla. Radiojumalanpalvelus ja hartaussarja syyskuussa.
Kirkon viestintä tavoittaa yhä useampia.	Tarjoamme ainutlaatuista ja merkitsevää sisältöä ja tuomme rohkeasti esiin kirkolle tärkeitä yhteiskunnallisia kysymyksiä. Vahvistamme yhteistyötämme Svenska Ylen kanssa vastaamalla hengellisen musiikin ohjelmasta ja lanseeraamalla kristillisiin teemoihin keskittyvän podcast-sarjan. Kirkon sosiaalisen median strategiaa on päivitetty ja sosiaalinen mediamme tavoittaa määritellyn kohderyhmän. Vaalimme mediasuhteitamme ja yhteyksiämme uutistoimituksiin.	Evl.fi-sivuston käytön seuranta (Matomo). Kirkon lehtipalvelun seuranta Epressin ja Liana Monitorin kautta. Sosiaalisen median sisältöjen tavoittavuus. Ohjelmapalaute ja yleisömäärien analysointi. Sosiaalisen median sisältöjen tavoittavuus. Lehdistötiedotteemme seuranta Liana-työkalun kautta.

Vaikutusten arviointi

Tavoitteet innostavat ja kehittävät työtämme. Kykenemme tukemaan seurakuntia ja niiden työntekijöitä toimintakontekstin analysoinnissa ja eri työalojen työn kehittämisessä vastaamaan nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä syntyviä uusia tarpeita.

Panoksemme henkilöstökoulutukseen ja Polku-konseptiin, millenniaalien kanssa työskentelyyn ja kirkon visuaaliseen ilmaisuun auttaa seurakuntien työntekijöitä ymmärtämään uudenlaisen ajattelun ja luovuuden tarpeen ja etsimään rohkeasti uusia ratkaisuja ja työtapoja työssään.

Painotamme positiivista uskonnonvapautta siten, että kristillinen kasvatus mielletään varhaiskasvatuksen ja koulun voimavaraksi.

Kehitämme ohjelmatuotantoamme radiossa ja televisiossa siten, että Svenska Yle kokee ohjelmatarjonnan tarkoituksenmukaiseksi ja se vastaa heidän hartausohjelmatarpeitaan. Esittelemällä uusia ohjelmaformaatteja kuten podcasteja ja hengellisen musiikin ohjelmia laajennamme ja modernisoimme tarjontaa.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstökoulutussuunnitelmassa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan osaamisen kehittämiseen. Otamme huomioon meneillään olevan muutosprosessin ja sen mukanaan tuomat muutos- ja tietotarpeet.

Yksikkö seuraa tarkasti Ylen kehitystä, jotta sillä on valmiudet vastata odotuksiin.

Pysymme ajan tasalla käynnistetyistä hankkeista ja osallistumme järjestettyyn koulutukseen, jotta olemme valmiita tukemaan seurakuntia ja niiden henkilöstöä.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	119 686	102 500	107 500		107 500		
Maksutuotot	29 488	27 500	27 500		27 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	23 971	20 000	20 000		20 000		
Muut toimintatuotot	66 228	55 000	60 000		60 000		
Toimintakulut	-1 311 614	-1 309 700	-1 387 196	-16 761	-1 403 957		
Henkilöstökulut	-1 158 875	-1 199 092	-1 249 893	-16 761	-1 266 654		
Palkat ja palkkiot	-901 024	-915 337	-954 117		-954 117		
Henkilösivukulut	-262 173	-283 755	-295 776		-295 776		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 322			-16 761	-16 761		
Palvelujen ostot	-132 734	-105 048	-127 000		-127 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 466						
Vuokrakulut	-43						
Aineet ja tarvikkeet	-12 502	-5 560	-10 303				
Annetut avustukset	-1 500				-10 303		
Muut toimintakulut	-4 493						
TOIMINTAKATE	**-1 191 928**	**-1 207 200**	**-1 279 696**	**-16 761**	**-1 296 457**		

Ruotsink.työn kesk.	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	25 159	55 000	20 000		20 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	23 859		20 000		20 000		
Muut toimintatuotot	1 300	55 000	0				
Toimintakulut	-213 713	-215 713	-243 024	-16 761	-259 785		
Henkilöstökulut	-184 201	-190 613	-195 921	-16 761	-212 682		
Palkat ja palkkiot	-142 831	-145 506	-149 558		-149 558		
Henkilösivukulut	-41 370	-45 107	-46 363		-46 363		
Henkilöstökulujen oikaisuerät				-16 761	-16 761		
Palvelujen ostot	-23 708	-23 500	-41 000		-41 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 441						
Vuokrakulut	-43						
Aineet ja tarvikkeet	-2 799	-1 600	-6 103		-6 103		
Annetut avustukset	-1 500						
Muut toimintakulut	-20						
TOIMINTAKATE	**-188 554**	**-160 713**	**-223 024**	**-16 761**	**-239 785**		

Kommunikation	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	44 447	10 000	60 000	0	60 000		
Maksutuotot	29 108						
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	112	10 000					
Muut toimintatuotot	15 228		60 000		60 000		
Toimintakulut	-466 894	-467 197	-499 078	0	-499 078		
Henkilöstökulut	-446 659	-450 267	-467 878		-467 878		
Palkat ja palkkiot	-348 904	-343 715	-357 159		-357 159		
Henkilösivukulut	-101 373	-106 552	-110 719		-110 719		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 618						
Palvelujen ostot	-16 044	-14 320	-31 200		-31 200		
Aineet ja tarvikkeet	-4 190	-2 610					
TOIMINTAKATE	**-422 446**	**-457 197**	**-439 078**	**0**	**-439 078**		

Verksamhet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	50 080	37 500	27 500	0	27 500		
Maksutuotot	380	27 500	27 500		27 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat		10 000					
Muut toimintatuotot	49 700						
Toimintakulut	-631 007	-626 790	-645 094	0	-645 094		
Henkilöstökulut	-528 015	-558 212	-586 094		-586 094		
Palkat ja palkkiot	-409 289	-426 116	-447 400		-447 400		
Henkilösivukulut	-119 430	-132 096	-138 694		-138 694		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	704						
Palvelujen ostot	-92 982	-67 228	-54 800		-54 800		
Palvelun ostot - sisäiset	-25						
Aineet ja tarvikkeet	-5 512	-1 350	-4 200		-4 200		
Muut toimintakulut	-4 473						
TOIMINTAKATE	**-580 927**	**-589 290**	**-617 594**	**0**	**-617 594**		

2.1.16. Piispainkokouksen kanslia

Johdanto

Piispainkokouksen kanslia auttaa piispainkokousta toteuttamaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen tälle säätämät tehtävät, jotka liittyvät kirkon uskoon, opetukseen ja työhön, ekumeniaan ja lähetystehtävään sekä uskontosuhteisiin, hiippakuntien hoitoon sekä pappisvirkaan, jumalanpalveluselämään ja rippikouluun. Lisäksi piispainkokouksen kanslia tukee arkkipiispan ja piispojen kollegion työskentelyä sekä kirkkohallituksen toimintaa erityisesti teologisissa kysymyksissä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Piispainkokouksen kanslia työskentelee verkostossa, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä arkkipiispan kanslian, kansliapäällikön toimiston sekä ulkoasiain ja toiminnallisen osaston sekä kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön kanssa.

Piispainkokous on käynnistänyt työskentelyn mahdollisen diakonaattiuudistuksen toteuttamiseksi. Asiaan liittyvä teologinen taustaselvitys valmistui keväällä 2025, mutta jatkotoimenpiteistä päätetään vuoden 2026 toimintasuunnitelman valmistuttua. Selvää on, että mahdollinen jatkotyöskentely tulee työllistämään myös piispainkokouksen kansliaa. Kanslian työntekijät tulevat osallistumaan myös Kirkollisten toimitusten kirjan uudistamiseen. Esimerkiksi piispainkokouksen teologinen sihteeri osallistuu virkaan vihkimisiä ja tehtävään asettamisia koskevan osuuden valmisteluun.

Piispainkokouksen kansliassa osallistutaan aktiivisesti kirkon teologikoulutustoimikunnan työskentelyyn ja erilaisiin tilaisuuksiin, joissa kohdataan teologian opiskelijoita. Tähän liittyen piispankokouksen asettama työryhmä pohtii parhaillaan kirkon tukea teologian opiskelijoille ja työuraansa aloitteleville papeille. Hankkeen alustava visio vuodelle 2032 on ”Jumalan missiota varten kirkolla on riittävä määrä osaavia, hyvinvoivia ja motivoituneita pappisidentiteetiltään vahvoja työntekijöitä.” Työryhmän selvitys valmistuu vuoden 2025 lopussa. Kevään 2026 aikana päätetään jatkotoimenpiteistä, jotka vaikuttavat olennaisesti myös piispainkokouksen ja piispainkokouksen kanslian työskentelyyn tulevina vuosina. Piispainkokouksen kanslian vastuulle kuuluvat myös ammattipätevyyksien tunnustamiseen liittyvät kysymykset.

Suunnitelmakauteen tulee olennaisesti vaikuttamaan kirkkohallituksen muutoshanke, joka heijastuu myös piispainkokouksen kanslian toimintaan, mutta vaikutusten arvioiminen on tässä vaiheessa mahdotonta. Kansliassa tullaan jatkossakin osallistumaan erilaisiin kokonaiskirkollisiin hankkeisiin (esim. lähetyksen kokonaisarviointi, Raamatun käännöksiin ja

käyttöön liittyvät kysymykset, keskustelu kuoleman kulttuurista ym.). Vuoden 2026 aikana käynnistynee seuraavan piispainkirjeen valmisteluprosessi. Tavoitteena on, että seuraava kirje valmistuisi syksyllä 2027.

Kanslian keskeisiä kansainvälisiä yhteistyökumppaneita ovat Pohjoismaisten sisarkirkkojen piispainkokousten kansliat tai vastaavat, jotka kokoontuvat n. 1½ vuoden välein. Seuraava tapaaminen järjestetään Järvenpäässä toukokuussa 2026.

Keskeisimmät strategian painopisteet

Toiminnassaan piispainkokouksen kanslia pyrkii edistämään erityisesti seuraavia strategian painopisteitä:

Toimimme luotettavasti ja laadukkaasti yhteistyöverkostoissa ja hyödynnämme uusinta tutkimustietoa. Palvelemme seurakuntia ja muita kirkon toimijoita sekä opiskelijoita erilaisissa kohtaamisissa sekä huolehtimalla ajantasaisesta informaatiosta verkkosivuillamme.

Edistämme kirkon toiminnallisia kehittämishankkeita (mm. diakonaatti, kirkolliset toimitukset, kirkon työntekijöiden (erityisesti teologien) koulutus, rekrytointi sekä ammatillisen ja hengellisen kasvun tukeminen).

Toimimme erilaisissa kotimaisissa ja kansainvälisissä (erit. pohjoismaat) verkostoissa sekä huolehdimme viestinnästä.

Henkilöstömäärän kehitys

Piispainkokouksen kanslian henkilöresurssit ovat olleet sopivassa suhteessa työmäärään. Kansliassa työskentelevät piispainkokouksen pääsihteeri ja piispainkokouksen teologinen sihteeri. Kokousten ja toimistopalvelujen järjestämisessä merkittävää tukea saadaan hallintosihteeriltä (n. ½ htv). Yhteensä 2½ htv. Nykyinen pääsihteeri siirtyy eläkkeelle 1.9.2026. Muutoshankkeen aikana on päädytty ratkaisuun, että kanslian toiminta liitetään Kirkon toiminnan tuki -osastoon. Henkilöstöä vähennetään niin, että nykyinen piispainkokouksen teologinen sihteeri siirtyy pääsihteerin virkaan eikä teologisen sihteerin virkaa täytetä.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet mittarit ja talousarvio

Vuoden 2026 toiminnan rungon muodostavat kuusi suunniteltua piispainkokousta sekä niihin liittyvät piispojen neuvottelut. Muutoin piispainkokouksen kanslia osallistuu erilaisten kirkon yhteisten hankkeiden toteutukseen ja niiden tukemiseen (mm. diakonaattiprosessi,

kirkollisten toimitusten kirjan uudistaminen, opiskelijoiden ja aloittelevien pappien hengellisen ja ammatillisen kasvun tukeminen). Piispojen kollegiota tuetaan mm. valmistelemalla seuraavaa piispainkirjettä.

Vuoden 2026 tavoitteet

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Piispainkokouksen kanslian tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Edistämme diakonaattiuudistusta, tuemme kirkollisten toimitusten kirjan uudistamista, osallistumme piispainkirjeen valmisteluun.	Prosessit etenevät suunnitellulla tavalla. Piispainkirje julkaistaan syksyllä 2027.
Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita.	Osallistumme hankkeeseen, jolla tuetaan opiskelijoiden ja työuran alkuvaiheessa olevien pappien ammatillista ja hengellistä kasvua.	Piispainkokous päättää työryhmän esittämistä jatkotoimenpiteistä.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Piispainkokouksen vastuulla olevat verkkosivut ovat ajan tasalla. Uutiskirje tarvittaessa.	Asiakaspalaute. Uutiskirjeen seuranta.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut.	Hyödynnämme hankkeissamme tuoretta tutkimustietoa, tilastointia ja tuotamme sitä myös itse.	Valmistuvien dokumenttien laatu.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty.	Teemme verkostomaista yhteistyötä ja huolehdimme siitä, että tehtävät ja vastuualueet määritellään selkeästi, mutta edistäen yhteistyötä. Osallistumme keskusteluun Kirkkohallituksen uudesta organisoitumisesta.	Jatkuvaa arviointia yhteistyön onnistumisesta.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa	Piispainkokousten päätösten valmistelussa tehdään vaikutusarviointi, kun se on tarkoituksenmukaista.	Toteutuneet päätökset ja arviointi niiden vaikutuksista.
Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa	Osallistumme aktiivisesti kansainvälisiin verkostoihin (erityisesti pohjoismaat). Pohjoismaisten yhteistyökumppanien tapaaminen Järvenpäässä toukokuussa 2026.	Toteutuneet kontaktit ja tapahtumat.

Vaikutusten arviointi
Piispainkokouksen toteuttamien tai käynnistämien hankkeiden (kirkollisten toimitusten teologia, diakonaattiuudistus, opiskelijoiden ja pappien ammatillisen ja hengellisen kasvun tukeminen, raamatunkäännösten koekäyttö seurakunnissa) tavoitteena on tukea kristillisyyttä Suomessa ja seurakuntalaisten mahdollisuuksia elää ja toimia kristittyinä. Tavoite on abstrakti ja vaikutusten arvioiminen on vaikeaa, mutta tuotettujen aineis-

tojen, tapahtumien ja valmistuneiden hankkeiden vastaanotto antaa jonkinlaisen kuvan toteutusten vaikuttavuudesta. Konkreettisen kuvan saa hankkeita koskevasta lehtikirjoittelusta, näkyvyydestä mediassa sekä pidemmällä aikavälillä esimerkiksi kirkollisten toimitusten toteutus- ja osanottajamääristä sekä teologisen työvoiman riittävyydestä.

Osaamisen kehittäminen

Hankkeet edellyttävät vahvaa teologista osaamista, jota löytyy kansliasta, piispoilta sekä verkostoista. Teologisen osaamisen ylläpitämiseen tarvitaan mahdollisuuksia osallistua alan koulutuksiin ja seminaareihin, hyviä kirjasto- ja tiedonhakupalveluja sekä mahdollisuuksia syventää itsenäisesti omaa osaamistaan (esim. tutkimustyön tekeminen). Teologisen osaamisen ohella tarvitaan viestinnällistä osaamista, kulttuurisensitiivisyyttä sekä toimintaympäristön ja kontekstuaalisuuden haasteiden ymmärtämistä. Näin hankkeet voidaan toteuttaa kirkon jäsenten kannalta mielekkäällä tavalla.

Talousarvio: Piispainkokouksen talousarvio on ollut vinoutunut. Vinouman korjaamiseen tehtiin vuodesta 2025 alkaen kehyksen tasokorotus 30 000 euroa. Tämä taso näyttäisi tällä hetkellä vastaavan piispainkokouksen kanslian tarpeita. Muutoshankkeen takia talousarviosta vähennetään teologisen sihteerin palkka- ja siihen liittyvät sivukulut 4 kuukauden ajalta (1.9.–31.12.2026).

Ympäristötavoite: Piispainkokouksen kansliassa hyödynnetään etätyöskentelyn ja etäkokousten mahdollisuuksia sekä julkisia kulkuneuvoja.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Piispainkokouksen kanslia	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 608						
Myyntituotot	48						
Sisäiset tuotot	1 560						
Toimintakulut	-397 534	-384 996	-343 800	28 948	-314 852		
Henkilöstökulut	-279 640	-238 146	-215 430	28 948	-186 482		
Palkat ja palkkiot	-214 948	-181 862	-164 848	28 948	-135 900		
Henkilösivukulut	-64 692	-56 284	-50 582		-50 582		
Palvelujen ostot	-107 262	-142 400	-123 200		-123 200		
Palvelun ostot - sisäiset	-7 363						
Vuokrakulut			-600		-600		
Aineet ja tarvikkeet	-909	-350	-570		-570		
Annetut avustukset	-2 185	-4 000	-4 000		-4 000		
Muut toimintakulut	-175	-100					
TOIMINTAKATE	**-395 925**	**-384 996**	**-343 800**	**28 948**	**-314 852**		

2.1.17. Arkkipiispan kanslia

Johdanto

Arkkipiispan kanslian (APK) tehtävänä on avustaa arkkipiispaa hänen viranhoidossaan sekä suorittaa muut arkkipiispan antamat tehtävät. Arkkipiispan rooli yhteiskunnallisena arvojohtajana, kirkkomme äänenä ja ekumeenisten ja kansainvälisten suhteiden hoitajana painottuu kanslian työssä.

Arkkipiispan tehtäviin kuuluvat kirkon keskushallinnon johtotehtävät, kirkon ekumeenisten ja kansainvälisten asioiden hoitaminen sekä kirkon edustaminen suomalaisessa yhteiskunnassa, mediassa ja kansainvälisesti. Arkkipiispan kokonaiskirkollisiin tehtäviin kuuluvat muun muassa puheenjohtaminen kirkolliskokouksessa, piispainkokouksessa ja Kirkkohallituksen täysistunnossa. Arkkipiispa on Kirkon EU-neuvottelukunnan puheenjohtaja. Arkkipiispan kaitsenta-alueeseen kuuluvat yhdeksän Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän seurakuntaa.

Suunnitelmakausi 2026–2028

Tulevan suunnitelmakauden keskeisiä yhteiskunnallisia muutosvoimia, jotka näkyvät arkkipiispan kanslian työssä, on tunnistettu useita. Kirkolta toivotaan edelleen panosta kansalaisten kokonaisturvallisuuden ja kriisinkestävyyden sekä yhteiskunnallisen koheesion vahvistamiseen. Kirkon ja valtion suhteissa vaikuttavuutta vahvistetaan tiiviillä yhteydenpidolla päättäjiin ja maamme johtajiin tasavallan presidentistä alkaen. Arkkipiispan arvojohtajuus ihmisarvon puolustamisessa ja köyhyyden vähentämisessä on tarpeen edelleen valtion talouspaineiden aikana. Eduskuntavaalit pidetään 2027 ja kirkon vaikuttamistavoitteita valmistellaan myös arkkipiispan kansliassa. Kansalaisten luottamusta kirkkoinstituutioon seurataan. Eurooppa-politiikassa kysytään yhtenäisyyttä ja valmiutta solidaarisuuteen.

Kirkon kansainvälinen toimintaympäristö muuttuu Venäjän hyökkäyssodan pitkittyessä Ukrainassa ja Lähi-idän kriisin pitkittyessä. Suhteet Venäjän ortodoksiseen kirkkoon ovat yhä jäässä, ja yhteistyöhön Inkerin kirkon kanssa sisältyy monia epävarmuuksia. Rauhantyön ja humanitaarisen avun tarve on lisääntynyt voimakkaasti paitsi Ukrainan sodan myös Gazan, Sudanin, Kolumbian jo monien muiden kriisien johdosta. Tämä tulee heijastumaan voimakkaasti kahdenvälisiin ja ekumeenisiin yhteyksiin sekä tarpeeseen käyttää kirkon julkista ääntä.

Arkkipiispan kausi Kirkkojen maailmanliiton keskuskomitean jäsenenä jatkuu vuoteen 2030. Tämä on lisännyt kansainväliseen ekumeniaan liittyvää työtä arkkipiispan viranhoidossa myös tulevien vuosien ajalle.

Turvallisuusympäristön muutokset ja yhteiskunnallinen jakautuneisuus tuntuvat myös kotimaassa. Ne vaikuttavat siihen, mihin arkkipiispan odotetaan suuntaavan huomionsa.

Kirkkoamme jakava keskustelu samaa sukupuolta olevien parien kirkollisesta vihkimisestä saavutti välietapin 2025 piispojen pastoraalisen ohjeen myötä. Todennäköisesti avioliittokeskustelu tulee jatkumaan uusien kysymysten myötä. Keskustelu uskonnon paikasta yhteiskunnassa jatkuu muun muassa katsomusopetuksen osalta. Myös kirkon sisällä tapahtuva polarisoituminen kysyy valmiutta ja keinoja ylläpitää keskustelua ja yhteyttä kirkon eri toimijoiden välillä.

Arkkipiispan panosta tullaan tarvitsemaan vuonna 2026 kirkon Sydämen sivistystä -juhlavuoden (arkkihiippakunta 750 vuotta), kirkolliskokouksen 150 vuotisjuhlavuoden sekä valmisteluissa Turun kaupungin täyttäessä 800 vuotta juhlavuonna 2030. Lisäksi vuoden aikana tullaan huomioimaan 40 vuotta sitten tehtyä päätöstä pappisviran avaamisesta myös naisille.

Yksikön henkilöstömäärä ja sen kehitys

Arkkipiispan kansliassa työskentelee kolme erityisavustajaa, joista yhden toimipiste on Turussa ja kaksi on sijoitettu Helsinkiin, sekä arkkipiispan sihteeri, joka on sijoitettu Turkuun. Henkilöstömäärän arvioidaan vastaavan tarpeita suunnitelmakauden ajan.

Kirkkohallituksen muutoshankkeen päätösten myötä arkkipiispan sihteeri siirtyy hallinnollisesti toimisto- ja aulapalvelut -yksikköön. Lisäksi kansliapäällikön erityisavustaja siirtyy hallinnollisesti osaksi arkkipiispan kanslian tiimiä.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan työtä huolehtimalla siitä, että arkkipiispalla on päätöksenteon pohjaksi riittävästi ajantasaista, reflektoitua tietoa yhteiskunnallisesta tilanteesta, kansainvälisistä ja ekumeenisista kysymyksistä, mediakentästä, seurakuntien toiminnasta ja haasteista sekä taloudellisista tilanteesta ja ennusteista. Uuden kirkkohallituksen organisaation käynnistäminen vuoden 2026 aikana tulee vaatimaan arkkipiispan ja kanslian työpanosta.

Arkkipiispalla tulee olla monipuoliset ja vaikuttavat yhteiskunnalliset verkostot, joissa mukanaolo koetaan palkitsevaksi ja antoisaksi. Arkkipiispan kutsuseminaareilla – Arvojen Akatemialla, Arvojen Areenalla ja Arvojen Euroopalla – on keskeinen rooli kirkon yhteiskuntasuhteiden suunnitelmallisessa hoidossa myös vuonna 2026. Suhde- ja verkostotoiminta on aktiivista. Kirkon oman suhdetoiminnan lisäksi niillä vahvistetaan vuorovaikutusta ja yhteisymmärrystä yhteiskunnan eri sektorien kesken. Kirkon eduskuntavaalitavoitteiden laatiminen aloitetaan.

Arkkipiispan viestintä on strategisesti tärkeä osa kirkon viestintää. Se edellyttää asiantuntijatukea ja toimivia yhteyksiä tiedotusvälineisiin, jotta arkkipiispalla on oikea viesti oikeassa paikassa oikeaan aikaan. Myös kirkon sisäisiä suhteita viestinnän toimijoiden kesken vahvistetaan.

Muuttunut maailmantilanne on kasvattanut kansainvälisen toiminnan merkitystä, mikä näkyy myös tulevalla tarkastelukaudella. Kirkolliseen avustustoimintaan, kehitysyhteistyöhön ja rauhantyöhön liittyviä matkoja tullaan tekemään sopimusjärjestöjemme keskeisille toiminta-alueille sekä kumppanuuskirkkoihin. Tammikuussa 2026 toteutuu arkkihiippakunnan piispojen yhteinen matka Roomaan. Kyse on yhdistetystä Pyhän Henrikin ekumeenisesta pyhiinvaelluksesta ja arkkihiippakunnan 750-vuotisjuhlasta. Arkkipiispan normaaliin kansainväliseen toimintaan sisältyy myös kahdenvälisiä tapaamisia eurooppalaisten kumppanikirkkojen johdon kanssa.

Arkkipiispan kaitsenta-alueella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä arkkipiispa tekee yhden piispantarkastuksen (Paattisten srk) ja tukee kaitsennassaan olevia pappeja ja muita seurakuntien työntekijöitä muun muassa hengellisissä aamupäivissä sekä kirkkoherrojen seminaareissa. Arkkipiispa osallistuu arkkihiippakunnan johtamiseen ja yhteiskunnallisten verkostojen hoitamiseen yhteistyössä Turun piispan ja tuomiokapitulin henkilöstön kanssa. Arkkipiispan kanslia tukee omalta osaltaan arkkipiispan ja Turun tuomiokapitulin työtä seurakuntien hyväksi. Arkkihiippakunnassa toteutetaan juhlavuoden tapahtumia Sydämen sivistystä 750-vuotta juhlavuoden puitteissa vuonna 2026. Kirkolliskokous viettää 150-vuotsijuhlavuotta vuonna 2026, mikä vaatii arkkipiispan panostusta. Arkkipiispan kanslia on mukana Turun kaupungin 800-vuotsijuhlavuoden suunnittelussa vuodelle 2030.

Tavoitteet vuodelle 2026

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Osaston/erillisyksikön tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Arkkipiispan kanslian yhteyksiä Kirkkohallituksen yksiköihin ja asiantuntijoihin, yhteiskunnallisiin verkostoihin ja päättäjien esikuntiin vahvistetaan edelleen.	Arkkipiispan kanslian käytössä on ajankohtaisin ja uusin tieto reaaliaikaisesti.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).	Arkkipiispan keskinen rooli ja vastuut päätöksentekoelinten puheenjohtajana ja kirkon äänenä Kirkkohallituksen uuden organisaation valmistelussa tulevat huomioiduksi strategian mukaisesti	APK:n mukanaolo uuden strategian toteuttamisessa.
Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.	Arkkipiispan medianäkyvyys arvojohtajana kasvaa, ja tukee koko kirkon olemassaoloa merkityksellisenä yhteisönä ihmisten elämässä. Kirkon sisäisten hallintoelinten ja toimijoiden entistäkin toimivammat yhteistyösuhteet vakauttavat koko kirkon toimintaa ja luovat luottamusta kirkkoon ja sen päätöksentekoon.	Mediahaastattelut / v. Luottamus- ja mainetutkimus.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).	Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan yhteyksiä päättäjiin ja heidän esikuntiinsa vaikuttaen kirkon kannalta merkityksellisiin asioihin.	Avoimuusrekisteri / tapaamiset / v. Arkkipiispan julkiset puheenvuorot / v.
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).	Arkkipiispan suhdetoimintaa vahvistetaan kokoamalle yhteen ajankohtaisten asioiden kanssa toimivia henkilöitä pyöreän pöydän ympärille tai muuhun verkostotapaamiseen – kahdenvälisesti ja yhteisöjä osallistaen.	Verkosto ja suhdetoimintatapaamiset/ v.
Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).	Median pyyntöihin vastataan reaktiivisesti ja lisäksi proaktiivisesti itse aiheita syöttäen. Viestintä kehittyy analyysin ja tiedon perusteella. Sosiaalisen median kanavien painopisteitä kehitetään	Mediaseurannan mukainen tavoittavuus ja juttumäärät /v. LinkedIn roolia vahvistetaan.

Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa	Arkkipiispa johtaa kirkon kansainvälisiä suhteita kanslian tuella sisältäen ekumeeniset, uskontojen väliset suhteet, kansainväliset kirkkoliitot, vierailut ulkomailla ja ulkomaisten kumppanien vierailut Suomessa.	Yhteydet kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin/lkm. Yhteydet EU-päättäjiin. Arkkipiispan (+ avustaja) ulkomaan matkapäivät / lkm.

Vaikuttavuuden arviointi
Arkkipiispan kanslian tuella arkkipiispan arvojohtajuus yhteiskunnassa kasvaa, kirkon suhteet kansainvälisesti muihin kirkkoihin ja yhteisöihin sekä yhteiskunnan toimijoihin ja mediaan vahvistuvat sekä ihmisten luottamus kirkkoa kohtaan lisääntyy. Tavoitteita mitataan käytössä olevilla mittareilla ks. yllä.

Osaamisen kehittäminen
Arkkipiispan kanslian henkilökunta osallistuu johtamisen koulutuksiin sekä kukin oman alansa verkostoihin ja kehittämispäiviin mahdollisuuksien mukaan. APK:n henkilökunta päivittää omaa osaamistaan jatkuvasti alansa uudella tiedolla ja osaamisella.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Arkkipiispan kanslia	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	**-390 788**	**-400 000**	**-420 000**	**0**	**-420 000**		
Henkilöstökulut	-346 591	-352 300	-357 800		-357 800		
Palkat ja palkkiot	-268 507	-269 100	-273 100		-273 100		
Henkilösivukulut	-79 318	-83 200	-84 700		-84 700		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 234						
Palvelujen ostot	-38 149	-40 450	-53 020		-53 020		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 034						
Aineet ja tarvikkeet	-4 763	-6 300	-7 100		-7 100		
Muut toimintakulut	-252	-950	-2 080		-2 080		
TOIMINTAKATE	**-390 788**	**-400 000**	**-420 000**	**0**	**-420 000**		

2.1.18. Kirkolliskokous

Johdanto

Kirkolliskokous on kirkon ylin päätöksentekoelin, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, toukokuussa ja marraskuussa. Kirkolliskokouksen valiokunnat valmistelevat käsiteltävät asiat täysistunnon päätettäväksi. Kirkolliskokouksen työtä ohjeistaan ja kehitetään puheenjohtajien neuvoston johdolla. Puheenjohtajiston tehtävänä on johtaa kirkolliskokousta ja suunnitella istuntokauden työskentelyä. Kirkolliskokouksen valmistelevat toimielimet kokoontuvat tarpeen mukaan myös istuntokausien väliaikoina.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma ja talousarvio

Vuosi 2026 on nelivuotiskauden kolmas vuosi ja toinen kokonainen työskentelyvuosi. Vuoden 2025 aikana kirkolliskokous on työskennellyt koko vuoden ajan. Valiokunnilla on ollut runsaasti tehtäviä, mikä on näkynyt valiokuntakokouksien määrässä ja siten myös kustannuksissa. Työskentelytahti ja kustannustaso odotetaan säilyvän samantasoisena kuin vuonna 2025.

Kirkolliskokouksen asiantuntijapalvelut muodostuvat litterointi-, käännös-, tekstitys- ja tilintarkastuskustannuksista ja niiden odotetaan vastaavan nykyistä tasoa. Vuonna 2026 on kirkon hallinnon juhlavuosi ja kirkolliskokouksen 150-vuotisjuhlavuosi, jonka suunnittelu on aloitettu vuonna 2025. Vuoden 2026 kevätistuntokausi tullaan avaamaan Turussa akatemiatalossa pidettävillä avajaisjuhlallisuuksilla, jossa tullaan noudattamaan soveltuvin osin 150 vuotta sitten pidetyn ensimmäisen kirkolliskokouksen avajaiskaavaa. 150-vuotisjuhlallisuuksia varten budjettiin on varattu erikseen juhlajärjestelyille osoitettu määräraha.

Kirkolliskokouksen kanslian henkilöstö

Kirkolliskokouksen kansliaa johtaa kirkolliskokouksen pääsihteeri, joka hoitaa kirkolliskokoustehtäviä osana muuta työnkuvaansa Kirkkohallituksen hallinto-osastolla. Kirkolliskokouksen kansliatehtäviä Kirkkohallituksessa hoitavat myös hallintosihteeri, toimistosihteeri ja kääntäjä osana muuta työnkuvaansa. Lisäksi Kirkkohallituksesta osallistuu muuta henkilöstöä istuntoviikkojen viestintään, striimaamiseen, puheiden nauhoittamiseen, järjestelmätukeen ja puheiden hyväksyttäväksi lähettämiseen. Kirkkohallituksessa virka- tai työsuhteissa olevien henkilöiden lisäksi kirkolliskokouksen valiokunnilla on valiokuntasihteerit ja

kirkolliskokkouksen täysistunnossa on notaari, joka hoitaa samalla tulkin tehtävää. Kirkolliskokoustehtävissä toimivien valiokuntasihteereiden ja notaari/tulkin henkilöstökulut on sisällytetty kirkolliskokouksen vuoden 2025 talousarvioon.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-811 910	-880 300	-902 200	0	-902 200		
Henkilöstökulut	-392 286	-462 000	-470 000		-470 000		
Palkat ja palkkiot	-361 847	-428 000	-470 000		-470 000		
Henkilösivukulut	-30 439	-34 000					
Palvelujen ostot	-416 569	-416 905	-430 700		-430 700		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 470						
Aineet ja tarvikkeet	-1 584	-1 395	-1 500		-1 500		
TOIMINTAKATE	**-811 910**	**-880 300**	**-902 200**	**0**	**-902 200**		

2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään ympärivuotisesti n. 20 maassa ja kausiluonteisesti noin 20 maassa. Kirkkohallituksen ja Suomen Merimieskirkko ry:n vuonna 2020 solmiman yhteistyösopimuksen mukaisesti Kirkkohallituksen avustukset eri maihin on kanavoitu vuodesta 2025 alkaen Suomen Merimieskirkon kautta. Suomen Merimieskirkko on vastannut toiminnan operatiivisesta johtamisesta ja koordinoinnista vuodesta 2025 alkaen.

Kirkkohallituksen ja Suomen Merimieskirkon välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti kirkkohallituksen täysistunto linjaa kolmenvuoden välein, missä maissa ja millä resursseilla Kirkkohallitus tukee ulkosuomalaistyötä. Edellinen linjauspäätös tehtiin joulukuussa 2023 koskien vuosia 2024–2026. Alla olevassa talousarvioon liittyvässä taulukossa on esitetty kokonaisavustuksen jakautuminen erikohteisiin. Kokonaisuudessa on otettu huomioon talousarvion kehykseen liittyvä valmisteluohje ja avustus on kohdistettu eri kohteissa tunnistettujen tarpeiden mukaisesti. Suomen Merimieskirkko raportoi Kirkkohallitukselle avustusten jakamisen toteutumisesta vuosittain huhtikuussa.

Kohde	TA 2026
Saksa	110 000
Tanska	46 000
Itävalta	38 000
Sveitsi	91 000
USA	310 000
Kanada	20 000
Australia	40 000
Espanja (ml. Kanarian saaret)	443 000
Ranska	111 000
Venäjä	2 000
Italia	3 500
Viro	115 000
Muut maat, uudet projektit	155 000
Kreikka	6 000
Kaakkois-Aasia	6 000
Turkki, Kypros	35 000
Ulkosuomalaisten rippikoulu	64 000
Kausityön it-kulut	11 000
Yhteensä	**1 606 500**

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**54 423**	**45 000**	**45 000**	**0**	**45 000**		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	52 362	45 000	45 000		45 000		
Muut toimintatuotot	2 061						
Toimintakulut	**-1 494 335**	**-1 576 500**	**-1 606 500**	**0**	**-1 606 500**		
Henkilöstökulut	-85 024						
Palkat ja palkkiot	-66 800						
Henkilösivukulut	-19 463						
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 239						
Palvelujen ostot	-36 900						
Vuokrakulut	-1 326						
Aineet ja tarvikkeet	-425						
Annetut avustukset	-1 362 396	-1 576 500	-1 606 500		-1 606 500		
Muut toimintakulut	-8 264						
TOIMINTAKATE	**-1 439 912**	**-1 531 500**	**-1 561 500**	**0**	**-1 561 500**		

2.1.20. Kirkkohallituksen muutoshanke

Kirkon keskusrahaston rahoittaman toiminnan ja talouden kehittämis- ja sopeuttamisselvityksen perusteella kirkkohallitus perusti syyskuussa 2024 Kirkkohallituksen muutoshankeen. Muutoshankkeen tavoitteena on, että Kirkon keskusrahaston talous sopeutuu kerralla niin, että sen toimintaa voidaan johtaa ja kehittää kirkon toimijoiden tarpeen mukaisesti ilman jatkuvaa sopeutustarvetta. Tavoitteena on kolmen miljoonan euron säästö, mikä henkilötyövuosiksi muutettuna merkitsisi 35–40 henkilön vähennystä Kirkkohallituksen henkilöstöön. Kirkkohallituksen muutoshanke jatkuu vuoden 2026 loppuun saakka.

Meneillään olevat tuta-neuvottelut päättyvät 15.1.2026. Muutoshankkeen puitteissa tehtävät irtisanomiset toteutetaan tammikuun 2026 loppuun mennessä. Vuosi 2026 on siirtymäaikaa, jolloin henkilöstö sijoitetaan uuteen organisaatioon. Uusi organisaatio aloittaa toimintansa 1.1.2027.

Muutoshankkeen palvelujen ostojen kulut koostuvat pääasiallisesti henkilöstön tuen toimintasuunnitelman sekä lakisääteisen työllistämistä edistävän muutosturvan kustannuksista. Henkilöstön tuen toimintasuunnitelma pitää sisällään psykologista tukea henkilöstölle, esihenkilöille sekä työyksiköille, johtamisen tukea johtoryhmän konsultoinnin, muutosneuvotteluprosessin konsultoinnin, esihenkilöiden yksilöcoachingin sekä esihenkilövalmennusten muodossa sekä muutoksen tukea työpajamuotoisena valmennuksena esihenkilöille ja työntekijöille. Lisäksi kokonaisuuteen sisältyy uravalmennuspalvelut irtisanotuille. Tämän kokonaisuuden kustannukseksi on arvioitu 474 000 euroa. Lisäksi muutoshankkeelle on budjetoitu lisävaroja henkilöstökuluihin ja yllättäviin menoihin siten, että muutoshankkeen kokonaisbudjetti vuodelle 2026 on 500 000 euroa. Kirkon palvelukeskuksen eriyttämisen valmistelu muusta Kirkkohallituksen toiminnasta omaksi taseyksikökseen jatkuu.

Talousarvio 2026 ensimmäinen muutos

Muut yhteiset tarpeet, muutoshanke	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-123 981	-100 000	-500 000	0	-500 000		
Henkilöstökulut			-8 497		-8 497		
Palkat ja palkkiot			-6 486		-6 486		
Henkilösivukulut			-2 011		-2 011		
Palvelujen ostot	-123 981	-100 000	-491 503		-491 503		
TOIMINTAKATE	**-123 981**	**-100 000**	**-500 000**	**0**	**-500 000**		

2.1.21. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat

Tässä talousarvion menokohdassa esitetään Eteläranta 8:n ja Järvenpäässä sijaitsevan koulutuskeskuksen toimitiloihin liittyvät tuotot ja kulut. Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon. Tietohallintoyksikön Seinäjoen toimipisteen toimitiloihin liittyvät kulut sisältyvät tietohallintoyksikön talousarvioon.

Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen talousarvioluvut voivat poiketa talousarvion toteumasta huomattavastikin sellaisten kiinteistöjen osalta, joissa keskusrahasto omistaa kiinteistön osakkeet, mutta kiinteistöyhtiö omistaa varsinaisen rakennuksen. Tällainen omistuspohja on esimerkiksi Eteläranta 8:ssa. Huomattava ero arvion ja toteuman välillä johtuu yleensä siitä, että talousarviota laadittaessa ei ole varmaa tietoa siitä tekeekö kiinteistöyhtiön hallitus päätöksen esimerkiksi peruskorjausta varten kerättyjen vastikkeiden rahastoinnista.

Rahastoinnin edellytyksenä on, että kiinteistöyhtiö voi aktivoida investoinnin ja myös se, että päätös rahastoinnista on tehty yhtiökokouksessa. Jos vastikkeet rahastoidaan, niin keskusrahaston on kirjattava maksamansa vastikkeet lisäämään osakkeiden hankintamenoa, vaikka nämä olisikin arvioitu vuosikuluiksi.

Eteläranta 8, Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjä sekä Kirkon keskusrahaston omistamia asunto-osakkeita koskevat omistajapolitiikan linjaukset

Kirkkohallituksen täysistunto hyväksyi 28.5.2025 /§ 69 Eteläranta 8:n ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjä sekä Kirkon keskusrahaston omistamia asunto-osakkeita koskevat omistajapoliittiset linjaukset.

Eteläranta 8:n kiinteistöstä yhden kolmasosan omistaa Kirkon eläkerahasto ja kaksi kolmasosaa Kirkon keskusrahasto. Kirkon koulutuskeskuksen osalta laadittiin ainoastaan kiinteistötaloudellinen selvitys koulutuskeskuksen kiinteistöstä. Asunto-osakkeiden osalta keskusrahastolla on voimassa oleva asuntostrategia vuoteen 2027. Asunto-osakkeita on 47. Asunnoista 11 on vuokrattu Kirkkohallituksen työntekijöille.

Eteläranta 8:n kiinteistön myyntiä ei pidetty suositeltavana nykyisessä markkinatilanteessa. Kirkkohallituksen täysistunto päätti, että Eteläranta 8:n kiinteistöä koskevat päätökset tehdään 2020-luvun loppuun mennessä. Alueen kehittymisestä on odotettavissa arvonnousua noin 5–7 vuoden kuluttua. Kiinteistön tilankäyttöä päätettiin optimoida jo vuoden 2025 aikana siten, että 7. ja 9. kerros annetaan kokonaisuudessaan ulosvuokrattaviksi.

Koulutuskeskuksen osalta tarkasteltiin kolmea eri skenaariota: myynti, myynti ja jääminen vuokralle sekä omistus tarvittavine korjauksineen. Koulutuskeskuksen kiinteistö sijaitsee vuokratontilla. Koulutuskeskuksen kiinteistöstä päätettiin luopua vuoteen 2030 mennessä. Kirkon henkilöstökoulutuksen tarpeista ja tilaratkaisuista päätettiin laatia erillinen selvitys vuosina 2025–2027.

Asunto-osakkeiden osalta päätettiin luopua merkittävästä osasta Kirkon keskusrahaston omistamista asunto-osakkeista markkinatilanteen kohennuttua. Ensisijaisesti luovutaan muille kuin Kirkkohallituksen työntekijöille vuokratuista asunto-osakkeista.

Kirkon keskusrahaston omistamat ja vuokraamat Kirkkohallituksen käytössä olevat toimitilat

Kirkkohallituksen toimitilat		
Omassa omistuksessa olevat tilat	**Rakennusvuosi**	**Koko (m^2)**
Eteläranta 8 (omistus: Kirkon keskusrahasto 67 %, Kirkon eläkerahasto 33 %), Helsinki	1955	4 556
Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	1989	3 964
Vuokratut tilat	**Vuokranantaja**	**Koko (m^2)**
Tietohallintoyksikön toimipiste, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	80,7
Kirkon palvelukeskus, Oulu *	Technopolis Oyj	850

*) Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon.

Kolmas muutos

Kirkon koulutuskeskus on valmistunut vuonna 1991. Rakennuksen lämmitys- ja vesilinjoissa on ollut vuotoja talven ja kevään 2026 aikana ja korjausurakka on välttämätön. Korjausurakka sisältää Järvenpäässä sijaitsevan Kirkon koulutuskeskuksen maahan asennettujen lämmitys- ja vesilinjojen uusimisen A- ja B-rakennusten välillä sekä B- ja C-rakennusten välillä ja muut niihin liittyvät työt sekä päätoteuttajan ja -urakoitsijan velvoitteet. Urakan kustannusarvio on 0,2 milj. euroa. Kirkolliskokous myönsi 3. talousarviomuutoksessa esitetyn määrärahatarpeen.

Talousarvio 2026 ensimmäinen ja kolmas muutos

Kiinteistöt yhteensä	TP 2024	TA 2025 yhteensä	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**114 122**	**114 000,00**	**113 000**		**113 000**		
Vuokratuotot	113 687	113 000,00	113 000		113 000		
Muut toimintatuotot	354	1 000,00					
Sisäiset tuotot	80						
Toimintakulut	**-508 513**	**-491 500,00**	**-506 700**	**-200 000**	**-706 700**		
Palvelujen ostot	-305 982	-306 000,00	-324 000	-200 000	-524 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-70	-13 800,00					
Vuokrakulut	-7 121	-128 200,00	-8 000		-8 000		
Aineet ja tarvikkeet	-152 472		-131 200		-131 200		
Muut toimintakulut	-42 869	-43 500,00	-43 500		-43 500		
TOIMINTAKATE	**-394 392**	**-377 500,00**	**-393 700**	**-200 000**	**-593 700**		

Eteläranta 8	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	2 124	1 000		0			
Vuokratuotot	1 690						
Muut toimintatuotot	354	1 000					
Sisäiset tuotot	80						
Toimintakulut	-117 932	-110 700	-121 500	0	-121 500		
Palvelujen ostot	-101 848	-105 000	-115 000		-115 000		
Aineet ja tarvikkeet	-14 664	-4 200	-5 000		-5 000		
Muut toimintakulut	-1 420	-1 500	-1 500		-1 500		
TOIMINTAKATE	**-115 808**	**-109 700**	**-121 500**	**0**	**-121 500**		

Koulutuskeskus, Järvenpää	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 muutokset	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**111 998**	**113 000**	**113 000**		**113 000**		
Vuokratuotot	111 998	113 000	113 000		113 000		
Toimintakulut	**-390 148**	**-380 800**	**-385 200**	**-200 000**	**-585 200**		
Palvelujen ostot	-203 761	-201 000	-209 000	-200 000	-409 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-70		-8 000		-8 000		
Vuokrakulut	-7 121	-13 800	-126 200		-126 200		
Aineet ja tarvikkeet	-137 808	-124 000					
Muut toimintakulut	-41 388	-42 000	-42 000		-42 000		
TOIMINTAKATE	**-278 150**	**-267 800**	**-272 200**	**-200 000**	**-472 200**		

Eteläranta 8, rahoitustuotot ja kulut sekä käyttötalousosa

Taulukon yläosassa (päättyen vuosikateriville) on esitetty kirkon toimitiloista maksetut vastikkeet ja saadut vuokratulot. Jos toimitilaan kohdistuu suurempia peruskorjausmenoja, niin näitä ei käsitellä investointiosassa, sillä Kirkkohallitus ei omista kiinteistöä, vaan Kirkkohallituksella on hallintaoikeus kiinteistöön Kirkkohallituksen omistamien osakkeiden perusteella.

Taulukon alaosassa (päättyen toimintakateriville) on esitetty toimitilan käyttötalouden juoksevat menot.

Eteläranta 8	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Rahoitustuotot- ja kulut	-425 633	-423 000	-470 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	97 308	97 000	120 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-465 385	-445 000	-530 000		
Muut rahoituskulut	-57 557	-75 000	-60 000		
VUOSIKATE	**-425 633**	**-423 000**	**-470 000**		
Toimintatuotot	2 124	1 000			
Vuokratuotot	1 690				
Muut toimintatuotot	354	1 000			
Sisäiset tuotot	80				
Toimintakulut	-117 932	-110 700	-121 500		
Palvelujen ostot	-101 848	-105 000	-115 000		
Aineet ja tarvikkeet	-14 664	-4 200	-5 000		
Muut toimintakulut	-1 420	-1 500	-1 500		
TOIMINTAKATE	**-115 808**	**-109 700**	**-121 500**		

2.2. Hiippakunnat

2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvioesitys vuodelle 2026 on yhteensä 14 297 630 euroa, joka sisältää hiippakuntien toimintatuotot ja -kulut sekä tuomiokapituleiden käytössä olevien toimitilojen toimintakulut. Omistajan toimitiloihin liittyvät kulut siirretään tuomiokapitulien toimitilat -kustannuspaikalta hiippakuntien toimitilojen kustannuspaikoille kuluseurannan järkevöittämiseksi. Tuomiokapituleiden yhteiset kulut ovat 208 300 euroa.

Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustasoksi kirkolliskokous on määritellyt toimintakatteen hiippakunnittain pl. toimitiloihin ja muihin yhteisiin toimintoihin liittyvät kulut. Hiippakuntien talousarviot esitetään siten, että erikseen on esitetty hiippakunnan toimintatuotot ja -kulut ja hiippakunnan toimitilabudjetti.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 429 482	829 250	1 370 240		
Korvaukset		45 000	43 000		
Maksutuotot	468 327	375 800	517 200		
Vuokratuotot	120 111	105 500	107 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	95 438	90 000	95 000		
Tuet ja avustukset	35 794	112 550	33 900		
Muut toimintatuotot	575 604	47 400	469 400		
Sisäiset tuotot	134 209	53 000	104 240		
Toimintakulut	-14 469 838	-14 745 050	-15 667 870		
Henkilöstökulut	-9 907 426	-10 468 836	-10 668 024		
Palkat ja palkkiot	-7 759 900	-8 073 584	-8 168 054		
Henkilösivukulut	-2 190 246	-2 400 252	-2 505 970		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	42 720	5 000	6 000		
Palvelujen ostot	-2 967 134	-2 610 587	-3 226 630		
Palvelun ostot - sisäiset	-44 734	-23 000	-23 000		
Vuokrakulut	-965 508	-966 100	-1 024 200		
Sisäiset vuokrakulut	-80				
Aineet ja tarvikkeet	-365 854	-402 000	-442 150		
Annetut avustukset	-214 852	-244 600	-236 000		
Muut toimintakulut	-4 250	-29 927	-47 866		
TOIMINTAKATE	**-13 040 356**	**-13 915 800**	**-14 297 630**	**-14 665 700**	**-15 179 300**

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvio 2026, hiippakunnat yhteensä

	Hiippakunnallinen toiminta yhteensä	Turun arkkihiippakunta	Tampereen hiippakunta	Oulun hiippakunta	Mikkelin hiippakunta	Porvoon hiippakunta	Kuopion hiippakunta	Lapuan hiippakunta	Helsingin hiippakunta	Espoon hiippakunta	Tuomiokapitulien yhteiset
Toimintatuotot	1 370 240	170 500	53 500	39 000	98 140	237 300	82 900	521 000	118 400	49 500	
Korvaukset	43 000	43 000									
Maksutuotot	517 200	35 000	30 000	15 500	42 500	188 800	45 400	90 000	35 000	35 000	
Vuokratuotot	107 500	15 500	17 000			21 000	21 000	6 000	27 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	95 000	20 000	5 000	15 000		14 000	14 000		15 000	12 000	
Tuet ja avustukset	33 900	4 000	1 500	4 500	4 000	12 500	2 500		2 400	2 500	
Muut toimintatuotot	469 400			4 000	400	1 000		425 000	39 000		
Sisäiset tuotot	104 240	53 000			51 240						
Toimintakulut	-15 667 870	-2 173 800	-1 337 700	-1 907 500	-1 621 140	-1 802 000	-1 464 700	-2 015 000	-1 734 680	-1 403 050	-208 300
Henkilöstökulut	-10 668 024	-1 605 700	-1 024 794	-1 360 800	-1 289 590	-1 216 300	-1 079 700	-1 145 000	-977 300	-968 840	
Palkat ja palkkiot	-8 168 054	-1 189 700	-793 844	-1 059 070	-985 000	-928 300	-828 600	-874 000	-769 300	-740 240	
Henkilösivukulut	-2 505 970	-420 000	-230 950	-301 730	-304 590	-288 000	-251 100	-271 000	-210 000	-228 600	
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 000	4 000		0					2 000		
Palvelujen ostot	-3 226 630	-324 600	-213 600	-469 700	-224 600	-357 800	-249 600	-670 000	-343 180	-185 250	-188 300
Palvelun ostot - sisäiset	-23 000					-3 000					-20 000
Vuokrakulut	-1 024 200	-133 000	-31 000		-46 400	-95 000	-79 800	-100 000	-350 000	-189 000	
Aineet ja tarvikkeet	-442 150	-80 000	-33 500	-65 500	-36 050	-79 700	-29 300	-50 000	-30 800	-37 300	
Annetut avustukset	-236 000	-17 500	-31 000		-22 000	-47 000	-23 000	-40 000	-33 000	-22 500	
Muut toimintakulut	-47 866	-13 000	-3 806	-11 500	-2 500	-3 200	-3 300	-10 000	-400	-160	
TOIMINTAKATE	**-14 297 630**	**-2 003 300**	**-1 284 200**	**-1 868 500**	**-1 523 000**	**-1 564 700**	**-1 381 800**	**-1 494 000**	**-1 616 280**	**-1 353 550**	**-208 300**

2.2.2. Turun arkkihiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on toiminut Jumalan palvelijoiden palvelijana jo vuodesta 1276. Tuomiokapitulilla on toimintalinjaus (strategia) vuosille 2022—2026. Sitä laadittaessa on huomioitu myös Kirkkohallituksen Ovet auki -strategia.

Tuomiokapitulin visio on olla uudistuvan seurakuntaelämän suunnannäyttäjä vuonna 2026. Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli täyttää tänä vuonna 750 vuotta. Tätä juhlitaan koko kirkon juhlana teemalla “Sydämen sivistystä 750 vuotta.”

Tuomiokapitulin toiminta on osa piispan ja arkkipiispan viranhoitoa. Tuomiokapitulin kollegio hoitaa yhdessä piispojen kanssa hiippakunnan hallintoa sekä edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa. Hiippakunnassa toimii yhdenvertaisuutta, ympäristötyötä ja kulttuuriperintötyötä edistävät työryhmät.

Arkkihiippakuntaan kuuluu 46 seurakuntaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien/hyvinvointialueiden alueella. Vuoden 2024 lopussa kirkkoon kuului 442 270 jäsentä eli 65,4 % hiippakunnan alueen väestöstä.

Turun arkkihiippakunnassa on kaksi piispaa: arkkihiippakunnan piispa Mari Leppänen ja arkkipiispa Tapio Luoma. Seurakunnista muodostuu viisi rovastikuntaa: Turun, Paimion, Nousiaisten, Ala-Satakunnan ja Porin rovastikunnat. Arkkihiippakunnan piispan vastuulle kuuluvat Porin, Ala-Satakunnan, Nousiaisten ja Paimion rovastikuntien seurakunnat (37). Arkkipiispan vastuulla ovat Turun Tuomiorovastikunnan suomenkieliset seurakunnat (9).

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Kirkon tutkimus ja koulutus on nelivuotiskertomuksessaan (2020–2023) analysoinut yhteiskunnallisia ja kirkollisia muutoksia Suomessa ja arvioinut myös lähitulevaisuuden kehitystä. Maapallonlaajuisesti tarkasteltuna uskontojen kannattajamäärät kasvavat, mutta Länsi-Euroopalle tyypilliseen tapaan Suomessa jumalausko, kirkon oppiin sitoutuminen ja perinteiset uskonnonharjoittamisen muodot ovat jatkaneet ohenemistaan. Tämä kehityskulku on jatkunut pitkään. Ollaan lähellä tilannetta, jossa uskonnollinen usko alkaa olla epätyypillistä ja uskonnottomuus normaalia. Naiset ovat avoimempia uskonnollisuudelle kuin miehet, mutta

nimenomaan nuoremmissa ikäryhmissä naiset ovat loitontuneet kristinuskosta, kun taas miehet ovat lähentyneet kristinuskoa.

Kirkon nelivuotiskertomuksessa tunnistetut haasteet näkyvät myös arkkihiippakunnassa.

Kirkon pysyvä haaste on toimia niin, että kirkko ja sen sanoma puhuttelee ja on merkityksellinen mahdollisimman laajoille kansalaispiireille. Kun ihmiset vieraantuvat perinteisistä uskonnonharjoittamisen muodoista, niiden rinnalle on kehiteltävä kristinuskon perinteestä ammentavia toimintatapoja, jotka vastaavat uskonnon, hengellisyyden ja merkityksen kaipuuseen tänä aikana.

Epävakaan turvallisuustilanteen, ilmastokriisin ja eriarvoistumisen myötä ihmiset kaipaavat elämäänsä turvaa ja etsivät paikkaa, jossa yhdessä toisten kanssa toimia paremman maailman puolesta. Avainasemassa näyttäisivät olevan kristinuskon traditiosta ammentavat, kokonaisvaltaista hengellisyyttä korostavat toimintatavat. Laaja yksimielisyys vallitsee myös siitä, että kirkon tulee toimia heikompiosaisten hyväksi ja tarjota lapsille ja nuorille kestäviä elämänarvoja.

Turvallisuustilanne pysyy epävakaana ainakin lähivuodet. Tämä korostaa kirkollisten organisaatioiden tarvetta varautua yhteiskunnan häiriötiloihin (esim. laajat ja pitkäkestoiset sähkökatkot ja laajamittainen maahanmuutto). Yhteiskunnan turvallisuusstrategia 2025 korostaa henkisen kriisinkestävyyden merkitystä. Sen ylläpitämisessä luterilaisella kirkolla ja muilla uskonnollisilla yhteisöillä on merkittävä tehtävä.

Uskonnonvapaustilanne on kansainvälisesti heikentynyt. Kirkon on pyrittävä vaikuttamaan siihen, ettei uskonnonvapaus Suomessa kapene ja että uskonnolliset vähemmistöt eivät tule syrjityksi. Enemmistökirkkona luterilaisella kirkolla on tässä erityinen vastuu.

Turun arkkihiippakunnan seurakunnissa näkyy voimakas väestörakenteen muutos ja alueiden eriytyminen. Jotta kirkon laadukas toiminta olisi mahdollista kaikkialla, tarvitaan kestäviä seurakuntarakenteita. Toiminnan tulee tapahtua pienissä, ihmisiä lähellä olevissa yksiköissä. Hallinto, talous ja tukipalvelut voidaan hoitaa keskitetysti suuremmissa yksiköissä. Osaavan työvoiman saanti kirkon palvelukseen edellyttää erityistoimia. Kirkkohallituksen tehtäviin ja organisaatioon liittyvä muutoshanke vaikuttanee jossain määrin myös tuomiokapitulien tehtäviin.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Tuomiokapitulin varsinaisen toiminnan talouskehys on viime vuodet reaalisesti supistunut, mikä on vaikeuttanut toiminnan järjestämistä. Heikkenevän taloustilanteen takia arkkihiippakunnan tuomiokapituli päätti alkuvuodesta 2025 jättää toistaiseksi täyttämättä viestintä- ja koulutussihteerin kokoaikaisen viran.

Arkkihiippakunnan piispa johtaa tuomiokapitulin toimintaa. Hänen lisäkseen tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat arkkipiispa ja 10 vakituista työntekijää. Tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat myös kirkon yhteisesti sovitun työnjaon mukaisesti Satakunnan vankilan (Säkylä ja Köyliö) vankiladiakoni sekä viittomakielisestä työstä ja yhdenvertaisuusasioista vastaava viittomakielisen työn pappi. Pyhiinvaellusprojektin rahoituskausi päättyy vuoden 2025 loppuun, mutta alustavasti on jo sovittu nykyisten kirkollisten ja kirkon ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa rahoituksen jatkamisesta 3—5 vuodeksi, niin että vuonna 2026 pyhiinvaellushankkeessa työskentelee yksi kokoaikainen henkilö. Lisäksi valtakunnallisessa ja koko kirkkoa koskevassa Sydämen sivistystä 750 vuotta -hankkeessa työskentelee yksi määräaikaisessa työsuhteessa oleva henkilö, jonka toimipiste on Turun arkkihiippakunnan tuomiokapitulissa. Kokonaishenkilöstömäärä vuonna 2026 on 15.

Tuomiokapitulin työtä tehdään tiimeissä, jotka ovat piispan kanslia, hallinto, kehittäminen ja viestintä.

Arkkipiispan viranhoidon tukena on lisäksi arkkipiispan kanslian henkilökunta, joka kuuluu Kirkkohallituksen henkilöstöön.

Arkkihiippakunnan ja Tampereen hiippakunnan välisellä sopimuksella yhden hiippakuntasihteerin (seurakuntien talous- ja rakennemuutosasiat) työpanosta ja kuluja on kohdennettu 40 % osuudella Tampereen hiippakunnalle. Tämä järjestely on ollut voimassa 1.8.2023—31.12.2025. Näillä näkymin sopimus jatkuu ainakin vuoden 2026 loppuun saakka.

Henkilöstön tehtävänkuvia arvioidaan ja tarkistetaan tuomiokapitulin strategian, tuomiokapitulin talouskehyksen ja sisäisen toiminnan sekä seurakuntien tarpeiden mukaisesti.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Tuomiokapitulilla on kirkkolaista ja -järjestyksestä johtuva laaja-alainen perustehtävä hiippakunnan seurakuntien ohjaamisessa, tukemisessa ja valvonnassa sekä vaikuttamistyössä ja yhteydenpidossa hiippakunnan alueen viranomaisiin ja yhteistyöverkostoihin. Tuomiokapituli

pyrkii hoitamaan perustehtäväänsä laadukkaasti ja tehokkaasti vähenevistä resursseista huolimatta.

Vuonna 2026 Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli täyttää 750 vuotta. Tähän liittyen arkkihiippakunnan tuomiokapituli ja Kirkkohallitus toteuttavat yhdessä kirkolliskokouksen rahoittaman valtakunnallisen ja koko kirkkoa koskevan hankkeen **Sydämen sivistystä 750 vuotta**. Hankkeessa tehdään näkyväksi kirkon merkitystä toivon ja merkityksen antajana sekä sivistyksen, koulutuksen ja hallinnon toimijana suomalaisessa yhteiskunnassa.

Juhlavuoden tavoitteet ja toteutus nousevat tuomiokapitulin strategian painopisteestä ”Rohkea vaikuttamistyö.” Myös tuomiokapitulin tiimien toimintasuunnittelussa painottuu Rohkea vaikuttamistyö -painopiste. Vuonna 2026 käynnistetään tuomiokapitulin uuden strategian laatiminen.

Tuomiokapitulin taloutta seurataan kuukausittain. Henkilöstökulut muodostavat noin 90 % tuomiokapitulin käyttömenoista, joten toimintamääräraha on niukka. Toimintamäärärahoista merkittävä osa puolestaan kuluu arkkihiippakunnassa matkakustannuksiin. Vaikka noin puolet kohtaamisista tapahtuu etäyhteydellä, myös lähitapaamisia tarvitaan. Koska Turun ulkopuolella julkinen liikenne on vähäistä tai peräti olematonta, matkoihin joudutaan käyttämään yleensä omaa autoa, tosin kimppakyytejä mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen. Näin ollen matkakustannusten jälkeen jäävän toimintamäärärahan käyttökohteita joudutaan harkitsemaan hyvin tarkasti.

Painopiste (menestystekijä)	Tavoitteet 2026	Toimenpiteet 2026	Mittarit / arviointikriteerit
Rohkea vaikuttamistyö	Tuomiokapituli ja seurakunnat vaikuttavat ja vaikuttuvat alueellisissa verkostoissa. Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti	Toteutetaan yhdessä Kirkkohallituksen ja yhteistyökumppanien kanssa Sydämen sivistystä 750-juhlavuoden hankkeeseen kuuluvat 1) Kansalliset dialogit (yhteistyökumppani valtiovarainministeriö) 2) Lukuviikko (yhteistyökumppani Lukukeskus) 3) Taidetestaus (yhteistyökumppani Taidetestaajat) Lisäksi tuomiokapituli tuottaa 4) Tuomiokapitulin historiateoksen 1276–2018 ja 5) Arkkihiippakunnan alueelliset juhlavuoden tapahtumat	Osaprojektien toteutuminen. Juhlavuoden medianäkyvyys.

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?
Kirkon asema yhteiskunnallisena keskustelijana vahvistuu. Kirkollisten toimijoiden rooli ja merkitys tärkeänä yhteiskunnan vakautta ja eheyttä rakentavana toimijana tunnistetaan ja tunnustetaan entistä paremmin.
Vaikutuksia voidaan arvioida seuraamalla kirkon lainsäädännöllisen aseman sekä kirkon ja valtion suhteiden kehittymistä ja siihen liittyvää keskustelua, arvioimalla kirkollisten toimijoiden näkyvyyttä, osallistumista ja kokemuksia erilaisissa yhteiskunnallisissa verkostoissa toimimisesta.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?
Arkkihiippakunnan tuomiokapitulin henkilöstöllä on erittäin hyvät valmiudet tavoitteiden toteuttamiseen

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	54 363	54 500	54 000		
Maksutuotot	39 715	35 000	35 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 838	16 000	15 000		
Tuet ja avustukset	4 730	3 500	4 000		
Muut toimintatuotot	80				
Toimintakulut	-1 709 685	-1 728 100	-1 794 200		
Henkilöstökulut	-1 433 363	-1 533 500	-1 529 500		
Palkat ja palkkiot	-1 132 656	-1 192 500	-1 133 500		
Henkilösivukulut	-323 965	-344 000	-400 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	23 258	3 000	4 000		
Palvelujen ostot	-211 273	-164 000	-211 200		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 083				
Vuokrakulut	-2 065				
Aineet ja tarvikkeet	-30 793	-13 100	-36 000		
Annetut avustukset	-27 555	-17 500	-17 500		
Muut toimintakulut	-553				
TOIMINTAKATE	**-1 655 323**	**-1 673 600**	**-1 740 200**	**-1 801 100**	**-1 864 100**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	16 515	15 500	15 500		
Vuokratuotot	16 515	15 500	15 500		
Toimintakulut	-289 693	-260 500	-276 900		
Palvelujen ostot	-102 039	-83 500	-86 900		
Vuokrakulut	-130 813	-129 500	-133 000		
Aineet ja tarvikkeet	-44 433	-47 500	-44 000		
Muut toimintakulut	-12 408		-13 000		
TOIMINTAKATE	**-273 178**	**-245 000**	**-261 400**	**-270 500**	**-280 000**

Pyhiinvaellus-hanke	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	136 194	103 000	101 000		
Korvaukset		45 000	43 000		
Maksutuotot	46 600				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	11 594	5 000	5 000		
Muut toimintatuotot	45 000				
Sisäiset tuotot	33 000	53 000	53 000		
Toimintakulut	-122 536	-103 000	-102 700		
Henkilöstökulut	-83 843	-74 043	-76 200		
Palkat ja palkkiot	-64 718	-55 781	-56 200		
Henkilösivukulut	-19 126	-18 262	-20 000		
Palvelujen ostot	-34 684	-28 957	-26 500		
Vuokrakulut	-240				
Aineet ja tarvikkeet	-3 749				
Muut toimintakulut	-20				
TOIMINTAKATE	**13 658**	**0**	**-1 700**	**0**	**0**

2.2.3. Tampereen hiippakunta

Johdanto: Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Tampereen hiippakunta on alueensa seurakuntien kumppani kirkon missiossa. Kumppanuus tarkoittaa yhdessä tekemistä, luotettavuutta ja vuorovaikutusta. Tulevaisuuteen suuntautuminen ja toivo ovat läsnä tuomiokapitulin työssä. Arvona vastuullisuus tarkoittaa kestävien tulevaisuusvalintojen etsimistä ja oppiminen oman tehtävän arviointia ja uudistamista siitä käsin, mikä on kapitulin työn tarkoitus: mahdollistaa seurakuntien työn paras toteutuminen. Vaikuttavuus edellyttää tuomiokapitulin työn suuntautumista tarvelähtöisesti ja kokonaisuuteen kytkeytyen. Tuomiokapituli tarjoaa ohjauksen, kehittämisen, viestinnän, hallinnon ja talouden asiantuntijuutta. Se konkretisoituu johtamisen ja työyhteisöjen tuessa, koulutuksessa, uusien työntekijöiden valmennuksessa, papiston henkilöstöhallinnossa, tulevaisuustyössä ja verkostoihin liittymisessä ja liittämisessä. Työ kytkeytyy piispan hengelliseen johtamiseen hiippakunnassa.

Tampereen tuomiokapitulin työtä tekevät piispan lisäksi lakimiesasessori, notaari ja piispan sihteeri, hiippakuntadekaani ja neljä asiantuntijaa, joiden tehtävät kohdistuvat mm. kirkon mission ja hengellisen ohjauksen sekä yhteiskunnallisen verkostoitumisen alueelle, sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden, hyvinvointialueyhteistyön sekä johtamisen tuen alueelle, nuorten ja lasten osallisuuden sekä konsultoinnin ja viestinnän alueelle. Lisäksi Tampereen hiippakunta ostaa vuonna 2026 talouden asiantuntijapalvelua Turun arkkihiippakunnalta tueksi seurakuntien taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävän tulevaisuuden rakentamiseen.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Katsetta suunnitelmakauteen leimaa maailmantilanteen vakavuus ja yhteiskunnallisen kehityksen huolenaiheet. Kirkko elää tulevatkin vuodet epävarmuuksien ajassa. Kun huolia on sekä henkilökohtaisella että globaalilla tasolla, tarve toivolle ja seurakuntien hengelliselle perustehtävälle on ilmeinen.

Tulevien vuosien työ painottuu tulevaisuuden rakentamiseen jatkona vuonna 2024 alkaneelle tulevaisuusprosessille. Tulevaisuustyön tavoitteena on rakentaa toivoa ja merkitystä tuottavan seurakuntaelämän edellytyksiä vuoteen 2040 asti. Hiippakunnallisten työryhmien ja vuoden 2025 tulevaisuusfoorumissa saatujen virikkeiden pohjalta tulevaisuustyö siirtyy vuonna 2026 alueelliseen ja seurakuntakohtaiseen vaiheeseen sekä esitettyjen aloitteiden (kuten kiinteistöosaamispooli) konkreettiseen toteuttamiseen. Tulevan vuoden painopisteenä on

tulevaisuusvallan laajentaminen niin, että useammat työntekijät, luottamushenkilöt ja verkostokumppanit ja paikkakuntalaiset ovat aktiivisesti mukana rakentamassa ratkaisuja. Verkostoyhteistyön vaaliminen suuntaa kehittämisen näkökulmaa myös hiippakunnan omista prosesseista ulospäin kohti muuta yhteiskuntaa, sillä uhkana on vaativissa prosesseissa käpertyminen sisäänpäin. Samalla kyse on osallisuuden näkökulmasta. Myös vuoden 2026 seurakuntavaalit kannustavat käymään keskusteluja tulevaisuudesta laajasti osallistaen.

Lähimpien vuosien aikana on selvitettävä myös, millaiset rakenteet parhaiten tukevat paikallisen seurakuntaelämän ja hengellisen perustehtävän edellytyksiä hiippakunnan alueella sekä millaisten prosessien kautta tähän on mahdollista päästä.

Tulevaisuuden ja toivon näkökulma ovat läsnä myös tehtävissä, jotka jatkuvat edelliseltä kaudelta.

Edelleen on panostettava siihen, että seurakuntien johtamistehtäviin hakeutuisi riittävästi osaavia henkilöitä. Suunnitelmakaudella uhkana on myös se, ettei hiippakuntaan saada riittävästi uusia vihittäviä pappeja. Tähän etsitään ratkaisuja.

Henkisen huollon verkostojen toimiessa on mahdollisuus panostaa paikkakuntakohtaisiin verkostoihin valmiussuunnittelun tuessa ja tuoda esiin hengellisen perustehtävän merkitystä osana lähiyhteisöjen hyvinvointia. Ympäristödiplomiprosessien lisäksi on mahdollisuus tukea seurakuntien ympäristöryhmiä kestävän tulevaisuuden rakentajina ja teologian tekijöinä. Nuorten osallisuuden varmistamiseksi tuetaan edelleen esimerkiksi laadukkaiden rippikoulujen pitämistä ja vaikuttajanuorten mukaan kutsumista. Tulevina vuosina toteutetaan vahvasti myös hiippakunnallista perustyötä. Suunnitelmakauteen tultaessa hiippakunnan henkilöstöstrategia antaa suuntaa henkilöstön hyvinvointiin ja osaamisen varmistamiseen. Suunnitelmakauden aikana, kun Kirkkohallituksen palvelustrategia on pantu toimeen, on ajankohtaista luoda myös hiippakunnallinen palvelustrategia ja päivittää hiippakunnan strategia muutenkin.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Tuomiokapitulin henkilöstöä on nyt yhdeksän henkeä, joista yksi määräaikainen. Nykyisen kaltainen talouskehitys edellyttää henkilöstömäärän sopeuttamista lähimmän viiden vuoden aikana. Valmisteilla olevalla henkilöstöstrategialla varaudutaan myös eläköitymisiin.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet Tampereen hiippakunnassa

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
1.Luomme aktiivisesti tilaisuuksia rakentaa tulevaisuutta: painotamme tulevaisuusorientaatiota piispantarkastuksissa, koulutuksissa, koolle tulemisissa, luottamushenkilöiden roolissa.	1. Hiippakunnan seurakunnissa työntekijöillä on aktiivinen rooli tulevaisuustyössä ja luottamushenkilöt, nuoret vaikuttajat ja seurakuntalaiset ja paikalliset verkostot on otettu mukaan tulevaisuustyöhön.	Arviointikriteeri: Alueelliset tulevaisuustyöskentelyt on toteutettu ja arvioitu kiitettäviksi. Mittari: Vähintään 50 % työntekijöistä ja luottamushenkilöistä on osallistunut, nuorten mukanaolo.
2. Luomme aktiivisesti tilaisuuksia rakentaa tulevaisuutta.	2. Hiippakunnallinen näkemys tulevaisuuden paikallisyhteisöistä ja niitä tukevista rakenneratkaisuista selkiytyy.	Mittari: Käynnistyneet prosessit. Arviointikriteeri: Liitosseurakuntien paikallisyhteisöjen kokemus seurakuntayhteydestä.
3. Kannustamme kirkkotilojen monipuolisempaan käyttöön ja muihin tulevaisuuden kannalta kestäviin kiinteistöratkaisuihin.	3. Kiinteistöosaamista on organisoitu hiippakunnan laajuisesti tarkoituksenmukaisella tavalla.	Mittari: Osaamispooliin ensimmäinen sopimus on tehty.
4. Liitymme kirkon yhteiseen, maailmanlaajaan ja samalla paikalliseen missioon uskon, toivon ja rakkauden asiassa. Liitymme piispan työhön seurakuntien kaitsijana ja yhteiskunnallisena vaikuttajana. Toivo on läsnä puheessamme ja tekemisessämme.	4. Hiippakunnan viestintä vahvistaa entistä systemaattisemmin strategisia painopisteitä kestävästä ja toivon tulevaisuudesta. Seurakuntavierailuilla tuetaan hengellisellä tavalla luottamusta tulevaisuuteen.	Mittari: Pääviestien tunnistettavuus on kohtuullisen hyvällä tasolla: johtamisen päivässä ja hiippakuntafoorumissa yli 50 % tunnistaa pääviestit.
5. Luomme edellytyksiä seurakuntien työlle pitämällä huolta papiston henkilöstöhallinnosta, uusien työntekijöiden valmennuksesta ja tarvittavasta hiippakunnallisesta koulutuksesta.	5. Teologian maisterien polku seurakuntatyöhön helpottuu.	Mittari: Teologian maisterien, jotka eivät ole vihittyjä pappeja, osuus rekrytoiduissa papeissa.

Vaikuttavuuden arviointi
1. Toiveikas tulevaisuus koskee yhä useampia seurakunnissa ja niiden verkostoissa. Mittari: Toivon pulssi - tai muu seurakuntakohtainen kysely verrattuna Kansalaispulssiin. 2. Paikallisyhteisöjen hyvinvointi. Mittari: Kunnan ja muiden verkostojen kokemuksellinen palaute seurakunnan roolista ja vaikutuksista etenkin liitosalueilla. 3. Laadukas ja taloudellinen työ. Mittari: Kiinteistöpoolin sopimus. 4. Luottamuksen ja toivon sanat/teot näkyvät ja kuuluvat seurakunnissa ja yhteiskunnassa. Mittari: Piispantarkastuksen aikaiset palautteet seurakunnan yhteistyökumppaneilta kuten kunnilta. 5. Seurakunnissa vahvistuu uusiutuminen ja houkuttelevuus työpaikkoina. Mittari: Hiippakuntakohtaiset tilastot.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi. Viestintä- ja verkosto-osaaminen. Prosessiosaaminen ja ohjausosaaminen. Talousosaaminen.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	58 444	41 500	36 500		
Maksutuotot	26 992	40 000	30 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 488		5 000		
Tuet ja avustukset		1 500	1 500		
Muut toimintatuotot	29 499				
Sisäiset tuotot	465				
Toimintakulut	-1 142 746	-1 214 600	-1 244 100		
Henkilöstökulut	-1 000 266	-1 008 014	-1 024 794		
Palkat ja palkkiot	-780 655	-784 148	-793 844		
Henkilösivukulut	-207 815	-223 866	-230 950		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-11 797				
Palvelujen ostot	-146 282	-163 000	-173 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-680				
Aineet ja tarvikkeet	-6 149	-8 500	-12 500		
Annetut avustukset	-17 552	-32 000	-31 000		
Muut toimintakulut	28 183	-3 086	-2 806		
TOIMINTAKATE	**-1 084 302**	**-1 173 100**	**-1 207 600**	**-1 249 900**	**-1 293 600**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	16 077	17 000	17 000		
Vuokratuotot	16 077	17 000	17 000		
Toimintakulut	-92 206	-82 500	-93 600		
Palvelujen ostot	-39 307	-33 000	-40 600		
Vuokrakulut	-29 997	-29 000	-31 000		
Aineet ja tarvikkeet	-21 926	-19 500	-21 000		
Muut toimintakulut	-976	-1 000	-1 000		
TOIMINTAKATE	**-76 129**	**-65 500**	**-76 600**	**-79 300**	**-82 100**

2.2.4. Oulun hiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Oulun hiippakunnan ja sen seurakuntien tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Kirkosta eroaminen, muuttoliike ja väestön ikääntyminen vaikuttavat seurakuntien edellytyksiin toimia. Suunnitelmakauden aikana tuomiokapituli etsii yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja ja toimii aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi. Oulun hiippakunnalle tehdään uusi strategia vuoden 2026 aikana. Hiippakunnan strategiatyöskentelyssä liitytään kokonaiskirkon strategiatyöskentelyyn.

Yllättävät ja negatiiviset muutokset toimintaympäristössä kuten Ukrainan sota ja kotitalouksien taloudelliset haasteet ovat lisänneet turvattomuuden tunnetta ihmisten ja perheiden elämässä. Hiippakunta ottaa tämän huomioon toiminnassaan järjestämällä asiaan liittyvää koulutusta ja vahvistamalla viranomaisyhteistyötä.

Olemme aktiivisesti mukana muiden toimijoiden kanssa suunnittelemassa ja valmistelemassa Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta Oulussa 2026. Hiippakunnan ja seurakuntien yhteistyön kehittäminen viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, niin että kirkon toiminta liittyy itsenäisenä osana hyvinvointialueiden ja kuntien palvelukokonaisuuksiin. Oulun hiippakunnan tuomiokapituli edistää Piispainkokouksen antamien Saamelaiset ja kirkko -hankkeeseen liittyvien suositusten toteutumista erityisesti saamen kielen opiskelun tuen mahdollistamiseksi.

Esihenkilöiden osaamista vahvistetaan Kevan kanssa toteutettavalla työhyvinvoinnin esihenkilövalmennuksella. Tämä koulutus on suunnattu kirkkoherroille ja talouspäälliköille. Kirkon koulutuksen kanssa toteutettava Johtajana kirkossa -koulutus on puolestaan tarkoitettu mm. kasvatuksen ja diakonian esihenkilötehtävässä työskenteleville. Kirkkoherramentorointia kehitetään aktiivisesti niin että se antaisi paremman tuen kirkkoherratehtävää hoitavalle. Vapaaehtoistyön kehittämistä varten järjestämme Vapaaehtoistyön johtaminen -koulutuksen

yhteistyössä Kirkkohallituksen kanssa. Muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin vastaamme järjestämällä Kriisit ja selviytyminen -koulutuksen yhteistyössä Mieli ry:n kanssa.

Riskit: Oulun hiippakunta näkee riskeinä mm. seurakuntien talouden heikentymisen ja haastavat muutokset toimintaympäristössä, henkilöstön jaksamisen muutostilanteissa ja työn vaatimusten alla sekä rekrytoinnin haasteellisuuden. Turvattomuuden kokemuksen ja sosiaalisen eriarvoistumisen kasvu haastaa yhteiskuntaa. Haasteena on myös vaalia ja kehittää kunnioittavaa keskustelua seurakunnissa.

Mahdollisuudet: Oulun hiippakunnalla on hyvät suhteet yhteiskunnan muihin toimijoihin ja pohjoismaisiin sisarkirkkoihin. Yhteistyö ja verkostoituminen tuovat mahdollisuuksia. Näemme mahdollisuutena myös hiippakuntamme seurakuntien elinvoimaisen seurakuntaelämän ja vapaaehtoistoiminnan. Verkossa tapahtuva koulutus sopii hyvin alueellisesti laajaan hiippakuntaamme.

Henkilöstömäärän kehitys

Tämänhetkinen henkilöstömäärä Oulun hiippakunnan tuomiokapitulissa on 12 henkilöä, joista erityisviroissa 2 (saamelaistyönsihteeri ja kuurojenpappi), lisäksi ilman viranhaltijaa ovat vankiladiakonin ja yksi hiippakuntasihteerin (musiikki ja jumalanpalveluselämä) virka. Suunnitelmissa on täyttää vankiladiakonin virka vuoden 2025 aikana. Suunnittelukaudella 2026–2028 ei ole nähtävissä muutoksia henkilöstömäärissä.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli haluaa vuonna 2026 erityisesti vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin, lisätä seurakuntien kykyä työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi sekä tukea seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa. Nämä tavoitteet nousevat Oulun hiippakunnan strategiasta. Tuomiokapituli haluaa, että seurakunnissa, joissa on talouteen tai henkilöstöresurssiin liittyviä erityisiä haasteita, aloitetaan rakennekeskustelut.

Hiippakuntien vuoden 2026 talousarviokehyksiin lisättiin kirkolliskokouksen 2024 hyväksymät lisämäärärahat (Oulun hiippakunnalle 14 000 euroa) sekä tehtiin +1,9 % korotus. Oulun hiippakunnalla on siten käytettävissä 1 721 400 euroa, joka on noin 48 000 euroa enemmän kuin vuonna 2025. Vuoden 2025 ja 2026 palkankorotusten takia palkkamäärärahojen korotus vie tästä lisämäärärahasta ison osan.

Keskeisimmät toiminnan tavoitteet vuonna 2026

1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa
   - Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja verkostoitumisessa, sekä etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja, toimimme aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi.
   - Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tukemalla seurakuntia niin että sen työntekijät löytävät yhteistyöhenkilöt hyvinvointialueiden organisaatioissa ja psykososiaalisen tuen koordinoimisesta tule sujuvampaa.
   - Järjestämme hiippakuntavaltuuston-, neuvottelukuntienjäsenille ja tuomiokapitulin henkilöstölle strategiaprosessiin liittyvän työskentelypäivän.
   - Järjestämme Vapaaehtoistoiminnan johtaminen –koulutuksen (5 op) yhteistyössä Kirkkohallituksen kanssa.
   - Toteutamme Kriisit ja selviytyminen –koulutuksen Mieli ry:n kanssa.
   - Tuemme seurakuntia luottamushenkilöiden kouluttamisessa yhteistyössä Step-koulutuksen kanssa. Lisäksi tukeudumme hiippakunnan koulutusmateriaaliin.
   - Tuemme rekrytoinnin kehittämistä mm. hoitamalla suhteita yliopistoihin ja kouluttaviin oppilaitoksiin.
   - Tuemme seurakuntien taloushallinnon työntekijöitä järjestämällä kaksi verkkokoulutuspäivää yhteistyössä Turun arkkihiippakunnan kanssa.
   - Tuomiokapituli toimii uusien työntekijöiden kirkollisen työelämäosaamisen vahvistamiseksi mm. kehittämällä orientoitumiskoulutusta ja sen sisältöjä sekä kiinnittämällä huomiota hengellisen matkakumppanuuden vahvistamiseen.

2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi
   - Järjestämme yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa Johtajana kirkossa -koulutuksen (20 op) Oulussa.
   - Toteutamme Kevan kanssa esihenkilöiden työkykyjohtamisen valmennuksen vuosina 2026–2027.
   - Järjestämme koulutuksia johtajuuteen ja työyhteisön toimivuuteen liittyen: ajankohtaisikkunat ja teemapäivät.
   - Jatkamme ja kehitämme vuonna 2024 alkanutta uusien kirkkoherrojen mentorointia.
   - Kapitulin yhteyshenkilö jatkaa työtä seurakuntien työhyvinvoinnin ja konsultaatiopyyntöjen kysymyksissä.

3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista
   - Järjestämme Oulun hiippakunnan lähetysjuhlat 2026 Raahessa.
   - Olemme mukana järjestämässä Hengellisen elämän foorumia Oulussa 2026.
   - Järjestämme ignatiaatisen retriitin seurakuntien työntekijöille.
   - Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua retriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan.

Oulun hiippakunnan strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa		
Oulun hiippakunnan tuomiokapituli vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin.	-Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja verkostoitumisessa, sekä etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja, toimimme aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi. -Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa tukemalla seurakuntia niin että sen työntekijät löytävät yhteistyöhenkilöt hyvinvointialueiden organisaatioissa ja psykososiaalisen tuesta tulee sujuvampaa. -Toteutamme Kriisit ja selviytyminen –koulutuksen Mieli ry:n kanssa -Järjestämme koulutustilanteita rovastikunnissa ja seurakunnissa. -Järjestämme Johtamisen päivät Oulussa. -Järjestämme Vapaaehtoistyön johtaminen -koulutuksen. -Järjestämme hiippakuntavaltuuston-, neuvottelukuntienjäsenille ja tuomiokapitulin henkilöstölle yhteisen strategiapäivän.	-Itsearviointi -Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. -Osallistujamäärien seuranta. -Piispantarkastuksessa annettujen kehittämistehtävien toteutuminen. -Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen.
2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi		
Oulun hiippakunnan tuomiokapituli tukee seurakuntia työhyvinvoinnin ja johtamisen kysymyksissä.	-Järjestämme yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa Johtajana kirkossa –koulutuksen (20 op) Oulussa. -Toteutamme Kevan kanssa esihenkilöiden työkykyjohtamisen valmennuksen vuosina 2026–2027.	Itsearviointi Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. Osallistujamäärien seuranta. Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen.
3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista		
Oulun hiippakunnan tuomiokapituli tukee seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa.	-Järjestämme hiippakunnan lähetysjuhlat 2026 - Olemme mukana järjestämässä Hengellisen elämän foorumia Oulussa 2026 -Järjestämme ignatiaatisen retriitin seurakuntien työntekijöille.	Itsearviointi Tapahtumien ja osallistujamäärien seuranta Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille.

	-Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden mahdollisuuksia osallistua retriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan.	

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	63 702	39 500	39 000		
Maksutuotot	30 821	16 000	15 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	21 903	15 000	15 000		
Tuet ja avustukset	3 952	4 500	4 500		
Muut toimintatuotot	6 605	4 000	4 000		
Sisäiset tuotot	420				
Toimintakulut	-1 670 933	-1 713 200	-1 760 400		
Henkilöstökulut	-1 235 438	-1 340 900	-1 360 800		
Palkat ja palkkiot	-963 884	-1 036 661	-1 059 070		
Henkilösivukulut	-273 988	-304 239	-301 730		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 434		0		
Palvelujen ostot	-381 007	-343 000	-368 600		
Palvelun ostot - sisäiset	-10 942				
Vuokrakulut	-1 162				
Aineet ja tarvikkeet	-29 921	-27 800	-29 500		
Annetut avustukset	-11 500				
Muut toimintakulut	-963	-1 500	-1 500		
TOIMINTAKATE	**-1 607 231**	**-1 673 700**	**-1 721 400**	**-1 781 600**	**-1 844 000**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	279				
Muut toimintatuotot	279				
Toimintakulut	-112 782	-121 200	-147 100		
Palvelujen ostot	-71 568	-82 200	-101 100		
Vuokrakulut		-1 500			
Aineet ja tarvikkeet	-32 303	-37 500	-36 000		
Muut toimintakulut	-8 910		-10 000		
TOIMINTAKATE	**-112 503**	**-121 200**	**-147 100**	**-152 200**	**-157 600**

2.2.5. Mikkelin hiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Hiippakunnan tehtävänä on piispan johdolla edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnan seurakunnissa. Tämä tapahtuu vahvistamalla seurakuntien toimintaedellytyksiä, verkostoitumista ja ammatillista osaamista.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2026–2028 ovat:

- Polku-toimintamallin jalkauttaminen toiminnan strategisena kokonaisajatteluna, osallisuuden, moniammatillisuuden, jäsenpidon ja viestinnän työkaluna.
- Rekrytoinnin vahvistaminen ja seurakuntien auttaminen näkemään kirkon työ myönteisenä kirkon sisällä, yhteiskunnassa ja eri verkostoissa.
- Monipuolisen osaamisen ottaminen käyttöön; kirkon työ on sen työntekijöiden, työalojen ja seurakuntalaisten yhteistä työtä.
- Seurakuntalaisten osallisuuden ja osallistumisoikeuden vahvistaminen uuden kirkkolain mukaisesti.
- Seurakuntien työntekijöiden ammatillisuuden vahvistaminen.

Hiippakunnan uusi strategia vuosille 2026–2030 on viimeistelyvaiheessa. Se on tarkoitus hyväksyä syksyllä 2025 ja ottaa käyttöön vuoden 2026 alusta. Keskeisiä painopisteitä uudessa strategiassa tulevat olemaan seurakuntien tukeminen, rekrytointien edistäminen sekä valmiuden ja varautumisen korostaminen. Hiippakunta tukee seurakuntia neuvonnan, koulutusten, kehittämishankkeiden ja konsultointien muodossa. Seurakuntia rohkaistaan uusiin avauksiin toiminnassa ja jäsenyyden vahvistamisessa sekä jäsenten hankinnassa. Yhdessä yhteistyötahojensa kanssa hiippakunta järjestää seurakunnille työelämän kehittämishankkeita. Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia solmimaan kumppanuuksia kaupunkien, kuntien, hyvinvointialueiden, paikallisten viranomaisten, yhdistysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

2020-luku on ollut vakavien kriisien aikaa. Maailmanlaajuisen koronapandemian väistyttyä Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa on aiheuttanut paljon ihmishenkien menetystä, mittavia aineellisia vahinkoja sekä yleisen poliittisen ilmapiirin kiristymisen. Valmiussuunnittelun merkitys myös seurakunnissa on korostunut. Mikkelin hiippakunnan sijainti Kaakkois-Suomessa ja osittain maan itärajalla vaikuttaa siihen, että seurakuntien valmiussuunnitelmien

tulee olla ajan tasalle päivitetyt. Tuomiokapituli ohjaa ja tukee seurakuntia tässä työssä. Valmiusasioiden lisäksi seurakuntia kehotetaan kiinnittämään huomiota toimitilojen ja järjestettävien tilaisuuksien kokonaisturvallisuuteen.

Koronavuodet johtivat eristäytymiseen, ja seurakuntien kokoavalla toiminnalla on edelleen ollut monin paikoin vaikeuksia saada osallistujia toimintaan. Suunnitelmakauden keskeisenä tavoitteena voidaan pitää seurakuntien tukemista, kun ne etsivät uusia keinoja ja menetelmiä tavoittaa ihmisiä mukaan toimintaan. Tuomiokapituli keskittyy erityisesti Polku-toimintamallin tunnetuksi tekemiseen seurakunnissa. Tässä työssä tuomiokapitulin asiantuntijoilla on merkittävä rooli. Polkua voidaan monipuolisesti hyödyntää etenkin seurakuntien kasvatustyössä ja jumalanpalveluselämässä. Nuorten aikuisten ja keski-ikäisten etääntyminen seurakunnasta on huolestuttava ilmiö. Paikallisella tasolla on löydettävä vetovoima- ja pitovoimatekijöitä. Näitä tulee huomioida paikallisseurakuntien strategioissa. Tuomiokapitulin henkilökunta auttaa seurakuntia strategioiden suunnittelussa.

Mikkelin hiippakunnassakin ovat lyhyen ajan sisällä tulleet esille rekrytoinnin ongelmat. Kirkollisen alan opiskelijoita on vaikea saada suorittamaan harjoittelujaan hiippakunnan seurakuntiin, vaikka seurakunnat tarjoavatkin runsaasti harjoittelupaikkoja sekä harjoittelijan tueksi koulutettuja ja motivoituneita harjoittelunohjaajia. Avoinna oleviin virkoihin on niukasti hakijoita. Tämä koskee käytännössä kaikkia kirkollisen alan virkoja. Jopa hyvien kulkuyhteyksien varrella sijaitsevat suurehkot seurakunnat tai srk-yhtymät kärsivät nykyisin hakijapulasta yrittäessään rekrytoida uusia työntekijöitä. Tuomiokapituli lisää yhteydenpitoa kirkollisen alan kouluttaviin oppilaitoksiin, vahvistaa viestinnässään myönteistä seurakuntakuvaa ja suunnittelee yhteistyössä seurakuntien kanssa erilaisia kampanjoita rekrytointien edistämiseksi sekä liittyy kokonaiskirkollisella tasolla hankkeisiin, jotka pyrkivät parantamaan rekrytointitilannetta.

Piispantarkastukset ovat olleet tauolla vuodesta 2023 lähtien. Mari Parkkinen uutena piispana on ensin halunnut tutustua hiippakuntansa seurakuntiin vapaamuotoisemman ohjelman merkeissä. Kaikki seurakunnat tulevat kierrettyä vuoden 2025 loppuun mennessä. Piispantarkastukset on tarkoitus käynnistää syksyllä 2026. Piispantarkastuksen muotoa ja rakennetta kehitetään aiemmasta. Konsulttien rooli osana piispantarkastuksen prosessia kasvaa.

Suomen taloushaasteet ovat mittavat, ja ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa. Samoin Suomen eri alueiden eriarvoisuus kasvaa. Mikkelin hiippakunnan alue kaikkine maakuntineen on maan suurinta muuttotappioaluetta. Se näkyy seurakuntien työ- ja rakennehaasteissa. Diakoniatyön tarve on suuri kaakkoisen Suomen seurakunnissa. Seurakuntien tilanne hiippakunnan alueella on haastava vanhusvoittoisen väestörakenteen, poismuuton, kirkosta eroamisen ja elinkeinoelämän vaikeuksien sekä niiden aiheuttamien talousvaikutusten vuoksi. Mikkelin hiippakunnassa on koko 2000-luvun aikana tehty runsaasti seurakuntaliitoksia. Mikäli vuonna 2026 joidenkin seurakuntien rakenteissa tulee tapahtumaan muutoksia, tuomiokapituli luonnollisesti tarjoaa omaa asiantuntemustaan seurakuntien tueksi.

Toimintamenot ja budjettiraami

Tuomiokapitulin määräraharaami vuodelle 2026 on vuosina 2023–2025 toteutuneiden kirkon palkkaratkaisujen ja yleisen kustannusten nousun vuoksi alimitoitettu eikä riitä kattamaan tuomiokapitulin toimintamenoja. Osan toimintamenoista katetaan rahaston sääntöjen mukaisesti tuomiokapitulin rahastosta. Rahaston käyttötarve on kuitenkin pienentynyt ja tavoitteena on saada budjettiraami kattamaan toimintakulut vuoden 2027 talousarviossa.

Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin rahaston sääntöjen mukaan rahaston hoidosta ja varojen käytöstä päättää Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli. (1 §) Sääntöjen tarkoituspykälän mukaan Mikkelin hiippakunnan tuomiokapitulin tehtävänä on seurakuntatyön tukeminen ja kehittäminen sekä kirkon tehtävän edistäminen hiippakunnan alueella. Tuomiokapituli toteuttaa tätä tehtävää kouluttaen ja ohjaten työntekijöitä, luottamushenkilöitä ja seurakuntayhteisöjä sekä rakentaen yhteyksiä yhteiskunnan eri aloille. Rahaston tehtävänä on osaltaan turvata näiden tavoitteiden toteutuminen. (5 §) Rahaston tehtävän toteuttamiseksi rahastosta maksetaan osa hiippakunnallisen toiminnan menoista. (7 §)

Tuomiokapitulien rahastojen käyttö on ollut muutaman viime vuoden ajan keskustelussa. Keskustelua on käyty etenkin siitä, mikä on kirjanpidollisesti oikea tapa rahastojen käytölle. Tuomiokapituli toteaa, että tuomiokapitulien rahastoja tulee voida käyttää rahastojen sääntöjen määräämään tarkoitukseen. Tätä ei tule kirjapidollisilla menettelytavoilla vaikeuttaa, saati estää. Mikkeli rahaston osalta sen varoja tulee voida myös jatkossa käyttää tuomiokapitulin päättämällä tavalla hiippakunnallisen toiminnan menojen kattamiseen.

Rahastojen käyttötapaa ja kirjanpidollista menettelyä pohdittaessa on tuomiokapitulin käsityksen mukaan tärkeää pitää mielessä myös kirjanpidon olennaisuus -periaatteeseen liittyvä kattavuus -periaate. Kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä tulee käydä selville kirjapitoyksikön koko taloudellinen kokonaisuus. Vain siten yksikön taloutta, sen tilaa ja kehitystä voidaan arvioida perustellusti ja tarkoituksenmukaisesti.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
Hiippakunnan seurakunnat näyttäytyvät houkuttelevina työpaikkoina, ja opiskelijoiden seurakuntaharjoitteluun kiinnitetään erityistä huomiota.	1. Rekrytointien edistäminen vahvistamalla myönteistä kuvaa hiippakunnan seurakunnista, pitämällä aktiivista yhteyttä kirkollisen alan oppilaitoksiin ja kehittämällä seurakuntaharjoittelua.	Hiippakunnan seurakuntiin tulevien harjoittelijoiden ja avoimia virkoja hakevien määrä nousee edellisvuodesta.
Kirkko ja seurakunnat hakeutuvat erilaisiin kumppanuuksiin. Työntekijöitä kannustetaan aktiiviseen ja laajasti verkottuneeseen työotteeseen.	2. Piispantarkastukset käynnistyvät tauon jälkeen vuonna 2026. Tarkoituksena on hahmottaa kuvaa kunkin srk:n tilanteesta, löytää kullekin srk:lle sopivia tukitoimia ja auttaa verkostojen luomisessa.	Seurakunnan toiminnan ja talouden arviointi suhteessa muihin samankokoisiin seurakuntiin.
Seurakuntien on tärkeää viestiä toivosta levottoman ja arvaamattoman maailmantilanteen keskellä. Kriiseihin ja poikkeustilanteisiin varautumisen on oltava keskeisellä sijalla toiminnan suunnittelussa.	3. Tuomiokapituli kehottaa seurakuntia päivittämään valmiussuunnitelmansa ja kiinnittämään erityistä huomiota henkiseen kriisinkestävyyteen.	Valmiussuunnitelmat ovat ajan tasalla. Seurakunnat ovat verkostoituneet valmiusasioissa alueensa viranomaistahojen kanssa ja osallistuvat aktiivisesti valmius- ja paikallispuolustusharjoituksiin.
	4. Tuomiokapituli tukee seurakuntia strategiatyöskentelyissä edistämällä Polku-toimintamallia ja tiedolla johtamisen periaatetta.	Tuomiokapitulin työntekijät pitävät seurakunnissa strategiatyöpajoja sekä ohjaavat työyhteisöjä koulutuksen ja konsultoinnin keinoin.

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?
Tavoitteiden toteutuminen tukee seurakuntia perustehtävän tekemisessä, toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä sekä verkostoitumisessa muiden viranomaistahojen kanssa. Ihmisten hyvinvointia edistää se, että seurakuntien resurssit kohdennetaan oikealla tavalla.
Mittarit: Monet tavoitteista ovat sellaisia, että niiden vaikuttavuutta pystytään arvioimaan vasta pidemmällä aikavälillä. Kirkon tekemän työn huomioiminen ja arvostaminen yhteistyöverkostoissa. Kirkon julkisuuskuvan kehittyminen aiempaa myönteisempään suuntaan.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?
Digiosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen; turvallisuus- ja valmiusasioihin liittyvän tiedon päivittäminen; Polku-toimintamallin ja tiedolla johtamisen toimintamallin syventävä opiskelu; tekoälyn haltuunotto esimerkiksi osana strategiatyötä.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	188 800	134 850	97 740		
Maksutuotot	81 505	41 700	42 500		
Tuet ja avustukset	3 860	90 650	4 000		
Muut toimintatuotot	9 725	2 500			
Sisäiset tuotot	93 709		51 240		
Toimintakulut	-1 538 900	-1 538 850	-1 541 640		
Henkilöstökulut	-1 224 728	-1 257 550	-1 289 590		
Palkat ja palkkiot	-950 545	-961 300	-985 000		
Henkilösivukulut	-274 404	-296 250	-304 590		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	221				
Palvelujen ostot	-253 063	-230 100	-206 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-6 075				
Vuokrakulut	-13 153	-600			
Aineet ja tarvikkeet	-21 792	-23 150	-22 550		
Annetut avustukset	-19 552	-26 300	-22 000		
Muut toimintakulut	-537	-1 150	-1 000		
TOIMINTAKATE	**-1 350 100**	**-1 404 000**	**-1 443 900**	**-1 494 400**	**-1 546 700**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	322	400	400		
Muut toimintatuotot	322	400	400		
Toimintakulut	-31 118	-31 800	-79 500		
Palvelujen ostot	-17 036	-17 600	-18 100		
Vuokrakulut	-3 972		-46 400		
Aineet ja tarvikkeet	-9 245	-13 500	-13 500		
Muut toimintakulut	-866	-700	-1 500		
TOIMINTAKATE	**-30 797**	**-31 400**	**-79 100**	**-81 900**	**-84 700**

2.2.6. Borgå stift / Porvoon hiippakunta

Stiftets nuläge oh framtidsutsikter

Borgå stift, som grundades 1923 på språklig grund, är en sammanlänkande enhet för församlingar med svenska som majoritetsspråk i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Till stiftet hör vid periodens ingång 45 församlingar indelade i 9 prosterier, med sammanlagt drygt 220 000 församlingsmedlemmar. Geografiskt följer stiftet de områden där finlandssvenskar bor, längs kusten från Karleby i norr till Åbo och därifrån österut till Lovisa. Tammerfors svenska församling och församlingarna på Åland hör till Borgå stift, liksom rikssvenska Olaus Petri församling och tyska församlingen Die Deutsche Gemeinde in Finnland.

Borgå stift har en funktion som identitetsskapande band mellan de finländare som har svenska som modersmål. För närvarande är det svenskspråkiga befolkningsunderlaget tämligen stabilt. Finlandssvenskarna uppgår till omkring 290 000 personer. Hos den finlandssvenska befolkningen har aktuell forskning [”Den svenskspråkiga ungdomsbarometern 2024” (Markelin et al.; Tankesmedjan Magma), ”Kyrkan i ovissa tider: Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland 22020–2023 (Forskningspublikationer från Ev.-luth. Kyrkan i Finland 148); ”Uskonto, katsomus ja kasvatus: tieteellinen aikakausikirja 1/2024”] påvisat de här utvecklingsriktningarna:

Säkerhetsläget i Europa innebär att över hälften av personer med svenska som modersmål i Finland och på Åland är oroliga över ett militärt hot från Ryssland. En majoritet anser även att Finland bör förbereda sig på att det oroliga världsläget även kommer att påverka finländarnas säkerhet. Hos den äldre delen av befolkningen är oron mer uttalad än hos de yngre.

Klimatförändringen oroar också; dubbelt fler kvinnor än män upplever klimatångest och i Österbotten är oron mindre uttalad än i de södra delarna av landet.

Den nordiska gemenskapen och det nordiska samarbetet ger framtidstro och trygghet, uppger en majoritet av de som har svenska som modersmål i Finland och på Åland.

Ett ideologiskt och existentiellt avstånd mellan män och kvinnor har ökat under de senaste decennierna, även bland ungdomar. Forskning påvisar att män och pojkar gärna antar en politisk högerorienterad och värdekonservativ hållning, medan flickor och kvinnor en mer vänsterorienterad och liberal hållning. Det återspeglas bl.a. i skillnader i hur könen relaterar till

kyrkan och den kristna tron, klimatförändringen, invandringspolitik, säkerhetstänk och existentiellt utforskande. Intresset och beredskapen att närma sig religion och en andlig dimension ökar överlag. Idag jämfört med för fem år sedan uppger betydligt fler unga att de tror på Gud; förändringen är tydlig både hos pojkar (36 % - 62 %) och flickor (37 % - 50 %).

Såväl domkapitlet som församlingarna i stiftet bör fästa uppmärksamhet vid de här utvecklingsriktningarna i sin verksamhet. Ansvarsfull verksamhet kräver att man beaktar olika aspekter av vad ett tryggt liv innebär – såväl psykiskt, fysiskt, socialt och andligt. Vi får också med tacksamhet notera den framtidstro som de nordiska samarbetena och kontaktytorna ger.

Rekryteringsbehovet i stiftet kommer att accelerera. Det finns ett kännbart behov av personal inom snart sagt alla kategorier av kyrkliga yrken. Inom tio år kommer ungefär 40 % av kyrkans arbetskraft att gå i pension. Även Borgå stift står inför denna utmaning; i Borgå stift gäller det t.ex. 30 av stiftets 80 kyrkomusiker. Det innebär att arbetet med att samordna och effektivera alla delar av rekryteringskedjan bör fortsätta. Också grepp för hur man i församlingarna arbetar med tillvaratagande av tyst kunskap behöver utvecklas.

Fram till år 2030 ser församlingarnas ekonomi ut att förbli god eller till och med förbättras något, varefter situationen kan komma att förändras. Utvecklingen mot större administrativa enheter börjar i Borgå stift vara maximerad.

Domkapitlets uppgift är att övervaka och stöda församlingarna, så att de förmår utföra sitt uppdrag i enlighet med gällande lagstiftning, ordning, direktiv och god praxis.

Verksamhetsplanen för 2026, målsättningar och budget

- Biskopens vägledning till Borgå stift fortsätter att förankras och bearbetas.
- Förändringar i församlingsstrukturen följs upp och stödåtgärder i form av arbetslagsutveckling och arbetshandledning ges vid behov.
- Ett stiftsforum för stiftets alla anställda ordnas i Tammerfors 16-18.9.2026. År 2026 ordnas inga andra yrkesvisa forum.
- För att behålla en kontinuitet i församlingarnas liv och verksamhet behöver församlingarna ett tillflöde av arbetskraft, och det innefattar åtminstone följande dimensioner:
    - Fungerande kärnverksamhet i församlingarna, där människor får en positiv bild av kyrkan som arbetsgivare, av arbetsmiljön och -uppgifterna, får tänka sig in i rollen som kyrkligt anställd
    - I samband med studier till kyrkliga yrken; församlingskontakter och kontakt till stiftet, goda praktikmiljöer
    - Kontaktytor mellan studerande, stift och församlingar i gränssnittet studie/arbetsliv

- Effektiva rekryteringsprocesser, följsamhet och tydlighet i formella processer
- Systematik i introduceringen i arbete, tydlighet i ansvarsfördelningen ifråga om introducering och förankringen i arbetsmiljön
- Arbete med arbetsmiljö och arbetslagsutveckling – förebyggande och lösningsfokuserat arbete
- Fortbildning och utvecklingsmöjligheter i arbetet; arbetshandledning, mentorskap, andlig vägledning och andra kraftkällor

Ett arbete med de här dimensionerna pågår, där domkapitlets personal försöker kartlägga, systematisera och undersöka hur man kan stöda.

- Utvecklande av mentorskapsprogrammet för nya kyrkoherdar fortsätter. Mentorerna kallas som tidigare till sitt uppdrag av biskopen och mentorskapsprogrammet leds av biskopen tillsammans med stiftssekreteraren för personalvård. En kurs för andliga vägledare planeras börja år 2026.
- Kyrkans svenskspråkiga personalutbildning, som stiftet ansvarar för, utvecklas fortlöpande. Inom pastoralutbildningen pågår omställningen efter biskopsmötets beslut från 1.1.2023 och övergången till lärandeplattformen peda.net. Ifråga om personalutbildningen i övrigt analyseras fortbildningsbehovet kontinuerligt.

Stiftets målsättningar för 2026

Tyngdpunkter	Målsättningar för 2026	Mätare och/eller kriterier för bedömning
Fortbildning och rekrytering	1. Stiftet följer församlingarnas situation och utvecklar rekrytering och fortbildning för att svara mot nuvarande och framtida behov.	Personalbehoven möts, personalen har uppdaterad kunskaper, personalen trivs i sin arbetsmiljö.
Stiftets strategiarbete	2. Vägledningen förankras och förhållningssätten den föreslår implementeras.	Tyngdpunkter och grepp känns igen i stiftet.
Personalvård	3. Verksamhetsområdena personalvård, andlig fördjupning och fortbildning utvecklas till en dynamisk helhet.	Kommunikationen förenklas och synergieffekter uppstår mellan dessa områden.
Utveckling av kommunikationen	4. Kommunikationen inom och mellan olika strukturer i stiftet utvecklas.	Strukturen och dess delar förtydligas och kommunikationskedjorna effektiveras.
Utveckling av det andliga livet	5. Strukturer för att dela insikter och redskap inom området gudstjänstliv och spiritualitet utvecklas.	Inspirationsgruppen för gudstjänstlivet arbetar vidare, Gläntan o.a. nätverksbyggen.

Bedömning av verkan
Vilken verkan följer, för kyrkan och församlingsmedlemmarna, för samhällets olika aktörer och människornas välbefinnande, om målsättningarna förverkligas? Med hjälp av vilka mätare kunde dessa önskvärda verkningar följas upp?
Tyngdpunktsområdena för år 2026 har identifierats i syfte att från olika håll och med olika grepp förtydliga stiftets strukturer för stiftet självt. När förståelsen för strukturerna, deras funktioner, kommunikationsmönster och gränssnitt ökar, ökar också effektiviteten.
En god förståelse för de sammanhang och de resurser som finns till förfogande inom stiftet torde medföra att en verksamhetskultur utvecklas där resurserna utnyttjas mer effektivt och målinriktat. Detta borde i sin tur innebära ett bättre arbetsklimat.
Användbara mätare kunde eventuellt vara mätare för belastning i arbetet, statistisk uppföljning av hur gemensamma funktioner används och frågeformulär.

Att utveckla kunnandet
Ett hurudant kunnande behövs för att förverkliga målsättningarna och de förväntade följderna?
För att förverkliga målsättningarna behövs framför allt expertkunskap inom området kommunikation. Målsättningarna förutsätter också expertkunskap från områdena ledarskap, personalvård, gudstjänstliv och spiritualitet.

Personalens omfattning och utveckling

Domkapitlet har en personalstyrka omfattande biskop samt 13 anställda. Personalen har tills vidare bibehållits på denna nivå, med beaktande av att domkapitlet i Borgå stift handhar både lagenlig förvaltning och utbildning samt den kyrkliga fortbildningen på svenska, vilket kräver större personresurser än i de finska domkapitlen. En minskning i personresurser skulle medföra ett större behov av köptjänster, vilket inte kan anses ändamålsenligt eller ekonomiskt försvarbart. Någon minskning i personresurser ingår inte i planen för år 2026–2028. En befattning som stiftssekreterare för mission och internationellt arbete är förtillfället besatt till 10 %.

Förvaltning 2026–2028

Domkapitlet sköter stiftets verksamhet, förvaltning och ekonomi samt prästernas personalärenden. I dessa uppgifter fungerar domkapitlet även som övervakande myndighet. Som övervakande myndighet erbjuder domkapitlet stöd för anställda, församlingar och samfälligheter genom beslut, biskopsvisitationer, juridisk rådgivning och personalutbildning. Stiftets omfattande geografiska område utgör en utmaning för utförande av ämbetsverkets arbetsuppgifter, vilket även gäller åtgärder som vidtas i samband med biskopsvisitationer. Den nya lagstiftningen för kyrkan medför en ökad arbetsbörda inom förvaltningen.

Ekonomiplan 2026–2028

Den ekonomiska situationen i kyrkan föranleder fortsättningsvis sparbehov också på stiftsnivå. De höga energikostnaderna påverkar kyrkan då nya energiavtal skall göras. Också ökade lönekostnader, på grund av inflationen, påverkar ekonomin. Budgetramen ökade 2024–2025 med 5 % och ökar ytterligare med 1,9 % för år 2026, vilket följer direktivet för uppgörandet av budget för år 2026. Också löneutgifterna beräknas öka under verksamhetsåret. Med beaktande av att domkapitlets budgetram ökat mindre än det den allmänna inflationen skulle förutsätta, innebär de ökade kostnaderna att sparbehovet ytterligare inverkar på domkapitlets verksamhetsmöjligheter, också med tanke på att domkapitlet svarar för den svenskspråkiga fortbildningen av kyrkligt anställda. Borgå domkapitel erhåller 1 389 300 € i verksamhetsbidrag för år 2026.

De budgeterade anslagen för biskop och stiftssekreterare är, med beaktande av stiftsforum 2026:

Biskopens representation	8 400 €
Församlingsdiakoni	7 700 €
Gudstjänstliv och musik	9 000 €
Mission och internationellt arbete	1 500 €
Personalvård och -utbildning	7 700 €
Personalfortbildning	16 000 €

Porvoon hiippakunta

Hiippakunnan nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Porvoon hiippakunta on perustettu vuonna 1923 kielellisellä perusteella Suomen evankelisluterilaisen kirkon seurakunnille, joissa ruotsi on enemmistön kieli, ja se toimii näitä seurakuntia yhdistävänä yksikkönä. Hiippakuntaan kuuluu tällä hetkellä 45 seurakuntaa, jotka on jaettu yhdeksään rovastikuntaan ja joissa on yhteensä yli 220 000 jäsentä. Maantieteellisesti hiippakunta seurailee suomenruotsalaisten asuinalueita rannikkoa pitkin aina Kokkolasta Turkuun ja idässä Loviisaan asti. Tampereen ruotsalainen seurakunta ja Ahvenanmaan seurakunnat kuuluvat Porvoon hiippakuntaan, samoin Rikssvenska Olaus Petri församlingen ja saksalainen Die Deutsche Gemeinde in Finnland.

Porvoon hiippakunnan tehtävänä on toimia yhteistä identiteettiä rakentavana linkkinä ruotsia äidinkielenään puhuvien suomalaisten välillä. Tällä hetkellä ruotsinkielinen väestöpohja on melko vakaa. Suomenruotsalaisia on noin 290 000. Tuoreissa suomenruotsalaisen väestön keskuudessa tehdyissä tutkimuksissa ("Ruotsinkielinen nuorisobarometri 2024" [Markelin et al.; Ajatushautomo Magma], "Kirkko epävarmuuksien ajassa – Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2020–2023 [Suomen evankelis-luterilaisen Kirkon tutkimusjulkaisu 148] ja ”Uskonto, katsomus ja kasvatus: tieteellinen aikakausikirja 1/2024”) on havaittu seuraavia kehityssuuntauksia:

Euroopassa vallitsevan turvallisuustilanteen vuoksi yli puolet äidinkielenään ruotsia puhuvista Suomen ja Ahvenanmaan asukkaista on huolissaan Venäjän aiheuttamasta sotilaallisesta uhasta. Useimpien mielestä Suomen pitäisi varautua siihen, että epävakaa maailmantilanne tulee vaikuttamaan myös suomalaisten turvallisuuteen. Huolestuneisuus korostuu vanhempien ikäryhmien keskuudessa.

Myös ilmastonmuutos aiheuttaa huolta; naiset kokevat ilmastoahdistusta kaksi kertaa useammin kuin miehet, ja maan eteläosissa huoli on voimakkaampaa kuin Pohjanmaalla.

Enemmistö äidinkielenään ruotsia puhuvista suomalaisista ja ahvenanmaalaisista kokee, että pohjoismainen yhteisö ja yhteistyö luovat turvaa ja uskoa tulevaisuuteen.

Ideologinen ja eksistentiaalinen etäisyys miesten ja naisten välillä on lisääntynyt viime vuosikymmeninä myös nuorten keskuudessa. Tutkimukset osoittavat, että miehet ja pojat omaksuvat tyypillisesti oikeistopoliittisen ja arvoiltaan konservatiivisen asenteen, kun taas tytöt ja naiset ovat taipuvaisia vasemmistolaisempaan ja liberaalimpaan ajatteluun. Tilanne näkyy muun muassa sukupuolten välisinä eroavuuksina suhtautumisessa kirkkoon ja kristilliseen uskoon, ilmastonmuutokseen, maahanmuuttopolitiikkaan, turvallisuusajatteluun ja eksistentiaaliseen tutkimukseen. Yleisesti ottaen kiinnostus kirkkoa kohtaan ja halukkuus lähestyä uskontoa ja hengellistä ulottuvuutta ovat kasvussa. Viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna huomattavasti useampi nuori ilmoittaa nykyään uskovansa Jumalaan; muutos on selvä sekä pojilla (36 % – 62 %) että tytöillä (37 % – 50 %).

Sekä tuomiokapitulin että hiippakunnan seurakuntien tulee toiminnassaan kiinnittää huomiota näihin kehityssuuntiin. Vastuullinen toiminta edellyttää turvalliseen elämään liittyvien erilaisten psyykkisten, fyysisten, sosiaalisten ja hengellisten näkökulmien huomioimista.

Saamme myös kiitollisena todeta, että pohjoismainen yhteistyö ja rajapinnat luovat uskoa tulevaisuuteen.

Hiippakunnan rekrytointitarve tulee lisääntymään. Lähes kaikki kirkolliset ammattiryhmät tarvitsevat tuntuvasti lisää henkilöstöä. Kymmenen vuoden kuluessa noin 40 prosenttia kirkon työntekijöistä jää eläkkeelle. Myös Porvoon hiippakunta on tämän haasteen edessä; esimerkiksi hiippakunnan 80 kirkkomuusikosta 30 on pian eläköitymässä. Tämä tarkoittaa, että kaikkien rekrytointiketjun osien koordinointia ja tehostamista on jatkettava. Kehitettävää on myös siinä, miten seurakunnissa tehdään työtä hiljaisen tiedon hyödyntämiseksi.

Vuoteen 2030 asti seurakuntien talous näyttää pysyvän hyvänä tai jopa hieman paranevan, mutta sen jälkeen tilanne voi muuttua. Siirtyminen kohti entistä suurempia hallinnollisia yksiköitä alkaa olla Porvoon hiippakunnassa viety äärimmilleen.

Tuomiokapitulin tehtävänä on valvoa ja tukea seurakuntia niin, että ne pystyvät täyttämään tehtävänsä voimassa olevan lainsäädännön, asetusten, ohjeiden ja hyvien käytäntöjen mukaisesti.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2026, tavoitteet ja talousarvio

- Työ piispan ohjauksen juurruttamiseksi ja työstämiseksi jatkuu Porvoon hiippakunnassa.
- Seurakuntarakenteen muutoksia seurataan, ja tukea annetaan tarvittaessa työyhteisöjen kehittämisen ja työnohjauksen kautta.
- Kaikille hiippakunnan työntekijäryhmille järjestetään Hiippakuntafoorumi Tampereella 16.–18.9.2026. Vuonna 2026 ei järjestetä muita ammattikohtaisia foorumeita.
- Seurakuntien elämän ja toiminnan jatkuvuuden takaamiseksi seurakunnat tarvitsevat työvoimaa ainakin seuraavilla osa-alueilla:
    - tehokas ydintyöskentely seurakunnissa, jotta ihmiset saavat myönteisen kuvan sekä kirkosta työnantajana että sen tarjoamasta työympäristöstä ja -tehtävistä ja voivat kuvitella itsensä kirkon työntekijöiksi
    - kirkolliseen ammattiin tähtäävät opinnot; seurakuntakontaktit ja yhteys hiippakuntaan, hyvät harjoitteluympäristöt
    - opiskelijoiden, hiippakuntien ja seurakuntien väliset yhteydet opiskelun ja työelämän taitekohdassa
    - tehokkaat rekrytointiprosessit, sitoutuminen ja selkeys virallisissa prosesseissa
    - työhön perehdyttämisen systemaattisuus, perehdyttämisen vastuunjaon selkeys ja työympäristöön kiinnittyminen
    - työympäristön ja työyhteisön kehittäminen – ennaltaehkäisevä ja ratkaisukeskeinen työskentely
    - täydennyskoulutus ja mahdollisuudet kehittyä työssä; työnohjaus, mentorointi, hengellinen ohjaus ja muut voimanlähteet.

Näiden alojen parissa tehdään parhaillaan työtä, ja tuomiokapitulin henkilöstö pyrkii kartoittamaan, systematisoimaan ja tutkimaan mahdollisia tukikeinoja.

- Uusien kirkkoherrojen mentorointiohjelman kehittäminen jatkuu. Kuten tähänkin saakka, piispa kutsuu mentorit tehtävään ja johtaa mentorointiohjelmaa yhdessä henkilöstöhuollon hiippakuntasihteerin kanssa. Vuodelle 2026 on suunnitteilla hengellisten ohjaajien kurssi.
- Hiippakunnan vastuulla olevaa kirkon ruotsinkielistä henkilöstökoulutusta kehitetään jatkuvasti. Pastoraalikoulutuksessa on käynnissä muutostyö piispainkokouksen 1.1.2023 tekemän päätöksen seurauksena sekä siirtyminen peda.net-oppimisalustalle. Muun henkilöstökoulutuksen osalta jatkokoulutustarvetta tarkastellaan jatkuvasti.

Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2026

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit ja/tai arviointikriteerit
Täydennyskoulutus ja rekrytointi	1. Hiippakunta seuraa seurakuntien tilannetta ja kehittää rekrytointia ja täydennyskoulutusta vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita.	Henkilöstötarpeet täyttyvät, henkilöstöllä on ajantasaista osaamista ja henkilöstö viihtyy työympäristössään.
Hiippakunnan strategiatyö	2. Ohjaus jalkautetaan ja siinä esitetyt toimintatavat toteutetaan.	Painopisteet ja toimet tunnistetaan hiippakunnassa.
Henkilöstöhuolto	3. Henkilöstöhuoltoa, hengellistä syventämistä ja täydennyskoulutusta kehitetään dynaamiseksi kokonaisuudeksi.	Viestintä yksinkertaistuu ja näiden alueiden välille syntyy synergiavaikutuksia.
Viestinnän kehittäminen	4. Kehitetään hiippakunnan sisäistä ja eri rakenteiden välistä viestintää.	Rakennetta ja sen osia selkeytetään ja viestintäketjuja tehostetaan.
Hengellisen elämän kehittäminen	5. Kehitetään rakenteita jumalanpalvelustoimintaan ja hengellisyyteen liittyvien näkemysten ja välineiden jakamiseksi.	Jumalanpalvelustoiminnan edistysryhmä jatkaa työskentelyä; Gläntan ym. verkostoituminen.

Vaikutusten arviointi
Miten tavoitteiden saavuttaminen vaikuttaa kirkkoon ja seurakuntalaisiin, yhteiskunnan eri toimijoihin ja ihmisten hyvinvointiin? Millä mittareilla näitä toivottavia vaikutuksia voitaisiin seurata?
Vuoden 2026 painopistealueiden tavoitteena on selkiyttää hiippakunnan rakenteita itse hiippakunnalle eri näkökulmista ja erilaisin keinoin. Tehokkuus lisääntyy, kun ymmärrys rakenteista ja niiden toiminnoista, viestintämalleista sekä rajapinnoista kasvaa.
Hyvä ymmärrys asiayhteyksistä ja hiippakunnassa käytettävissä olevista resursseista johtanee sellaisen toimintakulttuurin kehittämiseen, jossa resursseja hyödynnetään entistä tehokkaammin ja tarkoituksenmukaisemmin. Tämän pitäisi puolestaan parantaa työilmapiiriä.
Tulosten arvioinnissa voitaisiin käyttää esimerkiksi työkuormitusmittareita, tilastollista yhteisten toimintojen käytön seurantaa ja kyselylomakkeita.

Osaamisen kehittäminen
Millaista osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toivottujen seurausten saavuttamiseksi?
Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää ennen kaikkea viestinnän asiantuntemusta. Tavoitteet edellyttävät myös johtamisen, henkilöstöhuollon, jumalanpalvelustoiminnan ja hengellisyyden asiantuntemusta.

Henkilöstön määrä ja kehittäminen

Tuomiokapitulin henkilöstövahvuuteen kuuluu piispan lisäksi 13 työntekijää. Henkilöstömäärä on toistaiseksi pysynyt tällä tasolla, sillä Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli hoitaa sekä lakisääteistä hallintoa ja koulutusta että ruotsinkielistä kirkollista täydennyskoulutusta, mikä vaatii enemmän henkilöstöresursseja kuin muilla Suomen tuomiokapituleilla on. Henkilöstöresurssien vähentäminen aiheuttaisi suurempaa ostopalvelujen tarvetta, mitä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tai taloudellisesti perusteltuna. Vuosien 2026–2028 suunnitelmaan ei sisälly henkilöstöresurssien vähentämistä. Lähetys- ja kansainvälisen työn hiippakuntasihteerin virka on tällä hetkellä täytetty 10-prosenttisesti.

Hallinto 2026–2028

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä papiston henkilöstöasioita. Näissä tehtävissä tuomiokapituli toimii myös valvovana viranomaisena. Tässä ominaisuudessa tuomiokapituli tarjoaa työntekijöille, seurakunnille ja seurakuntayhtymille tukea päätösten, piispantarkastusten, oikeudellisen neuvonnan ja henkilöstökoulutusten kautta. Hiippakunnan laaja maantieteellinen alue muodostaa haasteen viraston työtehtävien suorittamiselle, mikä koskee myös piispantarkastusten yhteydessä toteutettavia toimenpiteitä. Uusi kirkkoa koskeva lainsäädäntö lisää hallinnon työtaakkaa.

Taloussuunnitelma 2026–2028

Kirkon taloudellinen tilanne aiheuttaa edelleen säästötarpeita myös hiippakunnan tasolla. Suuret energiakustannukset vaikuttavat kirkkoon, kun uusia energiasopimuksia on määrä tehdä. Myös inflaatiosta johtuva työvoimakustannusten nousu vaikuttaa talouteen. Monivuotinen rahoituskehys kasvoi viisi (5) prosenttia vuosina 2024–2025 ja edelleen 1,9 prosenttia vuodelle 2026, mikä noudattaa vuoden 2026 talousarvion laadintadirektiiviä. Myös palkkamenojen odotetaan kasvavan varainhoitovuoden aikana. Ottaen huomioon, että tuomiokapitulin talousarvio on kasvanut vähemmän kuin yleinen inflaatio edellyttäisi, kasvaneet

kustannukset merkitsevät sitä, että säästötarve vaikuttaa edelleen tuomiokapitulin toiminta-mahdollisuuksiin, myös kun otetaan huomioon, että tuomiokapituli vastaa kirkon työntekijöiden ruotsinkielisestä täydennyskoulutuksesta. Porvoon tuomiokapituli saa 1 389 300 euroa toiminta-avustusta vuodelle 2026.

Piispan ja hiippakuntasihteerin budjetoidut määrärahat, vuoden 2026 Hiippakuntafoorumi mukaan lukien, ovat seuraavat:

Piispan edustus	8 400 €
Seurakunnan diakonia	7 700 €
Jumalanpalvelustoiminta ja musiikki	9 000 €
Lähetystyö ja kansainvälinen työ	1 500 €
Henkilöstöhuolto ja -koulutus	7 700 €
Henkilöstön täydennyskoulutus	16 000 €

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	65 006	71 000	216 300		
Maksutuotot	40 632	51 000	188 800		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	6 095	14 000	14 000		
Tuet ja avustukset	3 670	5 000	12 500		
Muut toimintatuotot	14 610	1 000	1 000		
Toimintakulut	-1 364 497	-1 421 400	-1 605 600		
Henkilöstökulut	-1 040 932	-1 155 300	-1 161 300		
Palkat ja palkkiot	-815 285	-881 900	-886 300		
Henkilösivukulut	-230 464	-273 400	-275 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 817				
Palvelujen ostot	-234 999	-193 000	-342 100		
Palvelun ostot - sisäiset	-6 075	-3 000	-3 000		
Vuokrakulut	-2 663	-1 200	-16 000		
Sisäiset vuokrakulut	-80				
Aineet ja tarvikkeet	-30 908	-31 500	-35 000		
Annetut avustukset	-47 886	-37 000	-47 000		
Muut toimintakulut	-954	-400	-1 200		
TOIMINTAKATE	**-1 299 491**	**-1 350 400**	**-1 389 300**	**-1 437 900**	**-1 488 300**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	33 250	22 500	21 000		
Vuokratuotot	20 897	22 000	21 000		
Tuet ja avustukset	12 000				
Muut toimintatuotot	353	500			
Toimintakulut	-177 446	-191 500	-196 400		
Henkilöstökulut	-45 916	-45 900	-55 000		
Palkat ja palkkiot	-36 908	-35 000	-42 000		
Henkilösivukulut	-10 868	-10 900	-13 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 861				
Palvelujen ostot	-10 462	-19 400	-15 700		
Vuokrakulut	-74 619	-76 000	-79 000		
Aineet ja tarvikkeet	-44 555	-50 200	-44 700		
Muut toimintakulut	-1 895		-2 000		
TOIMINTAKATE	**-144 196**	**-169 000**	**-175 400**	**-181 500**	**-187 900**

2.2.7. Kuopion hiippakunta

Johdanto

Kuopion hiippakunta edistää kirkon tehtävää ja ykseyttä sekä tukee hiippakunnan seurakuntia niiden tehtävässä.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa. Kirkon tunnustus ilmaistaan lähemmin kirkkojärjestyksessä. (KL 2:1) Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. (KL 2:2)

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa. Hän vaalii kirkon ykseyttä ja kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa. Piispa valvoo, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät hoitavat tehtäviään kirkon tunnustuksen ja järjestyksen mukaisesti. Hän toimittaa vihkimyksiä ja virkaanasettamisia, edistää hyvää työyhteyttä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä sekä

tukee, ohjaa ja valvoo pappeja heidän viranhoidossaan. Niiden edistämiseksi hän toimittaa myös tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa. (KL 4:3, KJ 4:4)

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Tuomiokapitulin tehtävänä on edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa, tukea ja valvoa seurakuntien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita sekä valmistella ja toimeenpanna hiippakuntavaltuustossa käsiteltäviä asioita. (KL 4:6, KJ 4:16) Seurakuntien ja niiden henkilöstön tukeminen ja ohjaus ovat hallinnollisten päätösten ohella tuomiokapitulin keskeistä toimintaa.

Hiippakuntavaltuusto tukee ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Hiippakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain hiippakunnan ehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi sekä talousarvioksi. Se hyväksyy hiippakunnan edellisen tilikauden toiminta- ja talouskertomuksen sekä perustaa ja lakkauttaa useimmat tuomiokapitulin virat. (KL 4:4, KJ 4:10)

Kuopion hiippakunnan alue on laaja ja kuuluu taloudellisesti haasteelliseen Itä-Suomeen, jossa väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat suuresti seurakuntien toimintaan ja resursseihin. Yleinen maailmantilanne on tuonut monenlaista epävarmuutta. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa tuo haasteita Itä-Suomen elinvoimaan. Samalla se on lisännyt tuntuvasti seurakuntien varautumista ja viranomaisyhteistyötä. Vuonna 2025 hiippakuntaan kuuluu 41 seurakuntaa, joissa kirkon jäseniä on yhteensä noin 325 000. Hiippakunnan alueella sekä väestön määrä että kirkon jäsenten määrä laskevat, kirkkoon kuulumisprosentti on silti valtakunnan tasoa korkeampi. Seurakuntien työntekijöitä on noin 1 160. Seurakuntien taloutta rasittavat monin paikoin suuret kiinteistönhoitokulut. Lähivuosina on odotettavissa lisää seurakuntien yhdistymisiä ja erilaisen yhteistyön lisääntymistä. Oman haasteensa muodostavat pitkät välimatkat. Seurakuntien hengellinen työ on silti turvattava koko alueella. Tuomiokapituli on käynnistänyt toimivan yhteistyön tuomiokapitulin, seurakuntien ja vuonna 2023 toimintansa aloittaneiden kolmen hyvinvointialueen välillä. Tätä yhteistyötä vahvistetaan tuomiokapitulin ja hyvinvointialueiden välisillä puitesopimuksilla sekä niin, että tuomiokapitulin hiippakuntasihteerit toimivat lääninrovastien apuna hiippakunnan kolmen maakunnan alueella. Tuomiokapitulin toiminnalle haastetta tuo myös toiminnan uudelleen järjestely henkilövähennysten takia.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Virkoja ja toimia tuomiokapitulissa on yhteensä 10. Tuomiokapituli on tunnistanut useita kehittämisalueita, joihin ei tällä hetkellä voida vastata (esimerkiksi tuki seurakuntien taloushallinnolle sekä viestintä), koska suunnitelmakaudella 2026–2028 ei ole mahdollista henkilöstömäärän kasvuun. Vuodesta 2023 lähtien tuomiokapituli on toiminut taloudellisista syistä vähemmällä henkilöstömäärällä kuin sitä ennen. Tilanne on ongelmallinen, koska pienevillä resursseilla ei pystytä vastaamaan seurakuntien tarpeeseen eikä toteuttamaan tuomiokapitulille säädettyjä tehtäviä. Taloustilanteesta johtuen yksi neljästä hiippakuntasihteerin virasta on täytetty osa-aikaisena ja määräaikaisena. Diakoniasta vastaavan hiippakuntasihteerin viran vajaus on vaikeuttanut tilannetta, koska sairastavuus ja huono-osaisuus on Itä-Suomessa suurinta, ja hallituksen leikkaukset lisäävät diakonian tarvetta koko alueella. Virka täytetään vuoden 2026 alusta.

Vuoden 2026 toiminta

Tuomiokapituli hoitaa kaikissa olosuhteissa ensisijaisesti edellä mainitut laissa sille määrätyt tehtävät. Vuosittaisten painopisteasettelujen osalta vuonna 2026 noudatetaan vuonna 2022 hyväksyttyä toimintalinjausta vuosille 2023–2027. Sen mukaisesti:

- Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää siten, että se läpäisee seurakunnan diakonian, kasvatuksen, lähetyksen ja kaiken muun toiminnan.
- Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia. Arvioinnin apuna käytetään kriisiytyvän seurakunnan mittareita. Niiden pohjalta puutumme tarvittaessa seurakuntien tilanteeseen aktiivisesti ja tuemme seurakuntia muutoksessa. Järjestämme vuonna 2026 kaikille työntekijöille tarkoitetun Kriisit ja selviytyminen –koulutuksen. Tuomiokapitulin rahastoon tehdään 10 000 euron varaus, josta koulutus maksetaan, jos kustannuksia ei saada muualta katettua.
- Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.
- Kannustamme seurakuntia kestävän kehityksen edistämiseen.
- Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa.

Piispantarkastuksia käytetään näiden tavoitteiden edistämisessä. Toimintalinjauksen tavoitteiden ja keskeisten kehityshankkeiden toteutumista arvioidaan vuosittain. Kuopion tuomiokapituli pitää tarkoituksenmukaisena, että Kirkkohallitus varaa seurakuntaliitosten tukemiseen erillisen määrärahan.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
1. Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää ja tuemme henkilöstön hengellistä elämää. 2. Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia. 3. Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa. 4. Kannustamme seurakuntia kestävän kehityksen edistämiseen. 5. Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa.	1. Seurakunnissa jumalanpalvelukset ja muu hengellinen elämä on saavutettavaa.	-jumalanpalveluskäyntien määrä -retriittitoimintaan osallistuneiden määrä
	2. Seurakuntien johtaminen on laadukasta ja pystyy vastaamaan haasteisiin tarvittavan nopeasti.	-tulokset jokaisessa seurakunnassa toteutettavasta vuosittaisesta työhyvinvointikyselystä -kriisiytyvien seurakuntien mittareista saadut arviot
	3. Seurakuntien ja viranomaisten yhteistyö on selkeärajaista ja laadukasta.	-yhteistyöpalaverit hv-alueiden kanssa, niissä kerätty palaute -viranomaisilta saatu palaute
	4. Kuopion hiippakunnan kaikilla seurakunnilla on ajantasainen ympäristödiplomi.	-ympäristödiplomien määrä
	5. Yhteistyö kumppanuuskirkon kanssa koetaan seurakunnissa seurakuntaelämää rikastuttavaksi.	- kumppanuussopimuksen arviointitilaisuuden (2026) muistio

Vaikuttavuuden arviointi
Kuopion hiippakunnan alueella asuvien ihmisten hyvinvointi paranee virkistyneen hengellisen elämän, seurakuntien työntekijöiden parantuneen työssä jaksamisen ja toimivan viranomaisyhteistyön ansiosta. Sitoutuminen ympäristön tilasta huolehtimiseen auttaa ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa. Yhteistyö kumppanuuskirkon kanssa vahvistaa palestiinalaiskristittyjä ja lisää ymmärrystä Lähi-idän tilanteesta Suomessa. Hyvinvointialueiden raportit ja tilastot antavat kuvaa alueen asukkaiden hyvinvoinnin kehityksestä.

Osaamisen kehittäminen
Diakonian asiantuntemuksen turvaaminen tuomiokapitulissa on välttämätöntä. Hengellisen elämän vahvistamiseen liittyvän osaamisen kehittäminen. Digitalisaation kehittymisen myötä työn sujuvuuden parantaminen.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	74 620	38 300	61 900		
Maksutuotot	30 053	21 800	45 400		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	14 274	14 000	14 000		
Tuet ja avustukset	2 823	2 500	2 500		
Muut toimintatuotot	25 941				
Sisäiset tuotot	1 529				
Toimintakulut	-1 200 185	-1 266 400	-1 325 600		
Henkilöstökulut	-956 263	-1 029 500	-1 079 700		
Palkat ja palkkiot	-746 468	-786 600	-828 600		
Henkilösivukulut	-210 816	-242 900	-251 100		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 021				
Palvelujen ostot	-196 880	-184 800	-201 800		
Palvelun ostot - sisäiset	-7 680				
Vuokrakulut	-4 344	-2 300	-3 800		
Aineet ja tarvikkeet	-17 001	-22 200	-16 600		
Annetut avustukset	-17 676	-26 500	-23 000		
Muut toimintakulut	-342	-1 100	-700		
TOIMINTAKATE	**-1 125 564**	**-1 228 100**	**-1 263 700**	**-1 307 900**	**-1 353 700**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	20 207	21 000	21 000		
Vuokratuotot	20 207	21 000	21 000		
Toimintakulut	-127 087	-128 000	-139 100		
Palvelujen ostot	-37 404	-36 000	-47 800		
Vuokrakulut	-75 470	-76 000	-76 000		
Aineet ja tarvikkeet	-11 588	-13 400	-12 700		
Muut toimintakulut	-2 626	-2 600	-2 600		
TOIMINTAKATE	**-106 880**	**-107 000**	**-118 100**	**-122 200**	**-126 500**

2.2.8. Lapuan hiippakunta

Johdanto

Kirkkojärjestyksen 4 luvun 10 §:n mukaan hiippakuntavaltuuston tehtävänä on hyväksyä hiippakunnan ehdotus talousarvioksi sekä toiminta- ja taloussuunnitelmaksi. Kirkkohallituksen täysistunto on kokouksessaan 18.3.2025 päättänyt Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitetun toiminnan vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaperiaatteista.

Lapuan hiippakunnan toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Se tukee ja valvoo seurakuntien toimintaa ja hallintoa. Tuomiokapituli hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoo heidän ja seurakunnan muiden työntekijöiden tehtävien hoitoa. Se valmistelee ja panee täytäntöön hiippakuntavaltuuston päätökset. Lisäksi tuomiokapituli vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan. Tuomiokapitulin toimintaa ohjaavat perinteiset kristilliset hyveet: usko, toivo ja rakkaus (1. Kor. 13:13).

Lapuan hiippakunnan vuoteen 2026 suuntaava strategia hyväksyttiin hiippakuntavaltuustossa helmikuussa 2021. Strategia linjaa tuomiokapitulin ja sen henkilöstön päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja arkista työtä. Strategiassa viestitään seurakunnille ja yhteistyökumppaneille hiippakunnan lähivuosien keskeisistä painopisteistä. Samalla kutsutaan seurakuntia kulkemaan yhteiseen suuntaan.

Hiippakunnan strategisissa tavoitteissa liitytään kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan. Kaikessa hiippakunnan työssä toimitaan, keskustellaan ja viestitään rohkeasti kristillisen sanoman pohjalta. Tuomiokapitulin työ rakentuu luottamuksen, yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen varaan.

Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia strategiseen ajatteluun ja tukee muutosjohtamista. Hiippakunnan omaa toimintaa suunnitellessa ja seurakuntia konsultoitaessa etsitään erilaisia näkökulmia ja suhtaudutaan avoimesti uusiin ideoihin ja kokeiluihin. Kehittämistyötä ohjataan tietoperustaisesti ja ennakoivasti. Tulevaisuutta pohdittaessa tuodaan selkeästi esiin muutospaineet, mutta samanaikaisesti vähennetään tietoisesti huoli- ja pelkopuhetta. Kaiken toiminnan eettisyyteen ja ekologisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Katsaus suunnitelmakauteen 2026–2028

Lapuan hiippakunnan alueella väestö vähenee ja vanhenee. Lisäksi on havaittavissa kaupungistumis- ja keskittymiskehitystä. Tilastokeskuksen kuntaryhmittelyssä kunnat jaetaan kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin ja maaseutumaisiin kuntiin. Lapuan hiippakunnassa on näitä kaikkia. Seurakuntaliitosten myötä jopa saman seurakunnan alueella voi olla hyvin erilaisia osia. Lähivuosina alueellinen eriytyminen ja erilaistuminen kiihtyy. Maahanmuuton ja vieraskielisen väestön lisääntyminen näkyy entistä useammissa seurakunnissa.

Tuomiokapituli pyrkii palvelemaan seurakuntia tasapuolisesti kolmen maakunnan alueella: Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja Keski-Suomessa. Tällä hetkellä Lapuan hiippakunnassa on 34 seurakuntaa. Tuomiokapituli on viime vuosina kannustanut seurakuntia etsimään ennakkoluulottomasti rakenneratkaisuja, joilla voidaan parhaiten turvata seurakuntien työ eripuolilla hiippakuntaa riippumatta seurakunnan koosta, sijainnista tai varallisuudesta. Hiippakunnan alueella on edelleen niitä seurakuntia, joiden tulevaisuuden toimintaedellytykset nykyrakenteessa ovat heikot.

Nuorten hyvinvoinnin negatiivinen kehitys on viime vuosina herättänyt seurakunnissa kasvavaa huolta. Nuorten usko hyvään tulevaisuuteen on sekä heikentynyt että polarisoitunut voimakkaasti. Nelivuotiskertomuksen havaintojen perusteella nuoret naiset ja nuoret miehet eroavat toisistaan enenevässä määrin ideologisesti. Kyse on globaalista kehityksestä. Kiinnostava, osin vielä tutkimaton, ilmiö on nuorten miesten uskonnollisuuden vahvistuminen.

Suunnitelmakaudella digitalisaatio tulee vaikuttamaan seurakuntien hallinnon ja toiminnan järjestämiseen. Digitalisaatio muuttaa myös johtamista lisäämällä käytettävissä olevaa tietoa. Digitalisaatio haastaa olemassa olevia tapoja toimia ja parhaimmillaan synnyttää jotain uutta. Se avaa uusia mahdollisuuksia palvelujen tuottamiselle, osallistumiselle ja hengellisen elämän toteuttamiselle. Toisaalta digitalisaatio voi myös syrjäyttää osan ihmisistä. Lisäksi on korostettava digitaalisten teknologioiden turvallisuuskysymystä, haavoittuvuuksien tunnistamista ja riskienhallintaa. Esimerkiksi tekoäly tuo mukanaan nopeita muutoksia, joiden vaikutuksia edes lyhyellä aikaperspektiivillä on mahdotonta arvioida. Tekoälyn käytön nopea yleistyminen ja arkipäiväistyminen nostavat esiin monia eettisiä kysymyksiä. Seurakuntia rohkaistaan hyödyntämään tekoälyä työn tukena niin, että inhimilliselle ja merkitykselliselle kohtaamiselle jää enemmän tilaa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Vuonna 2026 Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee 11 henkilöä: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, hiippakuntapastori, kolme asiantuntijaa, piispan sihteeri, toimistosihteeri ja viittomakielisen työn pappi. Tuomiokapitulin työyhteisöön kuuluu lisäksi kuntoutussihteeri, jonka palkan maksusta huolehtii Kirkon eläkerahasto. Taloudellisten resurssien niukkeneminen edellyttää tuomiokapitulin tehtävien määrätietoista priorisointia, toimintakulttuurin ja työnteon tapojen uudistamista sekä yhteistyöverkostojen vahvistamista.

Vuoden 2026 toiminta, tavoitteet, mittarit

Hiippakunnan keskeisiä toiminnallisia painopisteitä vuonna 2026 ovat:

1. Vietämme hiippakunnan 70-vuotisjuhlavuotta
    - Juhlistamme Lapuan hiippakunnan 70-vuotista taivalta hiippakunnallisilla kasvatuksen ja diakonian päivillä tammikuussa, alueellisen lähetysjuhlan yhteydessä toukokuussa, tuomiokapitulin juhlaistunnossa elokuussa sekä rovastikunnallisissa pappien kokoontumisissa.
    - Osallistumme kirkon yhteiseen Sydämen sivistystä 750 vuotta -juhlavuoteen muun muassa järjestämällä keskustelutapahtuman osana Kansalliset dialogit -kokonaisuutta. Dialogissa keskustelemme ihmisille ja yhteisöille tärkeästä teemasta. Keskustelun tarkoituksena on vahvistaa osallisuutta ja synnyttää ihmisten kokemuksiin perustuvaa ymmärrystä.
2. Tartumme yksinäisyyden haasteeseen
    - Tiedostamme, että yksinäisyys on lisääntynyt kaikissa ikäluokissa. Erityisen kipeästi yksinäisyys satuttaa lapsia, nuoria ja ikäihmisiä. Tämä kehitys haastaa yksilöiden hyvinvoinnin, yhteiskunnan tukijärjestelmät ja samalla myös kirkon ja seurakunnat.
    - Tuomiokapitulissa liitymme osaltamme Suomessa käynnistettyyn laajaan osallisuuden vahvistamiseen ja yksinäisyyden vähentämiseen tähtäävään työhön. Tavoitteena on, että vaikutamme kestävästi kirkon toimintaan ja seurakuntalaisten asenteisiin vahvistaen kuulumisen, nähdyksi tulemisen ja merkityksellisyyden kokemuksia.
    - Nostamme teeman esiin esimerkiksi uutiskirje Lehtisessä, webinaareissa, henkilöstökoulutuksissa, eri verkostoissa ja julkisessa keskustelussa.
3. Vahvistamme verkostomaista toimintatapaa
    - Edistämme kaupunkipyhiinvaellusmallin käyttöönottoa eri puolilla hiippakuntaa. Tätä kautta haluamme vastata henkiseen ja hengelliseen kaipuuseen arjen keskellä, kunkin omassa ympäristössä. Lisäksi tutkimme kaupunkipyhiinvaelluksen koettuja merkityksiä erityisesti nuorille aikuisille.
    - Kannustamme nuorten vaikuttajaryhmiä aktiiviseen toimintaan. Järjestämme yhteisseminaarin nuorten vaikuttajaryhmien edustajille ja hiippakuntavaltuustolle.

- Tuemme seurakuntien keskinäistä verkostomaista yhteistyötä. Lisäksi rohkaisemme seurakuntia verkostoitumaan eri toimijoiden, muun muassa hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen, oppilaitosten sekä kolmannen ja neljännen sektorin toimijoiden kanssa.
- Järjestämme pohjoismaisen Mittnordenmöte-tapaamisen Jyväskylässä kesäkuussa. Etsimme tilaisuuteen yhteistyökumppaneita Jyväskylän alueelta. Lisäksi kutsumme delegaation Keski-Saksan evankelisesta kirkosta tutustumaan hiippakuntamme ja sen seurakuntien työhön.
- Kehitämme toteuttamaamme viittomakielistä työtä kirkon viittomakieliselle työlle laaditun linjauksen mukaisesti.

4. Edistämme uutta luovaa ja mahdollistavaa hallintokulttuuria
   - Tuemme seurakuntia seurakuntavaalien järjestämisessä ja uusien luottamushenkilöiden kouluttamisessa sekä rovastikunnallisten luottamushenkilöverkostojen synnyttämisessä.
   - Toteutamme piispantarkastukset Pietarsaaren suomalaisessa seurakunnassa sekä Soinin, Muuramen ja Kurikan seurakunnissa.
   - Järjestämme ajantasaista ja laadukasta johtamiskoulutusta sekä moniammatillisesti että kohdennetusti kirkkoherran virkaan tähtääville ja kirkkoherroina toimiville. Nostamme esiin työhyvinvointiin liittyviä näkökulmia ja tuemme työyhteisöjä eri tavoin.
   - Strategiakautemme päättyy. Laadimme uuden strategian kaudelle 2027–2032 sitoutuen myös kirkon yhteisiin strategisiin linjauksiin.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet – Lapuan hiippakunta

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään? 1. Katsomme rohkeasti tulevaisuuteen. 2. Tuemme seurakuntia lähimmäisenrakkauden toteuttamisessa. Innostamme seurakuntia edistämään seurakuntalaisten osallisuutta ja mahdollisuuksia palvella lahjoillaan seurakuntaa. 3. Kannustamme seurakuntia verkostoitumaan ja näin rohkaisemaan toinen toistaan arjen työssä. Edustamme selkeästi ja rohkeasti evankelis-luterilaista kirkkoa kaikissa yhteistyöverkostoissa, joissa olemme mukana.	1. Vietämme hiippakunnan 70-vuotisjuhlavuotta	Tilaisuuksien toteutuminen suunnitelman mukaisesti, osallistujilta saatu palaute. Itsearviointi.
	2. Tartumme yksinäisyyden haasteeseen	Yksinäisyyttä käsittelevien uutiskirjeiden, muiden kirjoitusten, koulutusten ja verkostotapaamisten määrä.
	3. Vahvistamme verkostomaista toimintatapaa	Erilaisten verkostojen määrä, toteutuneiden tilaisuuksien määrä. Näistä saatu palaute. Itsearviointi.

4. Edistämme hyvää hallintoa ja päätöksentekoa. Tuemme työssä jaksamista.	4. Edistämme uutta luovaa ja mahdollistavaa hallintokulttuuria	Toteutuneet koulutukset, tilaisuudet, konsultoinnit, verkostot ja ohjaukset. Palautekyselyt koulutuksista. Piispantarkastuksista saatu palaute.

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa seurakunnille ja niiden työntekijöille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata? 1. Seurakuntien työntekijät, luottamushenkilöt ja seurakuntalaiset mieltävät kuuluvansa paitsi paikalliseen seurakuntayhteisöön myös Lapuan hiippakuntaan. Halu rakentaa yhteistyötä vahvistuu – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita kuitenkin voidaan seurata esimerkiksi strategisia kumppanuuksia tarkastelemalla. 2. Seurakunnat käynnistävät toimia, jotka lisäävät onnellisuutta, vähentävät yksinäisyyttä ja siten tukevat hyvinvointia yhteiskunnassa – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana. 3. Verkostoyhteistyön kautta seurakuntien yhteiskunnallinen asema turvataan myös tulevaisuudessa – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana. 4. Johtajuus seurakunnissa on entistä selkeämpää, avoimempaa ja ihmisläheisempää. Johtajat kokevat saavansa tukea työhönsä ja sitä kautta myös työyhteisöjen hyvinvointi lisääntyy. Uudet luottamushenkilöt kokevat, että heidän osaamistaan hyödynnetään ja arvostetaan kirkossa – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi? Ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitoja, viestintä- ja digiosaamista, seurakuntien talouteen ja hallintoon liittyvää osaamista sekä muutoksiin reagointikykyä.

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027–2028

Tuomiokapituli on osa Kirkon keskusrahaston talouden kokonaisuutta. Käytännössä tuomiokapitulin toiminta käsittää kaksi kustannuspaikkaa, joista toiselle kohdennetaan toiminnasta aiheutuneet kustannukset ja toiselle toimitiloista aiheutuneet kustannukset.

Aikaisempaa lisänä Kirkkohallitus on edellyttänyt kuntoutustoiminnan budjetoimista osana talousarvioprosessia. Näin ollen talousarvio on laadittu kolmelle kustannuspaikalle.

Kehys on tarkoitettu tuomiokapitulin toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Toimitiloista aiheutuvat kustannukset korvataan toteutuneen mukaisesti.

Kehyksen lisäksi tuomiokapituli voi saada lisätulojen koulutusten järjestämisestä.

Kirkkohallitus esittää Lapuan hiippakunnan toiminnan kehykseksi 1 353 200 euroa, mikä on 52 900 euroa tilikautta 2025 suurempi. Kehyksen nousu on kuitenkin merkittävästi kustannusten nousua alhaisempi, mutta kuurojen papin kustannusten osalta on pyritty kompensoimaan kaikki aiheutuvat kustannukset.

Hiippakunnan toimintamenoista suurin osa kuluu henkilöstön, lääninrovastien ja kollegion jäsenten palkkamenoihin, noin miljoona euroa.

Taloussuunnitelmaa vuosille 2027 ja 2028 arvioitaessa on varauduttu inflaation jatkumiseen maltillisena ja tiedossa olevien palkkojen korotuksiin.

Mikäli Lapuan hiippakunnan rahoituksen kehitys jää edelleen jälkeen yleisestä palkka- ja kustannuskehityksestä, tulee se vaikuttamaan merkittävästi tuomiokapitulin toimintakykyyn erityisesti seurakuntien toimintaa ja henkilöstöä tukevassa toiminnassa.

Aikaisemman mukaisesti tuomiokapituli valtuutetaan tarvittaessa tekemään kirkolliskokoukselle esityksen lisätalousarvioksi ja toimittamaan sen tiedoksi hiippakuntavaltuustolle.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	88 128	100 000	90 000		
Maksutuotot	83 314	100 000	90 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	3 963				
Muut toimintatuotot	546				
Sisäiset tuotot	305				
Toimintakulut	-1 304 914	-1 400 300	-1 440 000		
Henkilöstökulut	-983 723	-1 044 920	-1 080 000		
Palkat ja palkkiot	-771 768	-797 649	-824 000		
Henkilösivukulut	-223 590	-247 271	-256 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	11 636				
Palvelujen ostot	-276 981	-263 380	-280 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 819				
Aineet ja tarvikkeet	-20 235	-22 000	-30 000		
Annetut avustukset	-21 400	-55 000	-40 000		
Muut toimintakulut	-756	-15 000	-10 000		
TOIMINTAKATE	**-1 216 786**	**-1 300 300**	**-1 350 000**	**-1 397 200**	**-1 446 200**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	14 445	4 000	6 000		
Vuokratuotot	13 381	4 000	6 000		
Sisäiset tuotot	1 064				
Toimintakulut	-125 219	-140 000	-150 000		
Palvelujen ostot	-27 645	-66 000	-40 000		
Vuokrakulut	-96 336	-74 000	-100 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 237		-10 000		
TOIMINTAKATE	**-110 773**	**-136 000**	**-144 000**	**-149 000**	**-154 300**

Lapuan hiippakunta, varhaiskuntoutus

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	405 002		425 000		
Muut toimintatuotot	405 002		425 000		
Toimintakulut	-405 002		-425 000		
Henkilöstökulut	-61 318		-65 000		
Palkat ja palkkiot	-47 862		-50 000		
Henkilösivukulut	-13 456		-15 000		
Palvelujen ostot	-343 748		-350 000		
Aineet ja tarvikkeet	64		-10 000		
TILIKAUDEN TULOS	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**

2.2.9. Helsingin hiippakunta

Johdanto

Helsingin hiippakunta edistää alueellaan kirkon tehtävän toteutumista ja yhteisiä arvoja: usko, toivo, rakkaus. Helsingin hiippakunnassa on 28 seurakuntaa, jotka kuuluvat kuuteen rovastikuntaan. Seurakuntayhtymiä on viisi, joista Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät kattavat jäsenmäärästä noin 90 %. Seurakunnista kolme on seurakuntayhtymien ulkopuolella.

Tuomiokapitulin tehtävänä on tukea ja valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakunnan ja seurakuntayhtymien muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää sekä hoitaa yhteyksiä yhteiskunnan eri tahoihin. Hiippakunta myös valvoo ja johtaa seurakuntien sekä seurakuntayhtymien varautumista ja valmiutta. Hiippakunnalla on kaksi ystävyyshiippakuntaa, joiden yhteyksiä hiippakunta hoitaa osana kokonaiskirkon kansainvälisiä yhteyksiä.

Tehtävää hoidetaan muun muassa toimittamalla piispantarkastuksia, vihkimällä uusia pappeja ja diakonian viranhaltijoita sekä järjestämällä kirkon uusille työntekijöille ordinaatio- ja orientaatiokoulutuksia. Edelleen tehtävää hoidetaan ohjaamalla, neuvomalla ja valvomalla seurakuntia ja seurakuntayhtymiä, toteuttamalla hiippakuntien vastuulla olevat koulutusprosessit, johtamalla ja valvomalla hiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien varautumista, pitämällä yllä yhteiskuntasuhteita Helsingin hiippakunnan alueen toimijoihin ja tekemällä ystävyyshiippakuntatyötä.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Kiristyvää taloutta on ennakoitu pitkällä tähtäimellä vähentämällä tuomiokapitulin henkilöstöä viimeisten noin 10 vuoden aikana luonnollisen poistuman kautta 16:sta yhdeksään (piispa + kahdeksan) eli noin 44 %. Työhön on etsitty uudenlaisia toimintatapoja ja -malleja, jotta lakisääteiset tehtävät on pystytty hoitamaan merkittävästi pienemmällä henkilöresurssilla. Nykyisestä yhdeksän henkilön resurssista ei ole mahdollista supistaa ilman, että lakisääteisten tehtävien hoitaminen kärsii. Jotta toimintaa olisi mahdollista kehittää, työvoimaresurssia tulisi kasvattaa 1–2 työntekijällä.

Katsaus vuosien 2026–2028 suunnitelmakauteen

Helsingin hiippakunnan piispa, tuomiokapituli ja hiippakuntavaltuusto valmistelevat yhdessä vuonna 2025 Helsingin hiippakunnan strategisia painopisteitä. Tuomiokapitulissa on tapahtumassa vuonna 2025 merkittävä viranhaltijamuutos hiippakuntadekaanin viranhaltijan vaihtuessa. Näiden prosessien läpivienti vaikuttaa painopisteiden operatiiviseen toteutukseen suunnitelmakauden aikana.

Piispantarkastuksia toimitetaan vuonna 2026 Sipoon suomalaisessa seurakunnassa sekä Hakunilan ja Lauttasaaren seurakunnissa ja Vantaan seurakuntayhtymän yhteisissä palveluissa. Vuonna 2027 piispantarkastukset suoritetaan Malmin, Vantaankosken, Kannelmäen

ja Agricolan suomalaisessa seurakunnassa. Vuonna 2028 piispantarkastus on Helsingin Mikaelin seurakunnassa sekä myöhemmin suunnitelmakaudella päätettävissä kolmessa muussa seurakunnassa.

Suunnitelmakaudelle kohdentuu myös vuoden 2026 seurakuntavaalit sekä vuoden 2028 ystävyyshiippakunnan sekä Espoon ja Tampereen hiippakuntien kanssa yhdessä Suomessa pidettävä Round Table Namibia -järjestelyvuoro. Synodaalikokous järjestetään suunnitelmakauden aikana myöhemmin päätettävänä ajankohtana.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
1. Piispantarkastusprosessin kehittäminen niin, että se vastaa hiippakunnan tarpeita ja palvelee seurakunnan tukea, valvontaa ja ohjaamista.	1. Sipoon suomalainen, Hakunila, Lauttasaari, Vantaan seurakuntayhtymän yhteiset palvelut. Kunkin piispantarkastuksen tavoitteet asetetaan seurakunnan ja hiippakunnan tarpeista käsin. Luottamushenkilöiden kuulemista kehitetään.	Luottamushenkilöiden kuuleminen piispantarkastuksissa on saanut uusia muotoja. Piispantarkastusprosessin arviointi johtoryhmässä ja tuomiokapitulin työyhteisökokouksessa.
2. Seurakuntatyön tavoitteellisen johtamisen kehittäminen	2. Kehitetään kirkkoherrojen johtamisen tukea numeraalisten tavoitteiden asettamisessa ja seuraamisessa.	Tavoitteiden toteutumisen seuraaminen mm. kehityskeskustelut ja piispantarkastuksissa.
3. Hiippakunnan koulutusten kokonaiskehitys	3. Hiippakunnan koulutusten kokonaisuuden arvioiminen ja päivittäminen.	Koulutuksiin osallistuneiden antama arvio koulutusten sisällön laadusta. Kartoitus tuomiokapitulin järjestämien koulutusten kokonaisuudesta.
4. Helsingin hiippakunta on hyvä ja luotettava toimija moniviranomaistyössä.	4. Hiippakunta toimii aktiivisesti viranomaisyhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.	Yhteistyön määrällinen ja laadullinen arviointi.

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Tuomiokapituli tukee seurakuntien perustyön onnistumista sekä rakentaa osaltaan Kristuksesta kertovaa, lähimmäistä rakastavaa, kaikkia osallistavaa ja näkyvää kirkkoa yhteiskunnassa.

Piispalla on näkyvä rooli sekä kirkon sisällä että kirkon edustajana ja kasvona julkisessa keskustelussa ja yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa. Pääkaupungissa sijaitsevat hallinnon, politiikan ja järjestöjen keskukset tarjoavat piispalle ja hiippakunnalle suoria vaikuttamisen paikkoja.

Tuomiokapitulin henkilöstö tarjoaa asiantuntija-apua seurakunnille ja seurakuntayhtymille. Tuomiokapituli käyttää sekä dialogin että direktion työkaluja neuvonnassa, konsultoinnissa ja ohjaamisessa. Koulutustehtävissä hiippakunnat tekevät tiivistä yhteistyötä toisten hiippakuntien ja Kirkon tutkimus- ja koulutusyksikön kanssa.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Substanssiosaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä ohjaus- ja neuvontaosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, juridis-hallinnollinen osaaminen, jumalanpalvelusosaaminen, viestintäosaaminen, konsultointi.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	84 226	90 700	91 400		
Maksutuotot	31 862	35 300	35 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 043	14 000	15 000		
Tuet ja avustukset	2 054	2 400	2 400		
Muut toimintatuotot	37 267	39 000	39 000		
Toimintakulut	-1 240 456	-1 292 950	-1 343 700		
Henkilöstökulut	-912 952	-960 400	-977 300		
Palkat ja palkkiot	-727 085	-748 000	-769 300		
Henkilösivukulut	-195 047	-214 400	-210 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	9 180	2 000	2 000		
Palvelujen ostot	-275 331	-279 100	-310 700		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 548	0			
Aineet ja tarvikkeet	-19 992	-22 150	-22 300		
Annetut avustukset	-29 352	-31 000	-33 000		
Muut toimintakulut	-281	-300	-400		
TOIMINTAKATE	**-1 156 229**	**-1 202 250**	**-1 252 300**	**-1 296 100**	**-1 341 500**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	24 543	26 000	27 000		
Vuokratuotot	24 543	26 000	27 000		
Toimintakulut	-331 533	-376 100	-390 980		
Palvelujen ostot	-23 714	-28 100	-32 480		
Vuokrakulut	-304 816	-340 000	-350 000		
Aineet ja tarvikkeet	-3 004	-8 000	-8 500		
TOIMINTAKATE	**-306 990**	**-350 100**	**-363 980**	**-376 700**	**-389 900**

2.2.10. Espoon hiippakunta

Johdanto

Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu toimintalinjauksensa mukaisesti Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tulevien vuosien toiminnan ja talouden suunnitteluun vaikuttaa voimakkaasti kaksi keskeistä epävarmuustekijää: tuomiokapitulien taloudellisen tilanteen voimakas heikentyminen sekä toimintaympäristön nopeat muutokset. Edellisen vuoksi tuomiokapitulin virastossa on jouduttu viimeisten vuosien aikana vähentämään henkilöstöä. Jälkimmäisen osalta tuomiokapitulin ja sen vastuulla olevien seurakuntien työhön vaikuttavat erityisesti turvallisuustilanteen muutos, ilmastokriisi sekä julkisen ja yksityisen talouden heikko tila. Seurakuntien työhön vaikuttaa myös kirkon ja yhteiskunnan suhteiden laajempi murros ja sen vaikutukset kirkon itseymmärrykseen.

Monenlaiset epävarmuustekijät ovat heikentäneet työhyvinvointia seurakunnissa. Seurakuntien henkilöstön vaihtuvuus on jatkunut edellisvuosien tapaan. Papiston liikkuminen näkyy palvelussuhteisiin liittyvien tehtävien lisääntymisenä tuomiokapitulin työssä. Sekä seurakuntien johto että työyhteisöt kaipaavat piispan ja tuomiokapitulin tukea. Hallinnollisen työn ja seurakuntien kanssa tehtävän konsultoivan työn tarpeen lisääntyminen yhdistettynä resurssien vähenemiseen on kestämätön yhtälö. Tuomiokapituli pyrkii tasapainottamaan tiukentunutta taloudellista tilannetta lisäämällä mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä muiden hiippakuntien kanssa sekä jatkamalla ulkopuolisen rahoituksen kartoittamista.

Työntekijöiden liikkuvuus ja samanaikainen opiskelijamäärien laskeminen kirkon alan oppilaitoksissa ovat lisänneet rekrytointien merkitystä. Tuomiokapituli on jo ryhtynyt vahvistamaan yhteistyötä oppilaitosten ja opiskelijajärjestöjen kanssa. Tämän työn vaikuttavuutta ei voida mitata vuoden aikajänteellä, vaan se vaatii pidempää seurantajaksoa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee vuonna 2026 yhteensä yhdeksän henkilöä. Tuomiokapitulille annettu talousarviokehys ei mahdollista vuoden 2025 alussa avoimeksi tulleen asiantuntijan viran täyttämistä. Tuomiokapitulin tavoitteena on edelleen viran täyttäminen niin pian kuin taloudellinen tilanne sen sallii. Tuomiokapitulin lakisääteisten tehtävien hoitaminen entistä pienemmällä henkilöstömäärällä pyritään turvaamaan. Alkuvuosi 2025 on osoittanut, että tuomiokapitulin toiminta on haavoittuvaa niukkojen resurssien vuoksi.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

<u>Johtaminen:</u>

Järjestämme vuosittain temaattisen kirkkoherrojen kokouksen sekä aamupäivätyöskentelyn. Näiden välissä toteutamme ajankohtaisteemoihin keskittyviä virtuaalisia kvartaalikahveja. Kehitämme tapoja tukea johtamista seurakunnissa muuttuvassa toimintaympäristössä. Työssämme kohdennamme resursseja tukemalla erityisesti kirkkoherroja ja lähijohtajia heidän työssään. Näihin kohderyhmiin panostamalla työmme on vaikuttavampaa ja niukat resurssimme käytetään paremmin hyödyksi.

Kehitämme piispantarkastuksen prosessia, etukäteiskyselyä ja sisältöä edelleen erityisesti seurakuntien ja seurakunnan alueen eri toimijoiden yhteyksien vahvistamiseksi sekä seurakuntien tulevaisuustyön tukemiseksi. Seurakuntavaalivuonna toteutetaan yksi piispantarkastus.

Tarjoamme seurakunnille ajatushautomoita, erityisesti tulevaisuustyöpajoja, jotka tukevat seurakuntien strategiaprosesseja ja niiden kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin. Johtamisen tuella on merkittävä vaikutus seurakuntien pitovoimaan ja työhyvinvointiin. Yhteistyössä lääninrovastien kanssa kehitämme entistä tehokkaampia tukitoimenpiteitä johtamisen ja työyhteisötaitojen vahvistamiseksi seurakunnissa. Lähijohdon johtamistaitoja syvennetään kohdennetuilla koulutusohjelmilla.

Synodaalikokousten lisäksi kehitetään rovastikunnallisia papiston kokoontumisia pappis-identiteetin ja kollegiaalisuuden vahvistamiseksi. Vuonna 2026 valmistellaan pilottiluontoista muiden kuin seurakuntatyössä toimivien pappien kokoontumista.

Seurakuntien toiminta:

Sitoudumme osaltamme kokonaiskirkon kärkihankkeisiin. Tuemme kirkon virkaan opiskelevien yhteyksiä kirkkoon ja laadukkaan työelämäharjoitteluprosessin toteutumista. Kokoamme yhteen kirkon alan opiskelijoiden seurakuntaharjoittelujen ohjaajat ja tuemme ohjaajia harjoittelujen kehittämisessä. Jatkamme yhteyksien vahvistamista kouluttaviin oppilaitoksiin ja opiskelijayhdistyksiin. Tuemme seurakuntia rekrytoinnissa ja perehdytyksen järjestämisessä. Kehitämme ordinaatiovalmennuksen ja orientaatiokoulutuksen sisältöä palautteen perusteella. Iloitsemme siitä, että kaikki hiippakunnan seurakunnat ovat sitoutuneet ympäristötyöhön ja edistämään Hiilineutraalikirkko 2030 -tavoitetta. Tuemme seurakuntia ympäristötyön vahvistamisessa. Jatkamme hiippakunnan 20-vuotisjuhlavuoden ympäristöteemaa kehittämällä hiippakunnan alueen Toivon pyhiinvaellus -verkostoa.

Seuraamme Kirkkohallituksen muutoshankkeen vaikutuksia kokonaiskirkon työhön. Piispa toimii muutoshankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana.

Hallinto:

Huolehdimme papiston virantäyttöprosesseista ja määräaikaisten pappien rekrytoinnista. Näin varmistamme riittävän, osaavan ja motivoituneen henkilöstön saannin seurakuntiin. Hoidamme papiston henkilöstöhallinnon ja tuemme kirkkoherroja ja seurakuntien henkilöstöä sekä luottamushenkilöitä hallinnollisten prosessien hyvässä hoidossa ja kehittämisessä. Tuemme seurakuntia syksyn seurakuntavaalien järjestämisessä.

Verkostot:

Vahvistamme yhteistyötä muiden valmiusasioista vastaavien tahojen kanssa alueellisesti, kokonaiskirkon tasolla ja Pohjoismaissa. Tuemme valmiussuunnittelua ja henkisen huollon kehittämistä. Vahvistamme yhteyksiä hyvinvointialueisiin. Kehitämme edelleen yhteistyötä Edinburghin ja Namibian ystävyyshiippakuntien kanssa ja etsimme luontevia yhteyksiä paikallisseurakuntatason ja hengellisen elämän alueen yhteistyölle. Edistämme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista kirkossa ja laajemmin koko yhteiskunnassa.

Vuoden 2026 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään? Seurakuntien veto- ja pitovoiman vahvistaminen Hyvän johtamisen tukeminen seurakunnissa	1. Vahvistamme johtamistaitoja seurakunnissa. 2. Kehitämme tukitoimia. 3. Kehitämme kirkon työhön rekrytoitumista tukevia toimenpiteitä. 4. Etsimme keinoja hyödyntää tekoälyä kirkon työssä.	Prosessimittarit: Toteutettujen prosessien määrä (valmennukset, koulutukselliset tilanteet, piispantarkastukset, konsultoinnit, vaaliprosessit [seurakuntavaalit, kirkkoherran vaalit], tekoälykäytännöt) ja osallistujamäärä. Tulosmittarit: asiakastyytyväisyys (palautekyselyt keskeisistä prosesseista) - tyytyväisyys yli 80 %. Vaikuttavuusmittarit: Asiakkaiden (seurakunnat) saama hyöty, työntekijöiden työhyvinvoinnin vahvistuminen (työhyvinvointikyselyjen tulosten paraneminen - seuranta). Lisäksi tavoitteen 3. erilliset mittarit: - Harjoittelunohjaajien määrä - Opiskelijoiden ja harjoittelun ohjaajien palaute - Kirkon alan opiskelijoiden kohtaamisten määrä - Mentorointiprosessin käynnistäminen

Vaikuttavuuden arviointi
Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata? Espoon hiippakunnan toimintalinjauksessa korostetaan hengellisen elämän vahvistamista, yhteyden edistämistä, luottamuksen rakentamista ja vuorovaikutteista toimintatapaa. Konsultatiivinen työote on keskeinen osa tätä toimintaa. Tuomiokapitulin toimet kohdennetaan kirkkoherroihin ja lähijohtajiin. Tämä vaikuttaa pitkällä aikavälillä siihen, että seurakuntien työyhteisöjen työhyvinvointi ja toimintakyky paranevat johtamis- ja työyhteisötaitojen vahvistuessa. Yhteydet seurakunnan ja alueen toimijoiden välillä kehittyvät ja vahvistuvat, samoin kyky vastata toimintaympäristön muutoksiin. Osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus ja pitovoima seurakunnissa paranee. Seurakuntatyönantajien ja kirkon virkaan opiskelevien yhteydet vahvistuvat. Kirkon tehtäviin opiskelevien seurakuntaharjoittelujaksot toteutuvat laadukkaasti. Työhön liittyvä oppiminen, muutoskyky ja yhteiset tavoitteet selkiytyvät työnohjauksen myötä. Hengellinen elämä syventyy hengellisen ohjauksen avulla. Yhdessä hengellisen matkakumppanuuden kanssa työhyvinvointi ja kirkon työntekijän identiteetti vahvistuvat.

Osaamisen kehittäminen
Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?
Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.

Talousarvio 2026

Kirkkolain 4 luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talousarvio toimitetaan osaksi Kirkon keskusrahaston talousarviota, jonka vahvistaa kirkolliskokous.

Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Hiippakuntien rahanjakomallissa tuomiokapitulin kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruisina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosaa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkihiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme tekijää. Nämä tekijät painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehykseen on vuodelle 2026 tehty 1,9 % korotus vuoden 2025 lopulliseen talousarviokehykseen verrattuna (vuoden 2025 talousarvio, jossa on huomioitu vuoden 2024 talousarviomuutoksena tehty lisäys henkilöstökuluihin). Näin ollen talousarviokehys vuodelle 2026 on henkilöstö- ja toimintakulujen osalta 1 105 300 euroa. Henkilöstökulut (tuomiokapitulin henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden sekä muut palkkiokulut sivukuluineen) ovat yhteensä 968 840 euroa (vuonna 2025 949 809 euroa). Espoon hiippakunnan toimintakate kiinteistökuluineen vuonna 2026 on 1 353 550 euroa (vuonna 2025 1 321 950 euroa). Kiinteistökulujen osuus on 248 250 euroa.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	76 964	49 500	49 500		
Maksutuotot	56 929	35 000	35 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	13 240	12 000	12 000		
Tuet ja avustukset	2 705	2 500	2 500		
Muut toimintatuotot	374				
Sisäiset tuotot	3 716				
Toimintakulut	-1 081 187	-1 123 200	-1 154 800		
Henkilöstökulut	-910 288	-949 809	-968 840		
Palkat ja palkkiot	-707 753	-725 045	-740 240		
Henkilösivukulut	-202 625	-224 764	-228 600		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	90				
Palvelujen ostot	-131 130	-131 000	-141 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 832				
Aineet ja tarvikkeet	-12 425	-23 000	-22 300		
Annetut avustukset	-22 380	-19 300	-22 500		
Muut toimintakulut	-132	-91	-160		
TOIMINTAKATE	**-1 004 223**	**-1 073 700**	**-1 105 300**	**-1 144 000**	**-1 184 000**

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintakulut	-211 692	-248 250	-248 250		
Palvelujen ostot	-31 942	-44 250	-44 250		
Vuokrakulut	-177 499	-185 000	-189 000		
Aineet ja tarvikkeet	-2 252	-19 000	-15 000		
TOIMINTAKATE	**-211 692**	**-248 250**	**-248 250**	**-257 000**	**-265 900**

2.2.11. Tuomiokapitulien toimitilat

Tuomiokapitulien toimitiloista ja piispantaloista osa on Kirkon keskusrahaston omistuksessa ja osa vuokrattuja. Tämän menokohdan talousarvio yhdistetään hiippakuntien toimitilabudjetteihin alla olevan laskelman mukaisesti. Ositus hiippakunnille on tehty kolmen edellisen vuoden toteuman perusteella. Omistajalle kuuluvien kulujen (esim. toimitiloihin kohdistuvat pienkorjaukset, Mikkelin tuomiokapitulin toimitiloista syntyvät vuokrakulut) seuranta tapahtuu tunnisteella talousosastolla. Tuomiokapitulit vastaavat muista (esim. sähkö, vesi, kiinteistöjen huolto, lämmitys) kuluista.

	TP 2022–2024	Jako-osuus	TA 2025	TA 2026
Turun arkkihiippakunta	16 126	17 %	16 348	17 200
Tampereen hiippakunta	3 566	4 %	3 615	3 600
Oulu hiippakunta	24 246	25 %	24 580	25 300
Mikkelin hiippakunta	45 780	47 %	46 411	46 400
Porvoon hiippakunta	3 141	3 %	3 185	3 200
Kuopion hiippakunta	3 282	3 %	3 328	3 300
Lapuan hiippakunta	777	1 %	788	
Helsingin hiippakunta	0	0 %	0	
Espoon hiippakunta	736	1 %	746	
Yhteensä	**97 655**	**100 %**	**99 000**	**99 000**

Kirkon keskusrahaston omistamat tuomiokapitulien käytössä olevat toimitilat

Tuomiokapitulien toimitilat ja piispantalot			
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m^2)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m^2)
Arkkipiispantalo, Turku	1887	1011	107,5
Arkkipiispan kanslia, Turku	1887	115	
Tampereen piispantalo *	1937	660	104
Oulun tuomiokapituli	1882–1895	1493	
Mikkelin tuomiokapituli	1985	566	
Mikkelin piispan asunto	1928	92	32,5
Porvoon tuomiokapituli	1759	705	
Porvoon tuomiokapituli / lämpökeskus, autotalli	1950-luku	94	
Porvoon tuomiokapituli / vahtimestarin asunto	1840-luku	64	
Lapuan piispan asunto, Seinäjoki **	2015	211,5	
Kuopion piispantalo	2004	271	137

*) Tampereen kaupunki omistaa tontin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuokrannut tontin sekä omistaa rakennuksen, jonka se on vuokrannut edelleen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Rakennuksesta ja tontista ei makseta vuokraa. Kirkon keskusrahasto vastaa rakennuksen kunnossapidosta.

**) Lapuan piispan asunto on tällä hetkellä sijoitusasuntona ja ulosvuokrattuna.

Kirkon keskusrahaston vuokraamat tuomiokapitulien toimitilat

Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m^2)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m^2)
Turun tuomiokapituli	Stiftelsen för Åbo Akademi	667	
Tampereen tuomiokapituli	Tampereen srky	104	
Porvoon piispan asunto	Porvoon kaupunki	548,9	158,7
Lapuan tuomiokapituli, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	220,6	
Lapuan tuomiokapituli, Jyväskylä	Keski-Suomen Maatalous-säätiö	178	
Kuopion tuomiokapituli	Kuopion Hiippakuntata-losäätiö	513,5	
Helsingin tuomiokapituli	Helsingin srky	694,5	
Helsingin piispan asunto	Helsingin srky	265	122
Espoon tuomiokapituli	Espoon srky	544,7	
Espoon piispantalon edustus-tila ent. Muuralan pappila	Espoon srky	262,7	124,8

2.2.12. Tuomiokapitulien yhteiset

Tuomiokapituleiden yhteiseen toimintaan varataan yhteensä 208 300 euroa, joka jakautuu alla olevan suunnitelman mukaisesti seuraavasti:

Kirkon työhön -hankkeen (KiTos) (53 400 euroa) tavoitteena on lisätä tietoa kirkon alan töistä, kirkon alan opiskelumahdollisuuksista sekä tukea seurakuntia rekrytointiprosesseissa tarvittavan aineiston tuottamisen kautta. Kasvava tarve on tukea kirkon alan opiskelijoiden pohdintaa omasta suhteestaan kirkkoon ja hengellisyyteen sekä kirkon työntekijänä toimimista.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä ovat yhteistyössä kehittäneet pyhiinvaellustoimintaa vuodesta 2020 alkaen. Pyhiinvaellushankkeen rahoittajina ovat olleet Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turun kaupunki, Kirkkohallitus ja Porvoon tuomiokapituli. Turun arkkihiippakunnalle esitetään kertaeränä 20 000 euron määräraha vuodelle 2026. Vuodesta 2027 lähtien määräraha myönnetään avustuksena kansalliselle pyhiinvaellustoiminnalle.

Vuosi 2026 on suomalaisen kirkollisen elämän ja suomalaisen julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi. Sydämen sivistystä jo vuodesta 1276, sivistyksen, kulttuurin ja julkisen hallinnon

750-vuotisjuhlahankkeesta Turun arkkihiippakunta vastaa osaltaan järjestelyistä ja on laatinut kustannusarvion. Juhlavuoden järjestelyjä varten esitetään 105 900 euron määräraha vuodelle 2026.

Tuomiokapitulien yhteiset kuluihin on sisältynyt piispojen nettisivujen ylläpitokulut. Näiden arvioidaan olevan noin 29 000 euroa.

Talousarvio 2026

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	-97				
Maksutuotot	-97				
Toimintakulut	-126 090	-205 400	-208 300		
Henkilöstökulut	-18 395	-69 000			
Palkat ja palkkiot	-14 312	-69 000			
Henkilösivukulut	-4 083				
Palvelujen ostot	-103 986	-116 400	-188 300		
Palvelun ostot - sisäiset		-20 000	-20 000		
Vuokrakulut	-2 534				
Aineet ja tarvikkeet	-962				
Muut toimintakulut	-213				
TOIMINTAKATE	**-126 187**	**-205 400**	**-208 300**	**-85 300**	**-88 300**

2.3. Avustukset, sopimuspohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut

2.3.1. Avustukset

AVUSTUKSET	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
AVUSTUKSET, SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ					
JÄSENMAKSUT					
AVUSTUKSET					
AVUSTUKSET SEURAKUNNILLE					
Verotulojen täydennys	1 098 516	1 175 800	1 198 100		
Harkinnanvaraiset toiminta-avustukset	456 203	510 000	515 000		
Korjausavustukset (ent. rakennusavustus)	966 779	1 068 900	1 088 200		
Kokeilutoiminnan avustaminen	155 000	162 700	0		
Koulutusavustukset	40 305	122 000	124 100		
Avustukset seurakunnille, joissa saamelaistyön virkoja	370 092	425 200	433 300		
Työ Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa	136 400	143 200	145 900		
Yhteensä	**3 223 296**	**3 607 800**	**3 504 600**		
AVUSTUKSET KOULUTTAVILLE LAITOKSILLE					
Hgin yliopisto, teol. tdk, työelämäyhteyksien suunnittelija	52 000	55 500	55 000		
Hgin yliopisto, teol. tdk, tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen	10 000	18 000	20 000		
Itä-Suomen yliopisto, soveltavien opintojen kehittäminen	20 000	25 000	30 000		
Diakonia-ammattikorkeakoulu	65 000	65 000	65 000		
Centria ammattikorkeakoulu	7 000	9 000	9 000		
STEP-koulutus	310 000	310 000	310 000		
Åbo Akademi (Yrkeshögskolan Novia)	20 000	25 500	28 800		
Yhteensä	**484 000**	**508 000**	**517 800**		
MUUT AVUSTUKSET					
Kirkon Ulkomaanapu sr (sis. Nuorisoverkoston)	968 000	1 016 400	1 035 000		
Pakolaisneuvonta ry	50 000	50 000	50 000		
Turistityö Suomessa (sis. Kirkon toiminta saaristossa)	157 000	193 000	197 000		
Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin	80 000	80 000	80 000		
Yhteensä	**1 255 000**	**1 339 400**	**1 362 000**		
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	**4 962 296**	**5 455 200**	**5 384 400**		
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ					
YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TEHNEET JÄRJESTÖT					
Kirkkopalvelut ry (sis. Kirkkopäivät)	158 000	165 900	169 000		
Lasten ja nuorten keskus ry	217 000	227 800	292 000		
Suomen Merimieskirkko sr	296 000	310 800	316 700		

Församlingsförbundet r.f.	24 000	25 200	25 200		
Yhteensä	695 000	729 700	802 900		
MUUT SOPIMUSPOHJAISET YHTEISTYÖHANKKEET					
Hiljaisuuden Ystävät ry	5 000	5 300	5 400		
Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry	0	37 000	37 700		
Kopiosto r.y.	14 773	13 000	13 000		
Yhteensä	19 773	55 300	56 100		
SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ YHTEENSÄ	**714 773**	**785 000**	**859 000**		
JÄSENMAKSUT					
JÄSENMAKSUT JA ERITYISAVUSTUKSET KIRKKOJEN KANSAINVÄLISILLE YHTEISTYÖJÄRJESTÖILLE					
Jäsenmaksut		563 600	563 600		
Erityisohjelmat		88 800	101 200		
Yhteensä	634 244	652 400	664 800		
MUUT JÄSENMAKSUT					
Suomen Ekumeeninen Neuvosto ry	99 000	99 000	105 400		
Uskontojen yhteistyö Suomessa - USKOT -foorumi ry		12 000	18 000		
			123 400		
JÄSENMAKSUT YHTEENSÄ	**733 244**	**763 400**	**788 200**		
SEKALAISET AVUSTUKSET					
Kiihtelysvaaran kirkon uudelleen rakentaminen	**500 000**				
Turun tuomiokirkko		**1 000 000**	**1 000 000**	**1 000 000**	**1 000 000**
Rautjärven kirkko 1. talousarviomuutos		**90 000**			
Kansallinen pyhiinvaellustoiminta				20 000	20 000
KAIKKI YHTEENSÄ	**6 910 313**	**8 093 600**	**8 031 600**	**8 468 500**	**8 729 200**

2.3.1.1. Avustukset seurakunnille

Verotulojen täydennys

Verotulojen täydennyksen myöntämisestä ja laskemisesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 18 §:ssä seuraavasti: ”Kirkkohallitus myöntää Kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakunnan tai seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin Kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen keskiarvosta.”

Kirkkohallituksen täysistunto päättää verotulojen täydennystä myöntäessään, miten ja millä perusteella tasoitusraja määräytyy. Vuodesta 2006 alkaen verotulojen täydennystä on jaettu siten, että 75 % täydennyksestä määräytyy kunnan asukastiheyden mukaan porrastaen ja 25 % seurakunnan jäsenmäärän mukaan.

Verotulojen täydennykseen esitetään vuodelle 2026 varattavaksi 1 198 100 euroa.

Harkinnanvarainen avustus

Avustuksesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 19 §:ssä: ”Kirkkohallitus voi myöntää Kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristo-olojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan, seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa. Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määräajaksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi. Avustuksiin käytettävissä olevista varoista voidaan myöntää myös lainaa, joka voi olla korollista tai korotonta.”

Perinteinen harkinnanvarainen avustus on tarkoitettu tilapäiseen apuun. Sitä on mahdollista saada kolmena peräkkäisenä vuotena, jollei pitempää ajanjaksoa katsota tarkoituksenmukaiseksi seurakunnan erityisistä olosuhteista johtuen. Harkinnanvaraista avustusta on tarkoituksenmukaista myöntää seurakunnalle pidemmän ajanjakson kuin kolmen peräkkäisen vuoden ajan seuraavista syistä:

a) Seurakunta on maantieteellisistä syistä harkinnanvaraisen avustuksen tarpeessa. Tällöin toteutuu ainakin toinen seuraavista edellytyksistä: 1) seurakunta on saaristoseurakunta tai 2) seurakunnalla on useampia pysyviä toimipaikkoja, joiden välinen etäisyys on seurakunnan pinta-ala huomioiden kohtuuttoman pitkä niin, että niitä voidaan pitää erillisinä toimintakeskuksina.
b) Määräaikainen harkinnanvarainen avustus: jos seurakunta on päättämässä seurakuntaliitoksesta, avustusta voidaan myöntää liitoksen toteutumiseen saakka, ei kuitenkaan yhteensä yli viittä vuotta peräkkäin.
c) Vuosittainen muista syistä myönnettävä avustus: voidaan myöntää seurakunnalle, joka ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Harkinnanvaraisiin avustuksiin vuodelle 2026 esitetään varattavaksi 515 000 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus

Kirkon keskusrahastosta myönnettäviin korjausavustuksiin vuodelle 2026 esitetään varattavaksi 1 088 200 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus koskee ei-suojeltuja kirkkolain mukaisia kirkollisia rakennuksia ja muita kirkkoja sekä kappeleita. Tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakuntien verotuloista. Avustuksen määrän laskemiseen käytetään täysistunnon hyväksymiä perusteita ja laskentakaavaa.

Koulutusavustus

Koulutusavustuksiin vuodelle 2026 esitetään varattavaksi yhteensä 124 100 euroa. Määrärahasta 99 100 euroa käytetään pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden kouluttautumisen tukemiseen. Avustuksesta kohdennetaan 25 000 euroa kirkon työntekijöiden saamen kielien ja kulttuurin opintoihin. Määrärahan jakamisesta päättää Oulun tuomiokapituli.

Avustus seurakunnille, joissa saamelaistyön virkoja

Avustuksiin vuodelle 2026 esitetään varattavaksi 433 300 euroa. Saamelaistyön virkoja ovat saamelaispappi ja -diakonissa Inarin seurakunnassa, Utsjoen seurakunnan kirkkoherra ja diakonissa sekä Enontekiön kirkkoherra.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävä työ

Avustuksiin esitetään vuodelle 2026 varattavaksi 145 900 euroa. Avustus jaetaan seuraaville seurakunnille: Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Rikssvenska Olaus Petri församlingen, International Evangelical Church in Finland R.Y. ja The Anglican Church in Finland.

Avustukset kouluttaville laitoksille

Kouluttaville laitoksille myönnettävien avustusten tausta on Piispainkokouksen selvityksessä (2009) kuinka kirkko tukee kirkon työhön opiskelevia. Selvityksen taustahavaintona oli, että ero opiskelun ja kirkon hengellisen työn välillä oli kasvanut suureksi. Ns. Kiko-avustuksilla on vastattu tähän tarpeeseen: on tuettu opiskelijoiden hengellisen identiteetin kehittymistä ja kasvua kirkon työntekijäksi.

Neuvotteluissa kouluttavien laitosten kanssa on viime vuosina noussut esille huomio opiskelijoiden kirkollisen taustan ohenemisesta. Tuen merkitys on oleellinen kirkon työn tulevaisuutta ajatellen. Vuonna 2025 tukea myönnettiin yhteensä 508 000 euroa.

Vuodelle 2026 anotun tuen kokonaismäärä on 518 550 euroa. Tukea ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 517 800 euroa jakautuen seuraavasti.

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnalle esitetään tukea yhteensä 75 000 euroa. Se kohdistuu kahteen hankkeeseen: 1) Opiskelijoiden työelämävalmiuksien kehittäminen (työelämäsuunnittelijan tehtävä, 55 000 euroa vuodessa); 2) Teologisen tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen (teologia.fi -sivuston ylläpito ja kehittäminen, 20 000 euroa).

Itä-Suomen yliopistolle esitetään yhteensä 30 000 euron tukea soveltavien opintojen yliopistolehtorin palkkaukseen (50 %). Tuki jatkaa ja mahdollistaa soveltavien opintojen pitkäjänniteisen kehittämisen sekä laadun varmistamisen sekä tukee yhteistyötä teologian osaston ja jatkuvan oppimisen keskuksen välillä.

Diakonia-ammattikorkeakoululle esitetään tukea yhteensä 65 000 euroa. Se kohdistuu Diakin kirkon alan opiskelijoiden monipuoliseen eri koulutuksissa, koulutusryhmissä ja koulutuspaikkakunnilla toteutuvaan toimintaan (esim. retriitit, opiskelijatapaamiset- ja leirit, hartaudet, messut), jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden hengellistä ja kirkollista identiteettiä.

Centria-ammattikorkeakoululle esitetään tukea 9 000 euroa opiskelijoiden kirkollista identiteettiä vahvistavaan Suunta kohti kirkon työtä -leiriin (3 200 euroa) ja kirkon työntekijän identiteettiä syventävään Mahdollisuuteni kirkon työssä -leiriin (3 200 euroa), opintomatkaan kirkon Kasvatuksen päiville (1 600 euroa) sekä säännölliseen spiritualiteettia vahvistavaan ryhmätoimintaan (1 000 euroa).

STEP-koulutukselle esitetään tukea 310 000 euroa, tuen kohdentumista on tarkennettu yhteistyössä toiminnallisen osaston ja STEP-koulutuksen kanssa. Vuonna 2026 tuki kohdentuisi seuraavasti: uskonnonopetuksen ja uskonnonpedagogiikan kehittäminen (145 000 euroa), kirkon varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisen kehittäminen (70 000 euroa), varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksen yhteistyö ja osaamisen kehittäminen seurakunnissa (35 000 euroa), kouluikäisten toiminnan, nuoriso- ja rippikoulutyön koulutus ja kehittäminen (40 000 euroa) sekä seurakunnan luottamushenkilötoiminnan tukeminen (koulutus, kehittäminen) (20 000 euroa).

Åbo Akademille ja Yrkeshögskolan Novialle esitetään 28 800 euron tukea, joka kohdistuu Nåva Dei -hankkeeseen. Hankkeessa mm. järjestetään eri kirkollisten alojen opiskelijoiden tapaamisia, retriittejä, tuetaan opiskelijapapin toimintaa ja osallistutaan pohjoismaiseen tapahtumaan Ahvenanmaalla. Hanke on Novia ammattikorkeakoulun, Åbo Akademin, Porvoon hiippakunnan ja KCSA.n yhteistyöhanke, jota Åbo Akademin hallinnoi.

2.3.1.2. Muut avustukset

Kirkon Ulkomaanapu sr:lle (KUA) esitetty tuki on yhteensä 1 035 000 euroa. Toiminta-avustus sisältää perusosan sekä vuokratuen. Kirkon Ulkomaanapu sr on vuokralla Kirkon eläkerahaston omistamissa tiloissa Eteläranta 8:n kiinteistössä.

Kokonaistukeen sisältyy myös tuki Changemaker-nuorisoverkoston toimintaan. Tuella Changemaker-nuorisoverkosto pystyy tarjoamaan entistä useammalle nuorelle yhteisön, jossa voi vaikuttaa globaalin oikeudenmukaisuuden puolesta ja kanavoida vallitsevaan maailmantilanteeseen liittyviä huolia toiminnaksi. Lisäksi verkosto tukee seurakuntia tuottamalla globaalikasvatusmateriaalia.

Pakolaisneuvonta ry hakee 50 000 euron yleisavustusta vuodelle 2026 käytettäväksi järjestön toimintaan. Pakolaisneuvonnan toiminnan ydintä on turvapaikanhakijoiden oikeudellinen neuvonta ja avustaminen sekä turvapaikanhakijoiden ja pakolaisten oikeuksien puolesta tehtävä vaikuttamistyö. Pakolaisneuvonnan erityisosaaminen on laajentunut turvapaikka-asioista muihin oleskelulupa-asioihin, erityisenä painopisteenä perheenyhdistäminen, ihmiskaupan uhrien avustaminen sekä paperittomuuteen liittyviin kysymyksiin. Vuoden 2025 tuki oli 50 000 euroa. Kirkkohallitus puoltaa 50 000 euron tukea vuodelle 2026.

Turistityöhön vuodelle 2026 esitetään yhteensä 197 000 euroa. Määrärahaa käytetään Lapin turistityöhön, matkailijoiden keskuudessa tehtävään työhön saaristossa sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin. Vuoden 2026 talousarviossa varaus sekalaisiin avustustarpeisiin on 80 000 euroa.

2.3.1.3. Sekalaiset avustukset

Turun tuomiokirkon korjaushanke kohdistuu vuosille 2025–2028. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä on toimittanut Kirkkohallitukselle avustushakemuksen hankesuunnitelmineen ja alustavine kustannusarvioineen. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 20 miljoonaa euroa. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä vastaa omalta osaltaan kustannuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on osoittanut vuoden 2023 talousarviossa (mom. 29.80.50. Eräät avustukset kohta 8) Turun tuomiokirkon peruskorjauksen avustaminen) 4 miljoonan euron määrärahan kirkon peruskorjausta varten. Kirkon keskusrahastosta on varattu yhteensä 4 000 000 euroa hankkeeseen vuosina 2025–2028. Kirkon keskusrahaston talousarviossa vuodelle 2026 esitetään 1 000 000 euron avustusta.

Hanke toteuttaa tuomiokirkon peruskorjauksen, jonka keskeisenä osana tuomiokirkon kulttuurihistoriallisten arvojen säilyttäminen ja turvaaminen suunniteltuja restaurointiperiaatteita noudattaen. Valtionavustusta ja Kirkkohallituksen avustusta käytetään kulttuurihistoriallisiin tarkoituksiin, talotekniikkaan ja rakennuksen peruskorjaukseen. Toiminnalliset muutokset katetaan seurakuntayhtymän budjetista.

Kirkon keskusrahasto on varannut Turun arkkihiippakunnan pyhiinvaellustoimintaa varten usean vuoden ajan 20 000 euron määrärahan Tuomiokapitulien yhteiset -kustannuspaikalle. Talousvaliokunta on todennut, että toiminta on siinä määrin vakiintunut, että se ei puolla määrärahan käsittelyä kertaeränä. Sen sijaan määräraha esitetään myönnettäväksi vuodesta 2027 lähtien avustuksena kansalliselle pyhiinvaellustoiminnalle.

2.3.2. Sopimuspohjainen yhteistyö

2.3.2.1. Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt

Järki I -ryhmän järjestöjä ovat Kirkkopalvelut ry, Lasten ja nuorten keskus ry, Suomen Merimieskirkko sr ja Församlingsförbundet r.f. Järjestöjen kanssa on vuodesta 2003 alkaen tehty kolmivuotinen perussopimus ja avustukset hyväksytään virastokollegiossa vuosittain.

Kirkkopalvelut ry:n avustus vuodelle 2026 sisältäen tuen Kirkkopäiviä varten on 169 000 euroa. Lasten ja nuorten keskus ry:n avustus vuodelle 2026 on yhteensä 292 000 euroa, josta 60 000 euroa kohdennetaan nuorten tulevaisuusseminaarin järjestämiseen. Suomen Merimieskirkko sr:lle myönnetään 316 700 euroa ja Församlingsförbundet r.y:lle 25 200 euroa.

2.3.2.2. Muut sopimuspohjaiset yhteistyöhankkeet

Hiljaisuuden Ystävät ry. Avustetaan järjestöä 5 400 euron määrärahalla yhteistyösopimukseen perustuen.

Kulttuuri- ja uskontofoorumi FOKUS ry. Yhdistys on hakenut Kirkkohallitukselta tukea vuoden 2026 Uskontojen ja katsomusten yhteisymmärrysviikon toteuttamiseen ja koordinoimiseen sekä maksuttomien verkkomateriaalien toteuttamiseen 40 000 euron hankeavustusta. Hanketta varten esitetään 37 700 euron määrärahaa.

Kopiosto r.y. Tästä maksetaan Kirkon keskusrahaston (Kirkkohallitus ja tuomiokapitulit) kopiostomaksu vuonna 2026. Maksun suuruus arvioidaan olevan noin 13 000 euroa.

2.3.3. Jäsenmaksut

2.3.3.1. Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille

Määräraha vuodelle 2026 on yhteensä 664 800 euroa.

Jäsenmaksut	TA 2025	TA 2026
Luterilainen maailmanliitto (LML)	250 000	250 000
Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN)	178 500	178 500
Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK)	80 000	80 000
Euroopan kirkkojen siirtolaisuustoimikunta (CCME)	15 000	15 000
Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisö (CPCE)	2 100	2 100
The Anglican Lutheran Society	1 500	1 500
Pohjoiskalotin ekumeeninen kirkollinen yhteistyöverkosto	10 000	10 000
Global Christian Forum	15 000	15 000
Al Amana -dialogikeskus	3 500	3 500
Euroopan uskontojohtajien neuvosto	8 000	8 000
Yhteensä (EUR)	**563 600**	**563 600**
Erityisohjelmat		
LML:n yleiskokousrahasto	50 000	50 000
KMN:n yleiskokousrahasto	13 500	19 000
Strasbourigin ekumeeninen tutkimusinstituutti	23 100	30 000
Theobalt (Itämeren alueen kirkkojen verkosto)	2 200	2 200
Yhteensä (EUR)	**88 800**	**101 200**
KAIKKI YHTEENSÄ	**652 400**	**664 800**

2.3.3.2. Muut jäsenmaksut

Suomen Ekumeeninen Neuvosto ry:n (SEN) jäsenmaksu on 105 400 euroa vuonna 2026. SEN on Kirkon eläkerahaston vuokralaisen Eteläranta 8:n kiinteistössä. Uskontojen yhteistyö Suomessa – USKOT -foorumi ry:n jäsenmaksu on 18 000 euroa vuodelle 2026.

3. Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksen johtokunta on hyväksynyt 20.8.2025 Kirkon palvelukeskuksen talousarvion vuodelle 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2028, § 73.

Johdanto

Kirkon palvelukeskus tuottaa Kirkkojärjestyksen mukaiset talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut molemmilla kotimaisilla kielillä käyttäen niitä varten hankittuja koko kirkon yhteisiä tietojärjestelmiä. Palvelukeskus kehittää palvelujaan ja ylläpitää niihin liittyviä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti, jotta palvelukeskuksen laaja asiakaskunta voi luotettavasti ja tehokkaasti hoitaa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävänsä keskittyen omaan perustoimintaansa.

Suunnitelmakaudella toimintaympäristössä on nähtävissä seuraavanlaisia muutoksia:

- Taloushallinnon ydinjärjestelmä on pakko uudistaa ja palvelukeskuksen tulee itsenäisesti toteuttaa ja rahoittaa myös suuret järjestelmäuudistukset.
- Seurakuntataloudet siirtävät vastuullaan olevia tehtäviä Kirkon palvelukeskukselle.
- Prosessien automatisointi sekä digitalisaation voimakas kehitys edellyttävät laajaa muutos- ja uudistumiskyvykkyyttä sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä koko kirkon sisällä.
- Kirkon alan eläköitymisennuste ja korvausrekrytointihaasteet heijastuvat toimintaan.
- Seurakuntarakenteen uudistushankkeet etenevät ja tulevat vaikutuksiltaan laajemmiksi.

Strategisena riskinä nähdään moninaisen järjestelmäkokonaisuuden uudistukset ja erityisesti niiden ensi vaiheen toiminnallisuus ja käytettävyys, jos ne eivät toteudu asiakaskuntaa tyydyttävällä tasolla. Riski on myös se, että paloittain tehtävä järjestelmäkokokonaisuuden uudistus ei yksinkertaista kokonaisarkkitehtuuria eikä näin ollen aikaansaisi merkittävää prosessitehostumista.

Operatiivista riskiä liittyy osaavan henkilöstön pitämiseen sekä korvaus- ja uusrekrytointeihin. Vuoden 2025 aikana käyttöön otetun asiantuntijaurapolkumallin hyödyntäminen on merkittävä toimi riskin hallitsemiseksi. Kirkon palvelukeskuksen kehittyvä palvelutarjonta vaatii entistä osaavampaa henkilöstöä. Vuosittaisissa koulutussuunnitelmissa painotetaan asiakastarpeiden mukaisen osaamisen kasvattamista.

Suunnitelmakauden merkittävä mahdollisuus liittyy kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintatapojen kehitykseen, mihin asiakaskunnassa on tunnistettu kasvavaa kiinnostusta. Seurakuntatalouksien siirtäessä nykyisin vastuullaan oleviaan talous- ja palkkahallinnon tehtäviä palvelukeskukselle keskitetyn palvelutuotannon hyödyt kasvavat. Laajentamalla palvelukeskukselle määriteltyä toimintakenttää kattamaan tulevaisuudessa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäväkokonaisuudet mahdollistettaisiin joustavampi ja asiakaslähtöisempi keskitetyn palvelutarjoaman kehittäminen erilaisten seurakuntatalouksien tarpeiden pohjalta.

Henkilöstömäärän kehitys

Asiakkaiden jatkaessa vastuullaan olevien talous- ja palkkahallinnon työvaiheiden siirtämistä palvelukeskuksen tehtäväksi tarvitaan lisäresursointeja palvelukokonaisuuden tuottamiseen noin kahden henkilön verran vuosittain. Vakituisten työntekijöiden lisäksi palvelutuotannon jatkuvuus vaatii myös määräaikaisia resursointeja mm. kausiluonteisten töiden ja lomasijaisuuksien vuoksi. Järjestelmähankkeiden toteutus vaatii lisäresursointia arviolta kahden henkilön verran ja muu palvelukeskuksen toiminnan kehittäminen vaatii yksittäisiä resurssilisäyksiä ja tehtävänmuutoksia.

Vuoden 2026 toimintasuunnitelma, tavoitteet ja mittarit

Vuoden 2026 toiminta suunnitellaan Kirkon palvelukeskuksen strategian neljästä näkökulmasta tunnistetuista strategisista painopisteistä:

- Asiakkaat: Asiakastyytyväisyyden ja asiakasarvon kasvattaminen
- Prosessit: Asiakaslähtöiset laadukkaat ja tehokkaat prosessit
- Henkilöstö: Osaamisen kasvattaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen
- Talous: Toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä tukeva talousrakenne

Palveluita kehitetään entistä suurempina kokonaisuuksina aiempaa pidemmällä tähtäimellä asiakasohjausryhmien tuottamien asiakastarvekuvauksien ja priorisointien pohjalta. Tätä varten vakiinnutetaan asiakasyhteistyön toimintamallit. Vuonna 2026 tullaan palvelukeskuksen nykyisten palveluprosessien sisällä tuotteistamaan laajempia palvelukokonaisuuksia, joita asiakkaiden on helppo ottaa käyttöön. Selkeästi kuvattuja laajennettuja palvelukokonaisuuksia tullaan tarjoamaan asiakkaille aktiivisesti. Asiakkaiden vapaaehtoisuuteen pohjautuvien laajennettujen palvelusisältöjen kysynnän ja käyttöönottojen nähdään jatkavan tasaista kasvuaan koko suunnitelmakauden ajan.

Suunnitelmakauden suurin kehityshanke on taloushallinnon ydinjärjestelmän ja siihen liittyvien kokonaisarkkitehtuurin, kokonaisprosessien ja toimintatapojen uudistaminen yhteistyössä seurakuntatalouksien, Kirkkohallituksen ja palvelukeskuksen asiantuntijoiden kesken. Vuonna 2026 tullaan valmistelemaan malli, jonka pohjalta pystytään jatkossa rahoittamaan ja toteuttamaan myös laajemmat järjestelmäuudistukset sekä pidemmän aikavälin kehittämistyö. Kirkon palvelukeskuksella nähdään olevan keskeinen ja kasvava rooli koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisessä.

Suunnitelmakaudella kehitetään järjestelmällisesti palvelukeskuksen asiantuntijaosaamista nykyisten ja uusien laajennettujen palveluiden tuottamiseksi asiakastarvetta vastaavasti. Lisäksi suunnitelmakaudella edistettävät digitalisaatio, järjestelmäautomaatio, ohjelmistorobotiikka ja kasvava tekoälyn hyödyntäminen tuovat mukanaan merkittäviä muutoksia, jotka aikaansaavat uusia vaatimuksia niin työlle, työntekijöille kuin koko työyhteisöllekin.

Suunnitelmakauden aikana valmistellaan ja käyttöön otetaan toimintamalli, joka mahdollistaa laajempien järjestelmäuudistusten ja kehittämistyön rahoituksen sekä toteutuksen itsenäisesti Kirkon palvelukeskuksen johdolla. Vuonna 2025 aloitettua taseyksikkömallin valmistelutyötä jatketaan uuden toiminta- ja rahoitusmallin muodostamiseksi, jotta suunnittelukauden aikainen välttämätön taloushallinnon ydinjärjestelmän uudistushanke voidaan toteuttaa.

Kirkon palvelukeskuksen vuoden 2026 toiminnalle on asetettu seuraavassa taulukossa esitetyn mukaiset tavoitteet sekä määritelty tavoitteille mittarit ja arviointikriteerit. Lisäksi asetettujen tavoitteiden vaikuttavuutta on arvioitu sekä tunnistettu tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät osaamisen kehittämistarpeet. Kirkon palvelukeskuksen strategian pohjalta muodostetut tavoitteet on jaoteltu esitysteknisesti Kirkkohallituksen strategisten tavoitteiden mukaisesti.

Kirkkohallituksen strategiset tavoitteet	Tavoitteet vuodelle 2026	Mittarit/arviointikriteerit
Strateginen tavoite 1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.		
Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä on käytössä.	Käyttöönotetaan menetelmät asiakastarpeiden tunnistamiseksi ja priorisoimiseksi sekä uusien talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden määrittelemiseksi.	Perustettujen asiakasohjausryhmien toiminta on vakiintunut ja ne tuottavat asiakastarvekuvauksia ja priorisointeja palveluiden kehittämiseksi pidemmällä tähtäimellä.

	Vakiinnutetaan asiakasyhteistyön toimintamallit asiakkuuksien hoidosta asiakkuuksien johtamiseen.	Asiakkuuksienhoitomalli ja sitä tukeva segmentointimalli ja CRM-työkalu ovat käytössä. Kokonaisasiakkuuksia johdetaan systemaattisesti.
Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita (srk-palaute, osaamistason muutos/HR seuranta).	Yksikön toiminnan kehittymisen mukaisten osaamistarpeiden tunnistaminen ja henkilöstön osaamisen kehittymisen mahdollistaminen. Ulkopuolisen asiantuntijaosaamisen hyödyntäminen hankkeissa myös yksikön sisäisten kyvykkyyksien kehittämiseksi.	Asiantuntijaurapolun mukaisia etenemisiä resurssisuunnitelman mukaisesti. Asiakaspalvelukoulutus pidetty kaikille palvelutuotannossa. Projektipäällikkö- ja Lean-koulutus kohdennetuille joukoille henkilöstöä. Robotiikkaosaamisen kasvattaminen Kehitys ja tuessa.
Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoittavuus ja laatu/palauteseuranta).	Tuotteistetaan ja myydään aktiivisesti palvelukeskuksen laajennettuja palveluita asiakaskunnalle.	Kaikki palvelut ovat selkeästi kuvattuja sisältäen vakioituihin palveluihin mahdolliset standardoidut palveluvariaatiot. Tuote- ja prosessikuvaukset löytyvät avoimelta Kipa+ -sivustolta.
	Kehitetään uusia palveluita ja niihin liittyvää proaktiivista asiakasviestintää.	Palveluiden ja järjestelmien kehityksien tiekartta on ajantasainen ja kommunikoitu asiakkaille. Eri asiakaspalvelukanavat ovat tehokkaassa käytössä.
Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).	Kehitetään tiedolla johtamisen ratkaisuja asiakaskunnalle.	Käytössä oleva HR-raportointi palvelee laajaa asiakaskuntaa. PowerBI:n hyödyntämiseen liittyvä ohjeistus on kohderyhmälle sovitettua ja helppokäyttöistä.
Strateginen tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.		
Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastuualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).	Viimeistellään talousmalli laajempien järjestelmäuudistusten ja yksikön kehittämistyön rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi.	Valmisteltu taseyksikkömalli laajempien järjestelmäuudistusten ja kehittämistyön rahoittamiseksi ja toteuttamiseksi päätöksentekoon vuoden 2026 aikana.
Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu (uudistusten lkm., laajuus).	Tuetaan seurakuntarakenteiden muutoksia ja osallistutaan laajempiin seurakuntarakenteiden kehityshankkeisiin.	Srk-liitokset on tehty järjestelmiin. Palvelukeskusnäkökulma on tuotu osaksi seurakuntarakenteen kehityshankkeita.
Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehityssuunta).	Kehitetään ja tarjotaan aktiivisesti erilaisia ratkaisuja seurakuntien talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävien järjestämiseen ja tehostamiseen.	Palvelulaajennusten tarjontaa laajennettu asiakastarpeen mukaan. Järjestelmäautomaatiota lisätty manuaalisen työn vähentämiseksi.

		Parhaita käytäntöjä jaettu asiakkaille uusiksi toimintatavoiksi.
Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/ lkm.).	Kuvataan talous- ja palkkahallinnon kokonaisarkkitehtuuri, jonka osana kuvataan nykyiset ja tavoitellut kokonaisprosessit asiakasyhteistyönä.	Talous- ja palkkahallinnon nykyprosessit kuvattu ja osia tehostettu asiakasyhteistyönä. Kokonaisarkkitehtuurin ja yhtenäisten kokonaisprosessien tavoitetilat kuvattu.
Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).	Kontrolloidaan matkustamisen määrää ja suositaan etäosallistumista erilaisiin tilaisuuksiin.	Matkustuskulut toteutuneet vuoden 2026 talousarvion mukaisesti.
Strateginen tavoite 3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.		
Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm.).	Ylläpidetään jatkuvaa ja pitkäjänteistä yhteistyötä taloushallinto-alan oppilaitosten kanssa. Osallistutaan Taloushallintoliiton toimintaan.	Ammattiin valmistuville tarjottu harjoittelupaikkoja (vähintään 4 kpl vuodessa) ja mahdollisuutta lopputyön tekoon palvelukeskuksessa (1–2 kpl vuodessa).

Vaikuttavuuden arviointi

Suunnitelmakauden tavoitteiden toteutumisesta seuraavia vaikutuksia ovat:

- Koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon tehostuminen, mikä voidaan todentaa erillisin palvelumäärä- ja kustannusanalyysein.
- Palvelukeskuksen asiakastyytyväisyyden kohoaminen, mitä voidaan seurata koko asiakaskunnalle lähetettävin asiakastyytyväisyyskyselyin.
- Palvelukeskuksen palvelun laadun paraneminen, mikä voidaan todentaa asiakastyytyväisyyskyselyin ja laatumittarein.
- Palvelukeskuksen palvelutuotannon ja järjestelmäylläpidon tehostuminen, mikä voidaan todentaa erillisin työmäärä- ja kustannusanalyysein.

Osaamisen kehittäminen

Suunnitelmakauden tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi tarvitaan:

- Talous- ja henkilöstöhallinnon substanssiosaamisen laajentamista ja syventämistä asiantuntijatasoiseksi.
- Asiakaspalveluosaamisen syventämistä.
- Projekti- ja hankejohtamisosaamisen kasvattamista.
- Prosessien ja toimintamallien kehityksen sekä Lean-osaamisen laajentamista.
- Digitalisaatioon ja automatisaatioon liittyvän osaamisen kehittämistä.
- Muutosvalmiuden kehittämistä.

Talousarvio 2026

Talousarvio vuodelle 2026 sekä taloussuunnitelma vuosille 2027–2028 on laadittu palvelukeskuksen vahvistetun strategian ja siihen pohjautuvan toimintasuunnitelman toteuttamiseksi.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	10 457 306	11 695 000	12 345 000	12 670 000	13 000 000
Vuokratuotot	4 225	4 577	4 000		
Tuet ja avustukset	29 991	25 583	26 000		
Muut toimintatuotot	10 119 692	11 376 840	12 010 000		
Sisäiset tuotot	303 397	288 000	305 000		
Toimintakulut	-10 664 373	-11 695 000	-12 295 000	-12 620 000	-12 950 000
Henkilöstökulut	-6 141 195	-6 785 000	-7 100 000		
Palkat ja palkkiot	-4 797 910	-5 247 621	-5 495 000		
Henkilösivukulut	-1 397 209	-1 593 397	-1 665 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	53 924	56 018	60 000		
Palvelujen ostot	-3 532 458	-3 890 000	-4 075 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-707 613	-730 000	-765 000		
Vuokrakulut	-219 756	-225 000	-280 000		
Aineet ja tarvikkeet	-52 092	-65 000	-70 000		
Muut toimintakulut	-11 258		-5 000		
TOIMINTAKATE	**-207 067**	**-0**	**50 000**	**50 000**	**50 000**
VUOSIKATE	**-207 067**	**-0**	**50 000**	**50 000**	**50 000**
Poistot ja arvonalentumiset			-50 000	-50 000	-50 000
Suunnitelman mukaiset poistot			-50 000		
TILIKAUDEN TULOS	**-207 067**	**-0**	**0**	**0**	**0**

Talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa 2026–2028 toimintatuotot ja kulut ovat suunniteltu vuosittaisen palvelutuotantotoiminnan ja siihen liittyvän pienkehityksen rahoittamiseksi käyttötaloudesta. Talousarviossa vuoden 2026 henkilöstökulujen kasvua selittävät laajempien palvelujen asiakaskysynnän kasvun vaatima resurssilisäys sekä kirkon yhteiset palkkaratkaisut. Palvelujen ostojen kasvua selittää käyttöön otettavat uudet toiminnallisuudet kuten henkilöstöhallinnon järjestelmäkokonaisuuden uudet ratkaisut sekä taloushallinnon järjestelmähankintaa valmistelevat asiantuntijatyöt. Vuokrakulujen kasvu selittyy nykyistä monikäyttöisemmällä toimitilaratkaisulla. Kaikissa kululajeissa on huomioitu ennustettu kustannusinflaatio.

4. Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (rahoituslaki) tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella ja samalla luovutaan seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Korvattavia yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpitotehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito.

Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus on alun perin ollut 114 milj. euroa vuonna 2016. Sen jälkeen rahoitukseen on tehty indeksitarkistuksia siten, että vuonna 2023 valtion rahoitus oli yhteensä 122,7 milj. euroa ja vuonna 2024 yhteensä 124,1 milj. euroa. Vuodelle 2025 talousarviossa rahoituksen euromäärä oli 105,0 milj. euroa.

Hallituksen talousarvioesityksessä vuodelle 2026 (valtion talousarvioesitys 22.9.2025) rahoituksen euromäärä on 95 651 000 euroa. Vuoden 2025 valtion rahoituksen euromäärä on noin 9,8 % enemmän kuin vuoden 2026 rahoitukseksi esitetään. Rahoitukseen kohdistuu +0,4 % indeksitarkistus (421 000 euroa). Leikkaus on perustelujen mukaan määräaikainen ja on seurausta verotuksen muutoksesta aiheutuvasta kirkollisverotuottojen kasvusta. Kirkon keskusrahastolle maksettavaan valtion rahoitukseen kohdistuu vuodesta 2024 vuoteen 2026 yhteensä noin 28,5 milj. euron nettoleikkaus indeksikorotukset huomioiden.

Valtion rahoitusta koskevan lain perusteluissa valtion rahoitusosuudeksi kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin sovittiin 80 %. Vuonna 2026 valtion rahoitusosuus jäisi alle 50 % kirkolle yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuvista kustannuksista. Kansalaisten yhdenvertaista kohtelua ei ole se, että kirkon jäsenet joutuvat rahoittamaan kirkkoon kuulumattomien hautaamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Valtion rahoituksen jakoperusteet vuonna 2025 ja esitys vuodelle 2026

€	TP 2024	TA 2025	TA 2026 (22.9.2025)	TTS 2027	TTS 2028
Seurakunnat	**113 806 798**	**94 202 900**	**84 770 900**		
Kulttuurihistorialliset rakennukset ja irtaimisto	**7 958 828**	**8 259 700**	**8 312 700**		
Avustukset kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnille	7 703 007	7 949 700	8 100 700		
Kirkon kulttuuriperintö- ja kiinteistönhallintajärjestelmä Basis	205 821	240 000	142 000		
Petäjäveden kirkko	50 000	50 000	50 000		
Kirkkojen restauroinnin jatkokoulutus	0	20 000	20 000		
Kirjuri -jäsentietojärjestelmä	**2 407 128**	**2 567 400**	**2 567 400**		
Järjestelmän ylläpito	1 992 028	2 131 500	2 131 500		
ICT-tuki	415 100	435 900	435 900		
YHTEENSÄ (euroa)	**124 172 754**	**105 030 000**	**95 651 000**	**95 651 000**	**95 651 000**

Vuodelle 2026 esitetään, että rahoituksesta jaetaan suoraan seurakunnille 84 770 900 euroa. Seurakunnille jaettavasta osuudesta puolet (42 385 450 euroa) jaetaan vuoden 2024 vahvistetun väkilukutiedon eli tilanteen 31.12.2024 mukaan. Tilastokeskuksen mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2024 lopussa oli 5 628 931 henkilöä. Jako-osuus on 7,530 euroa/kunnan jäsen.

Puolet seurakunnille jaettavasta summasta (42 385 450 euroa) jaetaan seurakunnille siten, että 35 % (14 834 907 euroa) jaetaan seurakuntataloutta vastaavan kunnan/kuntien vuoden aikana kuolleiden määrän perusteella (5 v. keskiarvo), 35 % (14 834 907 euroa) jaetaan seurakuntatalouden alueella haudattujen määrän perusteella (5 v. keskiarvo), 15 % (6 357 818 euroa) jaetaan seurakuntatalouden alueella olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden määrän mukaan muodostetun kulttuuriperintöindeksin perusteella ja 15 % (6 357 818 euroa) euroa/kunnan jäsen jakoperusteen mukaisesti. Kulttuuriperintöindeksissä lailla suojeltujen kirkkojen painoarvo on 1,0, siunauskappeleiden 0,8, kellotapulien 0,3, ja hautakappeleiden 0,1.

Rahoituksesta 8 100 700 euroa käytetään kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnissa. Kirkkohallituksen täysistunto jakaa avustukset hakemusten perusteella.

Tarkoituksena on edelleen rahoittaa yhteisen Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistörekisterin ylläpitoa ja järjestelmän kehittämistä 142 000 eurolla. Rekisterin käyttö on ehdoton edellytys

kirkon lakisääteisen yhteiskunnallisen tehtävän hoitamiselle ja valtion rahoituksen oikeudenmukaiselle jakamiselle.

Petäjäveden seurakunnan vanhan kirkon vuosittaisiin peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyviin menoihin varataan 50 000 euroa. Vuosittaiset menot ovat noin 50 000–70 000 euroa. Petäjäveden seurakunnan vanha kirkko on kirkkokunnassamme ainut maailmanperintökohde (UNESCO-kohde), mikä velvoittaa muun muassa tarkkoihin kirkon nelivuotiskautisiin hoitosuunnitelmiin ja raportointiin Unescolle.

Kirkkohallituksen hallinto-osasto on yhteistyössä Oulun yliopiston ja Museoviraston kanssa suunnitellut kirkkojen restauroinnin täydennyskoulutusohjelmaa. Kirkkohallituksen rahoitus kohdistuisi lukuvuodelle 2025–2026 (20 000 euroa) ja lukuvuodelle 2026–2027 (20 000 euroa). Erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on kouluttaa laaja-alaisia asiantuntijoita vaativiin restauroinnin ja korjaussuunnittelun tehtäviin. Koulutus tarjoaa suunnittelualojen ammattilaisille mahdollisuuden syventää ja laajentaa osaamistaan monipuolisesti restauroinnin erityisalueilla. Esitetään, että varataan 20 000 euroa tätä tarkoitusta varten vuodelle 2026 valtionrahoituksesta.

Valtion rahoituksesta esitetään käytettäväksi 2 567 400 euroa Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön. Järjestelmän ylläpitoon (hallinto-osasto) osoitetaan 2 131 500 euroa ja tietohallinnon kuluihin (talousosasto) 435 900 euroa. Kirjuri-kokonaisuuden rahoitus seurakuntarekisterit-yksikössä kattaa Kirjuri Datan ja Digin, asiointipalveluiden, raportoinnin ylläpidon ja kehityksen, koulutus- ja asiantuntijakustannuksia sekä henkilöstökulut. Kirjuriin kohdentuvat tietohallinnon kulut sisältävät Kirjurin perustietotekniikan kustannuksia. Näitä ovat esimerkiksi käyttöpalvelukustannukset, tietokanta-, käyttöoikeushallinta-, infra- ja integraatiopalveluja sekä näihin liittyviä asiantuntijakustannuksia.

5. Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot

Erillään hoidettavia varoja kutsutaan taseen vastattavissa omakatteisiksi rahastoiksi. Niille on ominaista yhteisön muusta varallisuudesta erillinen kate. Kirkon keskusrahastolla on 11 omakatteista rahastoa – kullakin tuomiokapitulilla on omansa ja näiden lisäksi Kirkon diakoniarahasto sekä Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto käsitellään kirjanpidossa omakatteisina rahastoina.

Juoksevassa kirjanpidossa omakatteiset rahastot pidetään erillään talousyksikön muista varoista kustannuspaikkojen avulla. Omakatteisten rahastojen nettotulos siirretään rahastojen pääomiin omalla rivillään ennen toimintakatetta. Siirto tehdään sen osoittamiseksi, ettei kysymys ole yhteisön tuloksesta vaan siitä erotetusta osasta. Siirto lisätään taseen vastattavissa olevaan omakatteisen rahaston saldoon ja rahastojen pääomat esitetään taseessa oman pääoman ryhmässä heti peruspääoman jälkeen (KILA 1995/1334). Vuoden 2026 siirrot arvioidaan olevan 35 690 euroa.

Sidotut rahastot

Omakatteisten rahastojen tavoin myös sidottujen rahastojen käyttö on rajattu erityismääräyksin, mutta niiden varat voidaan pitää ja sijoittaa yhdessä yhteisön muiden varojen kanssa. Niillä ei siis ole taseessa katevarallisuutta. Sidotuista rahastoista merkittävin on tekijänoikeusrahasto. Tekijänoikeusrahaston nettotuloksen siirto on 194 000 euroa eli rahaston pääoman on arvioitu kasvavan tuolla määrällä.

Talousarvio 2026, omakatteiset rahastot

Omakatteiset rahastot	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	1 652 996	1 376 800	1 378 200		
Vuokratuotot	164 224	163 000	163 600		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	766 724	935 000	735 000		
Tuet ja avustukset	8 521				
Sijoitustuotot	675 151	278 800	479 600		
Muut toimintatuotot	38 316				
Sisäiset tuotot	60				
Toimintakulut	-1 614 029	-1 282 320	-1 413 890		
Palvelujen ostot	-98 968	-49 970	-141 950		
Palvelun ostot - sisäiset	-123 519	-30 000	-81 240		
Vuokrakulut	-109 269	-81 500	-87 000		
Aineet ja tarvikkeet	-3 588	-3 900	-3 500		
Annetut avustukset	-1 264 634	-1 116 750	-1 100 000		
Sijoituskulut	-14 050	-200	-200		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-38 968	-94 480	35 690		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Diakoniarahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	807 822	900 000	795 800		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	701 305	900 000	710 000		
Tuet ja avustukset	1 021				
Sijoitustuotot	92 021		85 800		
Muut toimintatuotot	13 415				
Sisäiset tuotot	60				
Toimintakulut	-856 795	-900 000	-850 000		
Palvelujen ostot	-10 015				
Annetut avustukset	-845 793	-900 000	-850 000		
Sijoituskulut	-987				
Siirto omakatteiseen rahastoon	48 973		54 200		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Kv. ja ekumeeninen rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	262 552	127 000	204 000		
Sijoitustuotot	262 233	127 000	204 000		
Muut toimintatuotot	319				
Toimintakulut	-392 818	-114 000	-271 000		
Palvelujen ostot	-20 576	-14 000	-21 000		

Annetut avustukset	-371 000	-100 000	-250 000		
Sijoituskulut	-1 242				
Siirto omakatteiseen rahastoon	130 266	-13 000	67 000		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Turun arkkihpk:n tk rahasto	**TP 2024**	**TA 2025**	**TA 2026**	**TTS 2027**	**TTS 2028**
Toimintatuotot	98 021	53 000	50 000		
Vuokratuotot	56 685	53 000	50 000		
Sijoitustuotot	41 335				
Toimintakulut	-114 644	-91 700	-112 500		
Palvelujen ostot	-37 992	-6 000	-56 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-30 000	-30 000	-30 000		
Vuokrakulut	-44 380	-25 000	-25 000		
Aineet ja tarvikkeet	-946	-700	-1 000		
Annetut avustukset		-30 000	0		
Sijoituskulut	-1 326				
Siirto omakatteiseen rahastoon	16 623	38 700	62 500		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Tampereen hpk:n tk rahasto	**TP 2024**	**TA 2025**	**TA 2026**	**TTS 2027**	**TTS 2028**
Toimintatuotot	89 035	36 000	55 000		
Sijoitustuotot	88 971	36 000	55 000		
Muut toimintatuotot	64				
Toimintakulut	-8 450	-7 500	-8 000		
Palvelujen ostot	-8 450	-7 500	-8 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-80 585	-28 500	-47 000		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Oulun hpk:n tk rahasto	**TP 2024**	**TA 2025**	**TA 2026**	**TTS 2027**	**TTS 2028**
Toimintatuotot	15 608	800	1 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	14 696				
Sijoitustuotot	913	800	1 000		
Toimintakulut	-528	-670	-600		
Palvelujen ostot	-528	-670	-600		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-15 080	-130	-400		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Mikkelin hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	45 734	40 500	40 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	25 541	25 000	25 000		
Sijoitustuotot	20 193	15 500	15 500		
Toimintakulut	-96 045	-95 250	-64 240		
Palvelujen ostot	-2 525	-8 500	-13 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-93 519		-51 240		
Annetut avustukset		-86 750			
Siirto omakatteiseen rahastoon	50 311	54 750	23 740		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Porvoon hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	70 070	29 500	50 100		
Vuokratuotot	7 027	7 000	7 100		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	5 000				
Tuet ja avustukset	7 500				
Sijoitustuotot	50 528	22 500	43 000		
Muut toimintatuotot	15				
Toimintakulut	-26 227	-3 500	-4 000		
Palvelujen ostot	-3 895	-3 500	-4 000		
Vuokrakulut	-5 351				
Aineet ja tarvikkeet	-2 540				
Annetut avustukset	-14 441				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-43 843	-26 000	-46 100		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Kuopion hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	111 677	5 000	5 000		
Sijoitustuotot	87 374	5 000	5 000		
Muut toimintatuotot	24 304				
Toimintakulut	-38 013	-2 900	-29 000		
Palvelujen ostot	-4 613	-1 400	-27 500		
Aineet ja tarvikkeet		-1 500	-1 500		
Annetut avustukset	-33 400				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-73 664	-2 100	24 000		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Lapuan hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	31 050	56 000	38 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	20 183	10 000			
Sijoitustuotot	10 667	46 000	38 000		
Muut toimintatuotot	200				
Toimintakulut	-12 775		-2 350		
Palvelujen ostot	-2 280		-2 350		
Sijoituskulut	-10 495				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-18 275	-56 000	-35 650		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Helsingin hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	66 664	71 000	79 300		
Vuokratuotot	45 749	45 000	47 000		
Sijoitustuotot	20 915	26 000	32 300		
Toimintakulut	-23 973	-21 300	-26 200		
Palvelujen ostot	-2 836	-3 900	-4 000		
Vuokrakulut	-21 036	-16 500	-22 000		
Aineet ja tarvikkeet	-102	-700			
Sijoituskulut		-200	-200		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-42 691	-49 700	-53 100		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Espoon hpk:n tk rahasto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	54 762	58 000	59 500		
Vuokratuotot	54 762	58 000	59 500		
Toimintakulut	-43 759	-45 500	-46 000		
Palvelujen ostot	-5 257	-4 500	-5 000		
Vuokrakulut	-38 502	-40 000	-40 000		
Aineet ja tarvikkeet		-1 000	-1 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-11 002	-12 500	-13 500		
TILIKAUDEN TULOS	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

6. Investoinnit

Kirkon keskusrahaston investoinnit koostuvat Kirkkohallituksen ja hiippakuntien kiinteistö- ja kalustoinvestoinneista sekä Kirkkohallituksen viraston tietojärjestelmäinvestoinneista. Tietojärjestelmähankinnat käsitellään talousarviossa hankinnan luonteen mukaisesti joko käyttötalousmenona (seurakuntavaalijärjestelmä kokonaisuudessaan) tai investointimenona (Lukkarin alustauudistus ja sähköinen äänioikeusrekisteri). Sähköinen äänioikeusrekisteri menot jakautuvat käyttötalouteen ja investointiin.

Lukkarin alustan uusiminen ja sähköinen äänioikeusrekisteri ovat pitkävaikutteisia kehittämismenoja, jotka hyödyttävät toimintaa useiden vuosien ajan. Kirjanpitolain 5 luvun 8 §:n mukaan kehittämistoiminnasta välittömästi syntyneet menot saadaan aktivoida taseeseen pysyviin vastaaviin ja poistaa vaikutusaikanaan. Tällaisia menoja ovat muun muassa:

- kehityshankkeissa toimivaan henkilökuntaan kohdistettavissa olevat palkka- ja sivukulut;
- kehittämistoiminnassa käytettävät aineet ja tarvikkeet; sekä
- kehityshankkeelle ostetut palvelut.

Aktivoimalla kehitysmenoja syntyy siis menovaikutus tuleville vuosille.

Kirkon keskusrahaston investoinnit 2026–2028

	TP2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Kiinteistöt		780 000	770 000	90 000	
Kalusto	148 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Tietojärjestelmät		910 500	868 500	659 000	
YHTEENSÄ	**148 000**	**1 840 500**	**1 788 500**	**899 000**	**150 000**

6.1. Kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit

Kirkkohallituksen kiinteistöinvestoinneista merkittävin on vuonna 2026 toteutettavaksi suunniteltu Eteläranta 8:n Etelärannan puoleisen sisäänkäynnin aulatilojen kunnostus. Aulatilojen kunnostus oli suunnitelmissa jo vuodelle 2025, mutta Eteläranta 8:n 3.–4. kerroksien remontti viivästytti aulatilojen kunnostuksen aloittamista. Hiippakuntien kiinteistöissä suurimmat korjaukset tehdään Turun arkkipiispantalossa (ikkunoiden peruskorjaus). Muissa kiinteistöissä tehdään PTS:n (pitkän tähtäimen suunnitelman) mukaisia vuosihuolto- ja korjaustöitä.

Kirkkohallituksen kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit vuosina 2026–2028

	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Eteläranta 8 (Kirkon talo)			
Aulatilojen kunnostus	150 000		
KALUSTO			
Eteläranta 8 ja Kirkon koulutuskeskus	50 000	50 000	50 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**200 000**	**50 000**	**50 000**

Hiippakuntien kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit 2026–2028

	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
TURKU			
Arkkipiispantalo			
Ikkunoiden huoltomaalaus ja tiivistäminen, terassin, asunnon parvekkeen ja autotallien ovien huoltomaalaus. Patteriventtiilien ja toimintalaitteiden uusinta ja järjestelmän perussäätö.	350 000		
TAMPERE			
Piispantalo			
Terassin muurin rappauskorjaus, rakennuksen kappelin puoleisen sokkelin maalaus ja kappelin porraslaatan korjaus.	60 000		
Lämmitysverkoston linja- ja patteriventtiilien uusiminen ja verkoston säätö.	30 000		
OULU			
Tuomiokapituli			
Sisäpihan puuseinän kosteusvaurioiden kunnostaminen	30 000		
PORVOO			
Tuomiokapituli			
Palo ja turvallisuusjärjestelmän uusiminen		30 000	
Sähköjärjestelmän kunnostustyö	50 000		

Ikkunoiden ulkopuitteiden huoltomaalaus ja lasituskittien uusiminen, syöksytorvien huoltomaalaus ja huoltorakennuksen pelitikaton kunnostus ja maalaus.	50 000		
MIKKELI			
Toimitilan lattiaremontti	40 000		
KUOPIO			
Piispantalo			
Vanhojen valaisimien vaihto LED valoiksi	10 000		
Julkisivuelementtien elastisten saumojen uusiminen		15 000	
Pihalaattojen korjaustyö		5 000	
2. krs parkettilattian hionta ja lakkaus, sisämaalaukset ja LVI-järjestelmän kunnostus.		40 000	
KALUSTOHANKINNAT			
Kapitulit			
Kalustohankinnat	100 000	100 000	100 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	**720 000**	**190 000**	**100 000**

6.2. Tietojärjestelmäinvestoinnit

Tietojärjestelmiin liittyvät investoinnit 2026–2028

	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Järjestelmä- ja kehittämistyö				
Lukkari, alustauudistus	624 500	653 500	659 000	
Sähköinen äänioikeusrekisteri	160 000	215 000		
Seurakuntavaalijärjestelmä *	126 000			
YHTEENSÄ	**910 500**	**868 500**	**659 000**	

* Seurakuntavaalijärjestelmä toteutetaan käyttötalouden hankintana sekä vuonna 2025 (126 000 euroa) ja vuonna 2026 (458 000 euroa).

Lukkari-alustan uudistus

Kirkkohallitus on vuodesta 2014 alkaen tarjonnut seurakunnille Lukkari -järjestelmän, jolla tällä hetkellä on 96 prosenttia seurakunnista ja yhtymistä julkaisee verkkosivustonsa. Lukkari rahoitetaan Kirkon keskusrahastosta, eikä seurakunnille tule siitä erillisiä kustannuksia.

Lukkari-alustan uudistus aloitettiin vuonna 2025 investointihankkeena, jossa nykyinen tekninen alusta vaihdetaan WordPress-alustalle ja samalla uudistetaan sekä Lukkarin visuaalinen ilme että sivuston rakenteen ratkaisut. Alustan vaihtamisella uuteen tavoitellaan myös kustannussäästöjä. Lukkarin alustana toiminut Liferay on vanhentunut ja kallis ratkaisu. Sen kehittäminen on myös hidasta. Tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä kaikki seurakunnat ovat siirtyneet uudelle alustalle ja Liferay voidaan ajaa alas.

Alustauudistuksen kustannusarvio on yhteensä 1 847 000 euroa jakautuen seuraavasti: vuonna 2025 / 624 500 euroa, vuonna 2026 / 653 500 euroa ja vuonna 2027 / 659 000 euroa.

Sähköisen äänioikeusrekisterin toteuttaminen

Sähköinen äänioikeusrekisteri on päätetty toteuttaa. Äänioikeusrekisteri toteutetaan osittain investointihankkeena ja osittain käyttötalouden menoina. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat noin 500 000 euroa. Ylläpitokustannukset ovat noin 10 000 euroa vuodessa. Sähköinen äänioikeusrekisteri on osa Kirjurin ohjelmistokokonaisuutta.

Hankkeen investointimenot ovat yhteensä 375 000 euroa jakautuen seuraavasti: 160 000 euroa/2025 ja 215 000 euroa/2026. Käyttötalouden menot ovat yhteensä 125 000 euroa, josta vuoden 2025 osuus on 35 000 euroa ja vuoden 2026 osuus 90 000 euroa.

Seurakuntavaalit 2026

Seurakuntien vaalijärjestelmän kehitystyö suunniteltiin vuonna 2024 toteutettavan investointihankkeena. Hankkeen kustannusarvio on yhteensä 874 000 euroa. Vuoden 2025 aikana kävi ilmi, että hanke tulee toteuttaa käyttötalouteen sisältyvänä hankkeena, sillä vaalijärjestelmä ostetaan ulkopuoliselta palvelun tarjoajalta ohjelmistona. Tällaisessa tilanteessa budjetointi tapahtuu käyttötalouteen. ICT-menot voidaan kirjanpitolain mukaan aina kirjata vuosikuluksi täydestä määrästään.

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa käsitellään rahoitusarvopapereista saadut korko- ja osinkotuotot, mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumiset. Myös Kirkon keskusrahaston omistamista asunnoista saadut vuokratuotot ja maksetut vastikkeet sisältyvät tähän erään.

(€)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TTS 2027	TTS 2028
Rahoitustuotot- ja kulut	**1 241 021**	**1 200 000**	**1 200 000**	**1 000 000**	**1 000 000**
Korkotuotot	507 643	528 000	391 200		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	642 596	673 000	665 000		
Muut rahoitustuotot	786 964	688 000	1 050 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	253 549	286 000	80 000		
Korkokulut	-3 929				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-860 400	-884 000	-926 200		
Muut rahoituskulut	-85 401	-91 000	-60 000		

8. Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma vuoden 2026 talousarvion kolmannen muutoksen jälkeen

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 1. muutos	TA 2026 2. muutos	TA 2026 3. muutos	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Toimintatuotot	**140 581 530**	**121 588 135**	**113 314 144**	**-92 800**			**113 221 344**		
Korvaukset	124 133 000	105 075 000	95 694 000				95 694 000		
Myyntituotot	26 053	7 000	8 000				8 000		
Maksutuotot	1 262 027	1 538 200	1 462 400	-92 800			1 369 600		
Vuokratuotot	402 989	396 077	398 100				398 100		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 104 327	1 090 000	895 000				895 000		
Tuet ja avustukset	136 656	198 133	119 900				119 900		
Sijoitustuotot	675 254	278 800	479 600				479 600		
Muut toimintatuotot	12 841 223	13 004 925	14 257 144				14 257 144		
Toimintakulut	**-184 189 262**	**-169 543 652**	**-163 596 600**	**442 520**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-165 780 928**		
Henkilöstökulut	-31 993 650	-33 808 739	-34 405 099	580 078	-50 000		-33 875 021		
Palkat ja palkkiot	-24 982 638	-26 128 870	-26 528 377	28 948			-26 499 429		
Henkilösivukulut	-7 109 052	-7 740 887	-7 942 722				-7 942 722		
Henkilökulujen oikaisuerät	98 039	61 018	66 000	551 130	-50 000		567 130		
Palvelujen ostot	-17 305 070	-18 632 742	-21 368 119	-131 058	-50 000	-1 300 000	-22 849 177		
Vuokrakulut	-1 897 465	-1 947 500	-2 020 200				-2 020 200		
Aineet ja tarvikkeet	-788 733	-791 634	-865 186	-4 000			-869 186		
Annetut avustukset	-131 554 770	-114 250 050	-104 260 100	-2 500	-1 226 848		-105 489 448		
Sijoituskulut	-14 050	-200	-200				-200		
Muut toimintakulut	-635 525	-112 787	-677 696				-677 696		
Siirto omakatteiseen rahastoon	**-127 792**	**72 520**	**229 690**				**229 690**		
TOIMINTAKATE	**-43 735 524**	**-47 882 997**	**-50 052 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-52 329 894**	**-49 100 000**	**-50 800 000**
Kirkon keskusrahastomaksut	**43 743 018**	**47 940 000**	**49 000 000**				**49 000 000**	**50 000 000**	**51 000 000**
Rahoitustuotot ja -kulut	**1 241 021**	**1 200 000**	**1 200 000**				**1 200 000**	**1 000 000**	**1 000 000**
Korkotuotot	507 643	528 000	391 200				391 200		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	642 596	673 000	665 000				665 000		
Muut rahoitustuotot	786 964	688 000	1 050 000				1 050 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	253 549	286 000	80 000				80 000		
Arvonalentumisten palautukset sijoituksista									
Korkokulut	-3 929								
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-860 400	-884 000	-926 200				-926 200		
Muut rahoituskulut	-85 401	-91 000	-60 000				-60 000		
VUOSIKATE	**1 248 515**	**1 257 003**	**147 234**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 129 894**	**1 900 000**	**1 200 000**
Poistot ja arvonalentumiset	**-7 438 801**	**-679 000**	**-656 000**				**-656 000**	**-590 000**	**-550 000**
Suunnitelman mukaiset poistot	-699 259	-679 000	-656 000				-656 000		

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2026 1. muutos	TA 2026 2. muutos	TA 2026 3. muutos	TA 2026 yhteensä	TTS 2027	TTS 2028
Arvonalentumiset	-6 739 542								
TILIKAUDEN TULOS	**-6 190 286**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 785 894**	**1 310 000**	**650 000**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**-6 190 286**	**578 003**	**-508 766**	**349 720**	**-1 326 848**	**-1 300 000**	**-2 785 894**	**1 310 000**	**650 000**

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma vuoden 2026 talousarvion kolmannen muutoksen jälkeen

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2026 3.muutoksen jälkeen
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta				
Tulorahoitus				
Vuosikate	1 249	4 627	147	-2 130
Tulorahoituksen korjauserät				
Yhteensä	**1 249**	**4 627**	**147**	**-2 130**
Investoinnit				
Pysyvien vastaavien myyntitulot				
Investointimenot	-148	-955	-1 789	-1 789
Sijoitukset	-78	-466		
Yhteensä	**-226**	**-1 421**	**-1 789**	**-1 789**
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	**1 022**	**3 206**	**-1 642**	**-3 919**
Rahoitustoiminnan rahavirta				
Lyhytaikaisten velkojen muutos	207	1 392		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Pitkäaikaisten saamisten muutos				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	3 738	-383		
Muut maksuvalmiuden muutokset	57	1 021	230	100
Yhteensä	**3 795**	**638**	**230**	**100**
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	**4 002**	**2 031**	**230**	**100**
Rahavarojen muutos	**5 024**	**5 237**	**-1 412**	**-3 819**
Rahavarat 31.12.				
Rahat ja pankkisaamiset	8 545	14 019		
Rahoitusarvopaperit	44 108	43 871		
yhteensä	**52 653**	**57 890**	**56 478**	**54 071**
Rahavarat 1.1.				
Rahat ja pankkisaamiset	4 860	8 545	14 019	14 019
Rahoitusarvopaperit	42 768	44 108	43 871	43 871

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	TP 2025	TA 2026	TA 2026 3.muutoksen jälkeen
yhteensä	47 629	52 653	57 890	57 890
Rahavarojen muutos	5 024	5 237	-1 412	-3 819

9. Sitovuustaso

Kirkon keskusrahaston taloussäännön 5 §:n mukaan kirkolliskokous päättää talousarvion sitovuustasoista. Toimintayksiköt ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan kirkkohallitukselle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti.

1. Kirkkohallituksen sitovuustaso on Kirkkohallituksen toimintakate.
2. Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustaso on kunkin tuomiokapitulin toimintakate (pois lukien toimitilat).
3. Avustusten, sopimuspohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen sitovuustaso on seurakunta-avustusten osalta avustusten yhteismäärä, muiden avustusten, sopimuspohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen osalta sitovuustaso on kuhunkin kohteeseen myönnetty avustus.
4. Kirkon palvelukeskuksen sitovuustaso on Kirkon palvelukeskuksen toimintakate.

Toiminta- ja taloussuunnitelman suunnitelmavuosien osalta luvut eivät ole sitovia.

Investointiosassa sitovuustaso on investoinnit yhteensä.

10. Päätösesitys

Kirkkohallitus esittää, että kirkolliskokous päättäisi

Kirkon yhteinen toiminta

1. vahvistaa, että perusmaksu määräytyy laskennallisen kirkollisveron perusteella ja vahvistaa perusmaksun suuruudeksi 6,5 % vuonna 2026;

Kirkon palvelukeskus

2. vahvistaa, että Kirkon palvelukeskuksen palvelumaksut määräytyvät vuonna 2026 seuraavasti:
    a. hinnoittelu perustuu omakustannushinnoitteluun,
    b. asiakaskohtaiset palvelumaksut muodostuvat kiinteästä maksuosuudesta ja toteutuneisiin suoritemääriin perustuvasta muuttuvasta maksuosuudesta,
    c. kiinteä maksuosuus muodostuu pohjaosuudesta sekä seurakuntatalouden jäsenmäärän perusteella määritetystä osuudesta,
    d. suoritemäärinä käytetään järjestelmistä saatuja ajantasaisia suoritemäärätietoja tai työajanseurannan mukaisia työtunteja, suoritemääräperusteisten veloitusten yksikköhinnat ovat kaikille asiakkaille samat,
    e. palvelukeskukselle erillisiä lisäkustannuksia aiheuttavat toimintatavat ja erikseen sovittavat asiakasprojektit veloitetaan asiakaskohtaisesti niistä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti;

Kirkon keskusrahasto

3. hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2026–2028
4. vahvistaa, että vuonna 2026 valtion Kirkon keskusrahastolle maksamasta **95 651 000** euron rahoituksesta:
    a. 42 385 450 euroa jaetaan seurakunnille euroa/kunnan asukas jakoperusteen mukaisesti,

b. 42 385 450 euroa jaetaan seurakunnille siten, että 14 834 907 euroa jaetaan seurakuntataloutta vastaavan kunnan/kuntien vuoden aikana kuolleiden määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon perusteella,
   14 834 907 euroa jaetaan seurakuntatalouden alueella haudattujen määrän 5 vuoden liukuvan keskiarvon perusteella, 6 357 818 euroa jaetaan seurakuntatalouden alueella olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuriperintökohteiden määrän mukaan muodostetun kulttuuriperintöindeksin perusteella (kulttuuriperintöindeksissä suojeltujen kirkkojen painoarvo on 1,0, siunauskappeleiden 0,8, kellotapulien 0,3, ja hautakappeleiden 0,1) ja 6 357 818 euroa käytetään euroa/kunnan asukas jakoperusteen mukaisesti.
c. 8 312 700 käytetään seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon siten, että seurakuntien rakennusavustuksiin kohdennetaan 8 100 700 euroa, Basis-kulttuuriperintö- ja kiinteistöhallintajärjestelmään 142 000 euroa, Petäjäveden vanhalle kirkolle 50 000 euroa, 20 000 euroa restauroinnin täydennyskoulutusohjelma yhteistyössä Oulun yliopiston kanssa; ja
d. 2 567 400 euroa käytetään Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön.